

10. Wie der HERR Moše geboten hatte, so schätzen die töchter Zelophehad,
 11. Mahela, Thirza, Hagla, Milca und Noa: und freyeten den kindern ihrer vetter,
 12. Des geschlechts der kinder Manasse, des sohns Josephs. Also blieb ihr erbtheil an dem stamm des geschlechts ihres vaters.
 13. Das sind die gebote und rechte, die der HERR gebot durch Moše den kindern Israel,* auf dem gefilde der Moabiter, am Jordan gegen Jericho. *c. 33,50.

יבאשֶׁר צוּה יְהוָה אֱלֹהִים מֹשֶׁה כִּי עָשָׂה
בְּנֹתֶת אַלְפָחָר: וְתֵהִינָה מְחֻלָּה
תְּרֵזָה וְחֲלָה וְמַלְפָה וְנוּתָה בְּנֹתֶת
אַלְפָחָר לְבָנֵי דָרִין לְנָשִׁים:
מְפִשְׁתָה בְּנֵי-מִנְשָׁה בֶן-יְוָסֵף תְּנוּ
לְנָשִׁים וְתוֹךְ נְחַלְתָן עַל-מִשְׁפָחָת
אַבִיהָן: אֱלֹהִים הַמְצָוֹת וְהַמְשִׁפְטִים
אֲשֶׁר צוּה יְהוָה בֶּן-מֹשֶׁה אֶל - בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּעֶרֶבֶת מוֹאָב עַל יְרֵנוֹ וְרוֹחוֹ:

Ende des vierten Buchs Mose.

Das fünfte Buch Mose.

Das I. Capitel.

I. Mosis vorhaltung seiner mühe. II. Gerichtssatz. III. Landesfundschaft. IV. Erfolge

as sind die worte, die Moze rede zum ganzen IsraeL jenseit dem Jordan, in der wuesten auf dem gesilde, gegen dem schiffneer, zwischen Paran und Thophel, Laban, Hazeroth und Disahab:

2. Elf tagreisen von * Horeb, durch den weg des gebirges Seir bis gen Kades-Barnea. * 2 Mof. 3,1.

3. Und es geschach im vierzigsten jahr,
am ersten tage des elften monden, da re-
dete Mose mit den kindern Israel alles, wie
ihm der **HERR** an sie geboten hatte:

4. Nachdem er ^{*}Sidon, den König der Amoriter, geschlagen hatte, der zu Hesbon wohnte; dazu Og, den König zu Basan, der zu Astaroth und zu Edrei wohnte.

5. Jenseit des Jordans im lande der Moabiter, fing an Mose auszulegen dis geset, und sprach:

6. Der HERR, unser Gott, redete mit uns am Berge Horeb, und sprach: Ihr seid lange gnug an diesem Berge gewesen:

7. Wendet euch, und ziehet hin, daß
Ihr zu dem gebirge der Amoriter kommt,
und zu allen ihren nachbarn, im gesilde

פרשה מ"ר אל הדרבים אשר דבר משה
אל-ישראל בעבר הירדן א' בפניהם מול סוף
ביז'פאון ובין חפל ולבן וחזרת ווי זקב: אחר עשר יום
מהרב דרכו הרד שער עיר קרש ברכנו:
והיל בארכבים שנח בעשתיים עשר חרש
באחר לחרש הביר משה אל-בני ישראל
כל אשר צוח יהוה את אלהים:
אחריו נבלתו את סחן מלך האמור
אשר יושב בחשbon ואת עוג מלך
הבחן אשר יושב בעשתרות באררעה:
ה עבר הירדן הארץ מואב הויאל משה
באר את החומר חונאת לאמר:
יהוה אלהינו דבר אלינו בחרב לאמר
רב-לכם שבת בתר הוה:
פנו וסעו لكم וכאו הר האמור
ואל-כל - שכניינו בערבה ברכ

וַיָּשֶׁלֶת וּבְנֵבֶת וּבְחוֹף הָיָם אֶרֶץ
חַפְנָעִי וַהֲלֹבָן עַד תְּגַהָּר הַגְּלָל
נָחֶר פְּרָת :
רָאָה נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם אֶת־הָאָרֶץ בָּאָגָּה 8
וְרַשְ׀ׂעִי אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעْ יְהוָה
לְאָבִתְּכֶם לְאָנָרָתֶם לִיעַצְקָוְלִיעַקְבָּב
לְתַתְּ לְהַסְמִיל וּלְזַעַם אַחֲרֵיכֶם :
וְאָמַרְתִּי אֶלְכֶם בְּעֵת הַהְוָא לְאָמַר לֹא־ 9
אַיִלְלָל לְבָדֵי שָׁאת אַתְּכֶם :
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְרַבָּה אַתְּכֶם וְתַפְנֵם י
חַיִים בְּכֻכְבֵּי הַשְׁמִינִים לְרַב :
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲבֹתֵיכֶם יִסְרָאֵל עַלְיכֶם כְּכֶם 11
אַלְפָ פְּעָמִים וּבְכָרָה אֲתַבְכֶם כַּאֲשֶׁר
דָּבַר לְכֶם : אַيִלָּה אַשְׁאָה ? לְבָדֵי 12
טַרְחָכֶם וּמִשְׁאָכֶם וּרְגָנֶם :
רַבְנָו לְכֶם אֲנָשִׁים חַכְמִים וּנְבָנִים 13
וּרְעִים לְשָׁבְטֵיכֶם וְאַשְׁמָם בַּרְאַשְׁיכֶם :
וְתַעֲנוּ אָתִי וְתַאֲמֹרִ טֹב - הַדָּבָר 14
אֲשֶׁר - דָבְרָתִ לְעַשׂוֹת :
וְאָקַח אֶת־רָאשֵׁי שָׁבְטֵיכֶם אֲנָשִׁים טו
חַכְמִים וּרְעִים וְאֶתְנָן אֶתְתָּם רָאשִׁים
עַלְיכֶם שְׂרֵי אֲלָפִים וּשְׂרֵי מִאוֹת וּשְׁנִינִי
חַמְשִׁים וּשְׂרֵי עַשְׂרָה וּשְׁתְּרִים לְשָׁבְטֵיכֶם :
וְאָצַ�ו אֶת - שְׁפָטֵיכֶם בָּעֵת הַהְוָא 16
לְאָמַר שְׁמֹעַ בֵּין - אֲחֵיכֶם וּשְׁפַתְחֵיכֶם
צְרָק בֵּין - אִישׁ וּבֵין - אֶחָיו וּבֵין גָּרוֹ :
לֹא - תְּכִירֵו פְּנֵיכֶם בְּמִשְׁפָט בְּקַטֵּן 17
כְּנֶרֶל תְּשִׁמְעוֹן לֹא תְּגַוֵּן מִפְנֵי - אִישׁ
כִּי הַמִּשְׁפָט לְאָלֹהִים הוּא וְהַדָּבָר אֲשֶׁר
יִקְשֵׁר כְּלֵם תְּקַרְבֵּן אֶלְיָהוּ וְשָׁמְעוּתוֹ :
וְאָצַ�ו אַתְּכֶם בָּעֵת הַהְוָא אֶת בָּלָי - 18
הַרְבָּרִים אֲשֶׁר תַּעֲשֵׂן : נִפְסָע מִחְרָב 19
וְפָלַח אֶת בְּלִי - הַמִּרְבָּר הַגְּדוֹלָה וְהַנוּרָא
הַהְוָא אֲשֶׁר לְאָרָם דָּרָה כִּי הַאֲמֹרִי

auf bergen und in gründen, gegen mittag,
und gegen den anfurt des meers, im lande
Canaan, und zum berge Libanon, bis an
* das grosse wasser Phrath; * 1 Mos. 15, 18.

8. Siehe da, * ich habe euch das land,
das da vor euch liegt, gegeben; gehet
hineln, und nehmets ein, das der HERR
euren vätern, Abraham, Isaac und Jacob
geschworen hat, daß ers ihnen und ihrem
samen nach ihnen geben wolte.

* 1 Mos. 12, 7. 1c.

9. Da * sprach ich zu derselben zeit zu
euch: Ich kann euch nicht allein ertragen;

* 2 Mos. 18, 18.

10. Denn der HERR, euer Gott, hat
euch gemehret, daß ihr heutiges tages send,
* wie die menge der sterren am himmel.

* c. 10, 22. 1 Mos. 15, 5.

11. Der HERR, euer väter Gott,
mache eurer noch viel tausend mehr, und
segne euch, wie er euch geredt hat!

12. Wie kann ich allein solche mühe, und
last, und hader von euch ertragen?

13. Schaffet her weise, verständige und
erfahrene leute unter euren stämmen, die
will ich über euch zu häuptern sezen.

14. Da antwortetet ihr mir, und sprachet:
Das ist ein gut ding, davon du sagest,
daß du es thun willst.
11. 15. Da nahm * ich die häupter eurer stämme,
weise und erfahrene männer, und sazte
sie über euch zu häuptern, über tausend,
über hundert, über funfzig, und über zehn,
und amtleute unter euren stämmen.

* 2 Mos. 18, 25. 4 Mos. 11, 16.

16. Und gebot euren richtern zur selben
zeit, und sprach: Verhöret eure brüder,
und * richtet recht zwischen iedermann, und
seinem bruder, und dem fremdlinge.

* c. 16, 18, 19. 1c.

17. Reine * person sollt ihr im ge-
richt anzusehen; sondern sollt den klei-
nen hören wie den grossen, und vor
niemands person euch scheuen: denn
das t gerichtamt ist Gottes. Wird
aber euch eine sache zu hart seyn: die lasset
an mich gelangen, daß ich sie höre.

* c. 16, 19. Spr. 24, 23. † 2 Chron. 19, 6.

18. Also gebot ich euch zu der zeit alles,
was ihr thun sollet.

19. Da zogen wir aus von Horeb, und
wandelten durch die ganze wüste, die groß
und grausam ist, wie ihr gesehen habt, auf
der strasse zum gebirge der Amoriter, wie
uns

uns der HERR, unser Gott geboten hat-
te: und kamen bis gen^{*} RadesBarnea.

* 4 Mos. 20, 1. 14.

20. Da sprach ich zu euch: Ihr seid an
das gebirge der Amoriter kommen, das
uns der HERR, unser Gott, geben
wird;

21. Siehe da das land vor dir, das der
HERR, dein Gott, dir gegeben hat; zeuch
hinauf, und nims ein, wie der HERR,
deiner väter Gott, dir geredt hat; fürch-
te dich nicht, und laß dir nicht grauen.

III. 22. Da kamest ihr zu mir alle, und spra-
chet: * Lasset uns männer vor uns hinsen-
den, die uns das land erkunden, und uns
wieder sagen, durch welchen weg wir hin-
ein ziehen sollen, und die städte, da wir
einkommen sollen. * 4 Mos. 13, 3.

23. Das gefiel mir wohl: und nahm
aus euch zwölf männer, von jeglichem
stamm einen.

24. Da dieselbigen weggingen, und
hinauf zogen auf das gebirge, und an den
bach^{*} Ecol kamen: da besahen sie es.

* 4 Mos. 13, 24.

25. Und nahmen der früchte des landes
mit sich, und brachten sie herab zu uns;
und sagten uns wieder, und sprachen:
Das land ist gut, das der HERR, unser
Gott, uns gegeben hat.

IV. 26. Aber ihr^{*} wollet nicht hinauf ziehen,
und würdet ungehorsam dem munde des
HERRN, eures Gottes; * 4 Mos. 14, 1.

27. Und murretet in euren hüttten, und
sprachet: Der HERR ist uns gram:
darum hat er uns aus Egyptenland ge-
führt, daß er uns in der Amoriter hände
gebe zu vertilgen;

28. Wo sollen wir hinauf? Unsere
brüder haben unser^{*} herz verzagt gemacht,
und gesagt, das volk sey grösser und hö-
her denn wir; die städte seyn groß, und t
bis an den himmel vermauret; dazu haben
wir die kinder Enakim daselbst gesehen.

* 1 Mos. 11, 4. † 5 Mos. 9, 1.

29. Ich sprach aber zu euch: Entsehet
euch nicht, und fürchtet euch nicht vor
ihnen;

30. Der HERR, euer Gott, zeucht vor
euch hin, und wird^{*} für euch streiten, wie
er mit euch gethan hat in Egypten vor eu-
ren augen; * 2 Mos. 14, 14. 25. Jof. 10, 14.

כִּי-אָשֶׁר צֹוֹה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲתָנוּ וְנַכְאָ
עַד קָרְשׁ בְּרָנְעָ:

כִּי-וְאָמַר אֱלֹכֶם בְּאֶתְחָם עַד-תְּרַח הָאָמָרִי
אֲשֶׁר-יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נָתַן לָנוּ:

21 רָאָה בְּתַנְעָן יְהוָה אֱלֹהֵיךְ לְפָנֶיךְ אֶרֶץ
הָאָרֶץ עַלְרְשָׁלָמְךָ כִּי-אָשֶׁר דָּבַר יְהוָה אֱלֹהֵיךְ
אָבָתְךָ לְהָאַלְמָנָה וְאֶל-תְּחַרְתָּ:

22 וְתִקְרְבָּנִי אַלְמָנָס וְתִאְמְרוּ נְשָׁלָחָה
אָנָשִׁים לְפָנַינוּ וְיִחְפְּרוּ לְנִי אֶת-הָאָרֶץ
וַיִּשְׁבּוּ אֲתָנוּ רְבָר אֶרְצָת-הַרְמָקָה אֲשֶׁר
בְּעַלְהָה-בָּה וְאֶת-הָעָרִים אֲשֶׁר בְּבָאָ

23 אַלְיהָן: וַיִּטְבֵּל בְּעֵינֵי הַרְבָּר נְאָקָח
מֵפֶל שְׁנַים עַשֶּׂר אֲנָשִׁים אִישׁ אַחֲר
לְשָׁבֶט: וַיַּפְנֵן וַיַּעֲלוּ הַרְבָּר וַיַּבְאָוֹ

24 עַד-גַּנְחָל אַשְׁפֵּל וַיַּרְגְּלָוּ אַתָּה:
כִּי וַיַּקְרְבּוּ בְּרִיכָם מִפְּרַי הָאָרֶץ וַיַּרְאֻ אַלְיהָן
וַיִּשְׁבּוּ אֲתָנוּ רְבָר וַיִּאמְרוּ טָבָה
הָאָרֶץ אֲשֶׁר-יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נָתַן לָנוּ:

25 וְלֹא אָבִיחָם לְעַלְתָּת וּפְתָמָה אֶרֶץ
פִּי יְהוָה אֱלֹהִים:

26 וְתִרְגְּנוּ בְּאֶלְיָנָם וְתִאְמְרוּ בְּשָׁנָאת
יְהוָה אֲתָנוּ רְחִצְיאָנוּ מִאָרֶץ מִצְרָיִם לְתַת
אֲתָנוּ בֵּרְהָאָמָרִי לְהַשְׁמִירָנוּ:

27 אָנָה אֲנָחָנוּ עָלִים אֲחִינוּ הַמְּטוּ
אֶרֶץ-לְבָנָנוּ לְאָמֵר לְעַם גְּרוּל וּרְם
מִפְנֵן עָרִים גְּדוּלָה וּבְצֹוֹרָה בְּשָׁמִים
וְגַם-בְּנֵי עֲנָקִים רָאִינוּ שָׁם:

28 אָנָה אֲנָחָנוּ עָלִים אֲחִינוּ הַמְּטוּ
אֶרֶץ-לְבָנָנוּ לְאָמֵר לְעַם גְּרוּל וּרְם
מִפְנֵן עָרִים גְּדוּלָה וּבְצֹוֹרָה בְּשָׁמִים
וְגַם-בְּנֵי עֲנָקִים רָאִינוּ שָׁם:

29 וְאָמַר אֱלֹכֶם לֹא-תְּעַרְצֹוּ וְלֹא-
תִּירְאֹו מְהָם:

לְיְהוָה אֱלֹהֵינוּ הַהֲלָה לְפָנֵיכֶם הוּא
יְלַחֵם לְכֶם אֲשֶׁר עָשָׂה אֲתָכֶם
בְּמִצְרָיִם לְעֵינֵיכֶם:

וּבְפָדֹבֶר אֲשֶׁר רָאִית אֲשֶׁר נִשְׁאַר יְהוָה : 3
 אֱלֹהִיךְ כַּאֲשֶׁר יִשְׁאָג - אֲישׁ אֶחָד בָּנָו
 בְּכָל־הָרֶיךְ אֲשֶׁר הָלַכְתֶּם עַד - בְּאַכְם
 עַד - הַמְּקוֹם חֹלוֹ : וְכָרְבֵר הַיּוֹתָה : 32
 אַינְכָס מַאֲמִינָס בִּיהוָה אֱלֹהֵיכָס :
 הַחֲלֵד לְפָנֵיכָס בְּרוֹךְ לְתוֹר לְכָם מִקּוֹם
 לְחַנְחַכְמָה בָּאָשׁ : לִילָה לְרָאָתְכֶם בְּרוֹךְ
 אֲשֶׁר חָלְכוּ בָהּ וּבְעַנְןִים יָמִים :
 וַיְשַׁמְעוּ יְהוָה אֱתָן - קָול דְּבָרֵיכָס 34
 וַיְקַצֵּף וַיְשַׁבֵּעַ לְאָמֵר :
 אִם - יְרָאָה אִישׁ בָּאָנָשִׁים הָאָלָה וְדוֹרָלוּה 35
 הָרָע הָוֹרָא תְּהָרֵץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נִשְׁבָּעָתִי
 לְחַת לְאָבָתִיכָס : זָוְלָתִי בְּלָב בְּךָ 36
 יִמְנָה חֵיא יְרָאָה וּלֹא אַתָּה אֲתָה רְהָרָץ
 אֲשֶׁר בְּרוֹךְ - בָהּ וּלְבָנָיו יְעַזְבֵר מִלְאָ
 אָחָרְיו יְהוָה : צָם - בַּיִת הַתְּאָנוֹף יְהוָה 37
 בְּגָלְלָכֶם לְאָמֵר גַם - אַתָּה לֹא - תְּכַא
 שָׁם : יְהֹוָשֻׁעַ בֶּן - נָנוֹן הָעָמֵר 38
 לְפָנֵיךְ הוּא יָבָא שְׁמָה אָתוֹ חֹק
 כִּי - הוּא יְנַחֲלֵה אֶת - יִשְׂרָאֵל :
 וּטְפָנִים אֲשֶׁר אָמְרָתִם לְבָנִי יְהוָה 39
 וּבְנִינָם אֲשֶׁר לֹא - יָרַעְיוּ רְיוֹם טֹוב
 וְנָעַר הַפְּנִיה בְּכָאוּ שְׁמָה וְלָהֵם אַתְּגָנָה
 וְהַס יְירָשָׁה :

מִלְעָלָה

וְאַתָּם פָּנָו לְכָם וְסַעַי הַמְּרַבְּרָה מ
 גַּרְגַּשׁ יִסְמָכְשׁ סָופִי : וּמַעֲבָנִי וּתְאַמְרָנוּ 40
 אֶלְיָהָטָאנוּ לְיְהוָה אֲנַחֲנוּ נְעַלְתָּה
 וְנִלְחַמְנוּ בְּכָל אֲשֶׁר - צָוָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְתַחַגְנוּ אִישׁ אֲתָן - כָּלִי מְלַחְמָתוֹ
 וְתַחַזְנוּ לְעַלְתָּה הַהְרָה :

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹי אָמֵר לְהָם לֹא 42
 הַעַלְלָה וְלֹא - תְּלַחְמָמוּ כִּי אַינְכִי בְּקָרְבָנָם
 וְלֹא תַּגְגַּפְנוּ לְפָנֵיכָם :

31. Und in der wüsten, da du gesehen hast, wie dich der HERR, dein Gott, getragen hat, wie ein mann seinen sohn trage, durch allen weg, daher ihr gewandelt habt, bis ihr an diesen ort kommen seyd.

32. Aber das galt nichts bei euch, daß ihr an den HERRN, euren Gott, hattet geglaubet:

33. Der vor euch her ging, euch die stätte zu weisen, wo ihr euch lagern soltet, des naches im feuer, daß er euch den weg zeigte, darinnen ihr gehen soltet, und des tages in der wolken.* 2Mos.13,21,4M.10,33.

34. Als aber der HERR euer geschrey hörete, ward er zornig, und schwur, und sprach:

35. Es soll keiner dieses bösen geschlechts das gute land sehen, das ich ihren vätern zu geben geschworen habe; *4Mos.14,23,1c.

36. Ohne Caleb, der sohn Jephunne, der soll es sehen, und ihm will ich geben das land, darauf er getreten hat, und seinen kindern; darum, daß er treulich dem HERRN gefolget hat. *4Mos.14,30.

37. Auch ward der HERR über mich zornig um euret willen, und sprach: Du sollt auch nicht hinein kommen;

38. Aber Josua, der sohn Nun, *der dein diener ist, der soll hinein kommen; denselben stärke, denn er soll Israel das erbe austheilen; *4Mos.11,28.

39. Und eure kinder, davon* ihr sagtet, sie würden ein raub werden; und eure söhne, die heutiges tages weder guts noch böses verstehen, die sollen hinein kommen; denselben will ichs geben, und Sie sollens einnehmen; *4Mos.14,31.

40. Ihr aber wendet euch, und ziehet nach der wüsten den weg zum schilfmeer.

41. Da antwortetet ihr, und sprachet zu mir: *Wir haben an dem HERRN gesündigt; wir wollen hinauf, und streiten, wie uns der HERR, unser Gott, geboten hat. Da ihr euch nun rüstetet, ein ieglicher mit seinem hämisch, und war an dem, daß ihr hinauf möget aufs gebirge; *4Mos.14,40.

42. Sprach der HERR zu mir: Sage ihnen, daß sie nicht hinauf ziehen, auch nicht streiten; denn Ich bin nicht unter euch, auf daß ihr nicht geschlagen werdet vor euren feinden.

43. Da ich euch das sagte: gehorchet ihr nicht, und wurden ungehorsam dem munde des HERRN, und waren vermeßsen, und zogen hinauf auss gebirge.

44. Da zogen die Amoriter aus, die auf dem gebirge wohneten, euch entgegen: und jagten euch, wie die blenen thun, und schlugen euch zu Seir, bis gen Harma. ^{* 4 Mos. 14, 45.}

45. Da ihr nun wieder kamest, und weinetet vor dem HERRN: wolste der HERR eure stimme nicht hören, und neigte seine ohren nicht zu euch.

46. Also bliebet ihr in Kades eine lange zeit.

Das II. Capitel.

I. Verbot einige zu beleidigen. II. Unfall Sihons der Amoriter Königes.

Da wandten wir uns, * und zogen aus zur wüsten auf der strassen zum schlissmeer, wie der HERR zu mir fragte: und umzogen das gebirge Seir eine lange zeit. ^{* 4 Mos. 21, 4. † 5 Mos. 1, 40.}

2. Und der HERR sprach zu mir:

3. Ihr habt das gebirge nun genug umzogen, wendet euch gegen mitternacht.

4. Und gebeut dem volk, und sprich: Ihr werdet durch die grenze eurer brüder, der kinder Esau, ziehen, die da wohnen zu Seir; und sie werden sich vor euch fürchten. Aber verwahret euch mit fleiß,

5. Dass ihr sie nicht bekriegt: denn ich werde euch ihres landes nicht einen fußbreit geben; denn das * gebirge Seir habe ich den kindern Esau zu besitzen gegeben. ^{* 1 Mos. 36, 8. 43.}

6. Speise sollst ihr ums geld von ihnen kauffen, dass ihr esset: und wasser sollt ihr ums geld von ihnen kauffen, dass ihr trinket.

7. Denn der HERR, dein Gott, hat dich gesegnet in allen werken deiner hände. Er hat dein reisen zu herzen genommen durch diese grosse wüste: und ist vierzig jahr der HERR, dein Gott, bey dir gewesen, dass dir nichts gemangelt hat.

8. Da wir nun durch unsere brüder, die kinder Esau, gezogen waren, die auf dem gebirge Seir wohneten, auf dem wege des gefildes, von Elath und Ejeongaber: wandten wir uns, und gingen durch den weg der wüsten der Moabiter.

43. ואָבֵר אֲלֵיכֶם וְלֹא שְׁמַעְתֶּם וְתִמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה וְתוֹרָה וְתַעֲלוּ הַהְרָה :

44. וַיֵּצֵא רָאָמְרִי הַיּוֹשֵׁב בְּחַרְןָה לְקַلְאַתְכֶם וַיַּדְפֵּעַ אֶחָלָם תְּעִשְׂנָה תְּרַבְּלִים וַיַּכְתֵּא אֶתְכֶם בְּשֻׁעָר עֲדָר חַרְמָה :

מה וְפִשְׁבָּוּ וְתַבְּטָה לִפְנֵי יְהוָה וְלֹא־שָׁמַע יְהוָה בְּכָלָלָם וְלֹא הָאוֹזֵן אֲלֵיכֶם :

46. וְפִשְׁבָּוּ בְּגַרְשִׁין יָמִים רַבִּים כִּי מִים אֲשֶׁר יִשְׁבְּתֶם :

א

וְנִפְנֵי וְנִטְעַט הַפְּרַבְּרָה דָּרָה יִסְבֵּן סָוִף כַּאֲשֶׁר דָּבַר יְהוָה אֱלֹהִים וְנִסְבֵּב אֶת־הַר־שְׁעִיר יָמִים בְּבִים : ס

ב

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֵאמֹר :

3. רַב־לְלָם סָבָ אֶת־הַהְרָה הַוָּה פָּנוּ לְכֶם צָפְנָה : וְאֶת־הָעָם צָוָ לְאַמְرָתָם

4. עֲבָדִים בְּגַנְוֵל אֲחִיכֶם בְּנֵי־עַשְׂוֵה הַיּוֹשְׁבִים בְּשֻׁעָר וַיַּרְאֵי מִכְּם וְנִשְׁמְרָתָם הַנָּאָר : אֶל־חַתְגָּרוּ בָם כִּי לֹא־אַתֶּן

לְכֶם מְאָרָצֶם עַד מִרְנָה כַּפְ-גַּגְלָל כִּירְשָׁה לְעַשְׂוֵה נְתַתִּי אֶת־הַר שְׁעִיר :

5. אֶל־תְּשִׁבְרוּ מְאָתָם בְּכֶסֶף וְאֶכְלָתָם גָּמָס־מִים הַכְּרִיו מְאָתָם בְּכֶסֶף וְשִׁתְתִּים :

6. כִּי־יְהוָה אֱלֹהִיךְ בְּרַכְתָּ בְּכָל־מְעַשָּׂה יְרַחַ בְּרַע לְכַתֵּל אֶת־הַפְּרַבְּרָה הַגְּרָל הַוָּה זֶה אֲרָבָעִים שָׁנָה יְהוָה אֱלֹהִיךְ עַמָּךְ לֹא חִסְרָתְךָ בְּךָ :

7. וְנִעְבַּר מֵאָתָן אַחֲנָנוּ בְּנֵי־עַשְׂוֵה הַלְּשׁוֹנִים בְּשֻׁעָר מִלְּרָה הַעֲרָבָה מַאְילָת וּמַעַצְיָן גַּבָּר ס וְנִפְנֵי תְּעַבֵּר דָּרָה מִרְבָּר מוֹאָב :

פָּמָן סָקָא בְּאַמְצָעָה

וְאָמַר יְהוָה אֱלֹהִים אֶל־חֲצֵר אֶת־מוֹאָב 9
וְאֶל־תְּחִזֵּר בְּסַמְלָחָמָה כִּי לֹא־אָתָּה־
לְכָךְ מְאָרְצֵנו וַرְשָׁה כִּי לְבָנָרְלוֹת נְתַתִּי

אֶת־עַר יְרֻשָּׁה: הָאָמִים לְפָנָיכִים 10
וְשָׁבוּ בָּה עַם גָּרוֹל וּרְבָּרָם בְּעַנְקִים: 11
רְפָאִים יְחַשְׁבּוּ אֶת־הָדָם בְּעַנְקִים 12
וְהַפְּאָבִים יִקְרָאִי לְהַמְּאִים:

וּבְשָׁעֵיר יִשְׁבּוּ רְחוּרִים לְפָנִים וּבְנִי 13
עַשְׂיוֹ יִרְשָׁוּ וַיִּשְׁמְרוּ מִפְנֵיכֶם וַיִּשְׁבּוּ
תְּחִתָּם כַּאֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאָרֶץ
יְרֻשָּׁתוֹ אֲשֶׁר־נָתַן יְהוָה לְהֶם:

עַתָּה קָמוּ וַיַּעֲבְרוּ לְכֶם אֶת־נְחָלָה 14
גָּרָר וַיַּעֲבֵר אֶת־נְחָלָה גָּרָר:

וְהַנִּימִים אֲשֶׁר־הָלַגְנוּ מִקְרָשׁ בְּרִנְעָעָר 15
אֲשֶׁר־עַבְרָנוּ אֶת־נְחָלָה גָּרָר שְׁלָשִׁים
וּשְׁמַנְתָּה שְׁנָה עַד־הַס כָּל־הַר אַנְשִׁי
הַפְּלָחָמָה מִקְרָב הַמִּתְחָנָה כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע

יְהוָה לְהֶם: וְגַם יְרֻשָּׁה יְהוָה תִּתְחַזֵּק
בְּסַמְלָחָמָה עַד תְּפִסָּה:

וַיַּהַי כַּאֲשֶׁר־תָּפַנוּ כָּל־אֶנְשָׁי הַפְּלָחָמָה 16
לְמָוֹתָה מִקְרָב הָעָם: ס

וְזַבְּרֵבָר יְהוָה אֱלֹהִים לְאָמָר: 17

אֶתְתָּה עַבְרֵב הַיּוֹם אֶת־גְּבִיל מוֹאָב 18
אֶת־עַר:

וְקָרְבָּתְּ מַיִּל בְּנֵי עָפֹן אֶל־חֲצָרָם 19
וְאֶל־תְּחִזֵּר בְּסַמְלָחָמָה כִּי לֹא־אָתָּה־
מְאָרְצֵבָנְיוֹעַמְוֹן לְכָךְ וַרְשָׁה כִּי לְבָנִיר
לֹט נְתַתִּיתָה יְרֻשָּׁה:

אֶרְעָז־רְפָאִים תְּחַשֵּׁב אֶת־הָוָא רְפָאִים כְּ 20
יְשָׁבוּ בָּה לְפָנִים וְהַעֲפָנִים יִקְרָאִי

לְהֶם מוֹמִינִים: עַם גָּרוֹל וּרְבָּרָם בְּעַנְקִים 21
וַיִּשְׁמְרוּ מִפְנֵיכֶם יְהוָה מִפְנֵיכֶם
וַיִּרְשֵׁם וַיִּשְׁבּוּ תְּחִתָּם:

9. Da sprach der HERR zu mir: Du sollst die Moabiter nicht beleidigen noch bekriegen; denn ich will dir ihres Landes nichts zu besitzen geben, denn ich habe die den Kindern Lot zu besitzen gegeben.

10. Die Emim haben vorzeiten drinnen gewohnet: das war ein groß, stark und hoch volk, wie die Enakim. * c. 1, 28.

11. Man hielt sie auch für riesen, gleich wie Enakim: und die Moabiter hießen sie auch Emim.

12. Auch wohneten vorzeiten in Seir die Horiter: und die Kinder Esau vertilgten und vertilgten sie vor ihnen, und wohneten an ihrer statt; gleich wie Israel dem Lande seiner Besitzung thät, das ihnen der HERR gab.

* 1 Mose. 14, 6. c. 36, 20.

13. So macht euch nun auf, und ziehet durch den Bach Sared. Und wir zogen herdurch. * 4 Mose. 21, 12.

14. Die Zeit aber, die wir von Rodes Barnea zogen, bis wir durch den Bach Sared kamen, war acht und dreißig Jahr: auf daß alle die Kriegsleute stirben im Lager, wie der HERR ihnen geschworen hatte. * 4 Mose. 14, 23. 29. 33. c. 26, 65.

15. Dazu war auch die Hand des HERRN wieder sie, daß sie umkämen aus dem Lager, bis daß ihrer ein Ende würde. * 2 Mose. 9, 3. 1 Sam. 12, 15.

16. Und da alle der Kriegsleute ein Ende war, daß sie stirben unter dem Volk;

17. Redete der HERR mit mir, und sprach:

18. Du wirst heute durch die Grenze der Moabiter ziehen bey Ar,

19. Und wirst nahe kommen gegen die Kinder Ammon, die sollst du nicht beleidigen noch bekriegen; denn ich will dir des Landes der Kinder Ammon nichts zu besitzen geben, denn ich habbs* den Kindern Lot zu besitzen gegeben. * 1 Mose. 19, 38.

20. (Es ist auch geschäfft für der riesen Land: und haben auch vorzeiten riesen drinnen gewohnet, und die Ammoniter hießen sie Sammosumim.

21. Das war ein groß, stark und hoch volk, wie die Enakim: und der HERR vertilgte sie vor ihnen, und ließ sie dieselben besitzen, daß sie an ihrer statt da wohneten;

22. Gleich

22. Gleich wie er gethan hat mit den Kindern Esau, die auf dem gebirge Seir wohnen, da er die Horiter vor ihnen vertilgte; und ließ sie dieselben besitzen, daß sie da an ihrer statt wohneten, bis auf diesen tag.

23. Und die Caphthorim zogen aus Caphthor, und vertilgten die Amim, die zu Hazerim wohneten bis gen Gaza, und wohnten an ihrer statt daselbst.)

24. Machet euch auf, und ziehet aus, und gehet über den bach bey Arnon. Siehe, ich habe Sihon, den König der Amoriter zu Hesbon, in deine hände gegeben mit seinem lande: heb an einzunehmen, und streite wieder ihn.

25. Heutiges tages will ich anheben, daß sich vor dir fürchten und erschrecken sollen alle völker unter allen himmeln: daß, wenn sie von dir hören, ihnen bange und wehe werden soll vor deiner zukunft.

II. 26. Da * sandte ich boten aus der wüsten von morgenwärts zu Sihon, dem könige zu Hesbon, mit friedlichen worten, und ließ ihm sagen:

* 4 Mos. 21, 21. sc. 27. Ich will* durch dein land ziehen, und wo die strasse geht, will ich gehen; ich will weder zur rechten noch zur linken ausweichen;

* 4 Mos. 21, 22. 28. Speise soll du mir ums geld verkaufen, daß ich esse; und wasser soll du mir ums geld geben, daß ich trinde; ich will nur zu füsse durchhin gehen;

29. * Wie mit die kinder Esau gethan haben, die zu Seir wohnen; und die Moabiter, die zu Ar wohnen; bis daß ich komme über den Jordan, ins land, das uns der HERR, unser Gott, geben wird.

* 4 Mos. 20, 19. 20.

30. Aber * Sihon, der könig zu Hesbon, wollte uns nicht durchziehen lassen. Denn der HERR, dein Gott, verhärtete seinen mut, und verstockte ihm sein herz: auf daß er ihn in deine hände gäbe, wie es leicht ist am tage.

* c. 29, 7. 4 Mos. 21, 23. 31. Und der HERR sprach zu mir: Siehe, ich habe angefangen zu geben vor dir den * Sihon mit seinem lande; hebet an einzunehmen und zu besitzen sein land.

* 4 Mos. 21, 21. sc.

32. Und Sihon zog aus uns entgegen mit all seinem volk zum streit gen Japha.

22 כִּי-אָשָׁר עֲשָׂה לְבָנֵי עַשְׂוֹ הַלְשׁוֹנִים בְּשֻׁעַר אָשָׁר הַשְׁמִיד אֶרְצָת-חַרְבוֹ מִפְנִיהם וַיַּרְשֵׁם וַיַּשְׁבֹּן תְּחִקָּת עַד הַיּוֹם הַזֶּה:

23 וְהַעוֹזִים הַלְשׁוֹנִים בְּחַצְרים עַד וְעַתָּה כְּפָתְרִים הַזְּאוּם מִפְמָתָר הַשְׁמִירִים וַיַּשְׁבֹּן תְּחִקָּת

ד וְעַד קְבוּמוֹ סָעָה וַיַּעֲבֹר אֶת-נְחָל אַרְנָן רַאֲתָה נְתַתִּי בְּרִיךְ אֶת-סִיחָן מֶלֶךְ חַשְׁבּוֹן רַאֲמָרִי וְאֶת-אֶרְצָה תְּחִלָּה וְחַטְבָּה בְּגַם כִּי הַיּוֹם הַזֶּה אֶחָל תְּחִת פְּחַד וַיַּאֲתַף עַל-

פְּנֵי הַעֲמִים הַחַת כָּל-הַשָּׁמִים אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן שְׁמַעַת וַיְגַזֵּע וְחַלְמָנוֹת אֲלֵיכֶם יְאַשְׁלַח מְלָאכִים מִפְרָבָר קְרָמוֹת אֲלֵיכֶם סִיחָן מֶלֶךְ חַשְׁבּוֹן רַבְּרִי שָׁלוֹם לְאָמֵר:

5 אַעֲבָרָה בְּאֶרְצָה בְּרִיךְ בְּרִיךְ אֱלֹהִים לֹא אָסֹור יְמִין וְשִׁמְאָול :

6 אַכְל בְּכֶסֶף תְּשִׁבְלָנוּ וְאַכְל תְּיוֹמִים בְּכֶסֶף תְּחִזְלִי וְשִׁתְתִּי בְּקָעָבָרָה בְּגַלִּי :

7 כִּי-אָשָׁר עֲשָׂוְלִי בְּנֵי עַשְׂוֹ הַלְשׁוֹנִים בְּשֻׁעַר וְהַפְּנִאים הַלְשׁוֹנִים בָּעָר עַד אֲשֶׁר-

אַעֲבָר אֶת-תִּירְחָן אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נָתַן לְנוּן:

8 לֹא אָבָה סִיחָן מֶלֶךְ חַשְׁבּוֹן הַעֲבָרָנו בָּו יְהִקְשָׁה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת-רוֹחֵנוּ וְאֶת-אֶרְצָה לְבָנָנוּ לְמַעַן תְּתוּ בְּרִיךְ בְּיּוֹם הַזֶּה :

9 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ רָאָה רְחַלְתִּי פְּתַח לְפָנֵיךְ אֶת-סִיחָן וְאֶת-אֶרְצָה תְּחִלָּה רַשְׁת לְרַשְׁת אֶת-אֶרְצָה :

10 וַיַּצְאָה סִיחָן לְקַרְאָתָנוּ הוֹאָה וְכָל-עַמּוֹ לְמַלְחָמָה יְהִצָּה :

וַיָּתְהִגֵּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְפָנָינוּ וְגַם אָתוֹ
בְּנוֹ קְרֵי
וְאֶת־בְּנֵי וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ:

וְנִלְפַּד אֶת־כָּל־עָרֵיו בַּעַת הַחֹזֶא
וְנִחְרַם אֶת־כָּל־עִיר מִתְמַשְׁמִים וְהַפְּשִׁים
וְהַטְּרִיפָה לֹא הַשְּׁאֲרֵנוּ שָׁרֵר:

רַק חַבְמָה בָּזָן לְנֵי פְּשִׁלְלָל לְהָ
הָעָרִים אֲשֶׁר לְכַרְנוּ:

מַעֲרָר אֲשֶׁר עַל־שְׁפָתִינְתָּל אַרְנוֹן וְהַעִיר
אֲשֶׁר בְּפְנֵל וְעַד גָּלְעָד לְאֶחָתָה כְּרִיבָה
אֲשֶׁר שָׂגְבָה מִפְנֵנו אֶת־הַלְּנָתָן יְהוָה

אֱלֹהֵינוּ לְפָנָינוּ: רַק אַל־אָרֶן בְּנֵי
עָפָון לֹא קָרְבָּת בְּלִידָן חַל יְבָקָן וְעַרְיָ
הַרְר וְכָל אֲשֶׁר־צָוָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:

Das III. Capitel.

I. Einnahme des Landes Basan. II. Bestimmt zum erbtheil. III. Moses bitte abgeschlagen.

וְגַפְן וְגַעַל דָּרָה הַבְּשָׂן וַיֵּצֵא אֶ
עָג מֶלֶךְ הַבְּשָׂן לְקַרְאָתָנוּ הוּא וְכָל־
עַמּוֹ לְפָלָחָמוֹ אַרְרֵי:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶל־תִּרְאָ אָתוֹ כִּי
בַּיְמָה נִתְחַתֵּי אָתוֹ וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ וְאֶת־
אָרְצָו וְעַשְׂתָּה לוֹ כַּאֲשֶׁר עָשָׂית לִסְחָן
מֶלֶךְ הַאֲמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחַשְׁבּוֹן:

וַיִּתְּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּרִרְנוּ גַּם אֶת־
עָג מֶלֶךְ הַבְּשָׂן וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ

וְכָל־עָרָה בְּלִתְחַי הַשְּׁאֵר לֹא שָׁרֵר:

וְנִלְפַּד אֶת־כָּל־עָרֵיו בַּעַת הַחֹא לֹא חַיָּה
כְּרִיבָה אֲשֶׁר לְאַלְקַחְנוּ מִאֶתְמָשְׁשִׁים עִיר
כָּל־חַבְלָ אַרְגָּב מִמְלְכָת עָג בְּבָשָׂן:

כָּל־אֶלְהָ עָרִים בָּצְרָת חַוָּמָה גַּבְהָה
וְלִתְוָס וּבְרָתָם לְבָרָם מַעֲרֵי הַפְּרוֹן

הַרְבָּה מְאָרָ: וְנִחְרַם אֶתְמָשְׁשִׁים כָּאֶשֶּׁר
עֲשִׂינו לִסְחָן מֶלֶךְ חַשְׁבּוֹן הַחֲרָם

כָּל־עִיר מִתְמַשְׁמִים רַהַפְּשִׁים וְהַטְּרִיפָה:

כָּל־חַבְמָה וְשִׁלְלָה הָעָרִים בָּזָן לְנֵי:

33. Über der HERR, unser Gott, gab
ihm vor uns, daß wir ihn schlugen mit seinen
kindern, und seinem ganzen volk.

34. Da gewonnen wir zu der zeit alle
seine städte, und verbanneten alle städte,
beide männer, weiber und kinder, und ließ
sen niemand überbleiben. * c. 3, 6, 7.

35. Ohne das vieh raubeten wir für uns;
und die ausbeute der städte, die wir ge-
wonnen:

36. Von Aroer an, die am ufer des bachs
bey Arnon liegt; und von der stadt am was-
ser, bis gen Gilead. Es war keine stadt, die
sich vor uns schüren konte: der HERR, unser Gott, gab uns alles vor uns.

37. Ohne zu dem lande der kinder Am-
mon kamst du nicht: noch zu allem, das
am bach Jabbok war, noch zu den städten
auf dem gebirge, noch zu allem, das uns
der HERR, unser Gott, verboten hatte.

Capitel.

Und wir wandten uns, und zogen

hinauf den weg zu Basan: und * Og,
der könig zu Basan, zog aus uns entge-
gen mit alle seinem volk, zu streiten bey
Edrei. * 4 Mos. 21, 33. 1c.

2. Aber der HERR sprach zu mir:
Fürchte dich nicht vor ihm, dann ich habe
ihn und alle sein volk mit seinem lande
in deine hände gegeben; und soll mit ihm
thun, wie du mit * Sihon, dem könige der
Amoriter, gethan hast, der zu Hesbon
säß. * 4 Mos. 21, 34.

3. Also gab der HERR, unser Gott,
auch den könig Og zu Basan in unsere hän-
de, mit alle seinem volk: daß wir ihn
schlugen, bis daß ihm nichts überblieb.

4. Da gewonnen wir zu der zeit alle sei-
ne städte: und war keine stadt, die wir ihm
nicht nahmen; sechzig städte, die ganze ge-
gend Argob, im königreich Og zu Basan.

5. Alle diese städte waren fest, mit ho-
hen mauren, thoren und riegeln: ohn an-
dere sehr viele flecken ohne mauren.

6. Und verbanneten sie: gleichwie wir
mit Sihon, dem könige zu Hesbon, thäten.
Alle städte verbanneten wir, beide mit
männern, weibern und kindern. * c. 2, 34-35.

7. Über * alles vieh und raub der städte
raubeten wir für uns. * c. 20, 14.

8. Also

8. Also nahmen wir zu der zeit das land aus der hand der zween könige der Amoriter, jenseit dem Jordan, von dem bach bey Arnon an, bis an den berg Hermon;

9. Welchen die Sidonier Strion heissen, aber die Amoriter heissen ihn Senir :

10. Alle städte auf der ebene, und das ganze Gilead, und das ganze Basan bis gen Salcha und Edrei, die städte des königreichs Og zu Basan.

11. Denn allein der könig Og zu Basan war noch übrig von den riesen : Siehe, sein eisern bette ist alsle zu Rabbath, der kinder Ammon, neun ellen lang, und vier ellen breit, nach eines manns ellenbogen.

11. 12. Solch land nahmen wir ein zu derselben zeit, von Aroer an, die am bach bey Arnon liegt. Und ich * gab das halbe gebirge Gilead mit seinen städten den Rubenitern und Gaditern. * 4 Mos. 32, 33. sc.

13. Über das übrige Gilead, und das ganze Basan des königreichs Og, gab ich dem halben stamm Manasse: die ganze gegen Argob zum ganzen Basan, das heisst der riesen land.

14. (* Jahr, der sohn Manasse, nahm die ganze gegen Argob, bis an die grenze Gesuri und Maachati: und hies das Basan nach seinem namen Havoth Jair, bis auf den heutigen tag.) * 4 Mos. 32, 41.

15. Machir aber gab ich Gilead.

16. Und den Rubenitern und Gaditern gab ich des Gileads einen theil, bis an den bach bey Arnon mitten im bach, der die grenze ist, und bis an den bach Jabo, der die grenze ist der kinder Ammon:

17. Dazu das gefilde, und den Jordan, der die grenze ist, von * Einereth an, bis an das meer am gefilde, nemlich das salzmeer, unten am berge Pisga, gegen dem morgen. * 4 Mos. 34. sc. Jof. 12, 3.

18. Und gebot euch zu derselben zeit, und sprach: Der HERR, euer Gott, hat euch dis land gegeben einzunehmen; * so ziehet nun gerüstet vor euren brüdern, den kindern Israel, her, was streitbar ist; * 4 Mos. 32, 17.

19. Ohne eure weiber und kinder, und dieh (denn ich weiß, daß ihr viel dieh habet) lasset in euren städten bleiben, die ich euch gegeben habe;

8 וְנִקְחַת בָּعֵת הַהוּא אֶת־הָאָרֶץ מִזֶּד שְׁנִי
מֶלֶכִי הָאָמֹרִי אֲשֶׁר בַּעֲבָר הַי֙רְחָן מִפְּחוֹל

9 אַרְנוֹן עַד־הַר חֶרְמוֹן: צִירְנִים יִקְרָא
לְחֶרְמוֹן שְׁרִין וְהָאָמֹרִי יִקְרָא לוֹ שְׁנִיר:

10 כָּל־עָרִי הַמִּישָׂר וְכָל־הַגָּלְעָד וְכָל־
הַבְּשָׂן עַד־סָלְכָה וְאֶרְרָעִי עָרִי מִמְּלָכָת

11 עֹז בְּבִשְׁוֹן: כִּי רַק־עֹז מֶלֶךְ הַבְּשָׂן
נְשָׁאָל מִיתָּר הַרְפָּאִים הַנָּה עַרְשׁוֹ
פְּחִיב בְּתָא

12 עַרְשׁוֹ בְּרֹזֶל הַלָּה הוּא בְּרַבְתִּים בְּנֵי עַקְוֹן
תְּשֻׁעָה אֱפֹת אַרְכָּה וְאֶרְבָּע אֱפֹת רַחְבָּה

13 בְּאֶפֹת־אִישׁ: וְאֶת־הָאָרֶץ הָאָזֶן
יִרְשָׁנוּ בָעֵת הַהוּא מִעֲרָעָר אֲשֶׁר־עַל־
בְּנֵי אַרְנוֹן וְחַצֵּי הַר־הַגָּלְעָד וְעָרִיו

14 בְּנֵי נְתָחִית לְרָאוּבָנִי וְלְגָרִי: וּוּתְרַר הַגָּלְעָד
וְכָל־הַבְּשָׂן מִמְּלָכָת עֹז נְתָחִית לְחַצֵּי
כָּצֵל שְׁבָט הַמְּנַשֶּׁה בְּלִחְבָּל הַאֲרָגָב לְכָל־
כָּל.

15 בְּנֵי מְנַשֶּׁה לְקָח אֶת־כָּל־חַבָּל אַרְגָּב
עַד־גְּבוּל הַפְּשָׂוִיר וְהַמְּעַנְתִּי וַיִּקְרָא
אַתֶּם עַל־שְׁמוֹ אֶת־הַבְּשָׂן חֹות יָאֹר עַד

טו הַיּוֹם הַהוּא: וְלִמְכִיר נְתָחִית אֶת־הַגָּלְעָד:
16 וְלְרָאוּבָנִי וְלְגָרִי נְתָחִית מִן־הַגָּלְעָד
וְעַד־בְּנֵי אַרְנוֹן תֹּהַת הַנְּחָלָל וְגַבְּלָל
וְעַרְלִי בְּקָח הַנְּחָלָל גְּבוּל בְּנֵי עַפְוֹן:

17 וְהַעֲרָבָה וְהַיְמָן וְגַבְּלָל מִכְנְרוֹת וְעַד
יִסְמְךָ הַעֲרָבָה יִסְמְךָ הַפְּלָחָת פְּתָחָת
אֲשֶׁר־הַפְּסִינָה מוֹרָחָה:

18 וְאַצְוֹ אֶתְכֶם בָּעֵת הַהוּא לְאָמֹר יְהוָה
אֶל־הַלְּכָם נָהָן לְכָם אֶת־הָאָרֶץ הָאָתָּה
לְרֹשְׁתָה חַלְצִים תַּעֲבֹר לִפְנֵי אֲחָנָם
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־בְּנֵי־תְּרֵיל:

19 רַק נְשִׁיכָם וְטִפְנָם וּמִקְנָנָם
יַרְעַתִּי כִּי־מִקְנָה רַב לְכָם יִשְׁכָּנָה
בְּעִירֵיכֶם אֲשֶׁר נְתָחִית לְכָם:

כִּי־אָשֶׁר־יָנִיתْ יְהוָה לְאֲחֵיכֶם בְּכֶם
וַיַּדְשֵׂי נָם־רָם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה
אֱלֹהִיכֶם נָתַן לְהֶם בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן
וְשָׁבְתֶם אֲרַשׁ לִרְשָׁתוֹ אֲשֶׁר־נָתַתִּי לְכֶם:
וְאֶת־יְהוָשִׁיעַ צוֹרִיתִי בְּעַת חֲרוֹא לְאָמֹר ۲
עִינֵּיךְ רָאָתָת אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוָה
אֱלֹהִיכֶם לְשָׁנֵי הַמֶּלֶךְם הָאֱלֹהִים כֵּן־
יִשְׁעָתָה יְהוָה לְכָל־הַמֶּלֶכְותָא אֲשֶׁר
אָתָה עַבְרֵ שָׁמָרָה: ۳ לֹא תִּرְאָוּם כֵּי ۴
יְהוָה אֱלֹהִיכֶם הָיאָ הַגָּלָתָם לְכֶם:

ס ס ס מה 45

וְאַתְּחַנֵּן אֶל־יְהוָה בְּעַת הַחֹוא לְאָמֹר: ۵
אָלְכָנָי יְהוָה אָפָחָת הַחֲלוֹת לְהַרְאֹות אֶת־ ۶
עַבְרֵ אָזָז־גָּדוֹלָה וְאַתָּה־יְרַחַם חַקְמָה
אֲשֶׁר־מוֹ־אֶל־בְּשָׂמִים וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־
יִשְׁעָתָה כְּמֻשִׁיחָה וּכְנָבוֹתָה: אַעֲבְרָהָ-נָה
בָּאָ וְאֲרָאָה אֶת־הָאָרֶץ הַטוֹּבָה אֲשֶׁר
בְּעַבְרֵ הַיְּהוּדָה תְּהַרְתָּ הַטּוֹבָה הַוְּה וְהַלְּבָנָן:
וַיַּעֲבֵר יְהוָה בַּיּוֹם לְמַעַלְמָם וְלֹא שָׁמַע ۷
אֶלְיָהָי וְיֹאמֶר יְהוָה אֶלְיָהָי רַב־לָהָא אלָ-
תוֹסְף רַבְּרַבָּא אֶלְיָהָי עֹזָר בַּרְבָּרָה הַוְּה:
עַלְהָה רָאֵשׁ הַפְּסָנְדָה וְשָׁא עִינֵּיךְ בְּפֶה ۸
וְצְפָנָה וְתִּמְנָה וְמוֹרָחָה וְרָאָה בְּעִינֵּיךְ
כִּי־לֹא תַּעֲבֵר אֶת־הַיְּהוּדָה: ۹
וְצַו אֶת־יְהוָשָׁע וְחִזְקָיהָו וְאַמְצָחוֹ כֵּי־ ۱۰
הָוָא יַעֲבֵר לִפְנֵי הַעַם הַוְּה וְהַוְּאָ-
יַנְחִיל אֹתָם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־תְּרָאָה: ۱۱
וְנַשְּׁבֵּבְנֵיא מִולְבִּית פָּעוֹר: ۱۲ פ

Das IV. Capitel.
I. Ermahnung zum gehorsam des gesetzes. II. Drohung.
וְעַתָּה יְשָׁרָאֵל שָׁמַע אֶל־הַחֲקִים וְאֶל־אֶ
חֲפְשָׁטִים אֲשֶׁר־אָנֹכִי מִלְּפָר אֶתְכֶם
לְעַשׂוֹת לְמַעַן תְּחִזֵּז וּבְאֶתְמָם וְיִרְשָׁתָם
אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהִי אֲבָתֵיכֶם
נָתַן לְכֶם:

20. Bis daß der HERR eure brüder auch zur ruhe bringe, wie euch; daß sie auch das land einnehmen, das ihnen der HERR, euer Gott, geben wird jenseit dem Jordan; so sollet ihr denn wiederkehren zu eurer besitzung, die ich euch gegeben habe.

21. Und* Josua gebot ich zur selben zeit, und sprach: Deine augen haben gesehen alles, was der HERR, euer Gott, diesen zween königen gethan hat; Also wird der HERR auch allen königreichen thun, da du hinzeuchst. * 4 Mos. 27, 18. 22.

22. Fürchtet euch nicht vor ihnen: denn der HERR, euer Gott, streitet für euch.

III. 23. Und ich bat den HERRN zu derselben zeit, und sprach:

24. הָאָרֶץ הָאָרֶץ, Du hast angehabet zu erzeigen deinem knecht deine herrlichkeit, und deine starcke hand; denn* wo ist ein Gott im himmel und auf erden, der es deinen werken und deiner macht könnte nachthun? * Ps. 86, 8. Ps. 89, 7.

25. Lasst mich gehen, und sehen das gute land jenseit dem Jordan, das gute gebirge und den libanon.

26. Aber der HERR * war erzürnet auf mich um eure willen, und erhörete mich nicht, sondern sprach zu mir: Los gnug seyn, sage mir davon nicht mehr;

* 4 Mos. 27, 12. ic.

27. Steige auf die höhe des berges Pisga, und hebe deine augen auf gegen dem abend, und gegen mitternacht, und gegen mittag, und gegen dem morgen, und siehe es mit augen; denn du wirst nicht über diesen Jordan gehen;

28. Und gebeut * dem Josua, daß er gestrost und unverzagt sey; denn Er soll über den Jordan ziehen vor dem volk her; und soll ihnen das land austheilen, das du sehen wirst. * c. 31, 7. ic.

29. Also blieben wir im thal gegen dem hause* Peor. * 4 Mos. 25, 3. ic.

Capitel.

III. Erinnerung vornehmer wohlthaten, Israel erzeigt.
Und nun höre, Israel, die gebote und
rechte, die ich euch lehre, daß ihr sie thun sollet: auf daß ihr lebet, und hin-
ein kommt, und das land einnehmet, das
euch der HERR, eurer väter Gott,
gibt.

2. Ihr

2. Ihr sollt * nichts dazu thun, das ich euch gebiete, und sollt auch nichts davon thun: auf daß ihr bewahren möget die gebote des HERRN, eures Gottes, die ich euch gebiete. * c. 12, 32. Spr. 30, 6.

3. Eure augen haben gesehen, was der HERR gethan hat wieder den * Baal-Peor: denn alle, die dem Baal-Peur folgeten, hat der HERR, dein Gott, vertilgt unter euch. * 4 Mos. 25, 3. sc.

4. Aber Ihr, die ihr dem HERRN, eurem Gott, anhinget, lebet alle heutiges tages.

5. Siehe, ich habe euch gelehret gebote und rechte, wie mir der HERR, mein Gott, geboten hat: daß ihr also thun sollt * im lande, darein ihr kommen werdet, daß ihrs einnehmet. * b. 14.

6. So behaltets nun und thuts. Denn das wird eure weisheit und verstand seyn bey allen völckern, wenn sie hören werden alle diese gebote, daß sie müssen sagen: En, welche weise und verständige leute sind das, und ein herrlich volk!

7. Denn * wo ist so ein herrlich volk, zu dem götter also nahe sich thun, als † der HERR, unser Gott, so oft wir ihn anrufen? * 2 Sam. 7, 23. † Ps. 147, 19.

8. Und wo ist so ein herrlich volk, das se gerechte sitten und gebote habe, als * alle dis gesetz, das Ich euch heutiges tages vorlege? * Ps. 119, 98. 99.

9. Hüte dich nur, und bewahre deine seele wohl: daß du nicht vergessest der geschichte, die deine augen gesehen haben, und daß sie nicht aus deinem herzen kommen all dein lebenlang. Und soll deinen kindern und kindeskindern fund thun

10. Den tag, da du * vor dem HERRN, deinem Gott, stundest an dem berg Horeb; da der HERR zu mir sagte: Versamle mir das volk, daß sie meine worte hören, und lernen mich fürdten all ihr lebtag auf erden; und † lehren ihre kinder.

* c. 11, 19. 2 Mos. 19, 16. 17. † 5 Mos. 6, 7. c. 11, 19.

11. Und ihr traret herzu, und stundet unten an dem berge: der berg * brannte aber bis mitten an den himmel; und † war da finsternis, wolken und duncel.

* 2 Mos. 19, 18. † 2 Mos. 20, 21.

2 לא תספו על - הַרְבָּר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצֻוֹת אֶת־מְצֻוֹת יְהוָה אֱלֹהִיכֶם לְשִׁמְרָר אֶת־מְצֻוֹת יְהוָה אֱלֹהִיכֶם:

3 עַתָּנִיכֶם הָרְאָת אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוָה בְּכָל־פְּעָוָר כִּי בְּלָדָה אֲשֶׁר־חָיָה אֶתְרֵי בְּעָל־פְּעָוָר הַשְׁמִירָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ

4 מִקְרָבְךָ: וְאַתָּם הַרְבָּלִים בִּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִם גַּלְגָּלִים הַיּוֹם :

ה רָאָת לִמְרָתִי אַתֶּנָּם חֲקִים וּמִשְׁפָטִים כַּאֲשֶׁר צִוִּית יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְעֹשֹׂות בְּנֵי בְּכָרְבָּהּ הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּם בָּאוּ מִשְׁמָה

6 לְרַשְׁתָּתֶה: וְשִׁמְרָתֶם וּשְׁוֹתָתֶם כִּי הָרָא חִכְמָתְכֶם וּבִינָתְכֶם לְעַיִן הַעֲמִים אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּנִי אֶת־בְּלָדָה חֲקִים הָאָלָה וְאָמְרוּ רַק עַם־חֲבָבָם וּבְנֵזֶן הַבּוֹי חַגְרוֹל

7 הַוּחָה: כִּי מֵי־גַּזְוָל אֲשֶׁר־לְזָה אֱלֹהִים קָרְבִּים אֶלְיוֹן בִּיהוָה אֱלֹהֵינוּ

8 בְּכָל־קָרְאָנוּ אֶלְיוֹן: וּמֵי־גַּזְוָל אֲשֶׁר־לְזָה חֲקִים וּמִשְׁפָטִים עֲרִיקִים בְּכָל הַתּוֹרָה הוּא אֲשֶׁר אָנֹכִי נָתַן לְפָנֵיכֶם

9 הַיּוֹם: לְקַח הַשְׁמָר לְךָ וְשִׁמְרֵךְ מְאַרְפָּן־תְּשִׁבַּח אֶת־הַרְבָּרִים אֲשֶׁר־

רָאָת עַיִנָּךְ וּמִן־יִסְוֹרָל מִלְכָבָד כֹּל יְמִינָה תִּזְיאָה וּחְרוּבָתָם לְבִנְיָה וּלְבִנְיָה :

10 יוֹם אֲשֶׁר עָמַרְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיךָ בְּחַרְבָּה בְּאַמְתָּר יְהוָה אֱלֹהֵיךָ הַכְּהַל־לְזָה אֶת־הָעָם וְאַשְׁמָעָם אֶת־רַבְּרִי אֲשֶׁר יַלְמֹדוּן לִירָא אֶתְּנָה כֹּל־תְּנִימִים אֲשֶׁר

11 הַסְּחִים עַל־הַארְמָה וְאֶת־בְּנִים יַלְמֹדוּן: וְתַכְרִבוּן וְתַעֲמְרוּן תְּהִרְרֵר וְהִרְרֵר וְהִרְרֵר בְּעָרְבָּה עַד־לְבָבְךָ הַשְׁמִים חַשָּׁה עַנְןָ וּעְרַפְלָל :

וירבר ירזה אליכם מתקה ראנש קול ¹²
דברים אתחם שמיים ותמונה אינכם
ראים זלתי קול: ויגר למס את ¹³
בריתך אשר צוה אתכם לעשות עשרה
הרברים ויכתבם על - שני לחוזה
אבניים: ואתי צוה ירזה בעת החוא ¹⁴
לטפר אתכם חקם ומשפטים לעשנתכם
אתם הארץ אשר אתם עברים שפה
לרשתה: ונשכורתם ניאר לנכחותכם טו
כו לא ראות כל - חמיינה ביזם
הבר ירזה אליכם בחרב מתקה ראנש:
פנ-תשחותן ועתותם לכם פסל תמונת ¹⁶
כל - סמל תבנית זכר או נקבה:
 התבנית כל - ברוחה אשר הארץ לבנית ¹⁷
כל - צפ/or בנה אשר תעוף בשמים:
 התבנית כל - רמש הארץ התבנית כל ¹⁸
גנה אשר בפעים מותחת לארץ:
וון - תשא עיניך השמימה רראי את ¹⁹
הشمם ואת חילך ואת הרים
כל צבא השמים ונרכף והשתחוית
להם ועברם אשר חלק ירזה אלהיך
אתם כל רעמים תהה כל - השמים:
אתכם לך ירזה ניזא אתכם מפורה
הברוך מעצרים להיות לו לעם נחלה
כיום חותה: וירזה התאנף בוי על- ²⁰
הרבריכם וישבע לבלי עברי ארץ-
הירדן ובלהי בא אל-הארץ הטובה
אשר ירזה אלהיך נתן לך נחלה:
כני אנכי מות הארץ הוואר אינכא ²²
 עבר הארץ - הירדן ואתם עברים
וירושתם את הארץ הטובה הוואר:
השנווילנס פון-תשבחו את-בריתך ירזה ²³
אליהם אשר ברית עפכם ועשיהם לכם
פסל תמונת כל אשר צוה ירזה אלהיך:

12. Und der HERR redete mit euch mitten aus dem feuer: die stimme seiner worte höretet ihr; aber kein gleichniß fahhet ihr außer der stimme.

13. Und verkündigte euch seinen bund, den er euch gebot zu thun, nemlich die zehn worte: und schrieb sie auf zwei steinerne taseln. ^{* 2 Mos. 31, 18. c. 34, 28.}

⁵ Mos. 9, 10.

14. Und der HERR gebot mir zur selben zeit, daß ich euch lehren sollte gebot und rechte: daß ihr darnach thätest im lande, darein ihr siehet, daß ihrs einnehmet. ^{* v. 5.}

15. So bewahret nun eure seelen wohl; denn ihr habt kein gleichniß gesehen des tages, da der HERR mit euch redete aus dem feuer auf dem berge Horeb:

16. Auf daß ihr euch nicht verderbet, und machet euch irgend ein bilde, das gleich sei einem mann, oder weib;

^{* 2 Mos. 20, 4. ic.}

17. Oder vies auf erden, oder vogel unter dem himmel; ^{* Röm. 1, 23.}

18. Oder gewürm auf dem lande, oder fischi im wasser unter der erden.

19. Dass du auch nicht deine augen aufhebst gen himmel, und sehst die sonne und den mond, und die sterne, das ganze heer des himmels, und fallst ab, und betest sie an, und dienest ihnen: welche der HERR, dein Gott, verordnet hat allen volckern, unter dem ganzen himmel. ^{* c. 17, 3.}

20. Euch aber hat der HERR angenommen, und aus dem eisern osen, nemlich aus Egypten, geführet: daß ihr sein erbvolk sollet seyn, wie es ist an diesem tage. ^{* 2 Mos. 19, 5. Ps. 135, 4.}

21. Und der HERR war so erzürnet über mich, um eures thuns willen, daß er schwour, ich solle nicht über den Jordan gehen, noch in das gute land kommen, das dir der HERR, dein Gott, zum erbtheil geben wird: ^{* 4 Mos. 20, 12. ic.}

22. Sondern ich muß in diesem lande sterben, und werde nicht über den Jordan gehen; Ihr aber werdet hinüber gehen, und solch gut land einnehmen. ^{* c. 34, 4-5.}

23. So hütet euch nun, daß ihr des bundes des Herrn, eures Gottes, nicht vergesset, den er mit euch gemacht hat: und nicht bilder macht einigerley gleichniß, wie der HERR, dein Gott, geboten hat.

24. Denn

24. Denn der **HEH**, dein **Gott**,
ist ein verzehrend feuer, und ein eisiger **Gott**. * c. 9,3. Ebr. 12, 29.

25. Wenn ihr nun kinder zeuget und
kindeskinder, und im lande wohnet; und
verderbet euch, und macht euchbilder ei-
nigerley gleichniß, daß ihr übel thut vor
dem **HEH**, eurem **Gott**, und ihr ihn
erzürnet: * 2 Mof. 20, 4.

II. 26. So rufse ich heutiges tages über euch
zu zeugen himmel und erde, daß ihr wer-
det bald umkommen von dem lande, in wel-
ches ihr geht über den Jordan, daß ihrs
einnehmet; ihr werdet nicht lange drinnen
bleiben, sondern werdet vertilget werden.

27. Und der **He**r wird euch zerstreuen
unter die völcker: und werdet ein geringer
pöbel übrig seyn unter den heiden, dahin
euch der **HEH** treiben wird.

28. Daselbst * wirst du dienen den göt-
tern, die † menschen händerwerk sind: holz
und stein, die weder sehen, noch hören, noch
essen, noch riechen. * c. 28, 36. 64.

* Ps. 115, 4.

29. Wenn du aber daselbst den **He**rn,
deinen **Gott**, suchen wirst: so wirst du ihn
* finden, wo du ihn wirst von ganzem
herzen und von ganzer seele suchen.

* Weish. 1, 2. Hos. 3, 5.

30. Wenn du geängstigt seyn wirst, und
dich treffen werden alle diese dinge, in den
lehten tagen: so * wirst du dich bekrenen zu
dem **HEH**, deinem **Gott**, und seiner
stimme gehorchen. * 3 Mof. 26, 44.

31. Denn der **HEH**, dein **Gott**, ist ein
barmherziger **Gott**: er wird * dich nicht
lassen, noch verderben; wird auch nicht
vergessen des bundes, den er deinen vätern
geschworen hat. * Jof. 1, 5. Ebr. 13, 5.

III. 32. Denn frage nach den vorigen zeiten,
die vor dir gewesen sind, von dem tage an,
da **Gott** den menschen auf erden geschaf-
fen hat, von einem ende des himmels zum
andern: ob ie ein solch groß ding gesche-
hen, oder desgleichen ie gehöret seyn,

33. Daz ein volck * **Gottes** stimme ge-
horet habe aus dem feuer reden, wie Du ge-
horet hast, und dennoch lebest?

* 2 Mof. 19, 9.

34. Oder ob [ein] gott versucht habe hin-
ein zu gehen, und ihm ein volck mitten
aus einem volck zu nehmen, * durch
versuchung, durch zeichen, durch wunder,

24. כי יחוּת אלְהָה אֲשֶׁר אֲכַלֵּה הָאָה
אלְ קָנָא : פ

כִּי תֹולֵד בָּנוֹת וּבָנִים וּנוֹשָׁנָתָם
בָּאָרֶץ וְוְשָׁחָתָם וְעַשְׂתָּם בְּסָלִי
תְּמֻוּנָת כָּל וְעַשְׂתָּם הַרְעָבָן בְּעִגָּי
יְהֹוָה - אֱלֹהֵיכָה לְהַכְעִיסָוּ :

26. העידתו בְּלִם הַזָּמָן אֶת - הַשְׁמִים וְאֶת -
הָאָרֶץ נִי - אֶבֶר תָּאַבְרוּ מִזְרָחָ מַעַל
הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָפֵס עֲבָרִים אֶת - הַיְמָן
שְׁמָה לְרִשְׁתָה לְאֶתְאָרִיכָן יְמִים עַלְיהָ

27. כי הַשְׁמָר תְּשִׁמְדֹון: וְהַפְּצִיחָה
אֶתְכֶם בְּעָפִים וּנוֹשָׁרָתָם מִתְנִי מִסְפָּר
בְּגֹוּס אֲשֶׁר יַנְגֵג יְהֹוָה אֶתְכֶם שְׁמָה:

28. וְעַכְרָתָם - שֵׁם אֱלֹהִים מַעֲשֵׂה יְהָיָה
אָרָם עַז וְאַבָּן אֲשֶׁר לְאֶתְירָאָן וְלֹא
לְשָׁמְעוֹן וְלֹא יַאֲכִילָן וְלֹא יַרְיָהוּן:

29. וּבְקָשָׁתָם מִשְׁבֵּט אֶת - יְהֹוָה אֱלֹהֵיכָה
וּמִזְמָאתָ נִי תְּרַשְׁנָגָה בְּכָל - לְגַבָּה
זְבָכָל - נְפָשָׁךְ: ל

בְּצָר לְךָ וּמִצְאָוֶךָ בְּלִם הַדְּבָרִים הָאָלָה
בְּאַחֲרִית הַיְמִים וּשְׁבָת עַד יְהֹוָה
אֱלֹהֵיכָה שְׁמַעַת בְּכָל - :

31. כי אֶל רְחוֹם יְהֹוָה אֱלֹהֵיכָה לֹא
יַרְפֵּךְ וְלֹא יַשְׁחִיתָךְ וְלֹא יַשְׁכַּח אֶת -
בְּרִית אָבֹתְךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְהָם :

32. כי שָׁאַלְנָא לִימִם רָאשָׁנִים אֲשֶׁר -
הַיְיָ לְפָנֶיךָ לִמְנָן - הַזָּמָן אֲשֶׁר בָּרָא
אֱלֹהִים אָרָם עַל - הָאָרֶץ וּלְמִקְעָדָה
הַשְׁמִים וּעְרָקָעָה הַשְׁמִים הַנְּהָרָה כְּנָרְבָּר

33. הַרְזָל הַוָּה אוֹ הַנְּשָׁמָע בְּמַהָּוָה רְשָׁעָה
עַם קָוֵל אֱלֹהִים מְרַבֵּר מִתְהָווָה - הַאֲשָׁר

34. כַּאֲשֶׁר - שְׁמַעַת אֶתְחָה וְיִתְהָי אָוֹן
הַנְּסָה אֱלֹהִים לְבָנָא לְקַחְתָּה לְזָנוֹן
מְקֻרְבָּה גּוֹי בְּמִתְהָרָב בְּאַתְּתָה וּבְמִזְפְּתָה

ובמלחמות וביר חזקה ובזרע נתורה
ובכמורותם גרים כל אשר עשה
לכם יהוה אלהים במצרים לעיניכם:
אתה הראת לודת כי יהוה היא אלה
האלים אין עוז מלבדך: 35
מן - השמים השמייה את - קל^ו 36
ליפרך ועל הארץ הרא את - אשׁוֹ
הנורלה ורבינו שמעת מותה האשׁ:
ונתת כי אהב את אבותך נברך 37
בירעו אחיו ויזאה בפנוי בכתו
הנגל מצרים: 38
להרוש גוים גרים ועזמים מפה
מנור לרביאך לחתת לה הארץ
ארצם נחלה ביום רוח:
וירעת היום והשבת אל - לבבך 39
כי יהוה הוא האלים בשמים
משמעות ועל הארץ מותת אין עוז:
ושמרת את חקינו ואת מצותינו אשר מ
אנכי מזכיר היום אשר יוטב לך ולבעיך
אחריך ולמען תאריך ימים על הארץ
אשר יהוה אלהך נתן לך כל-
הימים: פ אז יבריל משה שלש^י 41
ערים בעבר היון כירחה שם: 42
לנס שפה רוצח אשר ירצח את רעה^ו
בכל דרעת והוא לא - שנא לו מפטול
שלשים ונש אל - אתן מנהערום האל
וחוי: את־בצ'ר בפדרבר בארץ המישר^ג 43
לראובני ואת־ראמות בגולער לגריו ואת
גולן בبشׂן למןשׂי: וואת התורה^ד 44
אשר שם משה לפניכם בני ישראל:
אלת הערות והתקים והמשפטים מה
אשר דבר משה אל - בני ישראל
בצאתם מצרים: עבר הירון^ה 46
בניא מול בית פעור בארץ סיכון

durch streit, und durch eine mächtige hand,
und durch einen ausgereckten arm, und
durch sehr schreckliche thaten; wie das al-
les der Herr, euer Gott, für euch gethan
hat in Egypten, vor deinen augen? * c. 7, 19.

35. Du hast gesehen: auf daß du wis-
fest, daß der Herr allein Gott ist, und
keiner mehr. * c. 32, 39. ic.

36. Vom himmel hat er dich seine stim-
me hören lassen, daß er dich züchtige; und
auf erden hat er dir gezeigt sein grosses
feuer, und seine worte hast du aus dem feu-
er gehört; * 2 Mos. 19, 18.

37. Darum, daß er deine väter geliebet,
und ihren samen nach ihnen erwehet
hat: und hat dich ausgeführt mit seinem
angesicht, durch seine grosse kraft, aus
Egypten; * 2 Mos. 13, 16. c. 14, 16.

38. Dass er vertriebe vor dir her grosse
völker, und stärkere denn du bist, und
dich hinein brächte, dass er dir ihr land gäbe
zum erbtheil, wie es heutiges tages steht.

39. So sollt du nun heutiges tages wis-
sen, und zu bergen nehmen, daß der
Herr ein Gott ist oben im himmel, und
unten auf erden, und keiner mehr;

40. Dass du haltest seine rechte und ge-
bote, die ich dir heute gebiete: so wird
dirs und deinen kindern nach dir wohl ge-
hen; daß dein leben lange währe in dem
lande, das dir der Herr, dein Gott,
gibt ewiglich. * c. 5, 33. c. 6, 2.

41. Da sonderte Mose drey städte aus
jenseit dem Jordan, gegen der sonnen auf-
gang; * 4 Mos. 35, 6. ic.

42. Dass daselbst hinsöhle, wer seinen
nächsten todt schlägt unversehens, und
ihm vorhin nicht feind gewesen ist; der soll
in der städte eine fliehen, daß er lebendig
bleibe:

43. Bezer in der wüsten im ebenen lande,
unter den Rubenitern; und Ramoth in
Gilead, unter den Gaditern; und Go-
lan in Basan, unter den Manassitern.

44. Das ist das gesetz, das Mose den
kindern Israel vorlegte.

45. Das ist das zeugniß, und gebot, und
rechte, die Mose den kindern Israel sagte,
da sie aus Egypten gezogen waren:

46. Jenseit dem Jordan, im thal ge-
gen dem hause Peor, im * lande Sihon, des
königs

königs der Amoriter, der zu Hesbon saß; den Mose und die Kinder Israel schlügen, da sie aus Egypten gezogen waren, * c. 1, 4.
47. Und nahmen sein Land ein; dazu* das Land Og, des Königs zu Basan, der zweiter König der Amoriter, die jenseit dem Jordan waren, gegen den Sonnen aufgang; * 4 Mos. 21, 33. seqq.

48. Von Arver an, welche an dem Ufer liegt desbachs bey Arnon, bis an den Berg Sion, das ist der Hermon;

49. Und alles blachfeld, jenseit dem Jordan, gegen dem Aufgang der Sonnen, bis an das Meer im blachfelde, unten am Berge Pisga.

Das

I. Mosis anrede. II. Wiederholung und Erklärung der zehn Gebote. III. Vermauthung.

Und Mose rief dem ganzen Israel, und sprach zu ihnen: Höre, Israel, die Gebote und Rechte, wie ich heute vor euren Ohren rede; und lernet sie, und behaltet sie, daß ihr darnach thut.

2. Der Herr, unser Gott,* hat einen Bund mit uns gemacht zu Horeb.

* 2 Mos. 19, 5. 5 Mos. 29, 1.

3. Und hat nicht mit unsfern Vätern diesen Bund gemacht: sondern mit uns, die wir hier sind heutiges Tages, und alle leben.

4. Er hat* von Angesicht zu Angesicht mit uns aus dem Feuer auf dem Berge geredet. * 2 Mos. 19, 19. c. 20, 1. 18.

5. (Ich stand zu derselben seit zwischen dem Herrn und euch, daß ich euch ansagte des Herrn wort; denn* ihr fürchtetet euch vor dem Feuer, und ginget nicht auf den Berg.) Und er sprach: * 2 Mos. 19, 16.

II. 6. Ich* bin der Herr, dein Gott, der dich aus Egyptenland geführet hat, aus dem Diensthause. * 2 Mos. 20, 2. c.

7. Du* sollst keine andere Götter haben vor mir. * c. 6, 12. 2 Mos. 20, 3.

3 Mos. 26, 1.

8. Du sollst dir* kein Bildnis machen einigerley Gleichniß: weder oben im Himmel, noch unten auf Erden, noch im Wasser unter der Erden. * c. 4, 16. 2 Mos. 20, 4.

9. Du sollst sie nicht* anbeten, noch ihnen dienen: Denn Ich bin der Herr, dein Gott, ein eisriger Gott, der die Täume schlägt der Vater heimsucht über die Kinder, ins dritte und vierte Glied, die mich hassen; * Matth. 4, 10. f. 2 Mos. 34, 7. xc.

מלך האמורי אשר ישב בחשbon אשר הכה משה ובני ישראל בצאתם ממצרים: וירשו את ארץ וארץ עז' מלך - הבשן שני מלכו: האמרי אשר עבר הירון מורה שמש: מערעך אשר על שפרת-נחל ארנון: ועד תר שיאן הויא חרמון: 49 וכל הארץ עבר הירון מורה וער ים הארץ החת אשות הפסגה: ב

V. Capitel.

A. Erklärung der zehn Gebote. B. Vermauthung.

א. זכרא משה אל כל ישראל ונאמר אליהם שמע ישראל את החקים

ואת המשפטים אשר אני דבר באניכם הימים ולמרותם אתם ושמורותם

ב. לעשכם: יהוה אלהינו כרת עפננו

3. ברית בחרב: לא אחד-אבתינו ברית יהוה את-הברית הואת כי אפטנו אנחנו

4. אלה פה הימים כלני חיים: פנים בפנים רבר יהוה עפקם בחר מתחה

ה. ראש: אני עמר ביזיהוה וביניכם בעית והוא להזכיר לכם את דבר יהוה

כ. יראתך מפני הראש ולא עליתם בחר לאמר: ס אני יהוה אלהיך

אשוך הוצאהך מארץ מצרים מבירות

7. עברים: לא יהיה לך אללים אחריהם על פני:

8. לא תתעשה לך פסל, כל-תמונה אשר בשםך מפעל ואשר בארכך

מתורת ואשר בפסים מתחת לארץ:

9. לא חשתתו להם ולא תעכרים כי אני יהוה אלהיך אל קנא פקר עון אבות על - בנים ועל שלשים

ועל רביעים לשנאי:

10. Und

עשרה חסר לאלפים לאחבי
 ורשותנו מנוחו: ס
 מצותי קרי
 לא תשא אֶת־שְׁם־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:
 לשוא ני לא ינתק יהוה את אשׂר
 ישא את־שְׁמוּ לְשָׂוא: ס
 שומר את־יום השבת לכהן: ז
 באשר צוקה יהוה אלוה: ז
 ששת ימים עבר ועשה כל מלאכתך: ג
 ביום השביע שבת ליהוה אלהיך: ד
 לא תעשו כל־מלאכה אתה ובנו
 ובתך ובעברך ואמתך ושורה וחמורה
 וכל־בהתפקיד וגדר אשר בשעריך
 למען ינוח עבדך ואמתך גמור:
 וזכרתו כי־עבר היהת באرض מצרים טו
 ויצא יהוה אלהיך משם ביר חיקת
 כבורי נתניה על־בון צוק יהוה
 אלוהיך לעשיות אֶת־יום השבת: ס
 כבך אֶת־אֲבִיךְ וְאֶת־אָפַךְ באשר: ז
 צוק יהוה אלהיך למען יאריכ
 ימיך ולמען ייטב לך על הארץ
 אשר־יהוה אלהיך נתן לך: ס
 לא תרצח: ס
 ולא תנאף: ס
 ולא תגניב: ס
 ולא־תענה ברעה עיר שוא: ס כ
 ולא תחמוד אשת רעה: ס ולא: ז
 החאה בית רעה שלחו ועביו ואמתו
 שורו וחתמו וכל אשר לרעה: ס
 את־הרבריט האללה דבר יהוה אל־ז
 כל־קיהלך בחר מתחה ראה הענן
 והערפל קול גראול ולא יסף וויכתבם
 על־שני לחות אבני וויתנכם אליו:
 ויהי כשמעכם את־הקהל: ז
 מנותה בחשך ונתקד בער באש

10. Und * barmherzigkeit erzeige in
 viel tauend, die mich lieben und meine
 gebote halten. * c. 7, 9.

11. Du soll den namen des **HEH**,
 deines Gottes, nicht missbrauchen: denn
 der **HEH** wird den nicht ungestraft laf-
 sen, der seinen namen missbrauchet.
 * 2 Mof. 20, 7. ic.

12. Den * sabbathag soll du halten, daß
 du ihn heiligest: wie dir der **HEH**, dein
 Gott, geboten hat. * 2 Mof. 20, 8. ic.

13. Sechs tage sollst du arbeiten, und alle
 dein werk thun.

14. Aber am siebenten tage ist der sab-
 bath des **HEH**, deines Gottes: da
 sollst du keine arbeit thun, noch dein sohn,
 noch deine tochter, noch dein knecht, noch
 deine magd, noch dein ochse, noch dein esel,
 noch alle dein vieh, noch der fremdling, der
 in deinen thoren ist; auf daß dein knecht
 und deine magd ruhe, gleichwie du.

15. Denn du soll gedenken, daß du auch
 knecht in Egyptenland warest: und der
HEH, dein Gott, dich von dannen aus-
 geföhret hat * mit einer mächtigen hand,
 und ausgerestem arm. Darum hat dir
 der **HEH**, dein Gott, geboten, daß du
 den sabbatitag halten sollt. * c. 4, 34.

16. Du soll * deinen vater und deine
 mutter ehren; wie dir der **HEH**, dein
 Gott, geboten hat: auf daß du lange le-
 best, und daß dirs wohl geh in dem lan-
 de, das dir der **HEH**, dein Gott, ge-
 ben wird. * 2 Mof. 20, 12. ic.

17. Du soll * nicht tödten. * Matth. 5, 21.

18. Du soll * nicht ehebrechen. * Mat. 5, 27.

19. Du soll * nicht stehlen. * Eph. 4, 28.

20. Du soll * kein falsch zeugniß reden
 wieder deinen nächsten. * Röm. 13, 9.

21. Läß dich * nicht gelüstten deines näch-
 sten weib. Du soll nicht begehrn deines
 nächsten haus, acker, knecht, magd, ochsen,
 esel, noch alles, was sein ist. * 2 Mof. 20, 17.
 Röm. 7, 7. c. 13, 9.

22. Das sind die worte, die der **HEH**
 redete zu euer ganzen gemeine, auf dem
 berge, aus dem feuer, und der wolke, und
 dunkel, mit grosser stimme, und thät
 nichts dazu. Und schrieb sie auf zwei *stei-
 nerne tafeln, und gab sie mir. * 2 Mof. 31, 18.

23. Da ihr aber die stimme aus der fin-
 sterniß höretet, und den berg mit feuer
 bren-

breinen sahet; tratet ihr zu mir, alle obersten unter euren stänen, und eure ältesten,
24. Und sprachet: Siehe, der HERR, unser Gott, hat uns lassen sehn seine herrlichkeit, und seine majestät; und wir haben seine stimme aus dem feuer gehöret; heutiges tages haben wir geschen, daß Gott mit menschen redet, und sie leben-dig bleiben.

25. Und nun, warum sollen wir sterben, daß uns das grosse feuer verzehre? Wenn wir des Herrn, unsers Gottes, stimme mehr hören: so müssen wir sterben.

* 2 Mos. 20, 19.

26. Denn was ist alles fleisch, daß es hören möge die stimme des lebendigen Gottes aus dem feuer reden; wie wir: und lebendig bleibe? * Es. 40, 6.

27. Erit Du hinzu, und höre alles, was der HERR, unser Gott, sagt, und sage es uns. * Alles, was der HERR, unser Gott, mit dir reden wird, das wollen wir hören und thun. * 2 Mos. 19, 8. c. 24/3, 7.

28. Da aber der HERR eure worte hörete, die ihr mit mir redetet, sprach er zu mir: Ich habe gehöret die worte dieses volks, die sie mit dir geredt haben; es ist alles gut, was sie geredt haben. * c. 18, 17.

29. Ach, daß sie ein solch herz hätten, mich zu fürchten, und zu halten alle meine gebote ihr lebenlang: auf daß es ihnen wohl ginge, und ihren kindern ewiglich!

30. Gehe hin, und sage ihnen: Gehet heim in eure hütten.

31. Du aber sollst hier vor mir stehen, daß ich mit dir rede alle gesetze und gebote, und rechte, die du sie lehren sollst: daß sie dar-nach thun im lande, das Ich ihnen geben werde einzunehmen.

III. 32. So behaltet nun, daß ihr thut, wie euch der HERR, euer Gott, geboten hat; und weichet* nicht, weder zur rechten noch zur linken: * c. 28, 14. Jos. 1, 7.

33. Sondern* wandelt in allen wegen, die euch der HERR, euer Gott, geboten hat; auf daß ihr leben möget, und euch wohl gehe, und lange lebet im lande, das ihr einnehmen werdet. * 1 Mos. 18, 19. † 5 M. 6, 2.

Das VI. Capitel.

I. Antrieb zur erkennung II. und fürcht Gottes. III. Kinderlehre. IV. Gehyde wiederholt.

Dis sind aber die gesetze, und gebote

- בְּקָרְבָּתִי אֶל־כָּל־רָאשֵׁי שָׁבְטִים
24 חֲנִיכָם: וַתֹּאמֶרֶת הָנָזֶן יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ אֶת־כָּבוֹד וְאֶת־גָּדוֹלָה וְאֶת־
כָּל־שְׁמַעַנוּ מִפְּנֵי רָאשֵׁי הַיּוֹם הַזֶּה
רְאִינוּ בַּיְדֵי רְبָרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאָרֶץ
כִּי וְתִי: וְעַתָּה לְפָה נְמוֹת כִּי חָכְלָנוּ
הָאָשָׁר הַגְּרָלוּה הַזֹּאת אַסְטִיכִים
אֲנָהָנוּ לְשִׁמְעוּ אֶת־כָּל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
26 עֹז וְמַהְנוּ: כִּי מֵכָל־בָּשָׂר אֲשֶׁר
שָׁמַע קֹל אֱלֹהִים חַיִם מִרְבָּר
מִתְּהֻזָּה־הָאָשָׁר נְמוֹנוּ וְחַיִוּ
27 קָרְבָּ אַפְתָּה וְשִׁמְעוּ אֶת־כָּל־אֲשֶׁר יֹאמֶר
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֶת־תְּרָבָר אֱלֹהִינוּ אֶת־
כָּל־אֲשֶׁר יֹדֶבֶר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵלֶיךָ
28 וְשִׁמְעוּנוּ וְעַשְׁיָנוּ: וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־
כָּל־דְּבָרֵיכֶם בְּרַבְרַכֶּם אֵלִי וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֵלֶיךָ שִׁמְעַתִּי אֶת־כָּל־דְּבָרֵי הַעַם הַזֶּה
אֲשֶׁר דְּבָרָיו אֲלֵיכָה הַיְתָבוֹכֶל־אֲשֶׁר דְּבָרָו
29 מִידְיָתוֹ וְתִהְיָה לְבָבֶם וְהַלְּהֵם לִרְאָתָה
אֹתָהּ וְלִשְׁמֹר אֶת־כָּל־מִצְוַתִּי כָּל־הַיּוֹם
לְמַעַן יִוְתַּב לָהּם וְלִבְנֵיהֶם לְעַלְמָם:
לְהַזְּהַב אָמֵר לָהּם שָׁבוּ לְכֶם לְאֲהָלִיכֶם:
31 וְאַתָּה פָּה עַמְּדָה עַמְּדֵי וְאַבְרָהָם אֶלְךָ
אֶת־כָּל־הַמְּצֹוֹת וְהַחֲקִים וְהַמְּשֻׁפְטִים
אֲשֶׁר חַלְפָרָם וְעַש בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי
32 נָהָן לְהַזְּהַב לְרַשְׁתָה: וְשִׁמְרָתָם
לְעַשְׂתָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהִיכֶם
אֲתָּכֶם לֹא תַּסְרוּ יְמִין וְשִׁמְאל:
33 בְּכָל־הַוּרָה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהִיכֶם
אֲחַנְבָּת הַלְּכָי לְמַעַן תִּחְיָה וְטוֹב לְכֶם
וְהַאֲרְכָתָם יָמִים בָּאָרֶץ אֲשֶׁר תִּירְשֹׁוּ:

Ecc 2

A

und

וְתִי הַמְּצֹוֹת חֲקִיקִים

וְהַמְשִׁפְטִים אֲשֶׁר צָוָה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
לְלִמְךָ אֶתְכֶם לְעֹשֹׂות בָּאָרֶץ אֲשֶׁר
אַתֶּם עֲבָדִים שְׁפָתָה לְרַשְׁתָה:
לְמַעַן תִּרְאָ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיךְ לְשַׁמֵּר?
אֶת־כָּל־חֲקֹתָיו וּמִצְוֹתוֹ אֲשֶׁר אָנֹכִי
מִצְוָה אֶתְכֶם וּבְנֶה וּבְנֶה כָּל יְמֵי
חַיְּךְ וּלְמַעַן יָאִרְגֵּן יְמֵיכְךָ: וְשָׁמְעַת
יִשְׂרָאֵל וְשִׁמְרַת לְעֹשֹׂות אֲשֶׁר יְיָתֵב
לְךָ וְאֲשֶׁר תַּרְבּוּ מְאֹר כַּאֲשֶׁר רַבֵּר
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶבְתֵּחַ לְךָ אֶרֶץ זָבְדָה:
חָלֵב וּרְבָשׁ: פְּשָׁמֵעַ יִשְׂרָאֵל
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:
וְאַחֲכָת אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיךְ בְּכָל־לְבָבֶךָ
וּבְכָל־נְפָשָׁךְ וּבְכָל־מִידָּךְ:
וְהַיִּצְרָאֵרִים הָאֱלֹהָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוָה
הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשָׁגְנַתָּם לְבָנֶיךָ
וּרְבָרַת בְּם בְּשַׁבְּתָה בְּבִיתְךָ וּבְכִתְתָּךָ
בְּרִירָה יְבָשָׁבָה וּבְקָמָךָ:
וְקָשְׁרָתָם לְאוֹת עַל־יְדֵךָ נָחִי
לְמַטְמָתָה בֵּין עֵינֶךָ:
וַיַּכְתְּבָתָם עַל־מִזְוֹת בִּיתְךָ וּבְשֻׁעְרֵיךְ: ס
וְהַיָּה כִּי־יִגְאֵךְ יְהוָה אֱלֹהֵיךְ אֶל־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֶבֶתְךָ לְאָבָרָהּ
לִיעַחַק וּלְיעַקְבָּק לְתַחַת לְהַעֲרִים גְּרֹלָהָךְ
וְתַבְתָּ אֲשֶׁר לְאֶבֶנְיָתְךָ: וּבְתִים מְלָאִים:
כָּל־טוֹב אֲשֶׁר לְאֶמְלָאת וּבְלָתָחֲצִיבָת
אֲשֶׁר לֹא־חַצְבָּתָ בְּרִימִים וּוּחִים אֲשֶׁר
לֹא־גַּטְעָתָ וְאַכְלָתָ וְשְׁבָעָתָ: הַשּׁוֹר
לְךָ פְּנֵי תִשְׁפַּחַת אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיךְ
הַזְּצִיאָךְ מְאָרֶץ מִצְרָיִם מִבֵּית עֲבָדָם:
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיךְ תִּרְאָ וְעַתָּה
תַּעֲבֹר וּבְשָׁבוּ תַּשְׁבַּע:
לֹא חַלְכָּנוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אַחֲרִים מִטְּלָחוּ
הַעֲמִים אֲשֶׁר סְבִובּוּתִים:

und rechte, die der HERR, euer Gott, geboten hat: daß ihr sie lernen und * ihm sollt im lande, dahin ihr ziehet, dasselbe einzunehmen; Jac. 1,22.

2. Das du den Herrn, deinen Gott, fürchtest, und haltest * alle seine rechte und gebote, die ich dir gebiete, du und deine Kinder, und deine Kindeskinder, alle eure lebtagte, auf daß ihr lange lebet.* c. 4,40. c. 5,33.

3. Israel, du sollst hören und behalten, daß du es thust: daß dir's wohl gehe, und sehr vermehret werdest; wie der HERR, deiner väter Gott, dir geredt hat, ein land, da milch und honig innen fleust.

4. Höre, * Israel, der HERR, unser Gott, ist keine einiger Herr. * Marc. 12,29. t 5 Mose. 4, 35. c. 32, 39. 1 Cor. 8, 4. 6.

5. Und du * sollst den HERRN, deinen Gott, lieb haben von ganzem herzen, von ganzer seele, von allem vermögen. * Marc. 12, 30. ic.

II. 6. Und diese worte, die ich dir heute gebiete, sollst du zu herzen nehmen,

7. Und soll sie deinen Kindern schärfen: und davon reden, wenn du in deinem hause sihest, oder auf dem wege gehest, wenn du dich niederlegest, oder auftuest.

8. Und soll sie binden zum * zeichen auf deine hand, und sollen dir ein dentmahl vor deinen augen sein. * c. 11, 18.

9. Und * soll sie über deines hauses pfeisten schreiben, und an die thore. * c. 11, 20.

10. Wenn dich nun der HERR, dein Gott, in das land bringen wird, das er deinen vätern, Abraham, Isaac und Jacob, geschworen hat, dir zu geben, große und seine städte, die du nicht gebauet hast;

II. Und häuser alles gutes voll, die du nicht gefüllst hast, und ausgehauene Brunnen, die du nicht ausgehauen hast, und Weinberge und öhlberge, die du nicht gepflanzt hast, daß du esfest und satt wirst:

III. 12. So hüte dich, * daß du nicht des HERRN vergestest, der dich aus Egyptenland, aus t dem diensthause, geführet hat; * c. 4, 9. c. 8, 14. t c. 5, 6.

13. * Sondern sollst den HERRN, deinen Gott, fürchten, und ihm dienen, und bei seinem namen schwören. * c. 10, 20.

14. Und soll nicht andern götttern nachfolgen der völker, die um euch her sind.

15. Denn

15. Denn der HERR, dein Gott, ist ein eiferiger Gott unter dir: daß nicht der zorn des HERRN, deines Gottes, über dich ergrimme, und vertilge dich von der erde. * 2 Mos. 20, 5. c. 34, 14.

16. Ihr sollt den Herrn, euren Gott, nicht versuchen: wie ihr ihn † versuchtet zu Massa. * Matth. 4, 7. Luc. 4, 12.

† 2 Mos. 17, 2. 7. 4 Mos. 21, 5. 5 Mos. 33, 8.

17. Sondern sollt halten die gebote des HERRN, eures Gottes, und seine zeugnisse, und seine rechte, die er geboten hat:

18. Dass du thust, was recht und gut ist vor den augen des HERRN, auf daß dirs wohlgehe, und eingehest, und einnehmest das gute land, das der HERR geschworen hat deinen vätern;

19. Dass er verjage* alle deine feinde vor dir, wie der HERR geredt hat.

* 2 Mos. 23, 27. 28.

IV. 20. Wenn dich nun dein sohn heute oder morgen fragen wird, und sagen: Was sind das für zeugnisse, gebote und rechte, die euch der HERR, unser Gott, geboten hat?

21. So soll du deinem sohn sagen: Wir waren knechte* des Pharao in Egypten, und der HERR † führte uns aus Egypten mit mächtiger hand;

* 2 Mos. 1. II. 14. † 2 Mos. 12, 37. c. 14, 8.

22. Und der HERR thät grosse und böse zeichen und wunder über Egypten und Pharao, und alle seinem hause vor unsfern augen;

23. Und führte uns von dannen, auf daß er uns einführete, und gäbe uns das land, * das er unsfern vätern geschworen hatte; * v. 18. c. 1, 8.

24. Und hat uns geboten, der HERR, zu thun nach allen diesen rechten, daß wir den HERRN, unsern Gott, fürchten, auf daß es uns wohl gehe, alle unsrer lebtag, wie es gehet heutiges tages;

25. Und es wird unsere gerechtigkeit seyn vor dem HERRN, unserm Gott, so wir halten und thun alle diese gebote, wie er uns geboten hat.

Das VII. Capitel.

I. Vermeidung aller reizung zur abgötterey. II. Segen. III. Siegesnerheissung.

Wenn dich der HERR, dein Gott, ins land bringet, darein du kom-

טו גַּם אֶל כָּנְגָא יְהוָה אֱלֹהֵךְ בְּקִרְבָּה
אֲוֹ - יְחִרָה אֲרִיךְ יְהוָה אֱלֹהֵךְ בָּה
וְהַשְׁמִידָךְ מַעַל פְּנֵי הָאָרֶם : ס

16. לֹא תַּנְפֵּת אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכְם
כַּאֲשֶׁר נִטְחַם בְּפֶסֶת :

17. שְׁמֹור תְּשֻׂמְחֵינוּ אֶת־מִצְוֹת יְהוָה
אֱלֹהֵיכְם וְעַדְתֵּנוּ וְחִקּוּ אֲשֶׁר צִוָּה :

18. וְעַשְׂתִּית הַיְשָׁר וְהַטּוֹב בְּעֵינֵי יְהוָה לְמַעַן
יְוֹטֵב לְהָ וּבְאֶת גּוֹרְשָׁת אֶת־הָאָרֶץ
הַטְּבָחָ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְתֵּיכָה :

19. לְהַרְחֵת אֶת־כָּל־אִיבּוֹת מִפְנִיקָה
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה : ס

כ פִּי־יְשָׁאָה בֶּן־נְהַרְמָה לְאָמֵר מִתְּ
הַעֲדָות וְהַתְּקוּם וְהַמְּשִׁפְטִים אֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם :

21. וְאָמַרְתָּ לְכָנְכֶם עֲבָדִים דִּין לְפָרָעוֹ
בְּמִצְרָיִם וְצִיאָנוּ יְהוָה מִמּוֹצָרִים
בְּבֵית חֲקָקָה :

22. וַיְתַּנוּ יְהוָה אֹתוֹת וּמִפְתִּים גָּלִילִים וּרְעִימִים
בְּמִצְרָיִם בְּפָרָעוֹ וּבְכָל־בֵּיתוּ לְעֵינֵינוּ:

23. וְאֹתָנוּ הַזְּצִיאָ מִשְׁם לְמַעַן הַבָּיאָ
אָתָנִי לְתַחַת לְנֵנוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע לְאַבְתֵּינוּ:

24. וַיְצַוֵּנוּ וְהָרָחֵל לְעַשֹּׂת אֶת־כָּל־חֲקִיקִים
הַאֲלָה לְרִאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְטוֹב
לְנֵנוּ כָּל־הַיּוֹם לְחַיָּתֵנוּ בְּרוּם הַזָּה:
כַּה וְצִרְקָה תְּהִרֵה־לְנֵנוּ כִּי־נִשְׁמַר לְעַשֹּׂרֶת

אֶת־כָּל־הַמְּפִצּוֹה הַזָּה אֶת־לְמַנִּי יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ: ס

א כִּי יְבִיאֵךְ יְהוָה אֱלֹהֵךְ אֶל־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אָתָה בָּהּ שְׁמַר

לְרֹשֶׁתְהָ וּנְשָׁלָגִים וְרַבִּים וְ
 מִפְנֵי חֲתֹנוֹ וְגַדְשֵׁי וְהַאֲמֹרִי
 וְחַפְנָעִן וְחַפְרָזִי וְחַחְיוֹ וְחַבְוִיסִי שְׁבֻעָה
 גְּזִים וְגִים עַצְעִים מִפְקָד :
 יִתְנַסֵּם יְהוָה אֱלֹהִיךְ לְפָנֶיךְ וְהַפִּתְּמָם
 רַחֲם תְּחִירִים אֶתְכֶם לְאַ-תְּגַרְתָּ
 לְרַחֲם בְּרִיתְךָ וְלֹא תַּחֲטֵפֶם :
 וְלֹא תַּחֲחַתְהָ בְּסַבַּתְךָ לֹא תַּתְּפַנְּזֶל בְּנָזֶן :
 נְבָתָן לֹא תַּקְחֶחֶל בְּנָה :
 כִּי יְסַרְתָּ אֹתְךָ בְּנֶךָ נְאַחֲרִי וְעַבְדָּךָ
 אֱלֹהִים אֶחָרִים וְחַרְתָּ אַפְּרִיחָה
 בְּלָם וְחַשְׁמִירָה מְרוֹר :
 כִּי אָמָר בְּנֶה תַּעֲשֶׂה לְהָם מִזְבְּחִיתָם ה
 תַּמְצָאוּ וּמִצְבָּחָם תִּשְׁבְּרוּ וְאַשְׁרָהֶם
 תַּגְרַעֵן וּפְסִילְוִיכֶם תִּשְׁרַפְוּ בְּאַשׁ :
 כִּי עַם קָרוֹז אֶתְכָה לְיהוָה אֱלֹהִיךְ בְּךָ⁶
 בְּתַחַר יְהוָה אֱלֹהִיךְ לְהִרְוֹת לוֹ לְעַם
 סְגִלָּה מִלְּלָה הַעֲמִים אֲשֶׁר עָלָל פְּנֵי
 הָאַרְמָה : לֹא מְרַבְּלָם מִכָּל הַעֲמִים⁷
 חַשְׁקָה יְהוָה בְּנָם וַיְכַתֵּר בְּנָם קַיִר
 אֶתְכֶם חַמְעַט מִכָּל הַעֲמִים :
 כִּי מִאֱהָבָת יְהוָה אֶתְכֶם וּמִשְׁמָרוֹ אֶת⁸
 הַשְׁבָּעָה אֲשֶׁר נִשְׁבָּעָ לְאַבְחִיכֶם
 הַזְּדִיאָה יְהוָה אֶתְכֶם בַּיד חֹזֶק וַיִּפְרַךְ
 מִבֵּית עֲבָרִים מִינֶיךָ פְּרֻעה מֶלֶךְ מִצְרָיִם :
 וַיַּרְעַת כִּי יְהוָה אֱלֹהִיךְ הוּא הָאֱלֹהִים⁹
 הָאָלֵל הַפָּאָמָן שָׁמָר הַבְּרִיאָה וּוְחֶסֶד
 לְאָהָבוּ וּלְשָׁמְרִי מִצְוֹתָו לְאַלְפָ רֹא :
 וּמִשְׁלָמָם לְשָׁנָנוּ אֶל-פָּנֵינוּ לְהָאָבִיו לֹא
 יַאֲחֹר לְשָׁנָנוּ אֶל-פָּנֵינוּ יִשְׁלָמָם-לוּ :
 וְשִׁמְרָת אֹתְךָ-הַמְּצֻוֹה וְאֹתְךָ-הַחֲקִים :
 וְאֹתְךָ-הַמְּשֻׁפְטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוָה
 הַיּוֹם לְעַשְׂתָּם :

פְּפְפְּמוֹ

men wirst, dasselbe einzunehmen; und *aus-
 rottest viele völker vor dir her, die † He-
 thiter, Girgositer, Amoriter, Cananiter,
 Pherester, Hewiter und Iebusiter, sie-
 ben völker, die grösser und stärker sind hen-
 du ; *c. 31,3. † 1 Mos. 15,20,21. 2 Mos. 23,23.

2. Und wenn sie der ḤEKK, dein
 Gott, vor dir gibt, daß du sie schlägest: so
 sollt du sie verbannen, daß du keinen bund
 mit ihnen machest, noch ihnen gunst er-
 zeigest. ² Mos. 23, 32. ic.

3. Und sollt dich mit ihnen nicht befreuen-
 den, * eure schöter sollt du nicht geben ihren
 söhnen, und ihre töchter sollt ihr nicht neh-
 men euren söhnen: ² M. 34, 6. Richt. 3, 6.

4. Denn sie werden eure söhne mir absäf-
 lig machen, daß sie andern göttern dienen;
 so wird denn des ḤEKK jahr ergrin-
 men über euch, und euch bald vertilgen.

5. Sondern also solle ihn mit ihnen thun:
 Ihre * altare sollt ihr zerreißen, ihre seulen
 zerbrechen, ihre häine abhauen, und ihre
 gōsen mit feuer verbrennen. ^{* c. 12, 2.}

6. Denn Du bist ein heilig volk, Gott,
 deinem ḤEKK. Dich hat Gott, dein
 ḤEKK, erwehlet zum volk des eigen-
 thums, aus allen völckern, die auf erden sind.
^{* c. 14, 2. 1 Petr. 2, 9. 2 Mos. 19, 9. c. 26, 18.}

7. Nicht hat euch der ḤEKK ange-
 nommen, und euch erwehlet, daß eurer
 mehr wäre denn alle völcker; denn du bist
 das wenige unter allen völckern:

8. Sondern, daß er euch geliebet hat,
 und daß er seinen eid hielte, den er euren
 vätern geschworen hat; hat er euch ausge-
 führet mit mächtiger hand, und hat dich
 erlöset von dem hause des diensts, aus der
 hand Pharaos, des Königs in Egypten.

II. 9. So sollt du nun wissen, daß der ḤEKK,
 dein Gott, ein Gott ist, ein *treuer Gott,
 der den bund und barmherzigkeit hält de-
 nen, die ihn lieben, und seine gebote hal-
 ten, in tausend glied: ^{* c. 32, 4. 1 Cor. 10, 13.}
^{* 2 Mos. 34, 7. ic.}

10. Und vergilt denen, die ihn hassen,
 vor seinem angesicht, daß er sie umbringe,
 und säumet sich nicht, daß er denen vergel-
 te vor seinem angesicht, die ihn hassen.

11. So * behalte nun die gebote, und ge-
 setze, und rechte, die ich dir heute gebiete,
 daß du darnach thust. ^{* c. 5, 32. c. 6, 17.}

12. Und

12. Und wenn ihr diese rechte höret, und halter sie, und darnach thut: so wird der HERR, dein Gott, auch halten den bund und *barmherigkeit, die er deinen vätern geschworen hat; *² Mof. 23, 22.

13. Und wied dich lieben, und segnen, und mehren, und wird die frucht deines leibes segnen, und die frucht deines landes, dein getreide, most und öhl; die früchte deiner kühe, und die früchte deiner schafe auf dem lande, das er deinen vätern geschworen hat, dir zu geben.

14. Gesegnet wirst du seyn über allen völckern: es wird niemand* unter dir unfruchbar seyn, noch unter deinem viex.

*² Mof. 23, 26.

15. Der HER wird von dir thun* alle frankheit: und wird keine böse seuche der Egypter dir auflegen, die du erfahren hast; und wird sie allen deinen hassern auflegen. *² Mof. 15, 26. c. 23, 25.

16. Du wirst alle völcker fressen, die der HERR, dein Gott, dir geben wird. Du sollt ihrer nicht schonen, und* ihren göttern nicht dienen: denn das würde dir ein strick seyn. *^{c. 11, 16. 2 M. 23, 24. 5 M. 12, 30.}

III. 17. Wirst du aber in deinem herzen sagen: Dieses volcs ist mehr denn ich bin, wie kann ich sie vertreiben?

18. So fürchte dich nicht vor ihnen: Gedencke, was der HER, dein Gott, Pharaos und allen Egyptern gehan hat.

19. Durch grosse versuchung, die du mit augen gesehen hast; und durch zeichen und wunder, durch eine mächtige hand, und ausgereckten arm, damit dich der HERR, dein Gott, ausgeführt. Also wird der HERR, dein Gott, allen völckern thun, vor denen du dich fürchtetst.

20. Dazu wird der HERR, dein Gott, * hornissen unter sie senden, bis umbracht werde, was übrig ist, und sich verbirget vor dir. *² Mof. 23, 28.

21. Lass dir nicht grauen vor ihnen: denn der HERR, dein Gott, ist unter dir, der grosse und schreckliche Gott.

22. Er,*der HERR, dein Gott, wird diese leute ausrotten vor dir, eingesen nach einander: du kanst sie nicht eilend vertilgen, auf das sich nicht wieder dich mehren die thiere auf dem felde.

*² Mof. 23, 30.

1. וְהִיא אֱלֹהָי שֶׁמֶן אֶת הַפְּשָׁפְטִים רְאֵלָה שְׁמָרָתָם וְעַשְׂתָם אֶתְם וְשָׁמָר יְהוָה אֱלֹהֵיךְ לְךָ אֶת־הַבְּרִית וְאֶת־הַחֲסֵד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאָבָרְיוֹן: וְאֶחָבֶל

וּבְרָכָה וּוּרְבָה וּבְנָה פְּרִירָה בְּטָנָה וּפְרִירָה אַרְמָתָה דְּגָנָה וּתְיִשְׁךְ וַיְצַרְךְ שְׁגָר אַלְפִיק וּשְׁתָרוֹת צָאנָה עַל הָאַרְמָה אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לְאָבָתֶךָ לְתַתְךָ:

2. בְּרוּתָה תְּהִיה מִפְּלָה הַעֲמִים לְאָהָרָה בְּהָעָמָקָה וּבְבָהָמָתָה:

טו וְהַסְּרִיר יְהוָה מִפְּלָה פֶּלְחָלִי וְכָל־מְרוֹנוֹ מְאוֹרִים הַרְעִים אֲשֶׁר יַרְעַת לֹא יִשְׁמַט בְּהָנִתָּם בְּכָל־שְׁנָאוֹר:

16. וְאֶכְלַתָּת אֶת־כָּל־הַעֲמִים אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵיךְ נָתַן לְךָ לֹא־תַחֲסֹס עִינְךָ עַל־הַרְם וְלֹא תַעֲבֶר אֶת־אֱלֹהִים כִּי־מוֹקֵשׁ

17. הוּא לְךָ סֵגְנָה כִּי תָאִמֵּר בְּלִבְבָךְ בְּרִבּוֹת הַנוּמִים הָאֱלֹהִים מִפְּנֵי אַיִלָּה אָוֶן לְהַזְרִישָׁם:

18. לֹא תַּרְא מְרָם זָרֶר חֹפֵר אֲשֶׁר־עֲשָׂרָה יְהוָה אֱלֹהִים לְפָרָעָה וְלִכְלָה־

19. מְצֻרִים: הַמְּפַתְּת הַגְּרָלוֹת אֲשֶׁר־רָאוּ עִינְיכָה וְהַאֲתָה וְהַפְּתִיחָה וְהַנּוּרָע חַנְטוּנָה אֲשֶׁר הַצָּאָה יְהוָה אֱלֹהֵיךְ כִּי־יַעֲשֵׂה יְהוָה אֱלֹהֵיךְ לְכָל־

הַעֲמִים אֲשֶׁר־אָתָה־רָא מִפְנִיהם: כְּנוּם אֶת־הַצְּרָעָה יִשְׁלַח חִזּוֹת אֱלֹהָה בְּמִזְבֵּחַ בְּםִזְבֵּחַ עד־אָבֵר הַנְּשָׁאָרִים וְתִפְסְּתִרְתָּ מִפְנִיה:

21. לֹא תַעֲרֵץ מִפְנִיהם כִּי־יְהוָה אֱלֹהֵיךְ בְּכָרְבָּךְ אֶל־קָרוֹל וְנוֹרָא:

22. וְנוֹשֵׁל יְהוָה אֱלֹהֵיךְ אֶת־הַגּוֹיִם הָאֶלְמָנִים מִפְנִיה מַעַט מַעַט לֹא תַוְלֵל כָּלָתָם מִזְרָח פָּנִים תִּרְבֹּה עַלְוָה חִנִּית נְשָׂרָה:

וְנִתְגַּנֵּם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לִפְנֵיךְ וְהַמֶּס²³
מִזְוֹמָרָה גָּדוֹלָה עַד חַשְׁמָרָתָם:

וְנִתְנַחַן מִלְכִיחַתָּם בִּירְכָּה וְהַאֲכָרֶת אֶת -²⁴
שְׁמָם מִתְחֻתַּת הַשָּׁמִים לֹא - יִתְיַצֵּב
אֲשֶׁר בְּפָנֶיךָ עַד חַשְׁמָרָתָם:

פְּסִילֵי אֱלֹהִים תִּשְׁרְפָּוּ בָּאָשׁ לֹא - כָּה
תִּחְמֹר נֶסֶף וּוְהַבָּעֵל יְהוָה וְלֹא
לֹהֶה פָּנָן תַּוקְשׁ בּוֹ גַּם חֹעֲבָת יְהוָה
אֱלֹהֵךְ הוּא:

וְלֹא - תְּבִיא חֹעֲבָת אֶל - בִּיתְךָ²⁵
וְיוֹיָת חָרָם בְּמָחוֹ שָׁקָעָן תִּשְׁקַעְנוּ
וְתַּעֲבֵב תִּתְעַבֵּנוּ כִּי חָרָם הוּא:

Das VIII.

I. Erinnerung göttlicher wohltaten, wie der vergangenen.
IV. Glück des ungehorsams.

כָּל - תִּפְצֹנֵחַ אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוָה אֶל
הַיּוֹם תִּשְׁמְרוּן לְעַשׂוֹת לְמִיעֵן תְּרוּמָה
וְרִכְבִּים וּבְאַחֲם וּרְשָׁתָם אֶת - הָאָרֶץ
אֲשֶׁר - נְשַׁבֵּעַ יְהוָה לְאַבְתֵיכֶם:
וּוְכָרְתָת אֶת - כָּל - הָרָה אֲשֶׁר חָלַבְתָּ²⁶
יְהוָה אֱלֹהֵיךְ וְהַאֲרָבָנִים שָׁנָה בְּמִרְבָּר
לְמִיעֵן עַבְתָךְ לְנַטְחָת לְרֹעֲתָאת - אֲשֶׁר
בְּלִבְבָךְ הַתְּשִׁמֵר מִצְוָתָם אֶת - לֹא:
מצותיו כ'

וְיַעֲנֵךְ וְיַרְעֵבְךְ וְיַאֲכֵלְךְ אֶת - רַפֵּן³
אֲשֶׁר לֹא - יְרַעַת וְלֹא - יְרַעַן אֶבְתֵיכָ
לְמִיעֵן חֹרְבָךְ כִּי לֹא - עַל - הַלְּחָם
לְבָרוֹן. וְחִנָּה הָאָרָם כִּי עַל - כָּל - מוֹעֵז
מַי - יְהוָה יְחִיָּה הָאָרָם:

שְׁמַלְתָּה לֹא בְּלִתָּה מַעֲלִיךְ וּוּגַלְתָּה לֹא⁴

בְּצָקָת זֶה אֲרָבָנִים שָׁנָה:

וְיַרְעַת עַם - לְכָבָה כִּי כָּאֲשֶׁר יוֹסֵר אִישָׁה
אֶת - בְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיךְ מִשְׁרָה:

וְשִׁמְרַת אֶת - מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיךְ לְלִכְמָה⁶
בְּרַכְיוֹ וְלִירָא אֹתוֹ:

23. Der HERR, dein Gott, wird sie vor dir geben: und wird sie mit grosser schlacht erschlagen, bis er sie vertilge.

24. Und wird dir ihre Könige in deine hände geben, und soll ihren namen umbringen unter dem himmel: es wird dir niemand wiederstehen, bis du sie vertilgest.

* Jos. 10, 23. c. 11, 12. c. 12, 7.

25. Die bilder* ihrer götter soll du mit feuer verbrennen: und soll nicht begehrn des silbers oder goldes, das bran ist, oder zu dir nehmen, daß du dich nicht drinnen verfährst: denn solches ist dem Herrn, deinem Gott, ein greuel. * c. 12, 3. 1 Chr. 15, 12.

26. Darum sollt du nicht in dein* haus den greuel bringen, daß du nicht verbannet werdest, wie dasselbe ist: sondern du soll einen eckel und greuel daran haben, denn es ist verbannet.

* Jos. 7, 11.

Capitel.

II. so der zukünftigen. III. Ermahnung.

All die gebote, die ich dir heute gebiete, soll* ihr halten, daß ihr darnach thut: auf daß ihr lebet, und gemehret werdet, und einkommet, und einnehmet das land, das der Herr euren vätern geschworen hat.

* 3 Mos. 18, 30.

2. Und gedeneßt alle des weges, durch den dich der HERR, dein Gott, geleitet hat, diese* vierzig jahr in der wüsten: auf daß er dich demüthigte, und † versuchte, daß kund würde, was in deinem herzen wäre, ob du seine gebote halten würdest, oder nicht.

* c. 29, 5. † c. 13, 3.

3. Er demüthigte dich, und ließ dich hungern, und * speisete dich mit man, das du und deine väter nie erkant hattest: auf daß er dir kund thät, daß † der mensch nicht lebe vom brod allein, sondern von allem, das aus dem munde des HERRN geht.

* 2 Mos. 16, 14, 15, 35. 4 Mos. 11, 7.

† Matth. 4, 4. Luc. 4, 4. Weish. 16, 26.

4. * Deine kleider sind nicht veraltet an dir, und deine füsse sind nicht geschwollen, diese vierzig jahr.

* c. 29, 5.

5. So erfennest du ja in deinem herzen, daß der HERR, dein Gott, dich gezogen hat, * wie ein mann seinen sohn zeucht.

* c. 1, 31.

II. 6. So halte nun die gebote des Herrn, deines Gottes, daß du in seinen wegen wandelst und fürchtest ihn.

7. Denk

7. Denn der HERR, dein Gott, führet dich in ein gut land; ein land, da bäche, und brunnen, undseen innen sind, die an den bergen und in den auen fließen;

8. Ein land, da weizen, gersten, weinstöcke, feigenbäume und granatäpfel innen sind; ein land, da öhläume und honig innen wächst;

9. Ein land, da du brodt genug zu essen hast, da auch nichts mangelt; ein land, dessen steine eisen sind, da du ers aus den bergen hauest.

10. Und wenn du nun gessen hast und satt bist: daß du den HERRN, deinen Gott, lobest für das gute land, das er dir gegeben hat. * c. 6, II. 12.

III. II. So hüte dich nun, daß du des HERRN, deines Gottes, nicht vergesest, damit, daß du seine gebote, und seine gesetze und rechte, die ich dir heute gebiete, nicht haltest: * c. 4, 9.

12. Dass wenn du nun gessen hast, und satt bist, und schöne häuser erbauest, und darinnen wohnest;

13. Und deine kinder, und schafe, und siüber, und gold, und alles, was du hast, sich mehret;

14. Dass denn dein herz sich nicht erhebe, und vergesest des HERRN, deines Gottes, der dich aus Egyptenland geführet hat, aus dem diensthause; * c. 6, 12.

15. Und hat dich geleiter durch die grosse und grausame wüste, da feurige schlängen und scorpionen, und eitel dürre, und kein wasser war, und ließ dir wasser aus dem harten felsen gehen; * 4 Mos. 21, 6.

† 2 Mos. 17, 6. ic.

16. Und speisete dich mit man in der wüsten, von welchem deine väter nichts gewußt haben, auf daß er dich demüthigte, und versuchte, daß er dir hernach wohl thät.

17. Du möchtest sonst sagen in deinem herzen: Meine krafte, und meiner hände stärke haben mir bis vermögen ausgerichtet.

18. Sondern, daß du gebächtest an den HERRN, deinen Gott: denn Er ist, der dir kraße gibt, solche mächtige thaten zu thun; auf daß er hielte seinen bund, den er deinen vätern geschworen hat, wie es geht heutiges tages. * c. 4, 31.

IV. 19. Wirst du aber des HERRN, deines Gottes, vergessen, und andern gö-

7. כי יהוה אלהך מכביך אל הארץ כמכוון טובה הארץ נחל מים עינית ותהמota יצאים בפקעה ובחר:

8. הארץ חטה שעירה וגפן ותאנה רכון הארץ זור שמן ורבעש:

9. הארץ אשר לא במסנרת תאכל בנה לחם לא תחשר כל בנה הארץ אשר אבנית ברזל ימיהריה תחצב נחש:

10. ואכלת שבעת וברכת את יהוה אלהך על הארץ בטבה אשר נתן לך:

11. השמר לך פון תשפח הארץ יהוה אלהך לבתו שמר מצותיו ומשפטיו וחקתו אשר אנכי מצוה ביום:

12. פון תאכל ושבעת ובתים טבים תבנה ווישבת:

13. ובקחה וצאנך ירבון וכסף וויב וירבה לך ולל אשר לך ירבה:

14. וכן לבבך ושבחת את יהוה אלהך המוציאך מארץ מצרים מבית עברים:

טו הפוילכה בפראבר הגרל והגנרא נחש שרף ועקרב וצמאן אשר אין מים הפוילא לך מים מציר החלמייש:

16. הפאלקה מון בפראבר אשר לך ירעון אביתך למן ענףך ולמן נפתח להיטבה באחריתך:

17. ואמרות לבבך בחוי עצם ירי עשה לך זאת תחילתו:

18. וזכרת הארץ יהוה אלהך כי הוא הנתן לך בכם לעשות חיל למן מקים את בריתו אשר נשבע לאבטחו פיום יהוה: פ

19. והנה אם שכח תשכח את יהוה אלהך והלὴך אחריו אללים tern

הה' בקמץ

אחרים ועברם והשׁחוֹת לְהַלֵּךְ
הָעָרֶת בְּכֶם הַיּוֹם כִּי אֲבָרְתָּן:
כְּנוֹים אֲשֶׁר יְהוָה מְאַכֵּד מִפְנִיכֶם כְּ
כֵן תָּאַבְרֹן עַקְבָּךְ לֹא חִשְׁמֻעַן בְּקוֹל
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

פ

Das IX.

1. Ursachen der Verfluchtigung der heiden. 11. Vorstellung der Sünden Israels, III. und Moses Fürsttum.
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אֱלֹהָה עַבְרַת הַיּוֹם אַתָּה
תִּירְאֵן לְכָא לְרַשְׁתָּת גּוֹיִם גָּדוֹלִים
וּעֲצָםִים מִפְּנֵךְ עָרִים גָּדוֹלִות וּבָאוֹת
בְּשָׁמִים: עַם - גָּרוֹל וְרַם בְּנֵי
עֲנָקִים אֲשֶׁר אַתָּה נִלְעָת וְאַתָּה שְׁמַעַת
מֵי יְחִזְכָּל לְפָנֵי בְנֵי עַנְקָךְ:
וַיַּרְא עַת הַיּוֹם כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיךְ הוּא
הָעָבֵר לְפָנֶיךְ אֲשֶׁר אֶכְלָה הָוָא יְשֻׁמְּרָם
וְהָוָא יְכַנְּעָם לְפָנֶיךְ וּוּהֲרַשְׁתָּם
וְהָאַבְרָתָם מַהְרָכָא שֶׁבֶר יְהוָה לָהּ:
אֶל - תָּאִמֵּר בְּלִבְבָּךְ בְּחַרְפָּךְ יְהוָה
אֱלֹהֵיךְ אַתָּם וּמִלְפְנֵיכָא לְאִמְרָה בָּצְרָתִי
הַבְּיאָנִי יְהוָה לְרַשְׁתָּת אֶרְץ - רְאָרֶץ
הַזָּאת וּבְרַשְׁעָתָךְ הָנוּם בְּאֶלְהָה יְהוָה
מוֹרִישָׁם מִפְנֵיךְ:

לֹא בָּצְרָתְךָ וּבְשָׁרָל לְבָבָךְ אַתָּה בָּא ה
לְרַשְׁתָּת אַתָּה - אֲרַצָּם כִּי בְּרַשְׁעָתָךְ הָנוּם
הָאֶלְהָה יְהוָה אֱלֹהָךְ מוֹרִישָׁם מִפְנֵיכָא
וּלְמַעַן הַקִּים אֶרְץ - הַרְבָּר אֲשֶׁר נִשְׁבָּעָ
יְהוָה לְאָבְתָּיךְ לְאָבָרָתָם לִיעַזְקָה וּלְיעַקְבָּה:
וַיַּרְעַת כִּי לֹא בָּצְרָתְךָ יְהוָה אֱלֹהֵיךְ
נָתַן לְךָ אֶרְץ - רְאָרֶץ רְטוּבָה חֲאָתָךְ
לְרַשְׁתָּת כִּי עַם - קָשָׁה - עַרְף אַתָּה:
וְכֵר אֶל - תְּשַׁׁנְחֵת אַתָּה אֲשֶׁר - הַקְּצַטָּת
אַתָּה - יְהוָה אֱלֹהֵיךְ בְּמִרְבָּר לְמַזְהָיוֹם
אֲשֶׁר - צָאתָךְ מְאָרֶץ מִצְרָיִם עַד -
בָּאָכָם עַד - הַמִּקְוָם הַוְהַמְלִים
הַיּוֹתָם עַם - יְהוָה:

tern nachfolgen, und ihnen dienen, und sie anbeten: so bezeuge ich heute über euch, daß ihr umkommen werdet. * c. 11, 28.

20. Eben, wie die heiden, die der HERR umbringt vor eurem Angesicht, so werdet ihr auch umkommen: darum, daß ihr nicht gehorsam seid der Stimme des HERRN, eures Gottes.

Capitel.

* **H**öre, Israel: du wirst heute über den Jordan gehen, daß du einkommest einzunehmen die Völker, die größer und stärker sind denn du, † große Städte, vermautet bis in den Himmel: * c. 5, 1. f. c. 1, 28.

2. Ein groß * hoch Volk, die Kinder Enakim, die Du erkant hast; von denen Du auch gehörtest hast, wer kann wieder die Kinder Enak bestehen? * 4 Mos. 13, 33-34.

3. So sollst du wissen heute, daß der HERR, dein Gott, geht vor dir her, ein * verzehrend Feuer: er wird sie vertilgen, und wird sie unterwerfen vor dir her; und wird sie vertreiben und umbringen bald, wie dir der HERR geredet hat. * c. 4, 24.

4. Wenn nun der HERR, dein Gott, sie ausgestossen hat vor dir her; so sprich nicht * in deinem Herzen, der HERR hat mich herein geführet, dis Land einzunehmen, um meiner Gerechtigkeit willen: so doch der HERR diese Heiden vertreibt vor dir her, † um ihres Gottlosen Wesens willen. * c. 7, 17. † 1 Mos. 15, 16.

5. Denn du kommst nicht herein ihr Land einzunehmen, um deiner Gerechtigkeit und deines aufrichtigen Herzens willen: sondern der HERR, dein Gott, vertreibt diese Heiden um ihres Gottlosen Wesens willen; daß er das Wort halte, das der HERR * geschworen hat deinen Vätern, Abraham, Isaac und Jacob. * 1 Mos. 12, 7, 1c.

II. 6. So wisse nun, daß der HERR, dein Gott, dir nicht um deiner Gerechtigkeit willen dis gute Land gibt einzunehmen: sinnest du ein halsstarrig Volk bist.

7. Gedenne und vergiß nicht, wie du den HERRN, deinen Gott, erzürnetest in der Wüste. Von dem Tage an, da du aus Egyptenland zogest, bis ihr kommen seid an diesen Ort, seid ihr ungehorsam gewesen dem HERRN. * 2 Mos. 14, 11. c. 15, 24.

8. Denn

8. Denn in * Horeb erzürnetet ihr den **HEHRRN**, also, daß er vor zorn euch verfügen wolte : * 2 Mos. 32, 1. seqq.

9. Da ich auf den berg gegangen war, die steinerne tafeln zu empfangen, die tafeln des bundes, den der **HEHRRN** mit euch machte; und ich * vierzig tage und vierzig nachte auf dem berge blieb, und kein brodt ob, und kein wasser trank, * 2 M. 24, 18. sc.

10. Und mir der **HEHRRN** die * zwei steinerne tafeln gab, mit dem finger Gottes beschrieben, und darauf alle worte, die der **HEHRRN** mit euch aus dem feuer auf dem berge geredt hatte, am tage der versammlung. * c. 4, 13. sc.

11. Und nach den vierzig tagen und vierzig nachten, gab mir der **HEHRRN** die zwei steinerne tafeln des bundes ;

12. Und sprach zu mir : Mache dich auf, gehe eilend hinab von hinnen; denn dein volck, das du aus Egypten geführet hast, hats verderbt; sie sind schnell getreten von dem wege, den ich ihnen geboten habe; sie haben ihnen ein gegossen bild gemacht. * 2 Mos. 32, 7.

13. Und der **HEHRRN** sprach zu mir : Ich sehe, daß dis volck * ein halstarrig volck ist ; * 2 Mos. 32, 9.

14. Läßt ab von mir, daß ich sie vertilge, und ihren namen austilge unter dem himmel; ich will aus dir ein stärker und grösser volck machen, denn dis ist.

15. Und als * ich mich wandte, und von dem berge ging, der mit feuer brannte, und die zwei tafeln des bundes auf meinen beyden händen hatte : * 2 Mos. 32, 15. seqq.

16. Da sahe ich, und siehe, da hattet ihr euch an dem **HEHRRN**, eurem Gott, veründigt; daß ihr euch ein gegossen kalb gemacht, und bald von dem wege getreten waret, den euch der **HEHRRN** geboten hatte.

17. Da fassete ich beyde tafeln, und * warf sie aus beyden händen, und zerbrach sie vor euren augen: * 2 Mos. 32, 19.

18. Und fiel vor dem **HEHRRN**, wie zu erst, vierzig tage und vierzig nacht, und ob kein brodt, und trank kein wasser; um aller eurer sünden willen, die ihr gehan hattet, da ihr solches übel thätest vor dem **HEHRRN**, ihn zu erzürnen.

8. ובתרכז הקצפחים ארץ יהוה ויתאנך יהוה בכם להשמור אתכם :

9. בעלתי הרהה ללחוח לוחות האבניים לירית חברית אשר כרת יהוה עמכם ואשב ברור ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אלתוי ומום לא

שחתתיו: ויתונ יהוה אליו ארץ שני לוחות האבניים כתבים באצבע אלהם ועליהם הכל הרוברים אשר דבר יהוה עמכם בחר מותה ראש ביום הקהיל :

10. ויהי מקץ ארבעים יום וארבעים לילה נתנו יהוה אליו את שני לוחות האבניים לחוות הבירות: ויאמר יהוה אליו קום רך מהר מותה כי שחת עמך אשר הוצאה מפשעים סרו מהר מון-הירדן אשר צויתם עשו להם מוסכה :

11. ויאמר יהוה אליו לאמר ראיי ארץ העם הזה והנה עם-קסה-ערף הו :

12. הרף ממני ואשמירם ואמרת את שמות מותחות השמים ואמשה אותן את לגוינ-עזים ורב ממני :

13. ואמן וארל מון-הר והר בער באש ושני לוחות הברית על שני ידי :

14. וארא והנה חטאתם ליהוה אלהיכם עשיהם לכם עגל מטכלה סרפתם מהר מון-הירדן אשר צויה יהוה אתכם :

15. ואתפשט בשני הלוות ואשליכם מעיל שני ידי ואשברם לעינייכם :

16. ואתנפל לפני יהוה בראשנה ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אלתוי ומום לא שחתתי על כל חטאיכם אשר חטאתם לעשורי הרע בעיני יהוה להכיעיסו :

כִּי יָגַרְתִּי מִפְנֵי הָאֱלֹהִים וְתַחֲמָה אֲשֶׁר ¹⁹
 לְאַתָּה יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם
 וַיָּשְׁמַע יְהוָה אֱלֹהִים בְּפָעַם הַהוּא:
 וּבְאַחֲרָיו הַתְּאַנְּגֵף יְהוָה מָאֵר לְהַשְׁמִיד כֵּן
 וְאַתְּפָלַל בְּסִדְבָּעָר אַהֲרֹן בְּעֵת הַהוּא:
 וְאַתְּחַטְּא תְּכַבֵּס אֲשֶׁר-עֲשָׂיתֶם אֶת-הַעֲלָל ²⁰
 לְקַחְתִּי גָּוֹשֶׁר אָתוֹ בָּאָשׁ וְאָתַת אָתוֹ
 טְחֻזּוֹן הַיְתָב עַד אֲשֶׁר דָּק לְעַמְרָךְ
 וְאַשְׁלֵךְ אֶת-עַפְרוֹן אֶל-הַנֶּחֶל הַיְתָר
 מִן-זֹּהָר : וּבְתַבְעָרָה וּבְמִסְחָה ²²
 וּבְקַבְלָתְךָ הַתְּאוֹהָה מִקְצִים הַיִתְחַם אֶת-
 יְהוָה: וּבְשַׁלֵּחַ יְהוָה אֶתְכֶם מִקְרָשָׁ ²³
 בְּרִנְגָּעַ לְאֹמֶר עַלְוָה וּרְשֵׁי אֶרְץ - הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר נָתַתִּי לְכֶם וַתָּמֹרוּ אֶת-פִּי יְהוָה
 אַל-הִיאָּכֶל ²⁴ וְלֹא הָאמְנוּת לוֹ וְלֹא
 שְׁמַעְתֶּם בְּכָלָו: מִמְרָם הַיִתְחַם
 עַם - יְהוָה מִזְמָרָה רְעֵתי אֶתְכֶם:
 וְאַתְּנַפְּלֵל לִפְנֵי יְהוָה אֶת אֶרְבָּעִים הַיּוֹסֵנָה
 וְאֶת - אֶרְבָּעִים תְּלִילָה אֲשֶׁר הַתְּנַפְּלָתִי
 כִּי - אָמַר יְהוָה לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם ²⁵
 וְאַתְּפָלַל אֶל-יְהוָה וְאָמַר אֶל-נָאָי יְהוָה ²⁶
 אֶל - תִּשְׁחַת עַמְּךָ וְנַחַתָּה אֲשֶׁר פָּרִית
 בְּגַדְלָה אֲשֶׁר - הַזָּאת מִפְצִירִים בְּגַד
 חֻקָּה: זְכוֹר לְעַבְרִיהָ לְאָבְרָהָם ²⁷
 לְיַצְחָק וּלְעַקְבָּן אֶל - תִּפְנִין אֶל - קַשְׁיָה
 הָעַם הַזֶּה וְאֶל - רְשָׁעָיו וְאֶל - חַטָּאתָיו:
 פָּנ - יָאמְרוּ הָאָרֶץ אֲשֶׁר הַזְּצָאתָנוּ ²⁸
 מִשְׁמֶת מִבְלָאָן כִּלְלָתְךָ יְהוָה לְהַבְנָאָם
 אֶל - הָאָרֶץ אֲשֶׁר - דִּבֶּר לְהֶם וּמִשְׁנָאָתוּ
 אֹתָם הַזְּיאָס לְהַמִּתָּם בְּמִרְבָּר:
 וְהָם עַמְּךָ וְנַחֲלָתְךָ אֲשֶׁר הַזְּצָאתָ ²⁹
 בְּלַחַד הַגְּדוֹלָה וּבְוּרָעָה הַגְּטוּרָה: פָּ

19. Denn ich fürchte mich vor dem zorn und grimm, damit der HERR über euch erzürnet war, daß er euch vertilgen wollte: aber der HERR erhörete mich das mal auch.

20. Auch war der Herr sehr zornig über * Aaron, daß er ihn vertilgen wollte: aber ich bat auch für Aaron zur selbigen Zeit. * 2 Mos. 32, 21.

21. Aber eure sünde, das kalb, das ihr gemacht hattet, nahm ich, und verbrannte es mit feuer: und zerschlug es, und zermaßete es, bis es staub ward, und warf den staub in den bach, der vom berge fließt.

22. Auch so * ergürnetet ihr den HERRN zu Eabeera, und zu Massa, und bey den lustgräbern. * 2 Mos. 17, 7.
 4 Mos. 11, 4.

23. Und da er euch aus Rades Barnea sandte, und sprach; gehet hinauf, und nehmet das land ein, das ich euch gegeben habe: waret ihr ungehorsam des HERRN munde, eures Gottes, und gläubet an ihn nicht, und gehorcht seiner stimme nicht.

24. Denn ihr seid * ungehorsam dem HERRN gewest, so lange ich euch gefant habe. * v. 7.

III. 25. Da fiel * ich vor dem HERRN vierzig tage und vierzig nacht, die ich da lag: denn der HERR sprach, er wolte euch vertilgen. * 2 Mos. 32, 11. ic.

26. Ich aber bat den HERRN, und sprach: HERR, HERR, verderbe dein volk und dein erbtheil nicht, das du durch deine grosse kraft erlöset, und mit mächtiger hand aus Egypten geführet hast;

27. * Gedachte an deine knechte, Abraham, Isaac und Jacob; siehe nicht an die härtigkeit, und das gottlose wesen und sünde dieses volks. * 2 Mos. 32, 13.

28. Dass nicht das land * sage, dar-aus du uns geführet hast: Der Herr konte sie nicht in das land bringen, das er ihnen geredt hatte, und hat sie darum ausgeführt, daß er ihnen gram war, daß er sie tödete in der wüsten. * 4 Mos. 14, 16.

29. Denn sie sind dein volk und *dein erbtheil, das du mit deinen grossen kräften, und mit deinem ausgereckten arm hast ausgeführt. * 2 Mos. 19, 5.
 Das

Das X. Capitel.

1. Mose wiederholte viel vorige geschichte, II. und vermahnet das volck, III. Gott mit ernst zu dienen.

Zu derselbigen zeit sprach der HERR
Zu mir: * Haue dir zwei steinerne tafeln,
wie die ersten, und komme zu mir auf den
berg, und mache dir † eine hölzerne la-
de: * 2 Mos. 34, 1. † 2 Mos. 25, 10.

2. * So will ich auf die tafeln schreiben
die worte, die auf den ersten waren, die du
† zerbrochen hast; und soll sie in die lade le-
gen. * c. 9, 10, † 2 Mos. 32, 19.

3. Also machte ich eine lade von fören-
holz: und hieb zwei steinerne tafeln, wie
die ersten waren, und ging auf den berg,
und hatte die zwei tafeln in meinen händen.
* 2 Mos. 34, 4.

4. Da schrieb er auf die tafeln, wie die
erste schrift war, die gehet worte, die der
Herr zu euch redete aus dem feuer,
auf dem berge, * zur zeit der versammlung:
und der HERR gab sie mir. * c. 9, 10.

5. Und ich wandte mich, und ging vom
berge, und legte die tafeln in die lade, die
ich gemacht hatte, daß sie daselbst wären,
wie mir der HERR geboten hatte.

6. Und die kinder Israel zogen * aus
von Beroth Bne Jakan, gen Moser. Da-
selbst starb Aaron, und ist daselbst begraben:
und sein † sohn Eleasar ward für ihn
priester. * 4 Mos. 33, 32. † 4 Mos. 20, 28. ic.

7. Von dannen zogen sie aus gen Gu-
degoda. Von Gudegoda gen * Zathbach,
ein land, da bäche sind. * 4 Mos. 33, 33.

8. Zur selben zeit sonderte der HERR den
stamm Levi aus: die lade des bundes des
HERRN zu tragen, und zu stehen* vor dem
HERRN, ihm zu dienen, und seinen namen zu
loben, bis auf diesen tag. * c. 18, 5. 7.

9. Darum sollen * die leviten kein theil
noch erbe haben mit ihren brüdern: denn
der HERR ist ihr erbe; wie der HERR, dein
Gott, ihnen geredet hat. * 4 Mos. 18, 20. ic.

10. Ich aber stand auf dem berge, wie
vorhin, * vierzig tage und vierzig nacht:
und der HERR erhörte mich auch das
mal, und wolte dich nicht verderben.

* 2 Mos. 32, 11. 14. ic.

11. Er sprach aber zu mir: Mache dich
auf, und gehe hin, daß du vor dem volck
herziehest, daß sie einkommen und das land
einnehmen, das ich ihren vätern geschwo-
ren habe, ihnen zu geben.

א בְּעֵת הַהִיא אָמַר יְהוָה אֱלֹהִים פֶּסֶל -

לֹא שְׁנִי - לְחוֹתָן אֲבָנִים כְּרָאשָׁנִים
וְעַלְהָ אֱלֹהִים הַרְחָרָה וְעַשְׂתָּה לְךָ אַרְון עַז:

וְאַכְתֵּב עַל - חֲלָחוֹת אֶת־הַרְבָּרִים
אֲשֶׁר רִוי עַל־הַלְחָות הַרְאשָׁנִים

בְּמַחְנֶה אֲשֶׁר שְׁבָרָת וּשְׁמָקָם בְּאַרְון:

וְעָשֵׂה אַרְון עַז שְׁתִים וּפֶסֶל
שְׁנִי - לְחוֹת אֲבָנִים כְּרָאשָׁנִים וְעַל

הַרְחָרָה וְשְׁנִי הַלְחָות בִּירִי:

וַיַּכְתֵּב עַל - חֲלָחוֹת כְּפֶכְתֵּב הַרְאשָׁוֹן

אֲתָּה עֹשֵׂת הַרְבָּרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה
אֱלֹיכֶם בְּרֹא מִתְּהֻרָה בְּאַשׁ בַּיּוֹם הַקָּטָל

ה וַיַּתְגַּנֵּס יְהוָה אֱלֹהִים: וְאַפְןָן וְאַרְדָן מִן־

הַרְבָּר וְאַשְׁסָם אַרְצָה־לְחָחוֹת בְּאַרְון אֲשֶׁר

עָשָׂיתִי וְיְהוָה שְׁם כַּאֲשֶׁר צִוָּנִי יְהוָה:

וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נָסָעִי מִבְּאַרְתָּה בְּנֵי־

יְהָקָן מֹסְקָה שְׁם מִתְּאַרְון וַיַּקְרַב
שְׁם וַיַּכְהַן אֶל־עֹזֶר בְּנֵי תְּחִפּוֹן:

ז מִשְׁם נָסָעִי הַגְּרָגָרָה וּמִן־הַגְּרָגָרָה

וַיַּתְבַּחַר אֶרְץ נְחִילָה מִים:

בְּעֵת הַהִיא הַכְּדִיל יְהוָה אֶת־שֵׁבֶט הַלְּזִיִּינִי

לְשֹׁאת אֶת־אַרְון בְּרִית־יְהוָה לְעַמְּרָלְפִּנִּי
יְהוָה לְשָׁרָתוֹ וְלִכְרָה בְּשָׁמוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה:

עַל־כֵּן לֹא־דוֹתֵה לְלוֹיִן חָלֵק וּנְחַלֵּה

עַם - אֲחֵינוּ יְהוָה הוּא נְחַלֵּה
כַּאֲשֶׁר רַבָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לוֹ:

וְאַנְגַּלְיָה עַמְּרָתִי בְּרֹא כִּימִים הַרְאשָׁנִים

אֲרַבְּעִים יוֹם וּאֲרַבְּעִים לִילָה וּשְׁמַעַן
יְהוָה אֱלֹהִים גָּם בְּפָעַם הַהִיא לְאַבְּהָה יְהוָה

יְהָשִׁיחַ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לְךָ

לְמַסֵּעַ לִפְנֵי הָעָם וְיָבֹא וְיִרְשֶׁוּ אַרְצָה־אֶרְץ
אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעֲתִי לְאַבְּתָם לְתֹתֵת לָהֶם: פ

עַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁאֵל ²
כַּעֲמָד כִּי אָם - לִירָאָתָּה אָתָּה - יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לְלַכְתָּ בְּכָל-דָּرְכֶיךָ וְלְאַחֲרָה
אָתָּה וְלַעֲבֵר אֶת - יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל -
לְבָבֶךָ וּבְכָל - נֶפֶשֶׁךָ :

לְשִׁמְרָה אֶת - מִצְוֹתָיו וְהַזָּהָרָה וְאֶת - חֲקֹתָיו ³
אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוָה הַיּוֹם לְטוֹבָךָ :

הַזָּהָר לְיְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַשְׁמִים וְשָׁמוֹן ⁴
הַשְׁמִים הָאָרֶץ וּכָל - אֲשֶׁר - בָּהּ :

רַק בְּאָבִתֶּךָ חִשְׁקָה יְהוָה לְאַרְבָּה טו
אֹתָם וַיַּבְּחרָ בּוּרָעָם אֲחֶרְיָהָם בְּכָם

מִפְּלָל - הַעֲפִים פְּיוֹם הַוָּה :
וּמְלָתָם אֶת עֲרָלָתָן לְבָבָם וּעֲרָפָם ⁶

לֹא תַּקְשִׁוּ עוֹר :
כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיכָם הוּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים ⁷

וְאֶרְנִי הָאֱרִנִים רָאֵל הַגְּדוֹלָה הַגְּבוּרָה
וְהַנוּרָה אֲשֶׁר לֹא - יִשְׂאָ פְּנִים וְלֹא

קָח שָׁחָר : עֲשָׂה מִשְׁפָט יְהוּתָם ⁸
וְאַלְמָנָה וְאַחֲבָב גָּר לְתַתָּה לוֹ לְחַם

וְשְׁמָלה : וְאַרְבָּתָם אֶת - רָגֵר ⁹
כִּי - גְּרִים הַיּוּם בָּאָרֶץ מִצְרָיִם :

אֶת - יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִּרְאָ אֶתְךָ תַּעֲלֶר ב
וּבָוֹתְךָ וּבְשָׁמוֹתְךָ :

הַזָּהָר תַּחֲלַתָּה וְרוֹא אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר -
עֲשָׂה אֶתְךָ אֶת - חַרְדָּלָת (אֶת -
הַבּוֹאָת הָאֱלָה אֲשֶׁר רָאִי עִינֵיכָ :

בְּשָׁבֻעִים נֶפֶשׁ יְרוּרִי אָבִתֶּךָ מִצְרָמָה ²²
וְעַתָּה שְׁמָךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָובְדִי
הַשְׁמִים לְךָ :

Das XI. Capitel.

I. Gründliche Vermahnung zum gehorsam, II. mit Vorstellung des Segens und des Glücks.

וְאַהֲבָת אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְשִׁמְרָת א
מִשְׁנָרוֹת (וְתַלְתָנוֹ וְמִשְׁפָטָנוֹ וְנִצְוָנוֹ)
כָּל - רְצִימִים :

II. 12. Nun Israel, was * fordert der **HEK**, dein Gott, von dir: denn das du den **HE**ren, deinen Gott, fürchtest, daß du in allen seinen wegen wandelst, und liebst ihn, † und dienest dem **HE**ren, deinem Gott, von ganzem herzen, und von ganzer seelen; * Mich.6,8. † 5 Mos.6,4.

13. Dass du die gebote des **HEK** haltest, und seine rechte, die ich dir heute gebiete, auf das dir's wohl gehe?

14. Siehe, himmel und aller himmel himmel, und erde, und alles, was drinnen ist, das ist des **HE**ren, deines Gottes.

15. Noch * hat er allein zu deinen vätern lust gehabt, daß er sie liebete: und hat ih- ren samen erwehlet nach ihnen, euch, über alle völker; † wie es heutiges tages steht. * c. 7, 6. † c. 4, 38.

III. 16. So * beschneidet nun eures herzens vorhaut, und sende förder nicht † halsstar- rig. * c. 30, 6. ic. † 2 Mos.32, 9.

17. Denn der **HEK**, euer Gott, ist ein Gott aller götter, und **HE**rr über alle herren; ein grosser Gott, mächtig und schrecklich, der * keine person achtet, und kein geschenk nimmt; * Gesch.10, 34. ic.

18. Und schafft recht den wählen und wir- wen, und hat die fremdlingen lieb, daß er ihnen speise und kleider gebe.

19. Darum sollt ihr auch * die fremdlingen lieben: denn ihr seyd auch fremdlinge ge- wesen in Egyptenland.

* 2 Mos. 22, 21. ic.

20. Den * **HE**rn, deinen Gott, sole du fürchten, ihm sollst du dienen, ihm sollst du anhangen, und bey seinem namen schweren. * c. 6, 13. ic.

21. Er ist dein ruhm und dein Gott, der bey dir solche grosse und schreckliche dinge gethan hat, die deine augen gese- hen haben.

22. Deine väter zogen hinab in Egypten mit * siebenzig seelen: aber nun hat dich der **HE**rr, dein Gott, gemehret, wie die ster- ne am himmel. * 1 Mos. 46, 27. ic.

Go folgt du nun den **HEK**, dei- nen Gott, lieben: und * sein gesetz, seine weise, seine rechte, und seine gebote halten dein lebenlang. * c. 8, 6.

2. Und

2. Und erkennet heute, das eure kinder nicht wissen, noch gesehen haben: nemlich die züchtigung des **HERREN**, eures Gottes, seine herrlichkeit, dazu seine mächtige hand, und ausgerückten arm;

3. Und seine zeichen und werke, die er gethan hat unter den Egyptern, an Pharaao, dem könige in Egypten, und an alle seinem lande;

4. Und was er^{*} an der macht der Egypter gethan hat, an ihren rossen und wagen, da er das wasser des schiffmeers über sie führte, da sie euch nachjagten, und sie der **HERRE** umbrachte, bis auf diesen tag; * 2 Mos. 14, 25. 27.

5. Und was er euch gethan hat in der müsten, bis ihr an diesen ort kommen seyd;

6. Was er^{*} Dathan und Abiram gethan hat, den kindern Eliab, des sohns Ruben; wie die erde ihren mund aufschäbt, und verschlang sie mit ihrem gesinde, und hütten, und alle ihrem gut, das sie erworben hatten, mitten unter dem ganzen Israel. * 4 Mos. 16, 31. c.

7. Denn^{*} eure augen haben die grossen werke des **HERRN** gesehen, die er gethan hat. * c. 7, 19. c. 29, 2.

8. Darum^{*} sollt ihr alle die gebote halten, die ich dir heute gebiete: auf dass ihr gestärcket werdet, einzukommen, und das land einzunehmen, dahin ihr ziehet, das ihrs einnehmet; * c. 7, 11.

9. Und dass du^{*} lange lebst auf dem lande, das der **HERR** euren vätern geschworen hat, ihnen zu geben, und ihrem samen, ein land, da milch und honig innen fleusst. * c. 4, 40. f c. 8, 7. 2 Mos. 3, 17.

10. Denn das land, da du hinkommst, das einzunehmen, ist nicht wie Egyptenland, davon ihr ausgezogen seyd, da du deinen samen säen, und selbst trenken mustest, wie einen kohlgarten:

11. Sondern es hat berge und auen, die der regen vom himmel trenken muß.

12. Auf welch land der **HERREN**, dein Gott, acht hat: und die augen des **HERREN**, deines Gottes, immerdar darauf sehen, von anfang des jahrs bis ans ende.

2 יְרַעַתֶּם הַיּוֹם כֵּן לֹא אָתָּה בְּנִיכֶם אֲשֶׁר לֹא־יָדַעַת וְאֲשֶׁר לֹא־רָאָה אָתָּה מָסֶךָ יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אָתָּה־גָּדוֹלָה אָתָּה־יְרוֹן תְּחֻקָּה וְוַיְרָעָה הַפְּטוּרָה: וְאָתָּה־אֶתְחָזָן וְאָתָּה־מְעַשְׂיוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה בְּתוֹךְ מִצְרָיִם לְפָרָעָה מֶלֶךְ־מִצְרָיִם וְלִכְלָה־אֶרְצָוֹ:

4 וְאֲשֶׁר עָשָׂה לְחִילָה מִצְעִים לְסֹסֶוּ וְלִרְכָבּוּ אֲשֶׁר חָזָף אָתָּה־מֵי יַם־סֻףּ עַל־פְּנֵיכֶם בְּרִכְבָּם אֶתְרִיכֶם וְיַאֲבָרֵם יְהוָה עַד רֵיאָת הַוֹּהָה:

5 וְאֲשֶׁר עָשָׂה לְכֶם בְּמִרְבָּר עַד־בְּאַכְסָם עַד־הַמָּקוֹם כְּזָה:

6 וְאֲשֶׁר עָשָׂה לְרֹתָן וּלְאַבִּים בְּנֵי־אַלְיָאָבּ בֶּן־רָאוֹבָן אֲשֶׁר פָּצַתָּה הָאָרֶץ אֶת־פְּנֵיהֶن וְתִכְלָעָם וְאֶת־בְּפִתְחָיָם וְאָתָּה־אֲהָלִיכֶם וְאָתָּה־כָּל־הַיקָּם אֲשֶׁר בְּרִגְלָהָם בְּקָרְבָּן־יִשְׂרָאֵל:

7 כִּי עַיִינְכֶם הַרְאָתָה אָתָּה־כָּל־מְעַשְׂיוֹ יְהוָה הַגָּלֵל אֲשֶׁר עָשָׂה:

8 וְשִׁמְרָתָם אָתָּה־כָּל־הַמֵּצָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵצָוקָה הַיּוֹם לְמַעַן תְּחֻזָּקָה וּבְאַתְּמָה וּבְרִשְׁתָם אָתָּה־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּם עֲבָרִים שָׁפָה לְרִשותָה: וּלְמַעַן תָּרִיכָה יָמִים עַל־הָאָרֶם אֲשֶׁר נִשְׁבָּעָה יְהוָה לְאַבְתֵיכֶם לְתַתָּה לְהָם וּלְרֹעָם אָרֶץ בְּבֵית חֶלֶב וּוּבְשָׁ: ס כִּי־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה בָּאָדָשָׁה לְרִשותָה לְאָכְרָץ מִצְרָיִם הוּא אֲשֶׁר־צָאתָם מִשְׁמָם אֲשֶׁר תַּרְעַז אָתָּה־וְרָעָד וְוָשְׁקִית בְּרִגְלָה בְּנֵי־הַירָּק:

10 אֲשֶׁר אַתָּם עֲבָרִים שָׁפָה לְרִשותָה אָרֶץ הָרִים וּבְקָטָת לְמִטְרָה הַשְׁמִינִים תְּשַׁמְתָה:

11 פִּים: אָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיךְ דָּרַשׁ אֶתְּךָ תְּמִיד עִינִי יְהוָה אֱלֹהֵיךְ בְּהַמְּרַשְ׀תָה רְשָׁבָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה: ס

כל חסר

חצר

וְהִנֵּה אַם־שָׁמֹעַ תָּשִׂמְעוּ אֶל־מִצְוֹתִי אֲשֶׁר־¹³
אָנֹכִי מִצְוָה אֶתְכֶם חֵיָם לְאַחֲרָה אָרֶץ־
וְרוּחָה אֱלֹהִיכֶם וְלַעֲבָרוּ בְּכָל־לְבָבְכֶם
וּבְכָל־נְפָשָׁכֶם : וְגַתְחִינְטוּ־אֶרְצָכֶם ¹⁴
בַּעֲתָנוֹ יְזָרֵה יְמִלְכוֹשׁ וְאַסְפָּטֵן רְגָנָךְ
וְתִירְשֵׁה וְזִכְרָה : וְנִתְחַזֵּקֵנָה שְׁבָתָה טוֹ
לְבָרְמָתָה וְאַכְלָתָה וְשְׁבָעָתָה : הַשְׁמְרֵי לְכֶם ¹⁶
פְּנִימְתָּה לְבָבְכֶם וְסָרָתָם וְעַבְרָתָם אֱלֹהִים
אַחֲרִים וְהַשְׁחָחוּתָם לָהֶם : וְתָרֵה אַתְּ ¹⁷
יְהֹוָה בְּלָם וְעַצֵּר אֶת־הַשָּׁמְמִים וְלֹא־
יְרֹוחָה מְשֻׁרָּה וְתָאָרָמוּ לֹא תָתַן אֶת־יְבוּלָה
וְאַבְרָתָם מִהְרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטְּבָה
אֲשֶׁר יְהֹוָה נָתַן לְכֶם : וְשִׁמְתַּחַטֵּת אֶת־ ¹⁸
דְּבָרַנוּ אֶלְחָה עַל־לְבָבְכֶם וְעַל־נְפָשָׁכֶם
וּקְשָׁרָתָם אֶתְכֶם לְאוֹת עַל־יְדָכֶם וְהַיִּ
לְטוּטָף בֵּין עַיִּינְכֶם : וּלְפָרָתָם אֶתְכֶם ¹⁹
אֶת־בְּנִים לְרַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתָּה
בְּבִיהָה וּבְלִנְתָּה בְּרַרְךָ וּבְשִׁכְבָּה
וּבְקַוְמָךְ : וְנִתְחַבֵּבָם עַל־מִזְוֹנָה בִּתְחַת כָּ
וּבְשֻׁרְיךָ : לְמַעַן יְרַבּוּ יְמִיכָם וְיָמִיכָם ²⁰
בְּנִילָם עַל הָאָרָמוּ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהֹוָה
לְאַבְתִּיכָם לְתַתָּה לְהָם בְּיָמֵי הַשָּׁמְמִים עַל־
הָאָרֶץ : סִי אֶפְשָׁר תִּשְׁמַרְךָ אֶת־ ²¹
כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוָה
אֶתְכֶם לְעַשְׂתָה לְאַחֲרָה אֶת־יְהֹוָה
אֱלֹהִיכָּס לְלַכְתָּ בְּכָל־דָּרְכֵיכָו וּלְרַבְכָה־
בָּו : וְחוֹרֵשׁ יְהֹוָה אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם ²²
הָאָלָה מַלְפִנִיכָם וּוֹרְשָׁתָם גּוֹיִם גְּרָלִים
וּעֲצָמִים מִפְּנֵיכָם : כָּל־רְפָקָום אֲשֶׁר ²³
תִּרְךָ כָּפָר־רְגָלָם בּוֹ לְכָם יְהֹוָה מָן־
הַמְּרָבָר וְחַלְבָנָן מוֹן־חַנְנָר נַחַר־פְּרָת
וְעַר חִסְמָא הַאֲחַרְזָן יְהֹוָה גְּבָלָם : לֹא־כָה
יִתְּצַבֵּ אִישׁ בְּפָנֵיכָם פְּחָדָכָם וּמוֹרָאָכָם
וְתָן יְהֹוָה אֱלֹהִיכָם עַל־פָּנֵי כָּל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר תִּרְכְּזֶ בָּהּ בְּאַשְׁר רַבְרַ לְכֶם :

II. 13. Werdet ihr nun * meine geboren hören, die ich euch heute gebiete, daß ich den HERRN, euren Gott, liebet, und ihm dienet von ganzem herzen, und von ganzer seelen: * c. 28, 1.2. 3 Mos. 26, 3

14. So will ich eurem lande regen geben zu seiner zeit, früheren und späteren, daß du einsamlest dein geteide, deinen most und dein öhl; * 3 Mos. 26, 4. Joel 2, 23

15. Und will deinem Vieh gras geben auf deinem feld, daß ihr esst und fett werdet.

16. Hütet euch aber, daß sich euer herz nicht überreden lasse, daß ihr abtretet, und dienet andern göttern, und betet sie an:

17. Und daß denn * der zorn des HERRN ergrimme über euch, und schliesse den himmel zu, daß kein regen komme, und die erde ihr gewächs nicht gebe, und bald umkommet von dem guten lande, das euch der HERR gegeben hat. * 3 Mos. 26, 19.

* 5 Mos. 4, 26. c. 28, 20.

18. So * fasset nun diese worte zu herzen, und in eure seele: und bindet sie zum zeichen auf eure hand, daß sie ein denckmahl vor euren augen seyn. * c. 6, 6. Spr. 6, 21.

19. Und lehret sie eure kinder: daß du davon redest, wenn du in deinem haufe sithest, oder auf dem wege gehest, wenn du dich niedergelegst, und wenn du aufstehest.

20. Und schreibe sie an die pfosten deines hauses, und an deine thore:

21. Daß du und deine kinder lange lebst auf dem lande, das der HERR deinen vätern geschworen hat ihnen zu geben, so lange die tage vom himmel auf erden währen.

22. Denn wo ihr diese gebote alle werdet halten, die ich euch gebiete, daß ihr darnach thut, daß ihr den HERRN, euren Gott, liebet, und wandelt in allen seinen wegen, und ihm anhanget:

23. So wird der HERR alle diese völker vor euch her vertrieben, daß ihr * grössere und stärkere völker einnehmet, denn ihr seyd. * c. 7, 1.

24. Alle örter, darauf eure fußsole tritt, sollen euer seyn: von der müsten an, und von dem berge libanon, und von dem wasser phrath, bis ans äusserste meer soll eure grenze seyn. * Jos. 1, 3. 4. c. 14, 9. 4 Mos. 24, 2. sq.

25. Niemand wird euch wiederstehen mögen. Eure furcht und schrecken wird der HERR über alle lande kommen lassen, darin ihr reiset: wie er euch geredet hat.

26. Siehe

26. Siehe, * ich lege euch heute vor den segen und den fluch: * c. 30, 1. 15. 19.

27. Den * segen, so ihr gehorchet den geboten des HErrn, eures Gottes, die ich euch heute gebiete; * c. 28, 2. seq.

28. Den fluch aber, so ihr nicht gehorchen werdet den geboten des HERRN, eures Gottes, und abtretet von dem wege, den ich euch heute gebiete, daß ihr andern göttern nachwandelt, die ihr nicht kennet.

29. Wenn dich der HErr, dein Gott, in das land bringet, da du einkommst, daß du es einnehmest: so sollst du den segen sprechen lassen auf dem berge * Grisim, und den fluch auf dem berge Ebal; * c. 27, 12. 13.

30. Welche sind jenseit dem Jordan, der strassen nach, gegen der sonnen niedergang, im lande der Cananiter, die auf dem blachfelde wohnen gegen Gilgal über, bey dem * hain More. * 1 Mös. 12, 6.

31. Denn du wirst über den Jordan gehen, daß du einkommst, das land einzunehmen, das euch der HERR, euer Gott, gegeben hat, daß ihrs einnehmet, und drinnen wohnet.

32. So haltet nun, daß ihr thut nach allen geboten und rechten, die ich euch heute vorlege.

ס ס ס מו 47

רָאֵה אֱנֹכִי נָתַן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְلָלָה: אֶת־הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תְּשֻׁמְעוּ

אֶל־מִצּוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אֱנֹכִי מִצּוֹת חַשְׁמָעוּ אֶל־מִצּוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְסֹרְתֶם מִן־הַרְחָה אֲשֶׁר אֱנֹכִי מִצּוֹת אֶתְכֶם הַיּוֹם לְנִצְחָת אֶחָדָיו אֱלֹהִים אֲחַרְתָּם

אֲשֶׁר לְאִירֻעָתֶם: ס וְהַזֶּה כִּי־יְבוֹא אֵת הַרְחָה אֲלֹהִים לְרַשְׂתָה וּנְתַתָּה אֶת־הַבְּרָכָה עַל־הָרָן בָּרוּךְ וְאֶת־הַקְּלָלָה עַל־הַרְחָה לְעִבָּל: הַלְאָתָה רָטָה בַּעֲבָר הַיּוֹם אֶחָרָיו רָהָה מִבּוֹא הַשְׁמֹשׁ בָּאָרֶץ הַכְּנָעָנִי הַיֹּשֵׁב בְּעַרְבָּה מִולְגָּל הַגְּלָגָל אֶלְוֹנִי

מִרְחָה: כִּי אַתֶּם עֲבָרִים אֶת־הַרְחָן לְבָא לְרַשְׂתָה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נָתַן לְכֶם וּוּרְשָׁתֶם אֶתְכֶה וּשְׁבָתָסֶת:

וְשִׁמְרָתֶם לְעִשּׂוֹת אֶת־כָּל־הַחֲקִים וְאֶת־הַפְּשָׁטוֹת אֲשֶׁר אֱנֹכִי נָתַן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם:

Das XII. Capitel.

I. Ausrottung der gôgen, II. und ort des wahren gottesdienstis. III. Warnung für versüchtung.

Das sind die gebote und rechte, die ihr halten sollet, daß ihr darnach thut im lande, das der HERR, deiner väter Gott, dir gegeben hat einzunehmen, so lange ihr auf erden lebet.

2. Verstöret* alle orte, da die heiden, die ihr einnehmen werdet, ihren gôtern gedienet haben: es sey auf hohen bergen, auf hügeln, oder unter grünen häumen. * c. 7, 5.

3. Und treiset um ihre altare, und zerbrechet ihre seulen, und verbrennet mit feuer ihre häne, und die gôten ihrer gôter thut ab, und vertilget ihren namen aus demselben ort. * 4 Mös. 33, 52. + 5 Mös. 7, 25. II. 4. Ihr sollst dem HERRN, eurem Gott, nicht also thun:

5. Sondern an dem ort, den der HErr, euer Gott, erröphen wird, aus allen euren stämmen, daß er seinen namen daselbst läßt wohnen, sollst ihr forschen, und dahn kommen; * 2 Mös. 20, 24. c. 29, 42. 1. Kön. 8, 29. c. 9, 3. 2. Kön. 21, 4. 2. Chron. 7, 12.

א אֱלֹהִים וּמִשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תְּשֻׁמְעוּ לְעִשּׂוֹת בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֱלֹהִי אַבְתָּיהֶךָ לְךָ לְרַשְׂתָה כָּל־הָרִים אֲשֶׁר

אַתֶּם חַיִם עַל־הָאָדָמָה: אֶבְרָהָם אֶת־כָּל־הַמְּלָכוֹת אֲשֶׁר עַבְדוּ שֵׁם הַגּוֹנוֹם אֲשֶׁר אַתֶּם וּרְשָׁים אַתֶּם אֶת־אֱלֹהִים עַל־הַחֲרִים בְּרָמִים וְעַל־הַגְּבָעוֹת וּמִתְּחַת כָּל־עַז רָעָן: וְנִתְעַצְתֶם אֶת־מִזְבְּחָתָם וּשְׁבָרָתָם אֶת־מִצְבָּתָם וְאֶשְׁרִירָתָם תְּשִׁרְפָּתָן בָּאָש וּפְסִילָי אֱלֹהִים תְּגַעֲזָן וְאֶבְרָתָם 4. אֶת־שְׁנִים בְּזִוְּנָמָקּוֹם הַהוּא: לְאַתְּעַשֵּׂן

הַכְּנָעָנִי אֲשֶׁר־יְבוֹר וְהַזֶּה אֱלֹהִים מִבְּלַשְׁטִים לְשִׁים אֶת־שְׁמוֹ שְׁמֵן לְשָׁבְּנָיו תְּרַשְׁשֵׂי וְזָהָרָה:

Eee

6. Und

וְהַבָּאתֶם שְׁפָרָה עַל־תִּיכְמַשׁ וּבְחִיכְמַשׁ וְאֵת
מְעֹשֶׂר־תִּיכְמַשׁ וְאֵת פָּרָומָת יְרֻכָּם וּנְרֻכָּם
וּגְרַבְתִּיכְמַשׁ וּבְגַלְתִּיכְמַשׁ בְּקָרְנַטִּים וְצַאֲנַטִּים :

וְאַכְלַתֶּם - שֶׁם לְפָנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם 7
יְשֻׁמְחַתֶּם בְּכָל־מִשְׁלָחָה יְרֻכָּם אַתֶּם
וּבְתִיכְמַשׁ אֲשֶׁר בְּרָכָה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם :

לֹא תַעֲשׂו גָּנְלָא אֲשֶׁר אָנֹחָנוּ עֲשָׂוָם 8
בְּרָה הַיּוֹם אֲיַשׁ כָּל־חִישָּׁר בְּעִינֵינוּ :

כִּי לֹא - בָּאתֶם עַד עַתָּה אֶל־רְפָנָחוֹת 9
וְאַל - רְחַנְתָּה אֲשֶׁר - יְהוָה אֱלֹהֵךְ נָתָן
לְךָ : וּבְכָרְתָּם אֶת - רַיְרוֹן וַיְשַׁבְּתָם יְבָאָרֶץ אֲשֶׁר - יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִנְחָלָתֶם
אַתֶּם וְהַנִּיחַ לְכֶם מִנְלָא אַיִבָּקֶם
מִסְבֵּב וַיְשַׁבְּתָם - בְּטָח :

וְהַזֵּה הַפְּקוּד אֲשֶׁר - יְבָחָר יְהוָה 11
אֱלֹהֵיכֶם בּוֹ לְשָׁנָן שְׁמוֹ שְׁמָה
תְּבִיאוּ אֶת כָּל־אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוָה אַתֶּם
עַל־תִּיכְמַשׁ וּבְחִיכְמַשׁ מְעֹשֶׂר־תִּיכְמַשׁ וּפָרָומָת
יְרֻכָּם וְכָל מִבָּחָר גְּרִירָכֶם אֲשֶׁר תְּרוּיוּ
לְיהוָה : וְשֻׁמְחָתָם לְפָנֵי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם 12
אַתֶּם וְכָנִים וּבְנִתְלָם וּבְרִיכָם
וְאַמְתָּחִיכָם וְהַלְוי אֲשֶׁר בְּשֻׁרִיכָם
כִּי אֵין לוֹ חָלֵק וְנִחְלָה אַתֶּם :

הַשְׁמֵר לְךָ פָּנִים - תַּעֲלֵה עַל־תִּיקְחַ בְּגָל - 13
מִקְדָּם אֲשֶׁר תְּرָאָה : כִּי אַס־בְּפָקָדָם 14
אֲשֶׁר - יְבָחָר יְהוָה בְּאַחֲרָ שְׁבָטְיךָ שָׁעַט
תַּעֲלֵה עַל־תִּיקְחַ וְשָׁם תַּعֲשֵׂה כָּל אֲשֶׁר
אָנֹכִי מִצְוָה : רַק בְּגָל - אֹתָה נְפָשָׁתְךָ טו
תוֹבָח וְאַכְלָתְךָ בְּשָׂר כְּבָרְלָתְךָ יְהוָה
אֱלֹהֵיךָ אֲשֶׁר נָהָן - לְךָ בְּגָל - שְׁעָרָה
הַטְמֵא וְהַטְהָר יְאַכְלָנוּ כְּצַבִּי וּבְאַיר :

רַק תְּרַמֵּם לֹא חָאכְלָה עַל - רָאֵן 16
חַשְׁבָּכוּ נְפָמִים :

6. Und eure brandopfer, und eure andere opfer, und eure zehnten, und eurer hände hebe, und eure gelübde, und eure freywillige opfer, und die erste geburt eurer rinder und schafe dahin bringen.

7. Und sollt daselbst vor dem Herrn, eurem Gott, essen und fröhlich seyn über allem, das ihr und euer haus bringet, darinnen dich der Herr, dein Gott, gesegnet hat.

8. Ihr sollt derer keines thun, das wir heute als sie thun, ein ieglicher, was ihm recht dincket.

9. Denn ihr seyd bisher noch nicht zur ruhe kommen, noch zu dem ertheil, das dir der Herr, dein Gott, geben wird.

10. Ihr werdet aber über den Jordan gehen, und im lande wohnen, das euch der Herr, euer Gott, wird zum erbe austheilen: und wird euch ruhe geben von allen euren feinden um euch her, und werdet sicher wohnen.

11. Wenn nun der Herr, dein Gott, * einen ort erwehlet, daß sein name daselbst wohne: sollt ihr daselbst hinbringen alles, was ich euch gebiete, eure brandopfer, eure andere opfer, eure zehnten, eurer hände hebe, und alle eure freye gelübde, die ihr dem Herrn geloben werdet.

* v. 5. c. 14, 22.

12. Und sollt fröhlich seyn vor dem Herrn, eurem Gott, ihr und eure sohne, und eure tochter, und eure knechte, und eure magde: und die * Leviten, die in euren thoren sind; denn sie haben kein theil noch erbe mit euch.

* 4 Mos. 18, 24.

13. Hüte dich, daß du nicht deine brandopfer opferst an allen orten, die du siehest:

14. Sondern an dem ort, den der Herr erwehlet in irgend einem deiner stämme, da sollt du dein brandopfer opfern, und thun alles, was ich dir gebiete.

15. Doch magst du schlachten und fleisch essen in allen deinen thoren, nach aller lust deiner seelen, nach dem segen des Herrn, deines Gottes, den er dir gegeben hat: beende der reine und der unreine mögens essen, wie ein *reh oder hirsch.

* v. 22. c. 14, 5.

16. Ohne * das blut sollst du nicht essen, sondern auf die erde gießen, wie wasser.

* 3 Mos. 3, 17. c.

17. Du

17. Du magst aber nicht essen in deinen thoren vom zehnten deines getreides, deines mosts, deines öhls; noch von der erst geburt deiner rinder, deiner schafe, oder von irgend einem deiner gelübden, die du gelebt hast, oder von deinem freewilligen opfer, oder von deiner hand hebe:

18. Sondern * vor dem HERRN, deinem Gott, soll du solches essen, an dem ort, den der HERR, dein Gott, erwehlet, du und deine söhne, deine töchter, deine knechte, deine mägde, und der levit, der in deinem thor ist; und soll frölich sehn vor dem HERRN, deinem Gott, über allem, das du bringest. * c. 14, 23.

19. Und hüte dich, daß du den leviten nicht verläßtest, so lange du auf erden lebst.

20. Wenn aber der HERR, dein Gott, deine * grenze weitern wird, wie er dir geredt hat; und sprichst, ich will fleisch essen, weil deine seele fleisch zu essen gelüstet: so iß fleisch nach aller lust deiner seelen. * c. 19, 8. 1 Mos. 28, 14.

21. Ist aber die stätte ferne von dir, die der HERR, dein Gott, erwehlet hat, daß er seinen namen daselbst wohnen lasse: so schlachte von deinen rindern oder schafen, die dir der HERR gegeben hat, wie ich dir geboten habe; und iß es in deinen thoren, nach aller lust deiner seelen.

22. Wie * man ein reh oder hirsch isset, magst du es essen: beyde der reine und der unreine mögens zugleich essen. * v. 15.

23. Allein mercke, daß du das blut nicht eslest: denn das blut ist die seele, darum soll du die seele nicht mit dem fleisch essen,

24. Sondern soll es auf die erde giesßen, wie wasser.

25. Und soll es darum nicht essen, daß dirs wohl gehe, und deinen kindern nach dir, daß du gehan hast, was recht ist vor dem HERRN.

26. Aber wenn du etwas heiligen wilt von dem deinen, oder geloben: so soll du es aussladen, und bringen an den ort, den der HERR erwehlet hat;

27. Und dein brandopfer mit fleisch und blut thun auf den altar des HERRN, deines Gottes. Das blut deines opfers soll du giesßen auf den altar des HERRN, deines Gottes, und das fleisch essen.

7 לא-חִילֵל לְאַכֵּל בְּשֻׁרָה מַעֲשֶׂר
רְגֹנֶל וִתְּרָשָׂה וַיְצָהָר וּבְלֹתָת בְּמִרְחָה
וְצָאנָה וְכָל - נְרָבָך אֲשֶׁר תַּרְא
וְנְרָבָתְך וְתְּרוּמֹתְך:

8 כי אם - לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיךְ תַּאכְלִנְךְ בְּפֶקְוּם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֵיךְ בְּזֶבֶחָה וּבְנָגָה וּבְתָהָר וּבְעַרְבָּה וּמְמֹתָה וְהַלְׁוִי אֲשֶׁר בְּשֻׁרָה וְשְׁמִיחָה לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיךְ בְּכָל מְשָׁלֵח יְרָכָה:

9 השמר לך פן - תְּעַזֵּב אֶרְך - הַלְׁוִי כָּל - יְמִיק עַל - אַרְמִיחָה:

כ גַּי - נְרוּבוֹ וְיהוָה אֱלֹהֵיךְ אֶרְץ - גְּבָלָה
כַּאֲשֶׁר דָּבַר - לְךָ וְאָמְרָתָ אֲכַלָּה בְּשֶׁר
כִּי - תָּאוֹהַ נְפָשָׁה לְאַכֵּל בְּשֶׁר בְּכָל -
אַוְתָּז נְפָשָׁה הַאַכֵּל בְּשֶׁר :

10 כי יְרָתָך מִפְּנֵי הַפְּקָדָם אֲשֶׁר יִבְחַר
יְהוָה אֱלֹהֵיךְ לְשׁוֹם שְׁם וּבְחַטָּאת
מְבָקָרָה וּמְצָאנָה אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה לך
כַּאֲשֶׁר צִוָּתָך וְאֲכַלָּת בְּשֻׁרָה בְּכָל -
אַוְתָּז נְפָשָׁה :

11 אֶרְך כַּאֲשֶׁר יִאַכְל אֶת - הַצְבָּי וְאֶת - הַאֲדָל
כִּי תַּאכְלִנוּ רְתָמָא וְהַטָּהוֹר יְחִדוֹ יִאַכְלָנוּ

12 רק חֹק לְבָلְתֵי אַכֵּל הַרְסָם כִּי הַרְסָם הוּא
הַנְּפָשׁ וְלֹא - תַּאֲכִל הַנְּפָשׁ עַם - הַבָּשָׂר :

13 לֹא תַּאֲכִל נְפָשׁ עַל - הָאָרֶץ תְּשִׁפְכוּנָה
כַּה פְּמִים : לֹא תַּאֲכִלנוּ לְמַעַן יוֹתֵב
לְך וְלְבָנֶיך אֶתְרִיך כִּי - תְּعַשֵּׂה הַיְשָׁר -

14 בְּעִינֵי יְהוָה : רק קְרָשָׂה אֲשֶׁר
יְהִי לך וְנְרָבָך תְּשָׂא וּבְאַת אֶל -
הַפְּקָדָם אֲשֶׁר - יִבְחַר יְהוָה :

15 וְעַשְׂתָּה עַל - תְּמִימָה הַבָּשָׂר וְחַסְמָה עַל -
מוֹבָח יְהוָה אֱלֹהֵיך וּרְסָם - וּבְחַר
וְשְׁפָה עַל - מוֹבָח יְהוָה אֱלֹהֵיך וְהַבָּשָׂר תַּאֲכֵל :

שָׁבֵר וְשִׁמְעוֹתָ אֶת כָּל־הַرְבִּים הָאֱלֹהִים,²⁸
 אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוָה לְמַעַן יְשִׁיבָה לְרַבְּנִיהָ
 אַחֲרִיךְ עַד־עוֹלָם כִּי תַּعֲשֶׂה הַטּוֹב
 וְיִשְׁרָאֵל בְּעִינֵּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם : ס כִּי²⁹
 יִכְרִית יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
 אָתֶה בָּא־שָׁמָה לְרַשְׁתָּ אָתֶם
 מִפְנִיחַ וְיִרְשַׁתָּ אָתֶם וַיִּשְׁבַּתָּ בָּאָרֶץ :
 הַשְׁמָר לְכָ פָּנִים אֶחָרֶיךְ אֲחָרִי לְ
 הַשְׁמָרָת מִפְנִיחַ וּפָנִים תַּרְשֵׁשׁ לְאֶלְ�הִים
 לְאָמֵר אֲלֹהֶה יְעַבְּרוּ הַגּוֹיִם הָאֱלֹהִים
 אֶת־אֶלְ�הִים וְאֲשָׁר־כֵּן גַּם־אָנוּ :
 לְאֶת־עֲשָׂה כֵּן לְיְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כֵּן כָּל־³⁰
 תְּזֻבַּת יְהוָה אֲשֶׁר שָׁנָא עָשָׂו לְאֶלְ�הִים
 כֵּן גַּם אֶת־בְּנֵיכֶם וְאֶת־בְּנָתֵיכֶם יִשְׁרָפֵי
 בָּאָשׁ לְאֶלְ�הִים :]C.XIII.]

אֶת־כָּל־הַרְבֵּר אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוָה³¹
 אֶחָכָם אֶת־תְּשִׁמְרוֹ לְעַשׂות לְאֶת־חַסְכָּה
 עַלְיוֹ וְלֹא תִּגְרַע מִפְנֵנו : פ

Das XIII.

I. Warnung für falschen proph. u. ihre strafe; II. Es sehn gleich einzelne personen, verwandte, III. oder ganze städte.

כִּי־יְהָנָם בְּקַרְבָּה נְבִיא אָוֹ חַלְמָם³²
 חַלְמָם וְנַתְנוּ אֶלְיךָ אֹורֶת אָוֹ מַופָּת :
 וּבְאָהָות וְהַמּוֹפָת אֲשֶׁר־דָּבָר אֱלֹהִים³³
 לְאָמֵר נְלָכָה אֶחָרִי אֶלְהִים אֶחָרִים אֲשֶׁר
 לֹא־יַרְעַתָּם נְנוּבָרָם : לֹא תִּשְׁמַע³⁴
 אֶל־דָּבָר רְנֵבִיא הָהֵא אָוֹ אֶל־חַולָּם
 הַחַלְמָם הַחֲווֹא כִּי מִנְחָה יְהוָה אֶלְהִיכֶם
 אֶחָכָם לְרֹעָת הַוִּשְׁכָם אֶחָבָם אֶת־יְהוָה
 אֶלְהִיכֶם בְּכָל־לְבָבְכֶם וּבְכָל־נְפָשָׁכֶם :

אֶחָלִי וְהָזָה אֶלְהִיכֶם תַּלְכֵו וְאֶת־תִּרְאָו³⁵

וְאֶת־מִצְוֹתָיו תַּשְׁמַרְתָּו וּבְכָל־הַשְׁמָעוֹת³⁶

וְאֶת־תְּעַבְּרוֹ וּבְוּרְבָקִין : וְרְנֵבִיא³⁷

קָצָן בְּרִבֵּעַ

תְּהִיא אָוֹ חַלְמָם קְמַלָּם הָלָא יְמַלֵּךְ קְדַבֵּר־סְבָה־לְאָ-

תְּהִיא אֶלְהִיכֶם דְּזִוְנְיא אֶתְכֶם אֶת־אֶלְהִים בְּבָרֶךְ
 מִפְרִיחַ עֲבָדִים לְמִקְוֹתֶל צְוָהוֹת אֲשֶׁר־זָהָב דְּזָהָב אֶלְהִים

III. 28. Siehe zu, und höre alle diese worte, die ich dir gebiete: auf daß dirs wohl gehe, und deinen kindern nach dir ewiglich; daß du gehan hast, was recht und gefällig ist vor dem HERRN, deinem Gott.

29. Wenn der Herr, dein Gott, vor dir her die heiden austrottet, daß du hinkommest sie einzunehmen; und sie eingenommen hast, und in ihrem lande wohnest:

30. So * hüte dich, daß du nicht in den strick fallest ihnen nach, nachdem sie vertilget sind vor dir; und nicht fragest nach ihren göttern und sprechest, Wie diese volcker haben ihren göttern gedienet, also will Ich auch thun. * c. 18, 9.

Jos. 23, 7. Ps. 106, 34.

31. Du sollt nicht also an dem Herrn, deinem Gott, thun: denn sie haben ihren göttern gethan alles, was dem HERRN ein greuel ist, und das er hasset; denn sie haben auch ihre söhne und töchter mit feuer verbrant ihren göttern.

32. Alles, was Ich euch gebiete, das sollt ihr halten, daß ihr darnach thut. Ihr * sollt niches dazu thun, noch davon thun. * c. 4, 2. ic.

Capitel.

Wenn ein prophet oder träumer unter euch wird auftischen, und gibt dir ein zeichen oder wunder;

2. Und das zeichen oder wunder kommt, davon er dir gesagt hat und spricht, * Läß uns andern göttern folgen, die ihr nicht kennet, und ihnen dienen: * v. 6. 13.

3. So sollt du nicht gehorchen den worten solches propheten, oder träumers; denn der Herr, euer Gott, * versucht euch, daß er erfahre, ob ihr ihn von ganzem herzen und von ganzer seele lieb habt. * c. 8, 2.

4. Denn ihr sollt dem Herrn, eurem Gott, folgen und ihn fürchten, und seine gebote halten, und seiner stimme gehorchen, und ihm dienen, und ihm anhangen.

5. Der * prophet aber, oder der träumer, soll sterben: darum, daß er euch von dem HERRN, eurem Gott, der euch aus Egyptenland geführet und dich von dem diensthause erlöst hat, abzufallen gelehret; und dich aus dem wege verführt hat, den der HERR, dein Gott, geboten hat, dar-

darinnen zu wandeln, auf daß du den bösen von dir thust. * c. 18, 20.

II. 6. Wenn dich dein bruder, deiner mutter sohn, oder dein sohn, oder deine tochter, oder das weib in deinen armen, oder dein freund, der dir ist wie dein herz, überreden würde heimlich und sagen, laß uns gehen, und andern göttern dienen, die du nicht kennest, noch deine väter,

7. Die unter den völkern um euch her sind, sie seyn dir nahe oder ferne, von einem ende der erden bis an das andere:

8. So bewillige nicht, und gehorche ihm nicht. Auch soll dein * auge seiner nicht schonen, und soll dich seiner nicht erbarmen, noch ihn verbergen: * c. 19, 13.

9. Sondern * sollt ihn erwürgen; deine hand soll die erste über ihn seyn, daß man ihn töde; und darnach die hand des ganzen volkes. * c. 17, 5. 7. c. 18, 20.

10. Man soll ihn zu tode steinigen; denn er hat dich wollen verführen von dem HERRN, deinem Gott, der dich aus Egyptenland von dem diensthause geführet hat:

II. Auf daß ganz Israel höre, und fürchte sich, und nicht mehr solch übel vornehme unter euch. * c. 17, 13. c. 19, 20.

III. 12. Wenn du hörst von irgend einer stadt, die dir der HErr, dein Gott, gegeben hat, drinnen zu wohnen, daß man sagt;

13. Es sind etliche kinder Belial ausgangen unter dir, und haben die bürger ihrer stadt verführt und gesagt; * laßt uns gehen und andern göttern dienen, die ihr nicht kennet: * v. 2. 6.

14. So soll du fleissig suchen, forschen und fragen. Und so sich findet die wahrheit, daß es gewiß also ist, daß der greuel unter euch geschehen ist:

15. So soll du die bürger derselben stadt schlagen mit des schwertes schärfe, und sie verbannen mit allem, was drinnen ist, und ihr Vieh mit der schärfe des schwertes.

16. Und allen ihren raub soll du samlen mitten auf die gassen, und mit feuer verbrennen; beide stadt und allen ihren raub, mit einander, dem HERRN, deinem Gott; daß sie auf einem hauffen liege ewiglich, und nimmer gebauet werde.

17. Und laß nichts von dem bann an bei-

לְלִכְתָּה בָּהּ וּבְעַרְתָּה הָרָע מִקְרָבֶךָ: ס
7. כִּי יִסְתַּחַךְ אֲתָּה בֵּן־אֹפֶךְ אֲוֹ־בְּנָה
(6)

אֲוֹ־בְּתָה אֲוֹ־אֲשָׁת חִילָּה אֲוֹ רֻעָה
אֲשֶׁר כְּנֶפֶשׁ בְּפִתְּחָה לְאָמֵר נְלָכָה
וְנַעֲבָרָה אֱלֹהִים אֶחָדִים אֲשֶׁר לֹא

8. יְרַעַת אַתָּה וְאַבְתָּה: מְאַלְתִּי הַעֲמִים
(7) אֲשֶׁר סְבִיבְתִּיכָם הַקְּלִבִּים אֲלֵיכָ אֲוֹ

הַרְהָקִים מִפְּנֵן מִקְעָה הָאָרֶץ וְעַרְבָּקָצָה
9. הָאָרֶץ: לֹא־תַּאֲכַת לוֹ וְלֹא
(8) תִּשְׁמַע אַלְיוֹ וְלֹא־תִּחְזֹס עִינֶךָ עַלְיוֹ
וְלֹא־תִּחְמַל וְלֹא־תִּכְסַח עַלְיוֹ:

10. כִּי הָלֶג תַּהֲרֹגְנִי זָרָעַ תַּהֲרִיחַ בָּנוֹ
(9) בְּרָאָשׁוֹנָה לְחַמִּתוֹ וַיַּדְכַּל הַעַם

11. בְּאַחֲרָנָה: וַיַּסְכַּלְתָּו בְּאָכְנִים וּמִתְ
(10) כִּי בָקַשׁ לְהַרְחִيقָה מִעֵל יְהוָה אֱלֹהֵיךְ
הַפּוֹצִיאָה מְאַרְצָה מִצְרָיִם מִבֵּית עֲבָרִים:

12. וְכֹל־יִשְׂרָאֵל יְשַׁמְּעוּ וְיַדְעָוּ וְלֹא־יַסְפּוּ
(11) לְעַשֹּׂות כָּרְבָּר הָרָע חַזְקָה בְּקָרְבָּה: ס

13. כִּי־תִּשְׁמַע בְּאַחֲת עַרְיוֹת אֲשֶׁר יְהוָה
(12) אֱלֹהֵיךְ נָטוּ לְךָ לְשִׁבְתָּה שֶׁם לְאָמֵר:
14. יְצָאוּ אֲנָשִׁים בְּנֵי־בְּלִזְעָל מִקְרָבָה
(13) וַיַּדְעָו אֶת־יְשַׁבֵּן עִירָם לְאָמֵר נְלָכָה
וְנַעֲבָרָה אֱלֹהִים אֶחָדִים אֲשֶׁר לֹא־

15. יְרַעַתָּם: וְרַשְׁתָּה וְחַלְתָּה וְשַׁאלָתָה
(14) הַוְּטוּב וְהַנְּחָת אֶמְתָּה נְבוֹן כָּרְבָּר
נְעַשְׂתָּה הַתוֹעֲבָה חַוֹּאת בְּקָרְבָּה:

16. הַכְּהָה תַּנְהַא אֶת־יְשַׁבֵּן הָעִיר הַחֲוֵא לְפִי־
(15) חַרְבָּה חַרְמָס אַתָּה וְאֶת־כֹּל־אֲשֶׁר־
בָּה וְאֶת־בְּהַמְּתָה לְפִי־חַרְבָּה:

17. וְאֶת־כֹּל־שְׁלָלָה הַקְּבָצָאֵל — תֹּזֶה
(16) רְחוּבָה וְשַׁרְפָּת בְּאַש אַת־הָעִיר וְאַת־
כֹּל־שְׁלָלָה כָּלִיל לִיהוָה אֱלֹהֵיךְ
וְחוּתָה תַּל עֲוָלָם לֹא חֲבֹנה עֹור:

18. וְלֹא־יַרְבֵּק בְּיַרְקָה מִאַמְּתָה מִן־חַרְבָּה
(17) ner

לְמַעַן יָשׁוֹב יְהוָה מֶתֶרְן אֲפּוֹ וְגַנְתּוֹ
לְזֵה רַחֲמִים וְרַחֲמָה וְרַבְבָּה כַּאֲשֶׁר
כְּשֶׁבָּעַ לְאַבְתֵּיךְ :

כִּי תְשִׁמְעַ בְּקוֹלִי יְהוָה אֱלֹהֵיךְ לְשָׁמָר¹⁹
אַתְּכָלְמַצְוֹתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מַצְוָה הַיּוֹם
לְעֵשֹׂות תְּשֻׁר בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֵיךְ : ס

Das XIV.

I. Früter: II. Speise:

III. und Zehend = ordnung.

בְּנִים אַלְמָ לִיהְוָה אֱלֹהִים לֹא אַ
חַתְּגָרְדוּ וְלֹא־תִּשְׁמִימוּ קְרָרָה בֵּין עֵינֵיכֶם
לִמְצָא : כִּי עַם קְרוּשׁ אַתָּה לִיהְוָה²
אֱלֹהֵיךְ וּבְכָל בְּחָרֶץ יְחִזֵּה לְהִזְוֹת לֹא לְעִם
סְגָנָה מִכָּל רַעֲמִים אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי
הַאֲרָמָה : ס לֹא תְאַכֵּל כָּל־תוֹעֲבָה : 3
זָאָת הַבְּרָמָה אֲשֶׁר תְאַכֵּל שָׂוֹר שָׂה⁴
בְּשָׁבּוּם וְשָׁה עַוִּים : אַיִל וְצַבְיִה
וְיִחְנוּר וְאַקְוּ וְוִידְשָׁן וְתָאו גְּנוּמָה :
וְכָל־בְּרָמָה מִפְּרָסָת פְּרָסָה וְשְׁסָעָת⁶
שְׁסָע שְׁתִי בְּרָסָת מַעַלְתָּה גְּרָה בְּבָרָמָה
אַתָּה תְאַכֵּל : אַתָּה אַתָּה לֹא תְאַכֵּל⁷
מִפְּעָלִי הַגְּרָה וּמִפְּרָסִי הַפְּרָסָה
הַשְׁטוּחָה אֶת־הַגְּמָל וְאֶת־הַאֲרָנְבָת
וְאֶת־הַשְּׁפָן כִּי־מִעְלָה גְּרָה הַפְּמָה וְפְרָסָה
לֹא הַכְּרִיסָה טְמָאִים הֵם לְכָם : וְאֶת־⁸
הַחִוּר כִּי־מִפְּרָסָ פְּרָסָה הֵיאָה וְלֹא גְּרָה
טְמָא הוּא לְכָם מִבְּשָׁרָם לֹא תְאַכֵּל
וּבְגַלְתָּם לֹא תְגַעַו : ס אַת־זֶה⁹
תְאַכֵּל מִכָּל אֲשֶׁר בְּמַיִם כָּל אֲשֶׁר־לֹא
סְנָפִיר וְקַשְׁקַשְׁתָּה תְאַכֵּל : וְכָל אֲשֶׁר
אַיִן־לֹא סְנָפִיר וְקַשְׁקַשְׁתָּה לֹא תְאַכֵּל
טְמָא הוּא לְכָם : ס כָּל־צְפּוֹר טְהָרָה¹¹
תְאַכֵּל : וְהַאֲשֶׁר לֹא־חַאֲכֵל מִתְּהָרָה תְּבַשֵּׂר וְתְּבַלֵּט¹²
וְשְׁלֹמָגָה : וְרָאָתָה וְאֶת־גְּנָזִים בְּבִנְיָה לְאַזְחָה :¹³
וְאֶת־כָּל עַלְבָּה לְמִימָּיו :
וְאֶת־פְּתַחְתָּה גְּזָרָה מִתְּחַפֵּס וְאֶת־בְּאַמְרָה וְאֶת־¹⁴
בְּפַעַל צְבָחָה :

ner hand hangen: auf daß der HERR von dem grimm seines jorns abgewendet werde, und gebe dir barmherzigkeit, und erbarne sich deiner, und mehre dich, wie er deinen vätern geschworen hat;

18. Darum, daß du der stimme des Herrn, deines Gottes, gehorchet hast, zu halten alle seine gebote, die ich dir heute gebiete, daß du thust, was recht ist, vor den augen des HERRN, deines Gottes.

Capitel.

1. Fräuer: 2. Speise: 3. und Zehend = ordnung.
Syr seyd kinder des HERRN, eures Gottes: ihr sollt euch nicht mahl stechen, noch kahl scheren über den augen, über einem todten. * 3 Mos. 21, 5. ic.

2. Denn Du bist ein heilig volc dem HERRN, deinem Gott. Und der HERR hat dich verhelet, daß du sein eigenthum seyst, aus allen völkern, die auf erden sind. * c. 7, 6. ic. t c. 4, 20.

II. 3. Du sollt keinen greuel essen.

4. Dis ist aber * das thier, das ihr essen sollt: Ochsen, schafe, ziegen; * 3 M. 11, 2. seq.

5. Hirsch, rehe, pufsel, steinbock, tendlen, urochs und elend.

6. Und alles thier, das seine klauen spaltet und wiederfäuert, sollt ihr essen.

7. Das sollt ihr aber nicht essen, das wiederfäuert, und die klauen nicht spaltet. Das camel, der hase und caninchen, die da wiederfäuern und doch die klauen nicht spalten, sollen euch unrein seyn.

8. Das schwein, ob es wol die klauen spaltet, so wiederfäuert es doch nicht, soll euch unrein seyn. Ihres fleisches sollt ihr nicht essen, und ihr aas sollt ihr nicht anrühren.

9. Das ists, * das ihr essen sollt von allem, das in wassern ist, alles, was floßfedern und schuppen hat, sollt ihr essen. * 3 Mos. 11, 9.

10. Was aber keine floßfedern noch schuppen hat, sollt ihr nicht essen: denn es ist euch unrein.

11. Alle reine vögel esset.

12. Das sind sie aber, die ihr nicht essen sollt: Der adler, der habicht, der fischaar;

13. Der taucher, der weihe, der geier mit seiner art;

14. Und alle raben mit ihrer art;

15. Der strauß, die nachteule, der kuuck, der sperber mit seiner art;

16. Das

16. Das kauklein, der uhu, die fledermaus;

17. Die rohrdommel, der storck, der schwan;

18. Der reiger, der heher mit seiner art, der wiedehopf, die schwalbe.

19. Und alles gevögel, das freucht, soll euch unrein seyn, und sollts nicht essen.

20. Das reine gevögel sollt ihr essen.

21. Ihr sollt* kein oas essen: dem fremdlingen in deinem thor magst du es geben, daß ers esse, oder verkaufse es einem fremden; denn du bist ein heilig volk dem HERRN, deinem Gott. Du sollt das böcklein nicht kochen, weil es noch seine mutter sauget.

* 2 Mos. 22, 31. sc.

† 2 Mos. 23, 19. sc.

III. 22. Du sollt alle jahr den * zehnten absondern alles einkommens deiner saat, das aus deinem acker kommt. * 3 M. 27, 30.

23. Und solts* essen vor dem HErrn, deinem Gott, an dem ort, den er erwehlet, daß sein name daselbst wohne; nemlich vom zehnten deines getreides, deines mosts, deines öhls, und der erstgeburt deiner rinder und deiner schafe: auf daß du lernest fürchten den HERRN, deinen Gott, dein lebenlang.

* c. 12, 17. 18.

24. Wenn aber des weges dir zu viel ist, daß du solches nicht hintragen kannst; darum, daß der ort dir zu ferne ist, den der HERR, dein Gott, erwehlet hat, daß er seinen namen daselbst wohnen lasse (denn der HERR, dein Gott, hat dich gesegnet):

25. So gib um geld, und fasse das geld in deine hand, und gehe an den ort, den der HErr, dein Gott, erwehlet hat;

26. Und gib das geld um alles, was deine seele gelüftet, es sei um rinder, schafe, wein, * starcken trank, oder um alles, das deine seele wünschet; und ih daselbst vor dem HErrn, deinem Gott, und sei frolich, du und dein haus;

* 3 Mos. 10, 9.

27. Und der levit, der in deinem thor ist; du sollt ihn nicht verlassen, denn er hat * kein theil noch erbe mit dir.

* 4 Mos. 18, 24.

28. Ueber drey jahr soll du aussondern alle zehnten deines einkommens desselben jahrs, und sollt es lassen in deinem thor:

29. So soll kommen der levit, der kein theil noch erbe mit dir hat; und der fremd-

6. את־חַפּוֹס וְאֶת־הִנְשָׁרָה וְהַתְּנִשְׁמֹרָה :

7. וְהַקָּאת וְאֶת־הַרְחָמָה וְאֶת־הַשְׁלָה :

8. וְהַחֲסִידָה וְהַאֲנָפָה לְמִינָה וְהַרְכִּיבָת

9. וְהַעֲטֵלָה : וְכָל־שָׁרֵץ חָזָב טָמֵא

חוּא לְגַם לֹא יִאֱכֵל :

כָּל־עֹז טָהֹר הַאֲכֵל :

21 לא חַאֲכֵל כָּל־גְּבֻלָה לְגַר אֲשֶׁר־

בְּשֻׂרִיךְ תְּתִנְנָה וְאֲכֵלָה אֶזְרָכְלָה

לְנִכְרֵי כַּי עִם קְרוֹשָׁ אֲתָה לְיהוָה אֱלֹהִיךְ

לא־חַבְשָׁל גְּרִי בְּחַלְבָן אֲפֹו :

22 עַשֶּׂר הַעֲשָׂר אַת־כָּל־תְּבוּאָת

זָרָעַ הַצָּא הַשְּׁרָה שְׁנָה שְׁנָה :

23 וְאֲכֵלָת לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהִיךְ בַּמְלָכוּם

אֲשֶׁר־יִבְחַר לְשָׁבֵן שְׁמוֹ שְׁבַעַשְׁר

רְגָנְגָל תִּרְשָׁךְ וְעַזְרָה וּבְכָלָת בְּקָרָה

וְצָאנָה לְמַעַן פְּלִמְרָד לִירָא אַתָּה

יְהוָה אֱלֹהִיךְ כָּל־תְּנִימִים :

24 וְכָיוֹן רַבְבָה מִפְּלָה תְּרֵהָה כַּי לֹא הִיכְלָל

שָׁאוֹן כַּי־יִרְחָק מִפְּלָה הַפְּלִקּוּם אֲשֶׁר

יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהִיךְ לְשָׁוּם שְׁמוֹ שְׁם

כַּי יִבְרָכָה יְהוָה אֱלֹהִיךְ :

כה וְנִתְחַתָּה בְּכֶסֶף וְצִרְתָּת הַכְּסָף בְּנִירָה וְהַלְכָת

אַל־חַמְקּוּם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהִיךְ בָּו :

26 וְנִתְחַתָּה הַכְּסָף בְּכָל־אֲשֶׁר־תָּאוֹה נִפְשָׁה

בְּבָקָר וּבְצָאן וּבְבָיִן וּבְשָׂלָר וּבְכָל־אֲשֶׁר

תָּשַׁאֲלָה נִפְשָׁה וְאֲכֵלָת שְׁם לִפְנֵי יְהוָה

אֱלֹהִיךְ וְשִׁמְחָת אֲתָה וּבִתְחָ :

27 וְהַלְוִי אֲשֶׁר־בְּשֻׂרִיךְ לֹא תַעֲזַבְנָה כַּי

אַזְן לְזַהֲקָן וְנִחְלָה עַפְתָּה :

28 מִקְנָה שְׁלָשׁ שָׁנִים תֹּצִיא אֶרְצָה

כָּל־מַעַשְׂרָת תְּבוּאָת בְּשָׁנָה הַחֲוֹא

29 וְהַגְּחָת בְּשֻׂרִיךְ : וּבָא תַּלְעַז כַּי

אַזְן־לְזַהֲקָן וְנִחְלָה עַפְתָּה וְחַגָּר

וְתִיחַם וְהָלֵמֶד אֲשֶׁר בְּשֻׁרִיךְ
וְאָכְלוּ וְשָׁבְעוּ לְמַעַן יְבָרֶךְ יְהוָה אֱלֹהֵיכְךָ
בְּכָל־מְעַשְׂךְ זֶה אֲשֶׁר תַּعֲשֶׂה: ס

sing, und der wâye, und die witwen, die in
deinem thor sind; und essen und sich sat-
tigen; auf daß dich der HErr, dein Gott,
* segne in allen werken deiner hand, die du
thust. * c. 28, 1. seqq. Spr. 11, 24, 25.

Das X V. Capitel.

I. Vom erlafjahr. II. Bettel-ordnung. III. Selbs verkauf. IV. Erstgeburt Gott geheiligt.

מִקְצֵ שְׁבֻעַ - שְׁנִים תַּעֲשֶׂה א

שְׁמַטָּה:

וְהִ רְכֵר הַשְּׁמַטָּה שְׁמָטוֹת כָּל־בָּעֵל
שְׁמַתָּה יְדוֹ אֲשֶׁר יִשְׁחַת בְּרַעַתָּה לֹא־
יִשְׁחַת אֶת־רַעַתָּה וְאֶת־אֶחָיו כִּי־
קָנָא שְׁמַטָּה לְיהוָה:

אֶת־הַכְּנִיר תַּגְּשֵׁשׁ וְאֲשֶׁר יְהִי לְךָ 3

אֶת־אֶחָיו תַּשְׁמַט יְדֵךְ:

אֶפְס כִּי לֹא יְהִי־בָּה אַבְיוֹן כִּי־בָּרָה 4

יְבָרֶכְךָ יְהוָה בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהֹוָה אֱלֹהֵיךְ

נְחֹזֶלֶת נְחֹלָה לְרַשְׁתָה: בְּקָם־ה

שְׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּכָל יְהֹוָה אֱלֹהֵיךְ לְשִׁמְרֹר

לְעַשׂוֹת אֶת־כָּל־הַמְצָנָה הַוֹּאֶת אֲשֶׁר

אָנָכִי מִצְוָה הַיּוֹם: כִּי־יְהֹוָה אֱלֹהֵיךְ 5

בְּרֶכֶת כִּאֲשֶׁר דָּבָר־לֹא וְהַעֲבַטְתָּ גַּוִּים

רַבִּים וְאַתָּה לֹא תַּעֲבֶט וּמְשִׁלְתָּ

בְּגַוִּים רַבִּים וְכֵה לֹא יִמְשָׁלֶל: ס

כִּי־יְהֹוָה בָּה אַבְיוֹן מְאֹתָר אֶחָיו 7

בְּאֶחָר שְׁעָרֵיךְ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהֹוָה

אֱלֹהֵיךְ נָתַן לְךָ לֹא תִּפְאַץ אֶת־לְבָבֶךָ

וְלֹא תִּקְפְּצֵ אֶת־גָּרָה מְאֹתָךְ הַאֲבָיוֹן:

כִּי־פָתַח פִּתְחָה אֶת־גָּרָה לֹא וְהַעֲבֵט 8

תַּעֲבִיטָנוּ בְּיַמְשָׁרוֹ אֲשֶׁר יִחְסַר לְךָ:

הַשְּׁמַר לְךָ פָּנִים יְהִי רְכֵר עַמְּלֵבָבֶךָ 9

בְּלִיעֵל לְאַמְرֵךְ קְרַבְתָּ שְׁנִינָה־תְּשִׁבְעָה

שְׁנִינָה שְׁמַטָּה וְרַעַת עֲנָנָה בָּאָחָיוֶךָ

הַאֲבָיוֹן וְלֹא תִּתְּנַזֵּן לֹא וְכָרָא עַלְיוֹךְ

אֶל־יְהֹוָה וְהִי בָּה חַטָּאת: נָתַן י

תִּתְּנַזֵּן לֹא וְלֹא־וְיַעֲשֵׂה לְבָבֶךְ בְּתַמְמָן לֹא

Capitel.

Ueber sieben jahr sollst du ein * erlafjahr
halten. * 2 Mos. 23, 11.

3 Mos. 25, 10.

2. Also solls aber zugehen mit dem er-
lafjahr: Wenn einer seinem nächsten et-
was geliehen hat, der solls nicht einmah-
nen von seinem nächsten oder von seinem
bruder: denn es heißt ein erlafjahr dem
HEERRN.

3. Von einem fremden magst du es ein-
mahnen; aber dem, der dein bruder ist,
sollst du es erlassen.

II. 4. Es soll allerding kein bettler unter
euch seyn: denn der HErr wird dich seg-
nen im lande, das dir der HErr, dein
Gott, geben wird zum erbe einzunehmen.

5. Allein, daß * du der stimme des
HErrn, deines Gottes, gehorchest: und
haltest alle diese gebote, die ich dir heute ge-
biete, daß du darnach thust. * c. 28, 1. 2.

6. Denn der HErr, dein Gott, wird
dich* segnen, wie er dir geredt hat. † So
wirst du vielen völckern leihen, und du wirst
von niemand borgen. Du wirst über viel
völcker herrschen, und über dich wird nie-
mand herrschen. * c. 14, 29. † c. 28, 12.

7. Wenn deiner brüder irgend einer
* arm ist, in irgend einer stadt in deinem
lande, das der HErr, dein Gott, dir ge-
ben wird: so sollst du dein herz nicht verhär-
ten, noch deine hand zu halten gegen deinem
armen bruder; * 3 Mos. 25, 35. Luc. 6, 34, 35.

8. Sondern sollst sie ihm aufsthun, und
ihm* leihen, nach dem er mangelt.
* Luc. 6, 34, 35.

9. Hüte dich, daß nicht in deinem her-
zen ein Belialstück sey, das da spreche,
es nahet herzu das siebente jahr, das er-
lafjahr; und sehest deinen armen bruder
unsfreudlich an, und gebest ihm nicht: so
wird er über dich zum HEren russen, so
wirst du es sünden haben.

10. Sondern du sollst ihm geben, und
dein herz nicht verdriessen lassen, daß du
ihm

ihm gibst: denn um solches willen wird dich der Herr, dein Gott, segnen in allen deinen werken, und was du vornimst.

11. Es werden allezeit * armen seyn im lande: darum gebiete ich dir, und sage, daß du deine hand aufstuhest deinem bruder, der bedrenget und arm ist in seinem lande. * Matth. 26, ii. Joh. 12, 8.

III. 12. Wenn sich dein*bruder, ein Ebraer oder Ebraerin, dir verkaufst: so soll er dir sechs jahr dienen, im siebenten jahr soll du ihn frey los geben. * 2 Mos. 21, 2. ic.

13. Und wenn du ihn frey los gibst, soll du ihn nicht leer von dir gehen lassen:

14. Sondern soll ihm auslegen von deinen schafen, von deiner temmen, von deiner felter; daß du gebest von dem, das dir der Herr, dein Gott, gesegnet hat.

15. Und gedanke, daß du auch knecht warest in Egyptenland, und der Herr, dein Gott, dich erlöst hat: darum gebiete ich dir solches heute.

16. Wird er aber zu dir sprechen, ich will nicht ausziehen von dir, denn ich habe dich und dein haus lieb (weil ihm wohl bey dir ist):

17. So * nim eine pscieme und bohre ihm durch sein ohr, an der thür, und laß ihn ewiglich deinen knecht seyn. Mit deiner magd soll du auch also thun. * 2 Mos. 21, 6.

18. Und laß dichs nicht schwer dünen, daß du ihn frey los gibst; denn er hat dir als ein zwiefältig taglöbner sechs jahr gedienet: so wird der Herr, dein Gott, dich segnen in allem, was du thust.

IV. 19. Alle * erstgeburt, die unter deinen rindern und schafen geboren wird, das ein männlein ist, soll du dem Herrn, deinem Gott, heiligen. Du sollt nicht ackern mit dem erstlinge deiner ohsen, und nicht bescheren die erstlinge deiner schafe. * 2 Mos. 13, 2. x.

20. Vor dem Herrn, deinem Gott, soll du sie essen jährlich, an der stätte, die der Herr erwehlet, du und dein haus.

21. Wenns aber einen * fehl hat, daß es hinket, oder blind ist, oder sonst irgend einen bösen fehl: so soll du es nicht opfern dem Herrn, deinem Gott.

* 3 Mos. 22, 20. 21. ic.

22. Sondern in deinem thor soll du es

כִּי בְגָלֶלֶל הַדָּבָר הַזֶּה יִבְרָכֶךָ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ בְּכָל־מְעַשֶּׂיךָ וּבְכָל מְשֻׁלָּחֶיךָ:

כִּי לֹא־יַחֲלֵל אַבְיוֹן מַקְרָב לְאָרֶץ עַל־כֵּן אָנֹכִי מַצּוֹּה לְאמֹר פָּתָח תִּפְתַּח אֶת־גַּרְגָּרָה לְאֶחָורָה לְעַנְגָּה וְלְאֶבְיוֹנָה בָּאָרֶץ:

ס כִּי־יִפְלֶר לְכָ אֶתְיוֹקָה הַעֲבָרִי אֶזְרָחָה שְׁשׁ שְׁנִים וּבְשָׁנָה חֲשִׁיבָה תְּשִׁילָה תְּשִׁלָּחָה חֲפֵשִׁי מַעֲמָה:

וְגַרְתָּשְׁלָחָנוּ חֲפֵשִׁי מַעֲמָה לֹא תְשִׁלָּחָנוּ

רִיקָם: הַעֲנֵיק תְּעַנֵּיק לֹו מַצְאָנָה וּמַגְרָנָה וּמַיְקָבָה אֲשֶׁר בְּרָכָה יְהוָה

טו אַלְהָרָה תְּפַנֵּן לֹו: נַגְרָתָה כִּי עַבְרָה תִּהְיֶת בָּאָרֶץ מַעֲלִים וַיִּמְרָא יְהוָה אֱלֹהֵיךָ עַל־כֵּן אָנֹכִי מַצּוֹּה אֶת־הַרְבָּר הַזֶּה

רִיחָם: וְהַיָּה כִּי־יֹאמְרָ אֶלְيָה לֹא אָצַעַ מַעֲמָה כִּי אַהֲבָךְ וְאֶת־בִּירְתָּךְ כִּי־

ז טֹוב לֹו עַמָּה: וְלִקְתַּת אֶת־הַמְּרַצָּע וְנִתְּפַחַת בָּאוֹנוּ וּבְדָלוֹת וְהַיָּה לְכָ עַבְרָ עַלְלָס וְאָרָף לְאַמְתָּחָה תְּעַשָּׂה־דָּן:

ר' בְּקָדָה 18. לְאִזְכָּרָה בְּעִינֶךָ בְּשִׁלְחָנֶךָ אַתָּה חֲפֵשִׁי מַעֲמָה כִּי מַשְׁנָה שְׁבָר שְׁבָר עַבְרָה שְׁשׁ שְׁנִים וּבְרָכָה יְהוָה אֱלֹהֵיךָ בְּכָל־אֶתְיוֹקָה וּבְכָל־הַבְּכוֹר אֲשֶׁר תְּעַשָּׂה: פ בְּכָל־הַבְּכוֹר אֲשֶׁר יָלֵד בְּקָרָה וּבְצָאנָה הַזָּבֵר תְּקִרְבָּשׁ לְיְהוָה אֱלֹהֵיךָ לֹא תְּעַבֵּר בְּבָבָר שְׁוֹרָה וְלֹא תָנַזְבֵּן בְּכָרָב צָאנָה:

כ לְפָנֵינוּ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ תְּאַכְּלָנוּ שְׁנָה בְּשָׁנָה בְּמִקְומָם אֲשֶׁר־יִבְתַּחַר יְהוָה אֱתָחָה וּבִיתָחָה:

ז וְכִי־יְהוָה נָזָר מִפְּנֵי אָזְרָחָה אֶזְרָחָה כִּי־עַד כָּל מִזְמָרָה רְגָעָה לֹא תַזְבִּחַנְגָּה לְיְהוָה בְּשִׁעְרִיךָ תְּאַכְּלָנוּ

ff effen

חטמא ותפוחור תחדו צבוי ובאייל:
 רק את רמו לא תאכל על הארץ ^{בז}
 תשפכנו בפמים: פ

Das XVI. Capitel.

Drei haupt-feste des Jahr's: I. Ostern, II. Pfingsten, III. Laubfest.

שְׁמֹר אֶת־חַרְבָּה אֲבִיכָּב וְעַשֵּׂית אֶת־
 פֶּסֶח לְיְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי בַּחֲדַשׁ הַאֲבִיכָּב
 הַוֹּצִיאָךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרָיִם לִילָּה:
 וּבְחַמֵּת פֶּסֶח לְיְהוָה אֱלֹהֶיךָ צָאן ^ב
 וּבְקָר בְּמִקְומָת אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה
 לְשָׁכֵן שְׁמוֹ שָׁם:
 לא־תִאכְל עַלְיוֹן חַמֵּץ שְׁבֻעָת יְמִים ^ג
 תִאכְל־עַלְיוֹן מִצּוֹת לְחַם עַנְיָנִי כִּי
 בְחַפּוֹן יֵצֶא מַארְץ מִצְרָיִם לְמַעַן
 תּוֹכֵר אַת־יּוֹם צָאתְךָ מַארְץ מִצְרָיִם
 בְּלֹי יְמִי חַיֶּיךָ: וּלְאֵין־יְהָה לְהַשְׁאָר ^ד
 בְּכָל־גְּבָלָה שְׁבֻעָת יְמִים וּלְאֵין־יְלִין
 מִן־הַבָּשָׂר אֲשֶׁר תּוֹבֵח בְּעֶרֶב בַּיּוֹם
 הַרְאֵשׁ לְבָקָר: לֹא תִכְל לְזַבְחַ אֶת־
 הַפֶּסֶח בַּאֲחֶר שְׁעָרֵיךְ אֲשֶׁר־יְהָה
 אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְהָ: כִּי אֵם־אֱלֹהִים ^ו
 אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהָה אֱלֹהֶיךָ לְשָׁכֵן שְׁמוֹ
 שָׁם תּוֹבֵח אֶת־הַפֶּסֶח בְּעֶרֶב כְּבוֹא
 הַשְׁמָש מָעוֹר צָאתְךָ מִמִּצְרָיִם:
 וּבְשָׁלַת וְאֶכֶלֶת בְּמִקְומָת אֲשֶׁר יִבְחַר ^ז
 יְהָה אֱלֹהֶיךָ בֹּו וּפְגִיתָ בְּבָקָר
 וּרְלָכָת לְאֱלֹהֶיךָ:
 שְׁשִׁת יְמִים תִאכְל מִצּוֹת וּבְיִם ^ח
 הַשְׁבִיעִי עַצְרָת לְיְהָה אֱלֹהֶיךָ לֹא
 תַעֲשֵׂת מֶלֶאכָה: ס

שְׁבֻעָת שְׁבֻעָת חַסְפָּר־לְהַמְחַל חַרְמָש ^ט
 בְּקָמָה תַחַל לְסִפְר שְׁבֻעָת שְׁבֻעָות:
 וְעַשֵּׂית רֵג שְׁבֻעָות לְיְהָה אֱלֹהֶיךָ
 מִסְתָּת גְּרָבָת יְהָה אֲשֶׁר תַּפְנִ

essen: * du sebst unrein oder rein, wie ein
reh und hirsch. * c. 12, 15. 22.

23. Allein, daß du seines ^{*} bluts nicht
esest: sondern auf die erde giesest, wie
wasser. * c. 12, 23. 3 Mos. 17, 10.

Halte den mond Abib, daß du ^{*} passah
haltest dem HERRN, deinem
Gott: denn im mond Abib hat dich der
HERR, dein Gott, aus Egypten gefüh-
ret bey der nacht. ^{* 3 Mos. 23, 5.c.}

2. Und soll dem HERRN, deinem
Gott, das passah schlachten, schafe und
rinder, an der stätte, die der HERR er-
wehlen wird, daß sein name daselbst
wohne.

3. Du sollt kein ^{*} gesäuertes auf das fest
essen. Sieben tage sollt du ungesäuert brode
des elends essen: dern mit furcht bist du
aus Egyptenland gezogen, auf daß du des
tages deines auszugs aus Egyptenland ge-
denkest dein lebenlang. ^{* 2 Mos. 12, 19.}

4. Es soll in sieben tagen kein gesäuerte
tes geschen werden in allen deinen grenzen:
und soll auch nichts vom fleisch, das des
abends am ersten tage geschlachtet ist, über
nacht bleiben bis an den morgen.

5. Du kanst nicht ^{*} passah schlachten in
irgend deiner thor einem, die dir der
HERR, dein Gott, gegeben hat:

* 2 Chron. 35, 1.

6. Sondern an der städte, die der HERR,
dein Gott, erwehlen wird, daß sein name
daselbst wohne, da sollt du das ^{*} passah
schlachten, des abends, wenn die sonne ist
untergangen, zu der zeit, als du aus
Egypten zogest. ^{* 2 Mos. 12, 6. 3 Mos. 23, 5.}

7. Und solts kochen, und essen an der stät-
te, die der HERR, dein Gott, erwehlen
wird: und darnach dich wenden des mor-
gens, und heimgehen in deine hütten.

8. Sechs ^{*} tage sollt du ungesäuerts essen:
und am siebenten tage ist die versammlung
des HERRN, deines Gottes; da sollt du
keine arbeit thun. ^{* 2 Mos. 12, 15. c. 13, 8.}

II. 9. Sieben wochen sollt du dir zählen: und
anheben zu zählen, wenn man ^{*} anfahet mit
der sichel in der saat. ^{* 2 Mos. 23, 15. 16.}

10. Und soll halten das fest der wochen
dem HERRN, deinem Gott: daß du ei-
ne ^{*} freywillige gabe deiner hand gebeit,
nach

nach dem dich der **HERR**, dein Gott, segnet hat.^{*} c. 26, 2.

11. Und soll frölich seyn vor Gott, deinem **HERRN**; du und dein sohn, deine Tochter, dein knecht, deine magd; und der Levit, der in deinem thor ist; der fremdling, der wäyse und die Witwe, die unter dir sind: * an der stätte, die der **HERR**, dein Gott, erwehlet hat, daß sein name da wohne. ^{* v. 16.}

12. Und gedenke, daß du kneche in Egypten gewesen bist: daß du hastest und thust nach diesen geboten.

III. 13. Das fest der laubhütten soll du halten sieben tage: wenn du hast eingesamlet von deiner temmen, und vo. deiner felter.

14. Und * soll frölich seyn auf deinem fest, du und dein sohn, deine Tochter, dein knecht, deine magd, der Levit, der fremdling, der wäyse und die Witwe, die in deinem thor sind. ^{* c. 12, 12, 18.}

15. Sieben tage soll du dem **Errn**, deinem Gott, das fest halten, an der stätte, die der **HERR** erwehlen wird. Denn der **Err**, dein Gott, * wird dich segnen in alle deinem einkommen, und in allen werken deiner hände: darum soll du frölich seyn. ^{* c. 14, 39. c. 15, 10.}

16. Dreymal des * jahrs soll alles, was männlich ist unter dir, vor dem **Errn**, deinem Gott, erscheinen, an der stätte, die der **HERR** erwehlen wird: aufs fest der ungesäuerten brodte, aufs fest der wochen, und aufs fest der laubhütten. Es soll aber nicht leer vor dem **HERRN** erscheinen: ^{* 2 Mos. 23, 17. 2c.}

^{† 2 Mos. 23, 15. c. 34, 20. Sir. 35, 6.}

17. Ein jeglicher nach der gabe seiner hand; nach dem segen, den dir der **Err**, dein Gott, gegeben hat.

Das XVII. Capitel.

I. Richter amt. II. Opfer ohne tabel. III. Schwere rechts-händel. IV. Königliche pflicht.

I. 18. **Richter*** und amtleute soll du dir segen in allen deinen thoren, die dir der **HERR**, dein Gott, geben wird unter deinen stämmen: daß sie das volk richten mit rechtem gericht. ^{* 2 Chron. 19, 5.}

19. Du soll das* recht nicht beugen, und soll auch keine person ansehen, noch † geschenke nehmen: denn die geschenke ma-

כַּאֲשֶׁר יָבֹרְכֵה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:

1. חִטְמָחָת לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶתְהָ

וּבְנֶךְ וּבְתָךְ וּבְרָכָה וּמְתָחָה וּהַלְויָ

אֲשֶׁר בְּשֻׁעְרִיךְ וּהַגָּר וְהַיְתָם וְהַאֲלַמְּנָה

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְשָׁנָן שְׁמוֹ שֵׁם:

2. מִכְרָת פִּי־עַבְרָה חִוִּית בְּמִצְרָיִם

וּשְׁמִרְתָּת וּעֲשִׂית אֶת־הַחֲקִים הָאֱלֹהִים:

3. חִג הַסְּפָרָת תַּעֲשֵׂה לְהָ שְׁבֻעָת יְמִים

בָּאָסֶפֶךְ מִגְרָכָה וּמִילָכָה:

4. וּשְׁמִחָת בְּתָחָה אֶתְהָ וּבְנֶךְ וּבְתָךְ

וּבְרָכָה וּמְתָחָה וּהַלְויָ וּהַגָּר וְהַיְתָם

וְהַאֲלַמְּנָה אֲשֶׁר בְּשֻׁעְרִיךְ:

5. שְׁבֻעָת יְמִים תַּחֲזֵק לְיהוָה אֱלֹהֵינוּ בַּמְקוּם

אֲשֶׁר־יָבֹרְכֵה יְהוָה כִּי יָבֹרְכֵה יְהוָה

אֱלֹהֵיךְ בְּכָל תְּבוֹאתְךָ וּבְכָל מִעֵשֶׁת

יָרָךְ וְתִינְתַּת אֶת שְׁמֵךְ:

6. שְׁלֹשׁ פָּעָמִים בְּשָׁנָה וּרְאָהָ

כָּל־זְנוּקָה אֶרְצָ פִּי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ

בַּמְקוּם אֲשֶׁר־יָבֹרְכֵה בְּחִג הַמּוֹצָרָה

וּבְחִג הַשְׁבֻעָות וּבְחִג הַפְּסָכוֹת וְלֹא יָרָא

אֶרְצָ פִּי יְהוָה רַיקָם:

7. אִישׁ בְּמַהְנָתֶךָ יָרוֹ כְּבָרֶכֶת יְהוָה אֱלֹהֵינוּ

אֲשֶׁר־נָתַן־לְךָ:

קְדוּשָׁ בָּקָר

ס ס ס מ כ 48

8. שְׁפָטִים וּשְׁטָרִים תַּתְנִ - לְכָל -

שְׁעִירָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נָתַן לְךָ

לְשְׁבָטִיךְ וּשְׁפָטוּ אֶת־הָעָם מוֹשָׁפֶט

9. צְדָקָה: לֹא - תַּתְנִה מִשְׁפָט לֹא תְּכַיר

פְּנֵיכֶם וְלֹא - תַּקְהֵ שְׁחָר כִּי הַשְׁחָר

הַשְׁחָר

תְּכַיר

הַשְׁחָר

תְּכַיר

יעיר עיני חכמים ויסלפ' רביה צדיקם:
צדק צדק פריך למען תחיה וירושת כ-
ארץ הארץ אשר יהוה אלהיך נתן
בליה: ס לא-תטע לך אשורה כל-
ען אצל מובח יהוה אלהיך אשר
תעשה לך: ולא-תקווים לך מצחה
אשר שנא יהוה אלהיך: ס

[Cap. XVII.]

לא-תזבוח ליהוה אללהך שׂור וְשָׂה א
אֲשֶׁר יֹרַח בּוֹ מָוֵם בְּלִי גְּבַר גַּעַכִּי
רוּבָרְתִּי יְהוָה אללהך הוּא : ס
כִּי יִמְצָא בְּקַרְבֵּךְ בַּאֲחֶר שֻׁעֲרִיךְ
אֲשֶׁר יְהוָה אללהך נָתַן לְךָ אִישׁ
אוֹ-אֲשֶׁר יָשַׁר יַעֲשֶׂה אָתָּה חֶרְעַ
בְּעִינֵי יְהוָה אללהך לְעַבְרֵךְ בְּרִיתְךָ
וְיָלֵה וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים אֶחָדִים וַיִּשְׁתַּחַוו
לְהַמִּס וְלִשְׁמֹשׁ אֹו לִירִיחַ אֹו לְכָלַל -
עַבְאָ הַשְׁמִים אֲשֶׁר לְאָצְעִיטִו :

וְהַנֶּרֶד לְכָה וְשִׁמְעֵת וְרִשְׁתַּת הַיּוֹטֵב וְהַנֶּה
אַמְתָּל נְכוֹן חֲקָרֶב גְּנַעַשְׂתָּה תְּתוּבָה
לְרוֹאָת בִּשְׂרָאֵל : וְרוֹצָחָת אֶת־הָאִישׁ ה
הַחוֹיו אָוֹ אֶת־הָאִשָּׁה הַחוֹיו אָשָׁר עָשָׂו
אֶת־הֲדָבָר הַרְעָה הוּא אֶל־שָׁעָרִיךְ אֶת־
הָאִישׁ אָוֹ אֶת־הָאִשָּׁה וּסְכָלְתָּם בְּאָבָנִים
וּמְתוּ : עַל פְּנֵי שְׁנַיִם עֲדוֹם אָוֹ 6
שְׁלִשָּׁה עָרִים יוֹמָת הַמְּתָן לְאַיִוָּת עַל
פְּנֵי עָרָךְ : יְנֵן עָרִים תְּרוּחָה־בּוֹ ?
בְּרִאשָׁנָת לְהַמִּיתָו וּנְרִכְבָּל — הַעַם
בְּאַחֲרַנָּת וּבְעַת הַרְעָה מִקְרָבֶב : פ

כִּי יִפְלָא מִמֶּנָּךְ רַבָּר לְמַשְׁפֵט בִּזְדָּעָם ٤
לְלִם בִּזְדָּעָן לְרוֹין וּבֵין נְגֻעָה לְנְגֻעָה דְּבָרָיו
רִיבָּתָה בְּשֻׁעָרָה וּקְנִיתָה וּלְלִתָּה אֶל -
הַפְּלָקָום אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהָיו בָּו :

chen die weisen blind, und verkehren die
sachen der gerechten.* 2 M.23,6.15 M.1,17.
2 Mof. 23, 8. 3 Mos. 19, 15. Spr. 15, 27.
20. Was recht ist, *dem sollt du nachja-
gen: auf daß du leben und einnehmen mö-
gest das land, das dir der HERR, dein
Gott, geben wird. * Ps.34,15.

21. Du sollst keinen hain von bäumen
pflanzen bey dem altar des HErrn,
deines Hottes, den du dir macheſt.

22. Du sollst dir keine seule aufrichten,
welche der HERR, dein Gott, hasset.

Cap. 17. v. 1. II. Du soll dem HErrn,
deinem Gott, keinen ochsen oder schaf
opfern, das einen* fehl, oder irgend etwas
böses an ihm hat: denn es ist dem HErrn,
deinem Gott, ein greuel.* 3 Mos. 22, 20. n.

2. Wenn * unter dir in der thore einem,
die dir der HErr, dein GOTT, geben wird,
fundem wird ein mann oder weib, der da
übel thut vor den augen des HERRN,
deines GOTTes, daß er seinen hund über-
gehet; * c. 13, 6.

3. Und hingehet, und dienet andern
göttern, und betet sie an, es sey * sonne
oder mond, oder irgend ein heer des him-
mels, das ich nicht geboten habe; * c.4.19.

4. Und wird dir angesagt, und hörest es: so soll du wohl darnach fragen; und wenn du findest, daß es gewiß wahr ist, daß solcher greuel in Israel geschehen ist;

5. So sollst du denselben mann oder dasselbe weib ausführen, die solches übel gethan haben, zu deinem thor; und soll sie ^{*} zu tode steinigen. * c. 13, 9. IO.

6. Auf ^{*} zweyer oder dreyer zeugen mund soll sterben, wer des todes werth ist: aber auf Eines zeugen mund soll er nicht sterben. *Joh. 8, 17. 1c.

7. Die hand der zeugen soll die erste
seyn, ihn zu tödten; und darnach die hand
alles volks: daß du den t bösen von dir
thust. * c. 13, 9. t. c. 19, 19.

III. 8. Wenn eine sache vor gericht dir zu schwer seyn wird, zwischen blut und blut, zwischen handel und handel, zwischen schaden und schaden, und was zäncische sachen sind in deinen thoren: so sollt du dich aufmachen, und hinauf gehen zu der stäte, die dir der HERR, dein Gott, erwehlen wird:

9. Übung

9. Und zu den * priestern, den Leviten, und zu dem richter, der zu der zeit seyn wird, kommen, und fragen; die sollen dir das urtheil sprechen. * 2 Chron. 19, 8. 11.

10. Und du sollst thun nach dem, das sie dir sagen, an der stätte, die der HERR erwehlet hat: und sollst es halten, daß du thust nach allem, das sie dich lehren werden.

11. Nach dem gesetz, das sie dich lehren, und nach dem recht, das sie dir sagen, sollst du dich halten: daß du von demselben* nicht abweichest, weder zur rechten noch zur linken. * c. 5, 32. Jos. 1, 7. Ps. 119, 51. 102.

12. Und wo iemand vermessen handeln würde, daß er dem priester nicht gehorchte, der daselbst in des HERRN, deines Gottes, * amt steht, oder dem richter: der soll sterben, und soll den bösen aus Israel thun; * c. 10, 8.

13. Daß* alles volck höre, und sich fürchte, und nicht mehr vermessen sey. * c. 13, 11.

IV. 14. Wenn du ins land kommst, das dir der HERR, dein Gott, geben wird, und nimmst es ein, und wohnest darinnen, und wirst* sagen; Ich will einen könig über mich sezen, wie alle volcker um mich her haben: * 1 Sam. 8, 5. 6. 1c.

15. So soll du den zum könig über dich sezen, den der HERR, dein Gott, erwehlt wird. Du sollst aber aus deinen brüdern einen zum könig über dich sezen. Du kanft nicht irgend einen fremden, der nicht dein bruder ist, über dich sezen.

16. Allein, daß er nicht viel rösser halte, und führe das volck nicht wieder in Egypten, um der rösser menge willen: weil der HERR euch gesagt hat, daß ihr fort nicht wieder durch diesen weg kommen sollt.

17. Er soll auch* nicht viel weiber nehmen, daß sein herz nicht abgewandt werde: und soll auch nicht viel silber und gold samlen. * 1 Kön. 11, 1.

18. Und wenn er nun sisen wird auf dem stuhl seines königreichs: soll er dis andere gesetz von den priestern, den leviten, nehmen und auf ein buch schreiben lassen.

19. Das soll bei ihm seyn, und soll drinnen lesen sein lebenlang: auf daß er lerne fürchten den Herrn, seinen Gott; daß er halte alle n orte dieses gesetzes, und diese rechte, daß er darnach thue.

וְבָאַת אֶל־הַלְהָנִים הַלוּם וְאֶל־הַשְׁפֵט
 אֲשֶׁר יְהִי בִּימֵים הַחֲמֵס וְרַעַשָׁת וְהַגִּדוֹ
 לְכָא אֶת־רַבְּרַת הַמִּשְׁפֵט: וְעַשֵּׂת עַל־פִּי
 רַבְּרַת אֲשֶׁר יָגִידוּ לְכָא מִן־הַמִּכּוֹם הַחֲיָא
 אֲשֶׁר יִבְחַר יְהָוָה וְשִׁמְרַת לְעָשׂוֹת כָּל־
 אֲשֶׁר יָזַרְךָ: עַל־פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר
 יָזַרְךָ וְעַל־הַמִּשְׁפֵט אֲשֶׁר־יָאמְרוּ לְכָא
 תַּعֲשֵׂה לֹא תִּסְוַר מִן־רַבְּרַת אֲשֶׁר־
 יָגִידוּ לְכָא יְמֻנוּ וְשָׁמָלָל: וְהַאֲשֶׁר־
 אֲשֶׁר־יִعַשְׂה בְּתוֹךְ לְבָלְתָיו שָׁמַע אֶל־
 הַלְהָן הָעֵמֶר לְשָׁרֶת שֵׁם אֶת־יְהָוָה
 אֱלֹהֵיךְ אוֹ אֶל־הַשְׁפֵט וּמִתְּהִיא
 רְחוּא וּבָעֵרת הַרְעָה מוֹשָׁרָל: וְכָל־
 הַעַם יִשְׁמַע וְיָרָא וְלֹא יוֹקַע עֹז: ס
 כִּירְכָּבָא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהָוָה אֱלֹהֵיךְ
 נָתַן לְךָ וַיַּרְשָׁתָה וַיַּשְׁבַּתָּה בָּהּ וְאָמַרְתָּ
 אֲשֶׁר־הָיָה עָלָיו מֶלֶךְ כָּל־הַגּוֹנוֹם אֲשֶׁר
 טו סְבִיבָתִי: שָׁוּם תְּשִׁים עַל־יְדֵךְ מֶלֶךְ
 אֲשֶׁר יִבְחַר יְהָוָה אֱלֹהֵיךְ בַּזְמִרְכָּב
 אֲחֵיךְ תְּשִׁים עַל־יְדֵךְ מֶלֶךְ לֹא תַּוְלַל
 לְתַתְּ עַל־יְדֵךְ אִישׁ נָכְרִי אֲשֶׁר לֹא־אֲחֵיךְ
 הוּא: רַק לֹא־יַרְבָּה־לָךְ סָוסִים וְלֹא־
 יַשִּׁיב אֶת־הַעַם מִצְרִימָה לְמַעַן הַרְבּוֹת
 סָוסִים וְיְהָוָה אָמַר לְכָם לֹא תִּסְפֹּן לְשׁוֹבֵ
 בָּרָךְ דָּוָה עֹז: וְלֹא יַרְבָּה־לָךְ נְשִׁים
 וְלֹא יִסּוּר לְבָבָו וּכְסֵף וּוֹחֵב לֹא יַרְבָּה־לָךְ
 מָאָר: וְהִיא כַּשְׁבָתָה עַל כְּפָא מִמְלְכָתוֹ
 וְכַתְבֵּ לֹא אֶת־מְשָׁנָה הַתּוֹרָה הַוֹּאֶת
 עַל־סְפֵר מִלְּפָנֵי הַלְהָנִים הַלְּיִם:
 וְהִרְחַתָּ עַמּוּ וּכְנָא בַּזְמִינָה כָּל־יְמֵי חַיָּוֹן
 לְמַעַן יִלְמֹד לִירָא אֶת־יְהָוָה אֱלֹהֵיךְ
 לְשִׁמְרַת אֶת־כָּל־רַבְּרַת הַתּוֹרָה הַזֹּאת
 וְאֶת־חֲקִים קָאַלָּה לְעָשָׂת: 20. Et
 ff 3

לְבָلְתִי רֹם - לְכַבּוֹ מְאֹרוֹ וְלְבָלְתִי כ
סֹור מִן - הַמְצֻוֹה יְמִין וְשָׁמָאל לְמַעַן
יָאָרֶיךְ יָמִים עַל - טַמְלַכְתּוֹ הוּא וּבָנָיו
בְּקָרְבֵּי יִשְׂרָאֵל : ס

Das XVIII.

I. Vom Priesterrecht. II. Abstossung der beiden greuel.
לَا יְהִי לְפָנָים הַלּוּאַם כָּל - א
 שָׁבֵט לְוִי חָלֵק וְנַחֲלָה עַם - יִשְׂרָאֵל
 אֲשֶׁר יְהֹוָה וְנַחֲלָתוֹ יַאֲכִלוּ :

וְנַחֲלָה לَا - יְהֹוָה - לוֹ בְּקָרְבֵּי אֲחִיו²
 יְהֹוָה הוּא נַחֲלוֹתָו כִּאֲשֶׁר דָּבַר לוֹ : ס

וְהָיָה יְהֹוָה מִשְׁפָט הַלְּבָנִים מֵאַתְּ רַעַם³
 מְאֹרֶץ זָבְחֵי הַזְבֵּחַ אָם - שׂוֹר אָם - שָׂה
 וְנַתַּן לְכֹהן חֹרֶשׁ וְחַלְתִּים וְרַקְבָּה :

רָאשָׁוֹת דְּגָנֶךָ תִּרְשָׁךָ וַיְצַהֵּר⁴ :

וְרָאשָׁוֹת גַּזְעָנָךְ מִתְּנוֹן - לוֹ :

כִּי בְּנֵי בָּנָר יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם מִנְלָה - ח
 שָׁבְטֵיכֶךָ לְעַמְּדָר לְשָׁרָת בְּשָׁם - יְהֹוָה
 הוּא וּבָנָיו כָּל - הַיּוֹם : ס

וְכִי - יָבָא הַלּוּאַם מַאֲחַר שְׁעִירָלֶכֶת מִנְלָה - 6
 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר - הוּא גָּר שָׁם וּבָא בְּכָל -
 אֹות נִפְשׁוֹ אֶל - הַמְּקוֹם אֲשֶׁר - יָבָחר
 יְהֹוָה : וְשָׁرָת בְּשָׁם יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּל - 7
 אֲחִיו הַלּוּאַם הַעֲמֹרִים שָׁם לְפָנֵי יְהֹוָה:
 חָלֵק פְּחָלֵק יַאֲכֵל לְבָרֶם מִמְּבָרֶיו עַל - 8

הַאֲבוֹת: ס

כִּי אֲקָה בָּא אֶל - הָאָרֶץ אֲשֶׁר - 9
 יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם נָתַן לְךָ לֹא - תַּלְמִיד
 לְעֹשֹׂות כְּתוּבָת הָגּוֹיִם רְחוּם :

לֹא - וּמֵצָא בָּהּ מַעֲבִיר בָּנוֹ וּבָתוֹן
 בְּאַשׁ קְסֻם קְסֻמִּים מַעֲגָן וּמַנְחָשׁ
 וּמַבְשָׁף :

20. Er soll sein herz nicht erheben über seine brüder, und soll ^{*} nicht weichen von dem gebot, weder zur rechten noch zur linken: auf daß er seine tage verlange auf seinem königreiche, er und seine kinder in Israel. * c. 5, 32. Jos. 1, 7. Ps. 119, 51. 102.

Capitel.

III. Weissagung von Christo dem grossen Propheten. Die priester, die ^{*} Leviten des ganzen stamms Levi, sollen nichttheil noch erbe haben mit Israel. Die opfer des HERRN und sein erbttheil sollen sie essen. * c. 10, 9. c. 12, 12. c. 14, 27. 29.

2. Darum sollen sie kein erbe unter ihren brüdern haben, daß der HERR ihr erbe ist, wie er ihnen geredt hat.

3. Das soll aber das recht der priester seyn an dem volck, und an denen, die da opfern, es sey ochs oder schaf: daß man dem priester gebeden arm, und beyde backen, und den wanste;

4. Und das erstling deines corns, deines mosts, und deines ohrs, und das erstling von der schur deiner schafe.

5. Denn der HERR, dein Gott, hat ihn erwehlet aus allen deinen stämmen, daß er stehe am dienst im namen des HERRn, er und seine söhne ewiglich.

6. Wenn ein levit kommt aus irgend einem deiner thor, oder sonst irgend aus ganz Israel, da er ein gast ist; und kommt nach aller lust seiner seelen an den ort, den der HERR erwehlet hat;

7. Daz er diene im namen des HERRn, seines Gottes, wie alle seine brüder, die Leviten, die daseibst vor dem HERRN stehen:

8. Die sollen gleichen theil zu essen haben, über das er hat von dem verkaufften gut seiner väter.

II. 9. Wenn du in das land kommst, das dir der HERR, dein Gott, geben wird, so ^{*} sollst du nicht lernen thun die greuel dieser völker: * c. 12, 30. Jes. 23, 7.

10. Daz nicht unter dir funden werde, der seinen sohn ^{*} oder tochter durchs feuer gehen lasse, oder [†] ein weissager, oder ein [†] tagwehler, oder der auf vogelgeschrey achte, oder ein zauberer; * 3 Mos. 18, 21. c. † 3 Mos. 20, 27. 1 Sam. 28, 7.

† 3 Mos. 19, 26.

ii. Oder beschwerer, oder wahrsager,
oder zeichendeuter, oder * der die todten
frage. ^{* 1 Sam. 28, 11.}

12. Denn wer solches thut, * der ist dem
HERRN ein greuel: und um solcher
greuel willen vertreibt sie der HERR,
dein Gott, vor dir her. ^{c. 12, 31.}

13. Du aber sollt ohne wandel seyn mit
dem HERRN, deinem Gott.

14. Denn diese völker, die du einneh-
men wirst, gehorchen den tagwehlern und
weissagern: aber du sollst dich nicht also hal-
ten gegen dem HERRN, deinem Gott.

III. 15. Einen propheten, wie mich,
wird der HERR, dein Gott, die er-
wecken, aus dir und aus deinen brü-
dern: dem sollte ihr gehorchen.

* Joh. 6, 14. Gesch. 3, 22. c. 7, 37.

16. Wie du denn von dem HERRN,
deinem Gott, * gebeten hast zu Horeb, am
tage der versammlung, und sprachest: Ich
will fort nicht mehr hören die stimme des
HERRN, meines Gottes, und das gro-
ße feuer nicht mehr sehen, daß ich nicht
sterbe. ^{* 2 Mos. 20, 19.}

17. Und der Herr sprach zu mir: Sie
haben* wohl geredet. ^{* c. 5, 28.}

18. Ich will ihnen einen * prophe-
ten, wie du bist, erwecken aus ih-
ren brüdern, und meine worte in
seinen mund geben: der soll zu ihnen
reden alles, was ich ihm gebieten
werde. ^{* Joh. 1, 45.}

19. Und wer meine worte nicht
hören wird, die er in meinem na-
men reden wird: von dem will Ihs
fordern.

20. Doch wenn ein prophet vermeissen
ist zu reden in meinem namen, das ich
ihm nicht geboten habe zu reden; und wel-
cher redet in dem namen anderer götter:
derselbe prophet soll sterben.

21. Ob du aber in deinem herzen sagen
würdest: Wie kann ich merken, welches
wort der HERR nicht geredet hat?

22. Wenn der prophet redet in dem
namen des HERRN, und wird nichts
draus, und kommt nicht: das ist das mort,
das der Herr nicht geredet hat; der pro-
phet hats aus vermeissenheit geredet, dar-
um scheue dich nicht vor ihm.

י. והבר נָבָר וְשָׁאֵל אֹבֶן יַרְעָנִי וּרְשָׁאֵל אל-הַמְתִים:

ii. כי תֹּעֲבָת יְהוָה כָּל וְעַשְׂתָּה אֱלֹהִים וּבְגָלְלָה הַתְּעוּבָת הָאֱלֹהִים יְהוָה אֱלֹהִים מִזְמָנָה:

iii. פְּנִים תְּרִיחָה עַם יְהוָה אֱלֹהִים:
xiv. כי הָגּוּם הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר אָתָה יוֹרֵש
אוֹתָם אֱלֹהִים-מְעֻנְנִים וְאֱלֹהִים-קְסֻמִּים
לְשָׁמְעוֹ וְאָתָה לֹא בָּן גַּת לְהָזֵן
טוֹ וְיְהוָה אֱלֹהִים: נְבִיא מִקְרָבָךְ
מְאֹחֶיךְ בְּמַנִּין יְקִים לְהָזֵן
אֱלֹהִיךְ אֶלְיוֹן הַשְׁמָעוֹן:

xv. כָּל אֲשֶׁר שָׁאֵל מִעֵם יְהוָה
אֱלֹהִיךְ בְּחַרְבָּה בַּיּוֹם הַקָּרְבָּן לְאָמֹר
לֹא אָסַף לְשָׁמְעָת קֹל יְהוָה
אֱלֹהִי וְאַתָּה רָאשׁ הַגְּלָלה הַוְאָתָה
לֹא אָרַח עֹזֶר וְלֹא אָמֹר:

xvi. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים רַبְּתוּ אֲשֶׁר דָבָרוּ:
xvii. נְבִיא אָקִים לְהָם מִקְרָב אֲחֵיכֶם
כִּמְזָה וְנַחַתִּי רַבְּרִי בְּפִי וּרְבִרִי אֱלֹהִים
אַתָּה כָּל אֲשֶׁר אָצַבָּנוּ:

xviii. וְיְהוָה רָאשׁ אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע אֱלֹהִים
רַבְּרִי אֲשֶׁר יַרְבֵּר בְּשַׁנְיִי אֲנַכִּי אֶרְאֶשׁ
מוֹעֵדוֹ:

xix. אֲנֵה רְנַבִּיא אֲשֶׁר יַזְרֵר רַבְּרִי בְּשַׁנְיִי
אֲתָה אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִי לַרְבֵּר יַאֲשֶׁר יַרְבֵּר
בְּשַׁם אֱלֹהִים אֶחָדָם יִמְתַּחַת הַנְּבִיא הַחֹזֶה:

xx. וְכִי תֹאמֶר בְּלִבְכֶּבֶד אֵיכֶה גַּרְעָת אַתָּה
רַבְּרִי אֲשֶׁר לֹא דָבָרוּ יְהוָה:

xxi. אֲשֶׁר יַרְבֵּר הַנְּבִיא בְּשַׁם יְהוָה וְלֹא
וְיְהוָה רַבְּרִי וְלֹא יַבָּא הוּא רַבְּרִי
אֲשֶׁר לֹא דָבָרוּ יְהוָה בְּרוּן דָבָרוּ

ס

מצבי

Das XIX. Capitel.

I. Ordnung und recht der freystädte.

II. Gründsteine.

III. Zeugen zahl und straffe.

כִּי־יִכְרֹת יְהוָה אֱלֹהֵיךְ אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיךְ נָתַן לְךָ אֶת־אֶרְצָם וַיַּרְשֻׁתָּם וַיִּשְׁבְּתָה בָּעָרִיהם וְבָכְתָּהֶם :
 שְׁלֹשׁ עִירִים תִּבְרַיל לְךָ בְּתוֹךְ אֶרְצְךָ 2 אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיךְ נָתַן לְךָ לְרָשָׁתָה :
 תִּכְנַן לְךָ תְּרָחָה וְשָׁלָשָׁת אֶרְצְגָּבִיל 3 אֶרְצָךְ אֲשֶׁר־יְנַחֲלָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַיָּה לְנָס שְׁמָרָה בָּל־רָצָח :
 וְהַיָּה רַבְּרַצְחָ אֲשֶׁר־יְנָס שְׁמָרָה 4 וְחַי אֲשֶׁר־יְכַה אֶת־רָעָה בָּבְלִי רָעָת וְהַיָּא לְאַדְשָׁנָא לוֹ מִתְמֻלָּשָׁלָשָׁם :
 וְאֲשֶׁר־בָּא אֶת־רָעָה בִּעיר לְחַטֵּב ה עַצְּיִם וְנוֹרָתָה יְבוּם בְּגָרוֹן לְכָרְתָה הַעַז וְנַשְּׁלַבְּרַיּוֹל מִן־חַעַז וּמִצְאָה אֶת־רָעָה וּמִתְּחַזְּהָא יְנָס אֶל־אֶת־הָעִירִים־הָאַלְהָה וְחַי :
 פָּנָה יְרָדֵה גָּאֵל הָרָם אַחֲרֵי הַרְצָחָה 6 כִּי־חַטָּם לְכָבוֹד וְרִשְׁגּוֹן כִּי־וּרְבָּה הַרְרָה וְהַכְּחוֹן גַּפְשׁ וְלוֹ אָזְן מִשְׁפָט מָוֹת כִּי לא שְׁנָא הַיָּא לוֹ מִתְמֻלָּשָׁלָשָׁם :
 עַל־כֵּן אָנֹכִי מִצְוָה לְאָמֵר שְׁלֹשׁ עִירִים 7 תִּבְרַיל לְךָ : וְאַסְדוּרְחֵבְיָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־גָּבְלָךְ כִּי־אֲשֶׁר־נָשַׁבַּע לְאַבְתִּיךְ וְנָתַן לְךָ אֶת־בָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־רַבְּרַצְחָ לְתַת־קָדְשָׁךְ : כִּי־תַּשְׁמַר אֶת־בָּל־ 9 המִצְוֹה הָאָתָה לְעַשְׂתָה אֲשֶׁר־אָנֹכִי מִצְוָה חַיּוּם לְאַהֲרָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְלִלְכָתָ בְּדָרְכֵיכְוּ כָּל־תְּיִמְים וּוּסְפָתָ לְךָ עֹז שְׁלֹשׁ עִירִים עַל הַשְּׁלָשָׁה הָאַלְהָה : וְלֹא יִשְׁפַּךְ רָם נְלֵי בְּקָרְבָּ אֶרְצָךְ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיךְ נָתַן לְךָ נְחַלָּה וְהַיָּה עַלְוָה בְּמִים : 10

וְכִי־הָאֱלֹהִים, dein Gott, die
volker ausgerottet hat, welcher
land dir der HERR, dein Gott, geben
wird, daß du sie einnehmest, und in ihren
städten und häusern wohnest:

2. Solt du dir drey städte aussondern
im lande, das dir der HERR, dein Gott,
geben wird einzunehmen. * 2 Mos. 21, 13.

3. Und solt gelegene orter wehlen, und
die grenze deines landes, das dir der
HERR, dein Gott, ausscheiden wird, in
drey creise scheiden, daß dapin flehe, wer
einen todtschlag gethan hat.

4. Und das soll die sache seyn, * daß da
bin flehe, der einen todtschlag gethan hat,
daß er lebendig bleibe: Wenn iemand
seinen nächsten schlägt; nicht vorsehlich,
und hat vorhin keinen has auf ihn gehabt;
* c. 4, 42. 2 Mos. 21, 13.

5. Sondern, als wenn iemand mit sei
nen nächsten in den wald ginge, holz zu
hauen, und hohete mit der hand die art aus,
das holz abzuhauen, und das eisen führe
vom stiel, und træffe seinen nächsten, daß er
stürbe; der soll in dieser stadt eine fliehen,
daß er lebendig bleibe;

6. Auf daß nicht der * bluträcher dem
todtschläger nachjage, weil sein herz er
hüst ist; und ergreiffe ihn, weil der weg so
fern ist; und schlage ihm seine seele, so doch
kein urteil des todes an ihm ist, weil er kei
nen has vorhin zu ihm getragen hat.

* 4 Mos. 35, 12.

7. Darum gebiete ich dir, daß du * drey
städt aussonderst. * 4 Mos. 35, 6. ic.

8. Und so der HERR, dein Gott, deine
grenze weitern wird, wie er * deinen vätern
geschworen hat, und gibt dir alles land,
das er geredt hat deinen vätern zu geben

* c. 12, 20. ic.

9. (So du anders * alle diese gebote hal
ten wirst, daß du darnach thust, die ich dir
heute gebiete, daß du den HERRN, deinen
Gott, liebst, und in seinen wegen
wandest dein lebenlang): so solt du noch
t drey städte ihm zu diesen dreyen;

* c. 15, 5. f c. 4, 41. Jos. 20, 8.

10. Auf daß nicht unfrüdig blut in bei
nen lande vergossen werde, das dir der
HERR, dein Gott, gibt zum erbe, und
kommen blusschulden auf dich.

ii. Wenn

11. Wenn aber icmand * haf träget wie-
der seine nächsten, und lauret auf ihn, und
macht sich über ihn, und † schlägt ihm seine
seele todt, und fleucht in dieser stadt eine:
* 4 Mos. 35,20.21. † 1 Mos. 9,6.

12. So sollen die ältesten in seiner stadt
hinschicken, und ihn von dannen holen las-
sen, und ihn in die hände des bluträchers
geben, daß er sterbe.

13. Deine augen sollen sein nicht ver-
schonen: und solt das unschuldige blut aus
Israel thun, daß dirs wohl gehe.

11.14. Du solt deines nächsten grenze nicht
zurück treiben, die die vorigen gesetz ha-
ben in deinem erbtheil, das du erbtest im
lande, das dir der HERR, dein Gott,
gegeben hat einzunehmen. * c. 27,17.

III. 15. Es * soll kein einzelner zeuge wieder
iemand austreten über irgend einer misse-
that oder sünde; es sey welcherley sünde es
sey, die man thun kann: sondern † in dem
munde zweyer oder dreyer zeugen soll die
sache bestehen. * 4 Mos. 35,30. † Joh. 8,17. ic.

16. Wenn ein freveler zeuge wieder ie-
mand austrit, über ihn zu bezeugen eine
übertretung:

17. So sollen die beyden männer, die eine
sache mit einander haben, vor dem HErrn,
* vor den priestern und richtern stehen, die
zur selbigen zeit seyn werden: * c. 17,9.

18. Und die richter sollen wohl forschen.
Und wenn der falsche zeuge hat ein falsch
zeugniß wieder seinen bruder gegeben:

19. So sollet * ihr ihm thun, wie er ge-
gedachte seinem bruder zu thun, daß du den
bösen von dir wegthust; * Spr. 19,5. ic.

20. Auf daß * es die andern hören, sich
fürchten, und nicht mehr solche böse stücke
vornehmen zu thun unter dir.

* c. 13, 11. c. 17, 13.

21. Dein auge soll sein nicht schonen.
* Seele um seele, auge um auge, zahn um
zahn, hand um hand, fuß um fuß.

* 2 Mos. 21, 23. ic.

11. כי ייְהוָה אֱלֹהִים שְׁנָא לְרַעָה וְאֶרְבָּה
לוּ וְקָם עַלְיוֹ וְחִפֵּה נֶפֶשׁ וְמִתְּגָן וְנָסָךְ
אל־אֶחָת הָעֲרִים הָאָלָל:

12. שְׁלַח־זְקֻנִּים עִירָוּ וְלִקְרָה אֶתְזָוָה מִשְׁמָךְ
וְנִתְחַנֵּן אֶתְזָוָה בֵּין גָּזָל חָרָם וְמִתְּזָהָב:

13. לֹא־תְחַזֵּס עִינָּךְ עַלְיוֹ וּבְעַרְתָּה רַסְכָּה
הַנְּקִי מִיְּשָׂרָאֵל וְטוֹב לְהָסֵד:

14. לֹא תַּסְפִּג נְבוּל רַעַע אֲשֶׁר גַּבְלָה
רָאשָׁנִים בְּנַחֲלָתָךְ אֲשֶׁר תַּנְחַל בְּאָרֶץ
אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהִיךְ נָתַן לְךָ לְרַשְׁתָה: ס

טו לֹא יָקוּם עָרָא אַחֲרָבָא שְׁלָמָן - עַזְזָן
וְלְכָל־חַטָּאת בְּכָל־חַטָּאת אֲשֶׁר
יְחִטָּאת עַל־פִּי שְׁנֵי עָרִים אֲזָזִים
עַל־פִּי שְׁלֹשָׁה־עָרִים יָקוּם קָרְבָּן:

16. כי יָקוּם עָרָא חַמֵּס בְּאַישׁ לְעַנוּת
בְּסָרָה:

17. וְעַמְרוֹן שְׁנֵי האנְשִׁים אֲשֶׁר לְהַמִּ
הָרִיב לְפָנֵי יְהוָה לְפָנֵי הַכֹּהֲנִים
וְהַשְׁפְּטִים אֲשֶׁר יְהוָה בְּיָמָיו הָהֶם:

18. וְרַשְׁׁוֹן הַשְׁפְּטִים הַיְטָב וְהַנְּחָרָב
שְׁקָר הָעָר שְׁקָר עֲנָה בְּאַחֲרָיו:

19. וְעַשְׂתָּה מִזְמָמָר לְעַשְׂתָּה
לְאַתָּהוּ וּבְעַרְתָּה חָרָע מִקְרָבָה:

כ וְהַנְּשָׁאָרִים יְשִׁמְעוּ וְרִאָוּ וְלֹא יִסְפּוּ
לְעַשְׂתָּה עוֹד כִּרְבָּר חָרָע הַוָּה בְּקִרְבָּה:

21. וְלֹא תְחַזֵּס עִינָּךְ עַלְיוֹ נֶפֶשׁ בְּנֶפֶשׁ עַזְזָן
בְּעַזְזָן שְׁנֵי בְּרַכְתָּה רַגְל בְּרַגְל: ס

Das XX. Capitel.

I. Feld-Prediger. II. Gefrechte vom kriege. III. Dessen dren regeln.

Wenn du in einen krieg zeuchst wieder
deine feinde, und siehest rosse und
wagen des volks, das grösser sey denn du,
so fürchte dich nicht vor ihnen: denn der
HERR, dein Gott, der dich aus Egypten-
land geführet hat, ist mit dir.

א כי חִצְא לְמַלחְמָה עַל אַיְבָה
וְרָאָתָה סָוס וּרְכָב עַם רַב מִפְּךָ לֹא
תִּרְאָת מִתְּמָם כי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַפְתָּה
הַפְּעַלָּה מְאָרֶץ מִצְרָיִם:

2. Wenn

ויהי נקרבכם אל-חמלכה ונגש ^ב
הבלנו ורבר אל-העם :
ואמר אלהם שמע ישראל אחים קרבאים ³
היום למלחמה על-אחים אל-ירד-
לבכם אל-תיראי ואל-תחפו ואל-
הערץ מפניהם : כי יהוה אלהיכם ⁴
הלה נעפם להלחם لكم עם-אחים
להוציא אתכם : ורבריו השטרים ה
אל-העם לאמר מי-האיש אשר
בננה בירות-חרש ולא חננו יהה
וישב לביתו פן-ימות במלחמה
ואיש אחר יחלנו :
ומי-האיש אשר ראש אשך ולא ⁶
חללו יהה וישב לביתו פן-ימות
במלחמה ואיש אחר יחלנו :
ומי-האיש אשר ראש אשך ולא ⁷
לקחה יהה וישב לביתו פן-ימות
במלחמה ואיש יקחנה :
ויספי השטרים לרבר אל-העם ⁸
ואמרו מי-האיש הירא ונח חלבב
יהה וישב לביתו ולא יטס ארץ-לבב
אתו כלבבו :
והיה בכליות השטרים לרבר אל-העם ⁹
ופקורי שרו צבאות בראש העם : ס
כى-תקרב אל-עיר להלחם עלייה
וקראת אליה לשולם :
והיה אם-שלום תענקל ומתרחה לה והיה ¹¹
כל-העם הנמצא בפה יהוי לך קנים
ועברוך : ואם לא תשליט עמה ¹²
וישנה עמה מלכיניה וצotta עליה :
ונתנה יהוה אלהיך בירך והבית את-¹³
כל-זקורות לפי-קרב :
בק רפשים וחתף ורבחה וכלה ¹⁴
אשר יהוה בעיר כל-שללה תבז לה

2. Wenn ihr nun hinzu kommt zum streit, so soll der priester herzu treten, und mit dem volck reden;

3. Und zu ihnen sprechen, Israel, höre zu: Ihr geht heute in den streit wieder eure feinde, euer herz verzage nicht, fürchtet euch nicht, und erschrecket nicht, und lasset euch nicht grauen vor ihnen;

4. Denn der HERR, euer Gott, geht mit euch, daß er für euch streite mit euren feinden, euch zu helfen.

II. 5. Aber die amtleute sollen mit dem volck reden, und sagen: * Welcher ein neu haus gebauet hat, und hats noch nicht eingeweiht, der gehe hin, und bleibe in seinem hause; auf daß er nicht sterbe im kriege, und ein ander weihe es ein.

* 1 Macc. 3, 56. † Ps. 30, 1.

6. Welcher einen weinberg gepflanzt hat, und hat ihn noch nicht gemein gemacht: der gehe hin, und bleibe daheim; daß er nicht im kriege sterbe, und ein ander mache ihn gemein. * c. 28, 30.

7. Welcher ein weib ihm vertraut hat, und hat sie noch nicht heimgeholt: der gehe hin, und bleibe daheim; daß er nicht im kriege sterbe, und ein ander hole sie heim.

* c. 24, 5.

8. Und die amtleute sollen weiter mit dem volck reden, und sprechen: * Welcher sich fürchtet und ein verzagtes herz hat, der gehe hin, und bleibe daheim; auf daß er nicht auch seiner brüder herz feig mache, wie sein herz ist. * Richt. 7, 3, 1c.

9. Und wenn die amtleute ausgeredt haben mit dem volck, so sollen sie die hauptleute vor das volck an die spisen stellen.

III. 10. Wenn du vor eine stadt gehuchst sie zu bestreiten, so soll du ihr den friedanbieten. * 4 Mos. 21, 21, 22.

11. Antwortet sie dir friedlich, und thut dir auf: so soll alle das volck, das darinnen sinden wird, dir zinsbar u. unterthan seyn.

12. Will sie aber nicht friedlich mit dir handeln, und will mit dir kriegen: so belagere sie.

13. Und wenn sie der HERR, dein Gott, dir in deine hand gibt: so soll du alles, * was männlich darinnen ist, mit des schwertts schärf. schlagen; * 4 M. 31, 7.

14. Ohne die weiber, kinder und vieh, und alles, was in der stadt ist, und allen raub soll du unter dich ausheisen, und soll essen

essen von der ausbeute deiner feinde, die dir der **HEHR**, dein Gott, gegeben hat.

* 4 Mos. 31, 27.

15. Also sollst du allen städten thun: die sehr ferne von dir liegen, und nicht sie von den städten sind dieser völcker.

16. Aber in den städten dieser völcker, die dir der **HEHR**, dein Gott, zum erbe geben wird, sollst du * nichts leben lassen, was den odem hat. * Jos. 10, 40. c. 11, 11-14.

17. Sondern soll sie verbannen; nemlich die Hethiter, Amoriter, Cananiter, Pheresiter, Hewiter, und Iebusiter, wie dir der **HEHR**, dein Gott, geboten hat:

18. Auf daß sie euch nicht lehren thun alle die greuel, die sie ihren göttern thun; und ihr euch versündiget an dem **HEHRN**, eurem Gott.

19. Wenn du vor einer stadt lange zeit liegen must, wieder die du streitest, sie zu erobern; so soll du die bäume nicht verderben, daß du mit ärten daran fahrest: denn du kanst davon essen, darum sollst du sie nicht austrotten. Its doch hols auf dem selbe, und nicht mensch, daß es vor dir ein bollwerk seyn möge.

20. Welches aber bäume sind, die du weißest, daß man nicht davon isst: die sollst du verderben und austrotten, und bollwerk daraus bauen wieder die stadt, die mit dir kriegt, bis daß du ihrer mächtig werdest.

Das XXI. Capitel.

I. Sonderbare gesetze von heimlich erschlagenen; II. Gefangene weibesleuten; III. Erstgeborenen; IV. Ungehorsamen kindern; V. und erhebten.

Wenn man einen erschlagenen findet im lande, das dir der **HEHR**, dein Gott, geben wird einzunehmen; und liegt im selbe, und man nicht weiß, wer ihn erschlagen hat:

2. So sollen deine ältesten und richter hinaus gehen, und von dem erschlagenen messen an die städte, die umher liegen.

3. Welche stadt die nächste ist, derselben ältesten sollen eine junge küh von den kindern nehmen, damit man nicht gearbeitet, noch am joch gezogen hat:

4. Und sollen sie hinab führen in einen tiefsichten grund, der weder gearbeitet noch besät ist, und daselbst im grunde ihr den hals abhauen.

ואכלת את - שלל איביך אשר נתן יהוה אלהיך לך :

טו כן תעשה לכל הערים הרחקות מפה מאור אשר לא - מעורי העמים הארץ

טו רעה: רק מעורי העמים הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה לא תחיה

יז כל - נשמה: כי - חתרם תחרימים החתי והאמורי חננני ופרוי החוי והיבוסי באשר צוק יהוה אלהיך :

18. למן אשר לא - ילפדו אתכם לעשות ככל תועבתם אשר עשי לאלהיכם

וחטאיכם ליהוה אלהיכם : ס

19. כי - תצורך אל - עיר ימים רבים להלחם עליה לתפשה לא - תשחית את עזה לנרכץ עליון גרזון כי מפני חאלל ואתו לא תכורות כי הארץ עז הרשרה לבא מפניך במצור :

כ רק עז אשר - חלע כי לא - עז מactal

הוא אותו תשחיתות וכרתת ובנית מצור על - העיר אשר הוא לשאה עטה

מלחתה עיר רופתת : פ

ב נקע א כי - ימצא חלל באדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך לרשותה נפל בשירה לא נורע כי הקרוו :

2. ויצא וקנין ושפטיך ומירדו אל -

הערים אשר סביבות החולל :

3. והיה העיר קלקה אל - החולל ולקרוי זקנין העיר והוא עגלה בקר אשר לא -

עבר בה אשר לא - משכה בעל :

4. והזרו זקנין העיר ההוא את העגלת אל - נחל איתן אשר לא - עבר בו ולא יורע

ונרפו שם את העגלת בנהל :

5. Da

וְנִגְשׁוּ חֲכָמִים בְּנֵי לֹא כַּי בָּס בַּחַר ה
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשָׂרוֹת וְלְבָרָה בְּשָׁם
יְהוָה וְעַל־פִּירָם יְהוָה כָּל־
רַיֵּב וְכָל־גָּנוּ :

6 וְכָל וְקָנֵי הָעִיר הַהְוָא קְרָבִים אֶל־
הַחֶלְלָה יְרַחַצְוּ אֶרְצֵי יְרָהָם עַל־
הַעֲגָלָה הַעֲרוֹפָה בְּפַחַל :

וְעַנוּ וְאָמְרוּ יְדַעַּנוּ לֹא שְׁפָכָה אֶרְצָה 7 שְׁפָנוּ קָרִי
הַרְסָם הַזָּה וְעַינָּנוּ לֹא רָאוּ :

כְּפֶר לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־פָּרִיתִ 8
יְהוָה וְאֶל־תַּתְנִזְבֵּן נָכוֹ בְּקָרְבָּעַמָּה
יִשְׂרָאֵל וְנִכְפֵּר לְהַסְמָמָה :

9 וְאַתָּה תְּבֻעֵר הַרְסָם הַנְּקָנוּ מִקְרָבָה קַיְד־
תְּעֵשָׂה הַשְׁרָבָה בְּעַנִּי יְהוָה :

ס ס ס מט 49

כִּי־חָצָא לְפָלוֹתָה עַל־אָבָיךָ וְנִתְּנוּ יְ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּיָהָב וְשְׁבִיתָ שְׁבוּוֹ :

וְרָאֵית בְּשִׁבְיָה אֲשֶׁר־יְמִתְ-תָּאַר 11
וְחַשְׁקָתָ בָּה וְלִקְחָתָ לָה לְאַשָּׁה :

וְהַבָּאָתָה אֶל־טוֹךְ בֵּיתְךָ וְגַלְחָה 12
אֶרְצֵ-רָאָשָׁה וְעַשְׂתָה אֶת־צְפָרְנִיהָ :

וְהַסִּירָה אֶת־שְׁמֹלֶת שְׁבוּוֹ מִעַלְיהָ 13
וְיִשְׁבָּה בְּבֵיתְךָ וְגַכְתָּה אֶת־אָבִיךָ

וְאֶת־אַפְתָּה יְרָח יְמִים וְאֶחָר בְּתַבּוֹא
אֲלֵיכָה וּבְעַלְתָּה וְהִוְתָּה לָה לְאַשָּׁה :

וְהִזְהָ אַמְּדָלָא חַפְצָתָ בָּה וְשַׁלְחָתָה 14
לְנִפְשָׁה יְמִלְאָר לְאֶתְמְפֻרְבָּה בְּנִסְףָלָא־

תְּתַעֲמֶר בָּה תְּחַת אֲשֶׁר עַנִּיתָה : ס
כִּי־תַּחֲיִין לְאַיש שְׁתִי נְשָׁמָת הַאֲחֶרֶת טו

אֲחֹבָרָה וְהַאֲחָת שְׁנִיאָה וְלִדוֹדָלוֹ בְּנִים
הַאֲחֹבָה וְהַשְׁנִיאָה וְתִיחְבְּנֵה הַבָּלָר

לְשְׁנִיאָה וְהַיָּה בַּיּוֹם הַנְּחִילָה אֶת־בְּנֵי 16
אֲשֶׁר־יְהוָה לֹו אִיְנֵל לְרַכְלָ אֶת־

בְּזַרְאֲחֹבָה עַל־פְּנֵי בְּנֵרְשְׁנִיאָה הַבְּכָרָה :

5. Da sollen herzu kommen die priester, die kinder Levi (denn der HERR, dein Gott, hat sie erwehlet, daß sie ihm dienen und seinen namen loben: und nach* ihrem munde sollen alle sachen, und alle schäden gehandelt werden): * c. 17, 8. 9.

6. Und alle ältesten derselben stadt sollen herzu treten zu dem erschlagenen, und ihre hände waschen über die junge fuh, der im grunde der hals abgehauen ist.

7. Und sollen antworten, und sagen: Unsere hände haben dis blut nicht vergessen, so habens auch unsere augen nicht geschen;

8. Seignadig deinem volck Israel, das du, der HERR, erlöset hast, lege nicht das unschuldige blut auf dein volck Israel. So werden sie über dem blut versöhnet seyn.

9. Also sollst du das unschuldige blut von dir thun: daß du thust, was recht ist vor den augen des HERRN.

II.10. Wenn du in einen streit zeuchst wieder deine feinde, und der HERR, dein Gott, gibt sie dir in deine hände, daß du ihre gefangene wegführst;

II. Und siehest unter den gesangenen ein schön weib, und hast lust zu ihr, daß du sie zum weibe nehmest:

12. So führe sie in dein haus, und laß ihr das haar abscheren, und ihre nägel beschneiden,

13. Und die kleider ablegen, darinnen sie gesangen ist, und laß sie sitzen in deinem hause, und beweinen einen mond lang ihren vater und ihre mutter; darnach schlaff bey ihr, und nim sie zu der ehe, und laß sie dein weib seyn.

14. Wenn du aber nicht lust zu ihr hast: so sollst du sie auslassen, wo sie hin will, und nicht um geld verkaussen, noch versekhen; darum, daß du sie gedemüthiger hast.

III.15. Wenn iemand zwey weiber hat, eine die* er lieb hat, und eine die er haßet; und sie ihm kinder geberen, beyde die liebe, und die feindselige, daß der erstgeborene der feindseligen ist; *1 Mos.29,30.sq.

16. Und die zeit kommt, daß er seinen kindern das erbe austheile: so kann er nicht den sohn der liebsten zum erstgeborenen sohn machen, für den erstgeborenen sohn der feindseligen;

17. Sondern er soll den sohn der feind seingen für den ersten sohn erkennen, daß er ihm zweifältig gebe alles, das vorhanden ist; denn derselbe ist seine erste Kraft, und der erstgeburt recht ist sein. * 1 Mos. 49, 3.

IV. 18. Wenn iemand einen eigenwilligen und ungehorsamen sohn hat, der seines vaters und mutter stimme nicht gehorchet, und wenn sie ihn züchtigen, ihnen nicht gehorchen will:

19. So soll ihn sein vater und mutter greissen, und zu den ältesten der stadt führen, und zu dem thor desselben orts,

20. Und zu den ältesten der stadt sagen; Dieser unser sohn ist eigenwillig und ungehorsam, und gehorchet unserer stimme nicht, und ist ein schlemmer und trunkenbold.

21. So sollen ihn steinigen alle leute des selbigen stadt, daß er sterbe: und sollt also den bösen von dir thun, daß es ganz Israel höre, und sich fürchte. * c. 13, 10. † c. 19, 19.

V. 22. Wenn iemand eine sünde gethan hat, die des todes würdig ist; und wird also getötet, daß man ihn an ein holz hengst:

23. So soll sein leichnam nicht über nacht an dem holz bleiben, sondern soll ihn desselben tages begraben, denn † ein gehencpter ist verflucht bei Gott; auf daß du deit land nicht verunreinigest, das dir der HERR, dein Gott, gibt zum erbe. * Jof. 10, 27. † Gal. 3, 13.

Das XII. Capitel.

I. Von liebe, II. Kleider wechselt, III. Vogelnest,

Wenn du deines bruders ochsen oder Schaf* siehest irre gehen: so soll du dich nicht entziehen von ihnen, sondern soll sie wieder zu deinem bruder führen. * 2 Mos. 23, 4.

2. Wenn aber dein bruder dir nicht nahe ist, und kennest ihn nicht: so soll du sie in dein haus nehmen, daß sie bei dir seyn, bis sie dein bruder suche, und denn ihm wieder gebeist.

3. Also soll du thun mit seinem esel, mit seinem kleid, und mit allem verloren, das dein bruder verleuret, und du es findest: du kanst dich nicht entziehen.

4. Wenn du deines bruders* esel, oder ochsen siehest fallen auf dem wege: so soll du dich nicht von ihm entziehen, sondern soll ihm aufhelfen. * 2 Mos. 23, 5.

ל. כִּי אַתָּה הַכֹּל בֶּן־הַשְׁנִיאָה יָלֵד לְתֵחַ
לְפִי שְׁנִים בְּלִיל אֲשֶׁר־יִמְצָא לְזַרְחָהוּ
רָאשֵׁית אָנוּ לוֹ מִשְׁפַּט הַבְּכָרָה: ס

18. כִּי־יְהוָה לְאִישׁ בֶּן סֻרְךָ וּמוֹרָה
אִינְנוּ שְׁמַע בְּקָלָ אָבִיו וּבְקָלָ אָמוֹ
וַיְסַרְוּ אֹתוֹ וְלֹא יָשַׁׁם אֲלֵיכֶם:

19. וּמִפְשָׂרְבָּו אָבִיו וּאָמוֹ וְהַצִּיאוּ אֹתוֹ אֶל־
וְקִנְיָעָר וְאֶל־שַׁעַר מִקְמָוּ:

כ וְאֶמְרָה אֶל־קִנְיָעָר בְּנָנוּ וְהַסּוּרָה
וּמִרְחָה אִינְנוּ שְׁמַע בְּקָלָנוּ זָלָל וּסְבָא:

20. וּרְגָמָרוּ בֶּל־אָנְשִׁי עִירָה בְּאַבְנִים
וּמְוֹרָת וּבְעָרָת חֶרְבָּעַ מִקְרָבָךְ וּכְלָ-

יִשְׂרָאֵל יְשַׁמְּעוּ וְיִרְאָו: ס

22. וּבִנְיָה וְהַיִת בְּאִישׁ חַטָּאת מִשְׁפַּט מְוּת
וְחוֹמָת וְתַלְיָת אֹתוֹ עַל־עַץ:

23. לֹא־הָלֵין גְּבַלְתָּו עַל־הָעֵץ כִּי־כְּבָר
תִּקְבְּרָנוּ בַּיּוֹם הַהְוָא כִּי־כְּלָלָת אֱלֹהִים
תָּלַיְיָ וְלֹא תִּטְמִיא אֶרְצָה־אַרְכָּתָךְ אֲשֶׁר
יְהֹוָה אֱלֹהִיךְ נִתְּן לְךָ נְתָחָה: ס

א לא - תְּرָאֵת אֹתָהּ שָׂור אֲחִיךָ
אוֹ אֹתָהּ שָׂוֹן נְרוּחִים וְהַתְּעִלָּמָת מִרְחָם
הַשְּׁבָתְּשִׁיבָת לְאַחִיךָ:

ב וְאֶם - לֹא קָרֹב אֲחִיךָ אֶלָּךְ וְלֹא יַרְעַתְּ
וְאֶסְפָּחָו אֶל - תָּוֹהֵב בִּתְחָה וְהַיִת עַפְתָּה
עַד דָּרְשָׁ אֲחִיךָ אֹתוֹ וְהַשְׁבָּתוּ לוּ:

3. וְכַנְּתַעֲשֵׂה לְחַמְרָוּ וְכַנְּתַעֲשֵׂה לְשִׁמְלָתָה
וְכַנְּתַעֲשֵׂה לְכָלָל - אֶבְרָת אֲחִיךָ אֹתָהּ
הַאֲבָרָן מִפְנֵינוּ וּמִצְאָתָה לֹא תַּוְנַּל

4. לְהַתְּעִלָּמָת: ס לֹא - תְּרָאֵת אֹתָהּ
הַמּוֹר אֲחִיךָ אוֹ שָׂוֹר נְפָלָם בְּרָקָה
וְהַתְּעִלָּמָת מִתְּחַמְּסָת הַקְּסָטָם עַמּוּ: ס

לא- גיהה כל- גבר על- אשה ולא- הילבש גבר שמלה אשה כי חוצבת יהוה אלהיך כל- עשרה אלה: פ
 כי יקראה כן- צפור לפניו בראשך בכל- עץ או על- הארץ אפרחים או ביצים והאם רבעת על- חאנפרחים או על- הביצים לא- תקח ראמ על- רבענים:
 שליח תשליח את- ראמ ואת- רבענים ז הפקח - לך למן ייטב לך (והארכת ימים: ס כי תבנה ביתך ח' 8 ועשית מעקה לגגך ולא- תשים דמים בביותך כי- יפל החכל מפנו:
 לא- תורע פרמה בלאם פן- 9 קמצ' מ' תקלש המלהה הורע אשר תונע ותבואות הרים: ס לא- תחרש בשור ובחמור יחרו:
 לא- תלבש שעטנו צמר ופשתים יחרו ס ז גדרלים תעשה לך על- ארבע בנותך ז בסתוק אשר חספה בפה: ס כיריקח איש אשה ובא אלה ושנאה: ז שם לך עלילות הרים וחוץ עליה י' שם רע ואמר את- האשה הואת לך חתי ואלך רב אלה ולא- מצאיו לה בחולמים:
 ולקח אבי הנער ואביה וחוץאו ארץ- טו רה קרי בתולי הנער אל- זקני העיר השערה: רה קרי ואמר אבי הנער אל- הומנים את- בתי י' בתמי לאיש הוות לאשה ושנאה:
 והנה הוא שם עלילות דברים לאמר ז לא- מצאיו לבתך בתולים אלה בתולי בתי ופרשׂו השמלת לפני זקנוי העיר: ולקח זקנו בעיר ההוא י' את- האיש ויסריו אותו:

II. 5. Ein weib soll nicht mamsgeräthe tragen, und ein mann soll nicht weiberkleider anthun. Denn wer solches thut, der ist dem HERRN, deinem Gott, ein greuel.

III. 6. Wenn du auf dem wege findest ein vogelnest, auf einem baum oder auf der erden, mit jungen oder mit ehern, und das die mutter auf den jungen oder auf den ehern sitet: so sollst du nicht die mutter mit den jungen nehmen;

7. Sondern soll die * mutter fliegen lassen, und die jungen nehmen; auf daß dirs wohl gehe, und lange lebest. * 3 Mos. 22, 28.
 IV. 8. Wenn du ein* neu haus bauest, so mache eine lehne darum auf deinem dache: auf daß du nicht blut auf dein haus ladest, wenn iemand herab fiele. * c. 20, 5.

9. Du sollt deinen * weinberg nicht mit mancherley besäen: daß du nicht zur † fülle heiligest solchen samien, den du gesæet hast, neben dem einkommen des weinberges. * 3 Mos. 19, 19. † 2 Mos. 22, 29.

10. Du sollt nicht ackern zugleich mit einem ochsen und esel.

11. Du sollt nicht anziehen ein kleid, von wolle und leinen zugleich gemenget.

12. Du sollt dir * läpplein machen an den vier fittigen deines mantels, damit du dich bedeckest. * 4 Mos. 15, 38. ic.

V. 13. Wenn iemand ein weib nimt, und wird ihr gram, wenn er sie beschlaffen hat;

14. Und legt ihr was schändliches auf, und bringet ein böse geschrey über sie aus, und spricht; Das weib hab ich genommen, und da ich mich zu ihr thät, fand ich sie nicht jungfrau:

15. So sollen der vater und mutter der dirne sie nehmen, und vor die ältesten der stadt in dem thor hervor bringen der dirnen jungfrauschaft.

16. Und der dirnen vater soll zu den ältesten sagen: Ich habe diesem manne meine tochter zum weibe gegeben, nun ist er ihr gram worden,

17. Und leget ein schändlich ding auf sie und spricht, ich habe deine tochter nicht jungfrau funden; sie ist die jungfrauschaft meiner tochter. Und sollen die kleider vor den ältesten der stadt ausbrüten.

18. So sollen die ältesten der stadt den mann nehmen, und züchtigen,

19. Und

19. Und um hundert* sekel silbers büßen, und dieselben der dienen vater geben, darum, daß er eine jungfrau in Israel berühriget hat: und soll sie zum weibe haben, daß er sie sein lebenlang nicht lassen möge. *v. 29.

20. Ist's aber die wahrheit, daß die dirne nicht ist jungfrau funden:

21. So soll man sie heraus vor die thür ihres vaters hauses führen, und die leute der stadt sollen sie zu tode steinigen; darum, daß sie eine thorheit in Israel begangen, und in ihres vaters hause gehuret hat; und soll das böse von dir thun.

VI. 22. Wenn iemand erfunden wird, der bey einem* weibe schläfft, die einen ehemann hat: so sollen sie beide sterben, der mann und das weib, bey dem er geschlaffen hat; und † sollst das böse von Israel thun.

*³ Mof. 20, 10. † 5 Mof. 21, 21.

23. Wenn eine dirne iemand vertrauet ist, und ein mann krigt sie in der stadt, und schläfft bey ihr:

24. So sollst ihr sie alle beide zu der stadt thore ausführen, und sollst sie beide steinigen, daß sie sterben; die dirne darum, daß sie nicht geschriften hat, weil sie in der stadt war; den mann darum, daß er seines nächsten weib geschändet hat; und soll das böse von dir thun.

25. Wenn aber jemand eine vertraute dirne auf dem felde krigt, und ergreiffet sie, und schläfft bey ihr: so soll der mann allein sterben, der bey ihr geschlaffen hat.

26. Und der dirne soll du nichts thun, denn sie hat keine sinde des todes werth gethan; sondern gleich wie iemand sich wieder seinen nächsten erhübe, und schläge seine seele todt, so ist dis auch.

27. Denn er fand sie auf dem felde, und die vertraute dirne schrie: und war niemand, der ihr half.

28. Wenn iemand an eine jungfrau kommt, die nicht vertrauet ist; und ergreift sie, und schläfft bey ihr, und findet sich also:

29. So* soll, der sie beschlaffen hat, ihm vater funfzig sekel silbers geben, und soll sie zum weibe haben, darum, daß er sie geschmächet hat; er kann sie nicht lassen sein lebenlang. *² Mof. 2, 16.

19. עונשנו אוֹתָהּ מִאֵת בְּסֶף וַנְתַנְוּ לְאָבִי רְגֻעָה כִּי הָצִיא שֵׁם רַע עַל בְּחֻלָּת יִשְׂרָאֵל וְלוּ תְּהִיה לְאָשָׁה לֹא־יָכַל לְשִׁלְחוֹ בֶּלֶם יָמָנוֹ: ס

כ ואָמַת הַלְּהָ רְקָבָר רֹוחָ לְאָנְמַצָּא רָהָ קָרֵי זֶבֶת בְּתוּלִים לְגַעַר: וְהַזְּמִינֵי אֶת־הַגָּעֵר רָהָ קָרֵי אַל־פָּתַח בֵּית־אֲבִיהָ וְסִכְלֵוָהָ אָנָשָׁי עִירָה בְּאָבְנִים וּמִתְהָ כִּי־עִשְׂתָה נְבָלה בְּיִשְׂרָאֵל לְנוֹתָ בֵּית אֲבִיהָ וּבְעַרְתָּה

22. בְּרָע מִקְרָבָה: ס פִּידְיָמָא אִישׁ שָׁכֵב עַם־אָשָׁה בְּעַלְתָּ בָּעֵל וּמְתוּ שָׁמַן־שְׁנֵיהם הָאִישׁ הַשְׁכֵב עַם־הָאָשָׁה וְהָאָשָׁה יְבָרַת, בְּרָע מִיּוֹשָׁרָאֵל: ס

רָהָ קָרֵי 23 כִּי יִהְיֶה גַּעַר בְּתוּלָה מְאַשָּׁה לְאִישׁ וּמִצָּא אִישׁ בְּעִיר וּשְׁכֵב עַמָּה: וְהַזְּמִינֵי אֶת־שְׁנֵיהם אַל־שָׁעֵר רָהָ קָרֵי 24 וְהַזְּמִינֵי אֶת־שְׁנֵיהם אַל־שָׁעֵר רָהָ קָרֵי רְגֻעָה הָרָה וְסִכְלֵוָה אָתָם בְּאָבְנִים וּמְתוּ אֶת־הַגָּעֵר עַל־דְּבָר אֲשֶׁר לֹא צְלָקָה בְּעוֹר וְאֶת־הָאִישׁ עַל־דְּבָר אֲשֶׁר עַנְהָ אֶת־אָשָׁת רָעָה וּבְרָעָה כָּה מִקְרָבָה: ס וְאָמַת־בָּשָׂדָה יְמִצָּא רָהָ קָרֵי הָאִישׁ אֶת־הַגָּעֵר הַמְּאַרְשָׁה וְהַחִזְקָה בְּהָאִישׁ וּשְׁכֵב עַמָּה וּמוֹת הָאִישׁ אֲשֶׁר רָהָ קָרֵי 26 שְׁכֵב עַמָּה לְבָרוֹ: וְלַגְעָר לְאֶת־חָעֵשָׁה רָהָ קָרֵי דְּבָרָאֵין לְגַעַר חַטָּאת מוֹת כִּי־בָּאָשֶׁר יְכוֹם אִישׁ עַל־רָעָה וּרְצָחוֹ נְפַשְּׁת בְּנֵי הַקָּבָר רָהָ קָרֵי 27 רֹוחָ: כִּי בְּשָׂרָה מִצָּא צְלָקָה הַגָּעֵר רַמְּאַרְשָׁה וְאֵין מַשְׁיעַ לָהּ: ס רָהָ קָרֵי 28 פִּידְיָמָא אִישׁ גַּעַר בְּתוּלָה אֲשֶׁר לֹא אָרְשָׁה וְתִפְשָׁה וּשְׁכֵב עַמָּה וּמִצָּא רָהָ קָרֵי 29 וְגַנְחֵן הָאִישׁ הַשְׁכֵב עַמָּה לְאָבִי הַגָּעֵר חַמְשִׁים בְּסֶף וְלוּ תְּהִיה לְאָשָׁה תְּחִזְקָה אֲשֶׁר עָנָה לְאֶיְלָל שִׁלְחוֹ בֶּלֶם יָמָנוֹ: ס

לֹא־יִקַח אֲישׁ אֶת־אֲשָׁתָּה ⁽³⁰⁾ [C.XXIII.]
אֲבָנִי וְלֹא יָגַלְהַ בָּנְגֵר אָבִיו: ס

Das XXIII.

I. Kirchen glieder. II. Reinigkeit des lagers. III. Hurenlych. IV. Wucher- und V. Feld-Recht.
לֹא־יָבָא בְּצֻעָד רְכָה וְכָרוֹת שְׁפָנָה ⁽¹⁾
בְּקָרְבָל וְהָזָה: ס
לֹא־יָבָא מִמּוּר בְּקָרְבָל וְהָזָה ⁽²⁾
גַם דָוֶר עִשְׂרֵי לֹא־יָבָא לוּ ⁽²⁾
בְּקָרְבָל וְהָזָה: ס
לֹא־יָבָא עַמּוֹנֵי וּמוֹאָבִי בְּקָרְבָל יְהוָה ⁽³⁾
גַם דָוֶר עִשְׂרֵי לֹא־יָבָא לְרָם ⁽³⁾
בְּקָרְבָל וְהָזָה עַד־עוֹלָם: ס
עַל־רַבְבָר אֲשֶׁר לֹא־קָרְמֵי אֲתָנְבֵן ⁽⁴⁾
בְּלָחָם וּבְמָפָיִם בְּרוֹךְ בְּצָאתְכֶם מִפְּצָרִים
וְאֲשֶׁר שְׁנָר עַלְיהָ אָתָה־בְּלָעָם בָּן־
בְּעוֹר מְפַתּוֹר אַרְם נְהָרִים לְקָלְלָה: ס
וְלֹא־אָבָה וְהָזָה אַרְהֵיךְ לְשָׁמְעַ אֶל־ ⁽⁵⁾
בְּלָעָם וְיִהְפֵךְ וְהָזָה אֱלֹהִיךְ לְךָ אָתָה־
הַקָּלְלָה לְבָרְכָה כִּי אֲהָבָה וְהָזָה
אֱלֹהִיךְ: לֹא־תְּרַשֵּׁ שְׁלָמָם וְטָבָחָם ⁽⁶⁾
כָּל־יְמֵיךְ לְעוֹלָם: ס
לֹא־תְּתַעַב אַרְמֵי כִּי אֲחֵיךְ הָזָא לֹא־ ⁽⁷⁾
תְּתַעַב מִצְרֵי כִּי־גָרְחֵית בָּאָרֶצֶת:
בְּנֵיכֶם אֲשֶׁר־יָולְדוּ לְהָם דָוֶר שְׁלָשִׁי ⁽⁸⁾
בָּאָלָה לְהָם בְּקָרְבָל יְהוָה: ס
פִּירְתָּצָא מִתְּחָנָה עַל־אִיבָה וּנְשָׁמְרָתָה ⁽⁹⁾
מְכָלָל בְּרֵרָע: ס
כִּי־וְהָזָה בְּהָ אֲישׁ אֲשֶׁר לֹא־יְהִי ⁽¹⁰⁾
טוֹהָר מִקְרָה־לִילָה וּצְאָאָל־מִחְיָה
לְמִתְּחָנָה לֹא־יָבָא אֶל־תֹּורַת הַמִּתְּחָנָה:
וְהָזָה לְפָנוֹת־עָרֵב יְרַחַץ בְּמִים וּכְבָא ⁽¹¹⁾
הַשְׁמֵשׁ יָבָא אֶל־תֹּורַת הַמִּתְּחָנָה:
וְיַרְתָּה לְכָ מִחוֹזָ לְמִתְּחָנָה וּצְאָתָה ⁽¹²⁾
שְׁפָרָה חִיזָן:

30. Niemand soll seines vaters weib nehmen; und nicht aufdecken seines vaters decke. *3 Mos. 18, 8. sc.

Capitel.

IV. Wucher- und V. Feld-Recht.
Es soll kein zerstossener noch verschmitter in die gemeine des HERREN kommen.

2. Es soll auch kein hurenkind in die gemeine des HERREN kommen, auch nach dem zehenten glied: sondern soll schlecht nicht in die gemeine des HERREN kommen.

3. Die Ammoniter und * Moabiter sollen nicht in die gemeine des HERREN kommen, auch nach dem zehenten glied: sondern sie sollen nimmermehr hinein kommen: * Neh. 13, 1.

4. Darum, daß sie euch nicht zuvor famen mit brode und wasser auf dem wege, da ihr aus Egypten zoget; und dazu wieder euch dingeten den *Bileam, den sohn Beor von Pethor, aus Mesopotamia, daß er dich verfluchen solte. * 4 Mos. 22, 5. seq.

Jos. 24, 9. Offenb. 2, 14.

5. Aber der HERR, dein Gott, wolte Bileam nicht hören, und wandelte dir den fluch in den segen: darum, daß dich der HERR, dein Gott, lieb hatte.

6. Du soll ihnen weder glück noch guts wünschen dein lebenlang ewiglich.

7. Die Edomiter soll du nicht für greuel halten: er ist dein bruder. Den Egyptianer soll du auch nicht für greuel halten: denn du bist ein fremdling in seinem lande gewesen. * 1 Mos. 25, 25. 26.

8. Die kinder, die sie im dritten gliede zeugen, sollen in die gemeine des HERREN kommen.

II. 9. Wenn du aus dem lager gehest, wie der deine feinde: so hüte dich vor allem bösen.

10. Wenn iemand unter dir ist, der nicht rein ist, daß ihm des nachts was wiedersahen ist: der soll hinaus vor das lager gehen, und nicht wieder hinein kommen,

11. Bis er vor abends sich mit wasser batde. Und wann die sonne untergangen ist, soll er wieder ins lager gehen.

12. Und du soll außen vor dem lager einen ort haben, dahn du zur noth hinaus gehest.

13. Und

13. Und soll ein schäufflein haben: und wenn du dich drausen sehn willst, soll du damit graben; und wenn du gesessen bist, soll du zuscharren, was von dir gangen ist.

14. Denn der Herr, dein Gott, * wohnt unter deinem lager: daß er dich errette, und gebe deine feinde vor dir. Darum soll dein lager heilig seyn, daß keine schande unter dir gesehen werde, und er sich von dir wende. * 3 Mos. 26,12.

15. Du soll den knecht nicht seinem herrn überantworten, der von ihm zu dir sich entwande hat.

16. Es soll ber dir bleiben an dem ort, den er erwehlet in deiner thore einem, ihm zu gut: und soll ihn nicht schinden. * 2 Mos. 22,21. III. 17. Es soll keine hure seyn unter den tödtern Israel, und kein hurer unter den söhnen Israel.

18. Du soll kein hurenlohn, noch hundegeld in das haus Gottes, deines Herrn, bringen, aus irgend einem gelübbd: denn das ist dem Herrn, deinem Gott, beydes ein greuel.

IV. 19. Du soll an deinem bruder nicht wuchern, weder mit gelde, noch mit sveise, noch mit allem, damit man wuchern kann.

20. Au dem fremden magst du wuchern, aber nicht an deinem bruder: auf daß dich der Herr, dein Gott, segne in allem, das du vornimst im lande, dahin du kommest, dasselbe einzunehmen.

21. Wenn du dem Herrn, deinem Gott, * ein gelübbd ihast, so soll du es nicht verziehen zu halten: denn der Herr, dein Gott, wirds von dir fordern, und wird dir sünde seyn.

* 3 Mos. 27,2. 4 Mos. 30,3. † Ps. 50,14.

22. Wenn du das geloben unterwegen lässest, so istt dirs keine sünde.

23. Aber was zu deinen lippen ausgangen ist, soll du halten, und darnach thun: wie du dem Herrn, deinem Gott, freiwillig gelobet hast, das du mit deinem munde geredt hast.

V. 24. Wenn du in deines nächsten weinberg gehest: so magst du der trauben essen nach deinem willen, bis du satt habest; aber du soll nichts in dein gefäß thun.

25. Wenn du * in die saat deines nächsten gehest: so magst du mit der hand ähren abrufen, aber mit der sickel soll du nicht drinnen hin und hersfahren. * Matth. 12,1.

14. יותר תריה לך על אינך והיה בשתך חוץ וחפרה בה ושבת וכסית הארץ כאחך:

שׁ פִי יהוה אלהו מתחלה ברכוב מחניך להאלך ותת איביך לפניה ותיה מחניך קרווש ולא יראה בה ערות דבר ושב מאריך:

ס 16 לא תסגר עבר אל ארנו אשר ניצל אליך נעם ארנו:

ז 17 עפק ישב בקרבה במקומות אשר יבחר באחר שעניך בטוב לו לא תוננו ס:

8 לא תריה קרש מבעוט ישראלי ולא יהוה קרש מבני ישראל:

9 לא תביא אתן זונה ומחרר כלב בית יהוה אלהיך לכל גור כי חועבת יהוה אלהיך שם שניהם:

כ לא תשיד לאחיך נשא כשר נשא אבל נשא כל רבר אשר ישא:

ג לנכני תשיד ולאחיך לא תשיד למגע יברך יהוה אלהיך בכל משלח יברך על הארץ אשר אתה באת שפחה:

22 לרשפה: ס כי תזר נזר ליהוה אלהיך לא ת אחר לשלו כי רשותך ידרשנו יהוה אלהיך מעפה ותיה בה:

חטא: ס כי תחול לנזר לא יהוה בה חטא:

23 כווצא שפוחך תשנור ועשית כאשר נזרת ליהוה אלהיך נזרה אשר כ:

ברית בפי: ס כי חבא בכרם רעה ואכלת ענבים כנפשה שבעה ואל כל זה לא תחנן:

26 כי חבא בכרם רעה וקטפת מלילת בירך וחרמש לא תניג על קמץ:

רע: ס גג גג

Das XXIV. Capitel.

I. Von Scheidebriefe. II. Pfand. III. Menschenraub. IV. Aufzug. V. Worg. VI. Riedlohn.
VII. Blutrecht. VIII. Gericht. IX. Armen pflege.

כִּי יִקַּח אִישׁ אֲשֶׁר וְבָעֵלָה וְחַדֶּה אָנֹם - לֹא תִּמְצֵא - חַדָּן בְּעִינָיו בַּיּוֹם
בְּהַ עֲרוֹת רַבֵּר וְלַתְבֵּה לְהָ סְפַר כְּרִיתָה
וְנִמְתֵּן בִּירָה וְשְׁלָחוֹת מִבְּתוֹן :

וְעַזָּה מִבְּתוֹן וְהַלְבָה וְחִתָּה לְאִישׁ - אֶחָר :

וְשְׁנָאָה רָאִישׁ הַאֲחִרּוֹן וּבְמַבְּלִיחָה 3
סְפַר כְּרִיתָה וְנִמְתֵּן בִּירָה וְשְׁלָחוֹת
מִבְּתוֹן אוֹ כִּי יִמְוֹת רָאִישׁ הַאֲחִרּוֹן
אֲשֶׁר - לְקַתָּה לוֹ לְאִישׁ :

לֹא - יַוְיכֵל בָּעֵלָה הַרְאָעָז אֲשֶׁר - שְׁלָחוֹת 4
לְשִׁובָה לְקַתָּה לְהַזְוֹת לוֹ לְאִישׁ אֲחִרּוֹ
אֲשֶׁר הַטְּפָאָה בַּיּוֹם תְּעוּבָה הוּא לִפְנֵי
יְהוָה וְלֹא תְחִתְיָא אֶת - הָאָרֶץ אֲשֶׁר

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נִמְתֵּן לְהָ נְחָלָה : 5
כִּי יִקַּח אִישׁ אֲשֶׁר תְּרַשֵּׁה לֹא יִצְאָה
בָּאָבָא וְלֹא יַעֲבֵר עַלְיוֹן לְכָל -
פְּגֻרָנְךָ יְהוָה לְבִתוֹ שְׁנָה אַחֲת
וּשְׁמַח אֶת - אֲשֶׁר - וְרַכְבָּה בַּיּוֹם

לֹא - יַחֲלִל רְחִים וְרַכְבָּה בַּיּוֹם 6

ס

חַיָּה חַבֵּל : 7
כִּי יִמְצֵא אִישׁ גָּבָב נֶפֶשׁ מַאֲחִיזָה
מַבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהַתְּעַפֵּר - בָּו וּמְכֹרָה וּמְתָתָה
הַגָּבֵב הַהוּא וְבִעַרְתָּת תְּרֵעָה מִקְרָבָה : ס
הַשְּׁמָר בְּגַגְעַן - הַצְּעָרָת לְשִׁמְרָה מַאֲרָה 8
וְלַעֲשׂוֹת כָּל אֲשֶׁר יִזְרֹעֵל אֶתְכֶם
הַכְּנִים הַלוּסִים כַּאֲשֶׁר צְוָתֶם
הַשְּׁמָנוֹן לְעַשׂוֹת :

וְכֹור את אֲשֶׁר - עַשָּׂה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ 9
לִמְרִים בְּגַהָה בְּאַתְכֶם מִפְצִים : ס
כִּי - תְּשַׂחַת בְּרִעה מִשְׁאָתָן מִאֲוֹמהָ
לֹא - תַּבָּא אֶל - בַּיּוֹן לְעַבְט עַבְטָוֹן :

W^enne iemand ein weib nimt und
Wehleitet sie, und sie nicht gnade fin-
det vor seinen augen, um etwa einer unlust
willen: * so soll er einen scheidebrief schrei-
ben, und ihr in die hand geben, und sie aus
seinem hause lassen. * Matth. 5, 31. x.

2. Wenn sie denn aus seinem hause gan-
gen ist, und hingehet, und wird eines an-
dern weib;

3. Und derselbe andere mann ihr auch
gram wird, und einen scheidebrief schrei-
bet, und ihr in die hand gibt, und sie aus
seinem hause lässt; oder so derselbe andere
mann stirbt, der sie ihm zum weibe genom-
men hatte:

4. So kann sie ihr *erster mann, der sie
ausließ, nicht wiederum nehmen, daß
sie sein weib sey, nachdem sie ist unrein;
denn solches ist ein greuel vor dem
HERRN, auf daß du das land nicht zu
sünden macheß, das dir der HERR, dein
Gott, zum erbe gegeben hat. * Jer. 3, 1.

5. Wenn iemand neulich ein weib ge-
nommen hat: der soll nicht in die heer-
fahrt ziehen, und man soll ihm nichts auf-
legen. Er soll frey in seinem hause seyn
ein jahr lang: daß er frölich sey mit sei-
nem weibe, das er genommen hat. * c. 20, 7.

II. 6. Du sollst nicht zu pfande nehmen den
untersten und obersten mühstein: denn er
hat dir die seele zu pfande gesetz.

III. 7. Wenn iemand funden wird, der
aus seinen brüdern eine * seele stihlet aus
den kindern Israel, und versegt oder ver-
kaufft sie: folcher dieb soll sterben, daß du
das böse von dir thust. * 2 Mof. 21, 16.

1 Tim. 1, 10.

IV. 8. Hüte dich vor der plague des aussa-
ges, daß du mit fleiß haltest und thust: al-
les, das dich die * priester, die leviten, leh-
ren, und wie sie euch gebieten, das sollt ihr
halten, und darnach thun,

* 3 Mof. 13, 8. c. 14, 2. 2 Sam. 3, 29.

9. Gedencke, was * der HERR, dein
Gott, thät mit Mirjam auf dem wege,
da ihr aus Egypten zoget. * 4 Mof. 12, 10.

V. 10. Wenn du deinem nächsten irgend
eine schuld borgest: so sollst du nicht in sein
haus gehen, und ihm ein pfand nehnien;

ii. Son.

11. Sondern du soll haussen stehen, und er, dem du borgest, soll sein pfand zu dir heraus bringen.

12. Ist er aber ein dürftiger, so sollst du dich nicht schlaffen legen über seinem pfande:

13. Sondern * soll ihm sein pfand wiedergeben, wenn die sonne untergehet; daß er in seinem Kleide schlosse, und segne dich. Das wird dir vor dem HERRN, deinem Gott, eine gerechtigkeit seyn.

* 2 Mos. 22, 26.

VI. 14. Du sollst dem dürftigen und armen * seinen lohn nicht vorbehalten: er sei von deinen brüdern oder fremdlingen, der in deinem lande und in deinem thor ist.

* 3 Mos. 19, 13. sc.

15. Sondern soll ihm seinen lohn des tages geben, daß die sonne nicht drüber untergehe: denn er ist dürftig, und erhält seine seele damit, auf daß er nicht wieder dich den HERRN anrufe, und sei dir sünde.

VII. 16. Die * väter sollen nicht für die kinder, noch die kinder für die väter sterben: sondern ein leglicher soll für seine sünde sterben. * 2 Kön. 14, 6. 2 Chron. 25, 4.

Jer. 31, 30. Ezech. 18, 19, 20.

VIII. 17. Du soll das * recht des fremdlings und des wäysen nicht beugen, und soll der witwen nicht das kleid zum pfande nehmen. * 2 Mos. 22, 21. sc.

18. Denn du sollt * gedenken, daß du knecht in Egypten gewesen bist: und der HERR, dein Gott, dich von dannen erlöset hat. Darum gebiete ich dir, daß du solches thust. * c. 5, 15. c. 15, 15. c. 16, 12.

IX. 19. Wenn du auf deinem acker geerntet hast, * und einer garben vergessen hast auf dem acker, so soll du nicht umkehren dieselbe zu holen: sondern sie soll des fremdlingen, des wäysen, und der witwen seyn; auf daß dich der HERR, dein Gott, segne in allen wercken deiner hände.

* 3 Mos. 19, 9. sc.

20. Wenn du deine öhlsäume hast geschüttelt, so soll du nicht nachschütteln: es soll des fremdlingen, des wäysen und der witwen seyn.

21. Wenn du deinen weinberg gelesen hast, so soll du nicht nachlesen: es soll des fremdlingen, des wäysen, und der witwen seyn.

11. בְּחִזֶּקָתְּ עַמְּךָ וְהַאֲיָשָׁה אֲשֶׁר אַתָּה נְשֵׁה
כִּי יוֹצִיא אֱלֹהִים אֶרְצָתְּ הַעֲבֹוט וְהַחֲצֵר :

12. וְאַם - אִישׁ עָנֵן הוּא לֹא תַשְׁכַּב
בְּעַלְבָתוֹ :

13. הַשְׁבֵּב מְשִׁיב לֹא אֶרְצָתְּ הַעֲבֹוט
כְּנָא חַשְׁמָשׁ וְשַׁכֵּב בְּשַׁלְמָחוֹ
וּבְרַכָּה וְלֹא תַתְהִית אַרְקָה לְפָנֵי

יְהֹוָה אֱלֹהִיךְ : ס

14. לֹא תַעֲשֵׂק שְׁגִיר עָנֵן וְאַבְיוֹן
מְאַחֲרָךְ אוֹ מִגְּרָה אֲשֶׁר בָּאָרֶץ
בְּשֻׁעָרִיךְ :

15. בְּזֹאת תַּהַנוּ שְׁכַּחַו וְלֹא תַבְאֵעַלְוֹ
חַשְׁמָשׁ כִּי עָנֵן הוּא וְאֱלֹהִים הוּא
נְשָׁא אֶרְצָתְּ גַּפְשָׁו וְלֹא יַקְרָא עַלְיָה
אַל יְהֹוָה זְהִיה בָּה חַטָּאת : ס

16. לֹא וּמְתָחוֹ אֲבוֹתָךְ עַל - בְּנִים
וּבְנִים לֹא וּמְתָחוֹ עַל - אֲבוֹתָךְ
אִישׁ בְּחַטָּאוֹ וּמְתָחוֹ : ס

17. לֹא תַתְהִית מִשְׁפָּט גַּם יְהָזָם וְלֹא
תַחֲבֵל בָּנֶר אַלְמָנָה :

18. וּנְכַרְתָּ כִּי עַבְדָּת הָיִת בְּמִזְרָיכָם וַיַּפְרַךְ
יְהֹוָה אֱלֹהִיךְ מִשְׁמָךְ עַל - כֵּן אַנְכֵי
מִצְרָה לְעֵשָׂות אֶרְצָתְּ תְּבַקֵּר הַוֹּתָה :

19. בְּיַתְעַר קַצְרָה בְּשַׁרְךָ וְשַׁחַת
עַמְּרָה בְּשַׁרְתָּה לֹא - תַשְׁובֵ לְקַחְתָּ
לְגַדְלָה לְיִתְחַזֵּם וְלְאַלְמָנָה יְהָיָה
לְמַעַן יַבְרָכֶךָ יְהֹוָה אֱלֹהִיךְ בְּכָל
מְעָשָׁה יְרִיכָךְ : ס

כְּיַתְבַּט וַיַּהַי לֹא תִפְאַר אַחֲרֵיךְ
לְגַדְלָה לְיִתְחַזֵּם וְלְאַלְמָנָה יְהָיָה :

21. בְּיַתְבַּרְכֶּךָ בְּרַכְתָּךְ לֹא תַעֲלַל אַחֲרֵיךְ
לְגַדְלָה לְיִתְחַזֵּם וְלְאַלְמָנָה יְהָיָה : ס

וְיָכֹת בֵּיד עַבְרִית בָּאָרֶץ בָּאָרֶץ מִצְרָיִם עַל־²²
כִּן אֲנָכִי מִצּוֹק לְעֵשָׂת אֶת־דָּבָר הַוּסָס

Das XXV.

I. Wergia freiget. II. Gemmen-erweckung. III. Schlägeret. IV. Recht gewicht. V. Rache Amalek.
כִּי־יְהֹוָה רַب בֵּין־אֲנָשִׁים וּגְנָשָׁא
אֶל־הַמִּשְׁפָּט יְשֻׁפְּטוּם וְחַצְלִיקָה אֶת־
הַצְּדִיק וְהַרְשָׁעוּ אֶת־הַרְשָׁעָה :

וְיִהְיֶה אָם־בֵּין תְּכוֹתָה הַרְשָׁעָה וְהַפִּילָה
הַשְּׁפָט זָהָבוֹ לִפְנֵי כָּרְבִּי רְשָׁעָתוֹ
בְּמָسְפֵּר :

אַרְבָּעִים יַכְפְּנוּ לֹא יִסְף פָּנִים־וּטָהָר
לְהַבְּתוֹ עַל־אֱלֹהִים מִנְחָה רְבָה וּנְקָלָה
אֲחֵיךְ לְעִינָךְ :

לֹא־תַּחֲסִם שָׂור בְּרוּשָׁוּ : ס 4

כִּי־יַשְׁבֵּו אֶחָדִים יְחִינּוּ וּמָתָה אַחֲרָה
מִרְמָם וּבָנָן אַיִן־לֹא־תַּהֲרִיחָ אַשְׁתָּרָה־
חַמְתָּה חַחְזָתָה לְאִישׁ גָּרְבָּה בְּנָא
עַלְתָּה וְלַקְחָתָה לֹא לְאַשְׁה וּבִבְמָה :
וְיִהְיֶה רַבְנָוָר אָשָׁר תָּלַד יְקָום
עַל־שֵׁם אֶחָדו הַמְּתָת וְלֹא־יִמְתָּה
שְׁמוֹ מִיָּשָׁרָאֵל :

וְאָמָר לֹא יַחֲפֵץ הָאִישׁ לְקַחַת ?
אֶת־יְבָמָתוֹ וְעַלְתָּה יְכַתְּהוּ רְשָׁעָתָה
אֶל־חַוקָּנִים וְאָמְרָה מֵאָן יְבָמֵי
לְחַקְוִים לְאֶחָדו שֵׁם בִּשְׁرָאֵל לֹא
אָבָה יְבָמֵי :

וְקָרָאוּ לֹא זְקָנִי־עִירּוֹ וּרְבָרְיוֹ אָלָיו ?
וְעַמְרָה וְאָמְרָה לֹא חַפְצָתִי לְקַחַת :

וּנְגַשְּׁתָּה וּבְמִתוֹ אָלָיו לְעִינִי הַקָּנִים וּ
וְחַלְצָה נְעַלְתָּה מֵעַל בְּגָלוּ וְרוֹכָה בִּפְנֵי
וּנְתָהָר וְאָמְרָה כְּכָה יִعָשָׂה
לְאַשְׁר לֹא־יִבְנֶה אֶת־בֵּית אֶחָדו :

22. Und soll * gedachten, daß du knecht in Egyptenland gewesen bist: darum gebiete ich dir, daß du solches thust. * v. 18.v.

Capitel.

V. Rache Amalek.
Wenn ein hader ist zwischen män-
nern: so soll man sie vor gericht
bringen, und sie richten, und den * gerech-
ten recht sprechen, und den gottlosen ver-
dammen. * Spr. 17, 15.

2. Und so der gottlose schläge ver-
dienet hat: soll ihn der richter heissen
nieder fallen, und sollen ihn vor ihm
schlagen, nach der maß und zahl seiner
missethat.

3. Wenn man ihm * vierzig schläge ge-
geben hat, soll man ihn nicht mehr schla-
gen: auf daß nicht, so man mehr schlä-
ge gibt, er zu viel geschlagen werde, und
dein bruder scheuslich vor deinen augen
sen. * 2 Cor. 11, 24.

4. Du * sollst dem ochsen, der da drischet,
nicht das maul verbinden. * 1 Cor. 9, 9.

1 Tim. 5, 18. 1ac. 5, 4.

II. 5. Wenn brüder bei einander wohnen,
und einer stirbt ohne kinder: so * soll des
verstorbenen weib nicht einen fremden
mann draussen nehmen; sondern ihr schwä-
ger soll sie beschaffen, und zum weibe neh-
men, und sie ehelichen. * Ruth 4, 5.

Matth. 22, 24. Marc. 12, 19. Luc. 20, 28.

6. Und den ersten sohn, den sie gebieret,
soll er bestätigen nach dem namen seines
verstorbenen bruders: daß sein name nicht
verstilget werde aus Israel.

7. * Gefällets aber dem mann nicht,
daß er seine schwägerin nehme; so soll sie,
seine schwägerin, hinauf gehen unter das
thor vor die ältesten, und sagen: Mein
schwager wegert sich seinem bruder einen
namen zu erwecken in Israel, und will mich
nicht ehelichen. * Ruth. 4, 4. seq.

8. So sollen ihn die ältesten der stadt
fordern, und mit ihm reden. Wenn er
denn steht und spricht, es gefället mir
nicht sie zu nehmen:

9. So soll seine schwägerin zu ihm
treten vor den ältesten, und ihm einen
schuh ausziehen von seinen füssen, und
ihn ansprechen, und soll antworten und
sprechen; also soll man ihm einem
ieden mann, der seines bruders haus nicht
erbauen will.

10. Und

10. Und sein name soll in Israel heissen
des barfüssers haus.
III. 11. Wenn sich zween männer mit einan-
der hadern, und des einen weib läufft zu,
dass sie ihren man errette von der hand
des, der ihn schläget; und strecket ihre hand
aus, und ergreiffet ihn bey seiner scham:
12. So soll du ihr die hand abhauen,
und dein auge soll ihr nicht verschonen.
IV. 13. Du * soll nicht zweyerley ge-
wicht in deinem sac, groß und klein,
haben. * 3 Mos. 19, 36. Ex. 45, 10.
14. Und in deinem hause soll nicht zweyerley schefel, groß und klein, seyn.
15. Du * soll ein völlig und recht gewicht,
und einen völligen und rechten schefel ha-
ben: auf daß dein leben lange währe in
dem lande, das dir der HERR, dein Gott,
geben wird. * 3 Mos. 19, 35. 1c.
16. Denn wer solches thut, der ist dem
HERRN, deinem Gott, ein greuel: wie
alle, die übel thun. * Spr. 11, 1.
V. 17. Gedencfe, was dir die Amalekiter
thäten auf dem wege, da ihr aus Egypten
zoget: * 2 Mos. 17, 8. 1c.
18. Wie sie dich angriffen auf dem wege,
und * schlugen deine hintersten, alle die
schwachen, die dir hinten nachzogen, da du
müde und matt warest; und fürchteten
Gott nicht. * Jos. 10, 19.
19. Wenn nun der HERR, dein Gott,
dich zur ruhe bringet von allen deinen fein-
den umher im lande, das dir der HERR,
dein Gott, gibt zum erbe einzunehmen: so
* soll du das gedächtniß der Amalekiter
austilgen unter dem himmel. Das ver-
giß nicht. * 1 Sam. 15, 2. 3. 1 Chron. 5, 43.

Das XXVI. Capitel.

I. Weihung der erstlinge durchs gebet. II. Leviten gehend. III. Vermahnung.

Wenn du ins land kommst, das dir
der HERR, dein Gott, zum erbe
geben wird, und nimsts ein, und wohnest
drinnen:

2. So * soll du nehmen allerley erste früch-
te des landes, die aus der erden kommen,
die der HERR, dein Gott, dir gibt; und
soll sie in einen forb legen, und bingehen
an den ort, den der HERR, dein Gott, er-
wehnen wird, daß sein name daselbst woh-
ne. * 2 Mos. 23, 19. c. 34, 26. 3 Mos. 2, 14.
c. 23, 10. 5 Mos. 16, 10.

- וְנִקְרָא שְׁמוֹ בֵּיתֶךָ חַלְצֵי
הַגּוֹלֵל: ס כִּי־יִגְזֹעֲו אַנְשִׁים יִחְרֹן
אִישׁ וְאֶחָדו וּקְרָבָה אֲשֶׁר־הַחֲרֵב
לְרִאשֵׁל אֶחָד אִשָּׂת מִזְקֵנָה מִכְהֵב
וְשְׁלָמָה יָדָה וְרְחוּקָה בְּמִבְשִׁיו: ס
וְקִצְתָּה אֶת־כֶּפֶת לֹא תַּחֲסֹס עַינֶּךָ: ס
לֹא־יִהְיֶה לְךָ בְּגִיסָה אָבִן וְאָבוֹן
גְּרוּלָה וּקְטָנָה: ס
לֹא־יִהְיֶה לְךָ בְּבִיתְךָ אָפָה וְאִיפָה
גְּרוּלָה וּקְטָנָה: ס
טו אָבִן שְׁלָמָה וְצָרָק יִרְחָה־לְךָ אִיפָה
שְׁלָמָה וְצָרָק יִרְחָה־לְךָ לְמַעַן יִאָרִיכָה
יִמְיָה עַל הַאֲרָמָה אֲשֶׁר־יִהְנֹה אֱלֹהָךְ
נָתַן לְךָ: כִּי חֹזֵעַת יִהְנֹה אֱלֹהָךְ
כָּל־עֲשָׂה אֱלֹהָךְ כָּל־עֲשָׂה עַל: פ
זָכָר אֶת אֲשֶׁר־עֲשָׂה לְךָ עַמְלָק
בְּרָה בְּצָאָהָם מִפְאָרִים: פ
אֲשֶׁר קָרָה בְּרָה וַיָּגֹב בָּהּ כָּל־
הַחַשְׁלִים אֲחָרָיךְ וְאֶתְחַזְקָה עַנְפָה וְנוֹעַ
וְלֹא יָרָא אֱלֹהִים: פ
וְהִיה בְּהִנְצִיחָה וְהִזְרֹה אֱלֹהִיךְ לְךָ מְכֻל־
אִיבָּר מִסְכָּב בְּאָרֶץ אֲשֶׁר־יִהְזֹר אֱלֹהָךְ
נָתַן לְךָ נְחָלָה לְרִשְׁתָה תְּמִחָה אֶת־
גְּנַךְ עַמְלָק מִתְחַת רְשָׁמִים לֹא תַשְׁכַח:

א וְתִהְיֶה כִּי־תִּבְזֹא אֶל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר־יִהְנֹה אֱלֹהִיךְ נָתַן לְךָ נְחָלָה
וְיִרְשָׁתָה וְוַשְׁבָתָה: בָּה
וְלִקְחָתָ מִרְאַשֵּׁת כָּל־פְּרִי הַאֲרָמָה
אֲשֶׁר תִּבְיא מִאָרֶץ אֲשֶׁר־יִהְנֹה
אֱלֹהִיךְ נָתַן לְךָ וְשִׁמְתַּט בְּטַנָּא וּבְלַגְעָה
אֶל־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יִהְנֹה
אֱלֹהִיךְ לְשָׁמָן שְׁמוֹ שָׁם: ס
הַלְּלָה 3 3. Und

וְכָאַת אֱלֹהֶיךָ כִּי-יְהוָה בְּיִםִים 3
 הָרָם וְאָמַרְתָּ אֲלֹהֵי הָגָרְתִּי חַיְמֶת
 לִיהְיוֹת אֱלֹהֵךְ כִּי-בְּאַתִּי אֱלֹהֵחֶרֶז
 אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְתָּנִי לְתַחַת לְנוּ: 4
 וְלֹקַח הַכְּפֹן הַטְּנָא מִירָא וְרַנְחָרָא
 לְפָנֵי מִזְבֵּחַ יְהוָה אֱלֹהֵךְ: 5
 וְעַנְיָתָךְ וְאָמְרָתָךְ לְפָנֵי יְהוָה אֱלֹהֵךְ כִּי
 אַרְפָּא אָבָר אָבִי וְיִרְאָר מִצְרִימָה
 וְגַעַר שָׁם בְּמִתְיָה מַעַט וְיִהִי-שָׁם
 לְגַוְיִי גַּרְוָל עֲזָוָם וְרַב: 6
 וַיַּרְא אָתָנִי הַמִּצְרִים וַיַּעֲפַנוּ וַיַּתְנַנּוּ 6
 עַלְיָנוּ עַבְרָה קָשָׁר: 7
 וְנִצְעַק אֱלֹהֶיךָ כִּי-יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְתָּנִי וַיַּשְׁמַע 7
 יְהוָה אֶת-קְלָנוּ וַיַּרְא אֶת-
 עַנְיָנוּ וְאֶת-עַמְלָנוּ וְאֶת-לְחַצְנוּ: 8
 וַיַּצְאָנוּ יְהוָה מִפְצָרִים בֵּין חִזְקָה וּבְרוּעָ
 נְטוּיה וּבְמִרְאָא גָּדוֹל וּבְאֶתְוָתָ וּבְמַפְתִּים: 8
 וַיַּבְאָנוּ אֱלֹהֶיךָ הַפְּקָדָס הַזֶּה וַיַּתְהַלֵּנוּ אֶת- 9
 הָאָרֶץ חֹוֹתָא אָרֶץ זֹבֵת חַלְבָּן וּרְכָבָשׂ:
 וְעַתָּה הַפָּה הַבָּאָתִי אֶת-רָאשֵׁית פְּרִי
 הַאֲרָמָה אֲשֶׁר-נִתְחַתָּה לִי יְהוָה וְחַנְחוֹתָ
 לְפָנֵי יְהוָה אֱלֹהֵךְ וְהַשְׁתְּחֹווֹת לְפָנֵי
 יְהוָה אֱלֹהֵיךְ: 10 וְשִׁמְחַת בְּכָל-הַתּוֹב
 אֲשֶׁר נִתְן-לְךָ יְהוָה אֱלֹהֵיךְ וְלִבְתָּחָה
 אֶתְתָּה וְתַלְוָי וְהַגֵּר אֲשֶׁר בְּקַרְבָּךְ: 10 ס
 כִּי תְּנִלַּח לְעֵשֶׂר אֶת-כָּל-מַעֲשָׂר 11
 תְּבוֹאָתְךָ בְּשָׁנָה הַשְׁלִישִׁית שְׁנִינָה
 הַמְּעוּשָׂר וְנִתְחַתָּה לְלוֹי לְגַר לְחַזָּם
 וְלְאַלְמָנָה וְאַכְלָה בְּשֻׁעְרָה וְשַׁבְעָוָה: 11
 וְאָמְרָתָךְ לְפָנֵי יְהוָה אֱלֹהֵךְ בְּעַרְתָּי 12
 הַקְּרָבָשׂ מִן-הַבְּרִיאָת וְגַם נִתְחַיו לְלוֹי
 וְלְגַר לְיִתּוֹס וְלְאַלְמָנָה בְּכָל-מִצּוֹתָךְ
 אֲשֶׁר צִוָּתָנִי לֹא-עֲבָרְתִּי מִפְּצָרִיךְ
 וְלֹא שְׁבַחְתִּי: 13

3. Und soll zu dem priester kommen, der zu der zeit da ist, und zu ihm sagen: Ich bekenne heute dem HERRN, deinem Gott, das ich kommen bin in das land, das der HERR unsren vatern geschworen hat, uns zu geben.

4. Und der priester soll den korb nehmen von deiner hand, und vor dem altar des HERRN, deines Gottes, niedersetzen.

II. 5. Da sollst du antworten und sagen vor dem HERRN, deinem Gott: * Die Söhner wolten meinen vater umbringen; der flog hinab in Egypten, und war daselbst ein fremdling mit geringem volk, und ward daselbst ein groß, stark und viel volk. * 1 Mos. 31,5. 24. † 1 Mos. 46,5.

6. Aber die Egypter * handelten uns übel: und zwungen uns, und legten einen harten dienst auf uns. * 2 Mos. 1,13. 14.

7. Da * schrien wir zu dem HERRN, dem Gott unserer väter, und der HERR erhörete unser schreien, und sahe unser elend, angst und noth: * 2 Mos. 2, 23. 24.

8. Und * führte uns aus Egypten mit mächtiger hand und ausgerecktem arm, und mit grossem schrecken, durch seichen und wunder: * 2 Mos. 12, 51. c. 13,3.

9. Und brachte uns an diesen ort, und gab uns dis*land, da milch und honig innen fleusst. * 2 Mos. 3,8. c. 13,5. c. 33,3.

10. Nun bringe ich die ersten früchte des landes, die du, HERR, mir gegeben hast. Und soll sie lassen vor dem Herrn, deinem Gott: und anbeten vor dem HERRN, deinem Gott:

11. Und frölich seyn über allem gute, das dir der Herr, dein Gott, gegeben hat, und deinem hause; du und der levit, und der fremdling, der bei dir ist. * c. 16,11. 14.

III. 12. Wenn du alle gehenten deines ein-kommeus zusammen bracht hast im dritten jahr, das ist ein zehnten jahr: so soll du dem leviten, dem fremdlingen, dem wässer und den wiwen, nach alle deinem gebot, das du mir geboten hast; ich habe deine gebote nicht übergangen noch ver-gessen; * c. 14, 28.

13. Und soll sprechen vor dem HERRN, deinem Gott: Ich habe bracht, das ge-heiligt ist, aus meinem hause; und habt ge-gaben den Leviten, den fremdlingsen, den wässern und den wiwen, nach alle deinem gebot, das du mir geboten hast; ich habe deine gebote nicht übergangen noch ver-gessen;

פְּצִינָה

14. Ich habe nicht davon gessen in meinem leide, und habe nicht davon gehan in unreinigkeit; ich habe nicht zu den toten davon gegeben; ich bin der stimme des HERRN, meines Gottes, gehorsam gewest und habe gehan alles, wie du mir geboten hast.

15. Siehe herab von deiner heiligen wohnung vom himmel, und segne dein volk Israel, und das land, das du uns gegeben hast: wie du unsern vatern geschworen hast, ein land, da milch und honig innen fleusst. *Ez. 63, 15. Bar. 2, 16.

IV. 16. Heutiges tages gebeut dir der HERR, deln Gott, daß du^{*}thust nach allen diesen geboten und rechten: daß du sie haltest, und darnach thust von ganshem herhen, und von ganher seele. *c. 6, 5.

17. Dem HERRN hast du heute ge redt, daß er dein Gott sey, daß du in allen seinen wegen wandelst, und haltest^{*} seine gesetze, gebote und rechte, und seiner stimme gehordhest. *c. 5, 31.

18. Und der HERR hat dir heute ge redt, * daß du sein eigen volk seyn sollst, wie er dir geredt hat, daß du alle seine gebote haltest: *c. 7, 6. 2c.

19. Und er dich das höheste mache, und du gerühmet, gepreiset und geehret werdest über alle völker, die er gemacht hat; daß du dem HERRN, deinem Gott, ein heilig volk seyst, wie er geredt hat.

Das XXVII. Capitel.

I. Dencksteine der kinder Israel; II. Auch art und weise zu segnen und zu suchen.

Und Mose samt den ältesten Israel gebot dem volk, und sprach: Behaltet alle gebote, die ich euch heute gebiete.

2. Und zu der zeit, wenn ihr^{*} über den Jordan gehet ins land, das dir der HERR, dein Gott, geben wird, sollt du grosse steine aufrichten, und sie mit falck rünchen; *Jos. 3, 17.

3. Und darauf schreiben alle worte dieses gesekes, wenn du hinüber kommst: auf daß du kommest ins land, das der HERR, dein Gott, dir geben wird, ein land, da milch und honig innen fleusst, wie der HERR, deiner vater Gott, dir geredt hat.

4. Wenn ihr nun über den Jordan geht: so sollt ihr selche steine aufrichten

14. לא - אַבְלָתִי בְּאַנֶּי מִפְנֵן וְלֹא - בְּעֲרַתִי
מִפְנֵן בְּטַמֵּא וְלֹא - נִתְעַזֵּי מִמְנָנוּ
לִמְתָּא שְׁמֻעָתִי בְּכָלִי יְהוָה אֱלֹהִים
עֲשִׂירִי בְּכָל אֲשֶׁר צִוִּיתִי:

טו השכינה מפעון ברשות מון - השמיים

וברה הארץ עפָך ארץ ישראל אתה
הארמה אשר נתתנה לנו באשר נשבעת
לאבותינו ארץ זכתה חלב ורכש: ס

16. הִיּוּם הַזֶּה יְהוָה אֱלֹהִיךְ מִצּוֹה לְעַשּׂוֹת
את-חֲקִים הָאֱלֹהִים וְאֶת-הַמִּשְׁפָטִים
וּשְׁמִרְתָּן וּשְׁוֹרֵת אֶתְכֶם בְּכָל - לְבָבְךָ

7. וּבְכָל - נְפָשֶׁךָ: אָרֶץ יְהוָה הַמְּרוּךְ
הַיּוּם לְהַזֵּת לְהַלְאָהוּם וְלַלְכָתָב
ברְכָבוֹד וְלִשְׁמֹר תְּקוּנוֹ וְמִצְוֹתוֹ וְמוֹשְׁפָטָיו

8. וְלִשְׁמַע בְּכָל: וְיהוָה הַמִּירְךָ
רֶבֶר - לְהַלְשֹׁמֶר בְּכָל - מִצְוֹתוֹ:

9. וְלִתְחַתָּךְ עַלְיוֹן עַל - כָּל - הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
עֲשָׂה לְתְהִלָּה וּלְשָׁם וּלְחַפָּרָת וּלְהַתָּחַת
עַם - קָרְשׁ לְרוֹתָה אֱלֹהִיךְ כַּאֲשֶׁר דָּבַר:

A וַיְצַוֵּ מֹשֶׁה וּקְנֵן יִשְׂרָאֵל אֶת-הָעֵם
לְאֹמֶר שְׁמֹר אֶת-כָּל-הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אָנֹכִי
מִצְוָה אֶתְכֶם הַיּוּם: וְהַיְהֵ בְּיוֹם אֲשֶׁר
תַּעֲבְרֹו אֶת-הַירְחָן אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-
יְהוָה אֱלֹהִיךְ נָתַן לְהַלְשֹׁמֶר לְהַקְמָת לְהַ-
אֲבָנִים גָּדוֹלָות וּשְׁרָתָן אֶתְכֶם בְּשָׁרֶךָ:

3. וְכִתְבַּת עַלְיוֹן אֶת - כָּל - רְבָרִי הַתּוֹרָה
הַאֲרָתָבְּעַרְבָּה לְמַעַן אֲשֶׁר תָּבָא אֶל-
רָאָרֶץ אֲשֶׁר-וְיהוָה אֱלֹהִיךְ נָתַן לְהַרְחֵב
זְבַח חֶלְבָּה וּרְכָשׁ כַּאֲשֶׁר דָּבַר וְיהוָה אֱלֹהִים

4. אֲבִתְּךָ לְהַלְשֹׁמֶר: וְהַיְהֵ בְּעַרְכָּת אֶתְכֶם
הַיְרָחָן תְּלִיכְמוּ אֶת - הַאֲבָנִים הַאֲלֵרָה-

אֲשֶׁר אָנֹנוּ מִצְוָה אֱתָנָם רֵיָם בְּרוּ
עַבְלָן וְשָׂרֶת אָוֹתָם בְּשִׁיר: וּבְנִיתָה ח
שֶׁם מִזְבֵּחַ לְיהוָה אֱלֹהֵיךְ מִזְבֵּחַ אֲבָנִים
לֹא - תְּנִיף עַלְמָם בְּחָלָל: אֲבָנִים 6
שְׁלָמוֹת הַבְּנָה אֶת-מִזְבֵּחַ יְהוָה אֱלֹהֵיךְ
וְהַעֲלוֹת עַלְיוֹן עולָת לְיהוָה אֱלֹהֵיךְ:
וּזְבוֹחַת נְלָקִים וְאֲכָלַת שָׁם וְשָׁמְחוּת 7

לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיךְ:

וְכִתְבַּת עַל - הָאֲבָנִים אַת - כָּל - דְּבָרָיו 8

הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּאָרֶת הַיְמָן: ס

וַיַּרְבֵּר מִשּׁׁוֹר וְהַפְּנִינִים הַלְּוִיִּם אֶל - 9

כָּל - יִשְׂרָאֵל לְאָמֵר הַסְּפָתָה וְשָׁמְעוּ

יִשְׂרָאֵל רֵיָם הוּא נְרִיָּת לְעַם לְיהוָה קְפָצִיבָן

אֱלֹהֵיךְ: (שְׁמֻעָה בְּקָול יְהוָה יְהוָה יְהוָה)

אֱלֹהֵיךְ וְעִשְׂתָה אֶת - מִצְוֹתָו וְאֶת - מִצְוֹתָו ק'

חֲקָקוּ אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוָה הַיּוֹם: ס

וַיַּצְוֹר מֹשֶׁה אֶת - קָרְעָם בַּיּוֹם הַחַיא לְאָמֵר: 11

אֱלֹהֵינוּ יְעַמְּדוּ לְבָרָךְ אַת - הַעַם עַל - הָר 12

גְּרוֹזִים בְּעַכְרָם אֶת - הַרְקָן שְׁמֻעוֹן וְלֹן וְיְהִרְחָה וְיִשְׁכָר וְיַסְפָּר וּבְנֵימָן:

וְאֱלֹהֵינוּ יְעַמְּרוּ עַל - רַקְלָה בְּרַע עַיְלָל 13

רָאוּבֵן גָּד וְאַשְׁר וּבְנֵי הָן וּבְנֵי הַלְּיָל:

וְעַנְוּ הַלְּוִיִּם וְאָמְרוּ אֶל - כָּל - אַיִשׁ 14

יִשְׂרָאֵל קָול רַם: ס

אָרוֹר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פְּסָל וּמִסְלָה טו

תוּבַעַת יְהוָה מְעַשְּׁה יְהוָה הַרְשָׁ וְשָׁבָם

בְּסָתָר וְעַנְוּ בְּל - הַעַם וְאָמְרוּ אָמֵן: ס

אָרוֹר מַלְחָה אָבָיו וְאָפָו וְאָמֵר כָּל - 16

הַעַם אָמֵן: ס

אָרוֹר מַסְגָּבָן רַעֲרוֹ וְאָמֵר כָּל - 17

הַעַם אָמֵן: ס

אָרוֹר מִשְׁנָה עִיר בְּרָה וְאָמֵר כָּל - 18

הַעַם אָמֵן: ס

(davon ich euch heute gebiere) auf dem
berge Ebal, und mit falck tunchen.

5. Und *solt daselbst dem HERRN,
deinem Gott, einen steinern altar bauen,
darüber kein eisen fahret.* 2 Mos. 20, 25. ic.

6. Von ganzen steinen soll du diesen
altar dem HERRN, deinem Gott, bau-
en: und brandopfer darauf opfern dem
HERRN, deinem Gott.

7. Und solt dancopfer opfern, und da-
selbst essen und * frölich seyn vor dem
HERRN, deinem Gott. * c. 12, 12. 18.

8. Und solt auf die steine alle worte die-
ses gesetzes schreiben, klar und deutlich.

9. Und Mose samt den priestern, den
Levitn, redeten mit dem ganzen Israel,
und sprachen: Merc und höre zu, Israel;
Heute dieses tages bist du ein volck wor-
den des HERRN, deines Gottes;

* c. 26, 18. 19.

10. Dass du der stimme des HERRN,
deines Gottes, gehorsam seyst, und thust
nach seinen geboten und rechten, die ich dir
heute gebiete.

11. Und Mose gebot dem volck desselben
tages, und sprach:

11. 12. Diese sollen stehen auf dem berge
Grisim * zu segnen das volck; wenn ihr
über den Jordan gangen seyd; Simeon,
Levi, Juda, Issachar, Joseph und Ben-
jamin. * c. 11, 29.

13. Und diese sollen stehen auf dem ber-
ge Ebal zu fluchen: Ruben, Gad, Aser,
Sebulon, Dan und Naphtali.

14. Und die Leviten sollen anheben, und
sagen zu iedermann von Israel mit lauter
stimme:

15. Verflucht sey, wer einen gözen oder
gegossen bild macht, einen greuel des
HERRN, ein werck der werckmeister
hände, und setzt es verborgen; und alles
volck soll antworten und sagen, Amen.

16. Verflucht * sey, wer seinem vater
oder mutter fluchet: und alles volck soll
sagen, Amen. * 2 Mos. 21, 17. ic.

17. Verflucht sey, wer * seines nächsten
grenze engert: und alles volck soll sagen,
Amen. * c. 19, 14. Spr. 22, 28.

18. Verflucht sey, wer * einen blinden ir-
ren macht auf dem wege: und alles volck
soll sagen, Amen. * 3 Mos. 19, 14.

19. Verflucht sey, wer das recht des fremdlingen, des wäxzen und der mitwohn beuget: und alles volck soll sagen, Amen.
* 2 Mos. 22, 21. sc.

20. Verflucht sey, wer bey seines vaters weible liegt, daß er aufdecke den fittig seines vaters: und alles volck soll sagen, Amen. * c. 22, 20. 3 Mos. 18, 8. c. 20, 11.

21. Verflucht sey, wer irgend bey ei nem weib liegt: und alles volck soll sagen, Amen. * 3 Mos. 18, 23. sc.

22. Verflucht sey, wer bey seiner schwester liegt, die seines vaters oder seiner mutter tochter ist: und alles volck soll sagen, Amen. * 3 Mos. 18, 9.

23. Verflucht sey, wer bey seiner schwieger liegt, und alles volck soll sagen, Amen.

24. Verflucht sey, wer seinen nächsten heimlich schläget: und alles volck soll sagen, Amen. * 4 Mos. 35, 20.

25. Verflucht sey, wer geschenke nimt, daß er die seele des unschuldigen bluts schläget: und alles volck soll sagen, Amen.

26. Verflucht * sey, wer nicht alle worte dieses gesegnes erfüllt, daß er darnach thue: und alles volck soll sagen, Amen.

* Ps. 119, 21. Jer. II, 3. Gal. 3, 10.

Das XXVIII. Capitel.

I. Segen für die gehorsamen, II. und abscheuliche drohung wieder die ungehorsamen.

Und wenn * du der stimme des HERRN, deines Gottes, gehorchen wirst, daß du haltest und thust alle seine gebote, die ich dir heute gebiete: so wird dich der HERR dein Gott, das höfeste machen über alle völker auf erden.
* 3 Mos. 26, 3. † 5 Mos. 26, 19.

2. Und werden über dich kommen alle diese segen: und werden dich treffen, darum, daß du der stimme des HERRN, deines Gottes, bist gehorsam gewest.

3. Gesegnet * wirst du seyn in der stadt, gesegnet auf dem acker. * c. 30, 9.

4. Gesegnet wird seyn die frucht deines leibes, die frucht deines landes, und die frucht deines weibes, und die früchte deiner ochsen, und die früchte deiner schafe.

5. Gesegnet wird seyn dein korb, und dein übrigtes.

6. Gesegnet wirst du seyn, wenn du eingehest: gesegnet, wenn du ausgehest.

7. Und der HERR wird * deine feinde, die sich wieder dich auflehnen, vor dir

9. אָרוֹר מִטְהָר כַּלְשֶׁפֶט גָּר־יְתּוֹם וְאַלְמָנָה
וַיֹּאמֶר בְּלַעַם אָמֵן:

כ אָרוֹר שָׁכֵב עַם־אֲשֶׁר אָבִיו כִּי גָּלַה
כָּנֶף אָבִיו וַיֹּאמֶר בְּלַעַם אָמֵן: ס

21 אָרוֹר שָׁכֵב עַם־בְּלַעַם אָמֵן: ס
בְּלַעַם אָמֵן: ס

22 אָרוֹר שָׁכֵב עַם־אֶחָתוֹ בַּת־אָבִיו או
בָּת־אָבִיו וַיֹּאמֶר בְּלַעַם אָמֵן: ס

23 אָרוֹר שָׁכֵב עַם־חַתְנָתוֹ וַיֹּאמֶר בְּלַעַם
הָעָם אָמֵן: ס

24 אָרוֹר מִנְחָה הַעֲרוֹ בְּפָתָר וַיֹּאמֶר בְּלַעַם
הָעָם אָמֵן: ס

כִּי אָרוֹר לְקָמָה שָׁחָר לְחִכּוֹת נֶפֶשׁ כְּמֵ
נֶקֶד וַיֹּאמֶר בְּלַעַם אָמֵן: ס

26 אָרוֹר אֲשֶׁר לֹא־יָקַם אֶת־דְּבָרַי הַתּוֹרָה
הָוֹאֶת לְעֹשֹׂת אָוֹתָם וַיֹּאמֶר בְּלַעַם
הָעָם אָמֵן: פ

Das XXIX. Capitel.

I. Segen für die gehorsamen, II. und abscheuliche drohung wieder die ungehorsamen.

וְהַזֶּה אָס־שְׁמוּעַ תִּשְׁמַע בְּכָל־יְהוָה
אֱלֹהֵיךְ לְשֻׁמָּר לְעֹשֹׂת אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו
אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוָה חַיִּים וְנוֹתֵנָה יְהוָה
אֱלֹהֵיךְ עַל־יְהוּדָה עַל־כָּל־גּוֹיִם הָאָרֶץ :

2 וְגַם עַלְיוֹן בְּלַעַם בְּרָכוֹת הָאֱלֹהִים וְהַשְׁגָּנָה
כִּי תִשְׁמַע בְּכָל־יְהוָה אֱלֹהֵיךְ :

3 בָּרוּךְ אַתָּה בָּעֵיר וּבָרוּךְ אַתָּה בְּשָׁרֶת :

4 בָּרוּךְ פָּרִי־בְּתָנָה וּפָרִי אַרְמָתָה וּפָרִי
בְּהַמְּתָה שָׁגָר אַלְפִיה וּעֲשִׂירָתָ צָאנָה :

ה בָּרוּךְ טְנָאָה וּמְשָׁאָרָה :

6 בָּרוּךְ אַתָּה בְּבָאָה וּבָרוּךְ אַתָּה בְּצָאתָה :

7 יְהוָה יְהוָה אָרָץ־אַיִבָּר רְקָמִים עַלְיוֹן :

גָּמִים לְפָנֶיךָ בְּרָךְ אַחֲרֵי יִצְאָה אֱלֹהִיךָ
וּבְשֻׁבָּעָה דְּרָכֶיךָ יִנּוּסָה לְפָנֶיךָ:

יְאֵלֶּה יְהוָה אֱתָל אֶת־הַבְּרָכָה בְּאַסְמֵיכָךְ⁸
וּבְכָל מִשְׁלָחָךְ יְרָחָה וּבְרָכָךְ בְּאָרֶץ אָשָׁר־
יְהוָה אֱלֹהִיךָ נָתַן לְךָ:

יִקְרִימָךְ יְהוָה לֹא לְעַם קָדוֹשׁ כְּאָשֶׁר⁹
נִשְׁבַּע־לְךָ כִּי תִשְׁמַר אֶת־מִצְוֹתָךְ:
יְהוָה אֱלֹהִיךָ וְהַלְכָה בְּרָכָיו:
וְרוֹאֵ בְּכָל־עַמִּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם יְהוָה יִ
גְּכַרְגַּע עַלְיהָ וּרוֹאֵ מִפְּנֵךְ:
וְחוֹתְךָ יְהוָה לְטוֹבָה בְּפְנֵי בְּטַנְבָּךְ¹⁰:
וּבְפְנֵי בְּרָמָתְךָ וּבְפְנֵי אַרְמָתְךָ עַל־
הָאָרֶם אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאָבִיךָ
לְתַרְתָּךְ לְךָ:

וַיַּפְתַּח יְהוָה לְךָ אֶת־אֹוֹצָרוֹ רְתָבָךְ¹¹:
אֶת־הַשְׁנִים לְתַת מְטָר־אֶרְצָךְ בְּעִתּוֹ
וַיִּלְבְּךָ אֶת־כָּל־מִעְשָׂה יְדֶךָ וְתַלוּתָּךָ:
גּוֹיִם רַבִּים וְאֶתְחָה לֹא תַלְוָה:

וְגַנְגָּנָךְ יְהוָה לְרַאשׁ וְלֹא לְונֵבָה וְרוֹיָתָךְ¹³:
רַק לְמִיעָלָךְ וְלֹא תַהֲרֵה לְמִטְפָּה כִּי־
תִשְׁמַע אֶל־מִצְוֹתָךְ יְהוָה אֱלֹהִיךָ
אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוָה הַיּוֹם לְשִׁמְרָה וּלְעַשׂוֹת:
וְלֹא תַסְרֵר מִכְלָה־הַרְכָּבִים אֲשֶׁר אָנֹכִי¹⁴:
מִצְוָתָךְ אֲהָכֵם הַיּוֹם יָמֵנוֹ וְשָׁמָאוֹל
לְלַכְתָּא חֲרֵרִים אֱלֹהִים אֶחָרִים לְעַבְרָם: פ
וְהַיְתָה אָסָד לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה תְּנוּ
אֱלֹהִיךָ לְשִׁמְרָה לְעַשׂוֹת אֶת־כָּל־
מִצְוֹתוֹ וְחַקְתּוֹ אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוָה הַיּוֹם
וּבָאוּ עַלְיָה כָּל־הַקְּלָלוֹת הָאֶחָתָה
וְהַשְׁׁיקָה:

אֲרוֹר אֶתְחָה בָּעֵיר וְאֲרוֹר אֶתְחָה בְּשָׂרָה:¹⁶

אֲרוֹר טְנָאָךְ וּמוֹשָׁאָרָתָךְ:¹⁷

schlagen: durch Einen weg sollen sie ausziehen wieder dich, und durch sieben wege vor dir fliehen.^{* 3 Mos. 26, 7.}

8. Der HERR wird gebieten* dem segen, daß er mit dir sei in deinem Keller, und in allem, das du vornimst: und wird dich segnen in dem lande, das die der HERR dein Gott gegeben hat.^{* 3 Mos. 25, 21.}

9. Der HERR wird dich ihm zum heiligen volk aufrichten, wie er dir geschworen hat; darum, daß du die gebote des HERRN, deines Gottes, hältest, und wandelst in seinem wegen:^{* 2 Mos. 19, 5.}

10. Daz alle völker auf erden werden sehen, daß du nach dem namen des HERRN genannt bist, und werden sich vor dir fürchten.

11. Und der HERR wird machen, daß du überfluss an gütern haben wirst: an der frucht deines leibes, an der frucht deines viehes, an der frucht deines ackers, auf dem lande, das der HERR deinen vätern geschworen hat, dir zu geben.

12. Und der HERR wird dir seinen guten schatz aufzuhun: den himmel, daß er deinem lande regen gebe zu seiner zeit; und daß er segne alle werke deiner hände. Und du wirst vielen völkern leihen, du aber wirst von niemand borgen.

13. Und der HERR wird dich zum haupt machen, und nicht zum schwanz; und wirst oben schweben, und nicht unten liegen: darum, daß du gehorsam bist den geboten des Herrn, deines Gottes, die ich dir heute gebiete zu halten und zu thun.

14. Und daß du nicht weichest von irgend einem wort, das ich euch heute gibbe, weder zur rechten noch zur linken: damit* du andern göttern nachwandelst, ihnen zu dienen.^{* c. 5, 32. Jos. 1, 7.}

II. 15. Wenn* du aber nicht gehorchen wirst der stimme des HERRN, deines Gottes, daß du hältest und thust alle seine gebote und rechte, die ich dir heute gebiete: so werden alle diese flüche über dich kommen, und dich treffen.^{* c. 30, 17. 3 Mos. 26, 14. Klagl. 2, 17. Dan. 9, 11. Mal. 2, 2. Bar. 2, 28, 29.}

16. Verflucht wirst du seyn in der stadt, verflucht auf dem acker.

17. Verflucht wird seyn dein feld, und dein übrigiges,

18. Verflucht wird seyn die frucht deines leibes, die frucht deines landes, die frucht deiner ochsen, und die frucht deiner schafe.

19. Verflucht wirst du seyn, wenn du eingehest: und verflucht, wenn du ausgehest.

20. Der HERR wird unter dich senden unsall, unrath und unglück in allem, das du vor die hand nimmst, das du thust: bis du vertilget werdest, und bald untergehest um deines bösen wesens willen, daß du mich verlassen hast. *Richt. 2, 15.

21. Der HERR wird dir *die sterbedrüse anhängen: bis daß er dich vertilge in dem lande, dahin du kommest dasselbe einzunehmen. *3 Mos. 26, 16. Ezech. 14, 21.

22. Der HERR wird dich schlagen mit schwulst, fieber, hyste, brunst, durre, giftiger lust, und geelsucht: und wird dich verfolgen, bis er dich umbringe. *1 Kön. 17, 7.

23. Dein * himmel, der über deinem haupt ist, wird ehern seyn: und die erde unter dir eisern. *c. 11, 17. 3 Mos. 26, 19.

24. Der HERR wird deinem lande staub und asche für regen geben vom himmel auf dich, bis du vertilget werdest.

25. Der HERR wird dich vor deinen feinden schlagen: durch Zinen weg wirst du zu ihnen ausziehen, und durch sieben wege wirst du vor ihnen fliehen; und wirst zerstreuet werden unter alle reiche auf erden. *3 Mos. 26, 17.

26. Dein leichnam wird eine speise seyn allem gebögel des himmels, und allem thier auf erden: und niemand wird seyn, der sie scheucht.

27. Der HERR wird dich schlagen * mit drüsen Egypti, mit feigwarzen, mit grind und kraße, daß du nicht kanst heil werden. *2 Mos. 9, 9.

28. Der * HERR wird dich schlagen mit wahnsinn, blindheit und rasen des herzens. *Röm. 1, 28.

29. Und wirst tappen im mittage, wie ein blinder tappet im dunkeln: und wirst auf deinem wege kein glück haben. Und wirst gewalt und unrecht leiden müssen dein lebenslang, und niemand wird dir helfen.

30. Ein weib wirst du dir vertrauen lassen, aber ein ander wird bey ihr schlafen. Ein haus wirst du bauen, aber du

3. אָרוֹר פְּרִיד בְּטַנָּה וְפִרְיוֹן אֲרָמָתָח שָׁגֵר
אַלְפִּיך וְעַשְׂתָּרָת צָאנָך:

4. אָרוֹר אַתָּה בְּבָאָה וְאָרוֹר אַתָּה
בְּצָאתָה:

כ יִשְׁלַח יְהוָה בָּנֶה אֶרְזָה הַמְּאָרָה אַתָּה
הַמְּוֹתָה וְאַתָּה הַמְּגֻנָּה בְּכָל מִשְׁלָח
יְרָה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עַד הַשְׁמָרָה וְעַד אֶבְרָה
מִהְרָב מִפְנֵי רֹעֶה מַעַלְלִיה אֲשֶׁר עַזְבָּתִי:

5. וְרַפֵּק יְהוָה בָּךְ אַתָּה הַרְבֵּר עַד פְּלִתוֹ
אַתָּה מַעַל הַאֲרָמָת אֲשֶׁר אַתָּה בָּאָד

6. שְׁמָה לְרַשְׁתָה: יִכְחַח יְהוָה בְּשַׁחַפְתָה
וּבְכָלָחָת וּבְרַלְכָת וּבְחַרְחָת וּבְחַרְבָּה
וּבְשַׁדְפָּן וּבְכִירָקָן וּרְפָפָק עַד אֶבְרָה:

7. וְהַיּוּ שְׁמוֹר אֲשֶׁר עַל רַאשָּׁה נְחַשָּׁת
וּבְאָרֶץ אֲשֶׁר תַּחַזֵּק בְּרוֹגֵל:

8. יְהוָה אֲתָה מַטְרֵר אֶרְצָה אַבְקָן וְעַפְרָה
מִן דְּשָׁמְלִים יִוָּרֶעֶל עַד חַשְׁמָרָה:
כִּי תַּמְגַבֵּחַ יְהוָה נָגֵף לִפְנֵי אַיִלָּה
בְּרַרְתָה אַחֲרֵי הַצָּא אַלְיוֹ וּבְשַׁבְעָה
דָּרְכִים תַּנּוּס לִפְנֵי וְהַיָּת לְעוֹזָה
לְכָל מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ:

9. וְהַיְתָה גְּבַלְתָה לְמַאֲכָל לְכָל עֹזָה
הַשְׁמָלִים וּלְהַבְּמִת הָאָרֶץ וְאַיִן מַחְרִיר:

10. וּבְתוּרוֹם יִכְחַח יְהוָה בְּשַׁחַן מַזְלִים וּבְעַפְלִים
קָרֵי וּבְגָרָב וּבְחָלָס אֲשֶׁר לְאַתָּנוּל לְהַרְפָּא:

11. יִכְחַח יְהוָה בְּשַׁגְעָן וּבְעָרוֹן וּבְתְּמִימָה
לְבָב:

12. וְהַיְתָה מִמְשָׁש בְּצָהָרִים כִּי
יִמְשָׁש הָעוֹר בְּאַפְלָה וְלֹא חַצְלִיח אַתָּה
רַכְבִּיך וְהַיְתָה אַתָּה עַשְׂיך וְגַזְאֵל כָּל

13. רַקְנִים וְאַיִן מוֹשִׁיעַ:
ישַׁבְנָה ל אַשְׁאָה הָאָרֶש וְאַיִש אַחֲר יְשַׁגְּלָנָה בֵּית
קָרֵי 2

תְּבִנָה וְלֹא־תַשְׁכַּח בְּנוֹ כֶּרֶם תְּפֻעָה
וְלֹא תַחֲלַל נָנוֹ:

31 שׂוֹרֵךְ טְבוּחָה לְעֵינֶךְ וְלֹא תַאכְלֵי
מִפְונֵה חַמּוֹרָה גְּזֹולָה מְלֻפְנִיקָה וְלֹא
יַשְׁכַּב לְהָצָאָנָה נְתֻנוֹתָה לְאַיִלָה
וְאַזְן לְהָמֹשְׁיעָה:

32 בְּבִירָה וּבְנָתִיקָה נְתֻנוֹתָם לְעַם אַחֲרֵי
וְעַיִינָה רְאוֹתָה וּכְלֹוֹתָא אֱלֹהִים כָּל־
הַיּוֹם וְאַזְן לְאַלְיָה:

33 פְּרִי אַרְמִיתָה וּכָל־יִגְעָד יַאֲכֵל
עַם אֲשֶׁר לֹא־יַרְעַת וְהִיא תַּקְרִיבָה
עַשְׂקָר וּרְצִוָּה בְּלִתְמִימִים:

34 וְהִיא תַּמְשִׁגֵּעַ מִפְרָאָה עַיִינָה אֲשֶׁר
תְּרָאָה: יַכְהֵה יְהֹהָה בְּשַׁחַן כָּל־לָה
הַבְּרִלִים וְעַל־הַשְּׁלִים אֲשֶׁר לֹא־
חוֹכֵל לְהַרְפָּא מִכְּפָה רְגִילָה וְעַד קְרָבָה:

35 יַזְלֵה יְהֹהָה אַתָּה וְאַתָּה־מַלְכֵךְ אֲשֶׁר
תַּקְיִם עַלְיךָ אֶל־גַּ�וֹ אֲשֶׁר לֹא־יַרְעַת
אַתָּה וְאַבְתָּךְ וְעַבְרָתָ שָׁם אֱלֹהִים
אַחֲרִים עַז וְאָבִן: וְהִיא לְשָׁפֹה
לִמְשָׁל וּלְשִׁנְגָּה בְּלִתְמִימִים אֲשֶׁר־
יַגְהֵגָה יְהֹהָה שְׁפָה:

36 גַּרְעַ רְבָה הַזְּכִירָה הַשְׁוֹרָה וְמַעַט תַּאֲפֵת
כִּי יַחֲסִלֵּךְ הַאֲרָבָה:

37 כְּרִמִּים תְּפֻעָה וְעַבְרָתָ וַיַּיִן לֹא־תַשְׁתַּחַת
וְלֹא תַאֲגֵר בְּנֵי תַאֲכֵל נַחֲלָתָה:

38 יוֹתִים וַיַּחֲיוּ לְהָכָל־גְּבוּלָה וַיְשַׁמֵּן מִ
לֹא תַסּוּה כִּי יִשְׁלַל יוֹתִהָה:

39 בְּגִים וּבְנָנוֹת תַּולְיד וְלֹא־יַהְיֵי לְהָ
כִּי יַלְכוּ בָשָׁבוֹ:

40 כָּל־עַזָּה וּמְרִי אַרְמִיתָה יִרְשֶׁשׁ הַצְּלָל: 41 הַצְּבָתָה

wirst nicht drinnen wohnen. Einen weinberg wirst du * pflanzen, aber du wirst ihn nicht gemein machen. * Es. 65,22.

31. Dein ochse wird vor deinen augen geschlachtet werden, aber du wirst nicht davon essen. Dein esel wird vor deinem angesicht mit gewalt genommen, und dir nicht wieder gegeben werden. Dein schaf wird deinen feinden gegeben werden, und niemand wird dir helfen.

32. Deine söhne und deine töchter werden einem andern volck gegeben werden: daß deine augen zusehen und verschmachten über ihnen täglich, und wird keine stärke in deinen händen seyn.

33. Die *früchte deines landes, und alle deine arbeit wird ein volck verzehren, das du nicht kennest: und wirst unrecht leiden, und zerstossen werden dein lebenlang.

* Richt. 6,3.

34. Und wirst unsinnig werden vor dem, das deine augen sehen müssen.

35. Der HERR wird dich schlagen mit einer bösen drüse an den knien und waden: daß du nicht kannst gehellet werden, von den fußsohlen an bis auf die scheitel.

36. Der HERR wird dich und deinen könig, den du über dich gesetzt hast, treiben unter ein volck, das Du nicht kennest, noch deine väter: und wirst *dasselbst dienen andern göttern, holz und steinen. * c. 4,28.

37. Und wirst ein *scheusal, und ein sprichwort, und spott sehn unter allen völckern, da dich der HERR hingetrieben hat. * 1 Kön. 9,7. Jer. 24,9.

38. Du wirst * viel samens ausführen auf das feld, und wenig einsamten: denn die heuschrecken werden abfressen. * Mich. 6,15. Hagg. 1,6. c. 2,17.

39. Weinberge wirst du pflanzen und bauen, aber keinen wein trinken noch lesen: denn die würme werden verzehren.

40. Oehlbäume wirst du haben in allen deinen grenzen, aber du wirst dich nicht salben mit öhl: denn * dein öhlbaum wird ausgerissen werden. * Joel 1,10.

41. Söhne und töchter wirst du zeugen, und doch nicht haben: denn sie werden gefangen weggeführt werden.

42. Alle deine bäume und früchte deines landes wird das unziefer fressen.

43. Der fremdling, der bey dir ist, wird über dich steigen, und immer oben schweben: Du aber wirst herunter steigen, und immer unterliegen.

44. Er wird dir * leihen, Du aber wirst ihm nicht leihen: Er wird das haupt seyn, und Du wirst der schwanz seyn.* v. 12.

45. Und werden alle diese flüche über dich kommen, und dich verfolgen, und treffen, bis du vertilgt werdest: darum, daß du der stimme des HERRN, deines Gottes, nicht gehorchet hast, daß du seine gebote und rechte hieltest, die er dir geboten hat.

46. Darum werden zeichen und wunder an dir seyn, und an deinem samen ewiglich:

47. Dass du dem HERRN, deinem Gott, nicht gedienet hast mit freude und lust deines herzens, da du allerley genug hattest.

48. Und wirst deinem feinde, den dir der HERR zuschicken wird, dienen in hunger und durst, in blösse und allerley mangel: und wird ein eisern joch auf deinen hals legen, bis daß er dich vertilge.

49. Der HERR wird ein volck * über dich schicken von ferne, von der welt ende, wie ein adler fleucht, † des sprache du nicht verstehest: * Jer. 5,15. c. 6, 22. † Ef. 33,19.

50. Ein * frech volck, das nicht ansiehet die person des alten, noch schonet der jünglinge. * Dan. 8,23.

51. Und wird verzehren, die frucht deines vichs, und die frucht deines landes, bis du vertilgt werdest: und wird dir nichts überlassen an korn, most, öhl, an früchten der ochen und schafe, bis daß ichs umbringe.

52. Und wird dich ängsten in allen deinen thoren, bis daß es niederwerse deine hohe und veste mauren, darauf du dich verläßest, in alle deinem lande: und wirst geängstet werden in allen deinen thoren, in deinem ganzen lande, das dir der HERR, dein Gott, gegeben hat.

53. Du wilst * die frucht deines leibes fressen, das fleisch deiner söhne und deiner töchter, die dir der HERR, dein Gott, gegeben hat, in der angst und noth, damit dich dein feind drenge wird:

* 2 Kön. 6,28.29. Klagl. 2,20. c. 4,10.

43 הָגֶר אֲשֶׁר בְּקַרְבָּה יַעֲלֵה עַלְךָ מַעַלָּה
מַעַלָּה וְאַתָּה תַּרְכֵּר מִטְחָה מִטְחָה:

44 הוּא יֹלֶךְ וְאַפְתָּה לֹא חַלְגֵּן הוּא
יְהוָה לְרָאשׁ וְאַתָּה תַּהֲרֵה לְזָנָב:
מַה וּבָא עַלְךָ כָּל־הַקְלָלוֹת הָאֱלֹהִ
וּרְכָבוֹת וְהַשִּׁינּוֹת עַד הַשְׁמֹרָה כִּי־
לֹא שְׁמֻעָת בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהִיךְ לְשִׁמְרָ
מְצֹוֹתָיו וְחֲקָתָיו אֲשֶׁר צִוָּה:

45 וְהַיָּה בְּהַלְאֹת וּלְמִזְפָּרָת וּבְרוּעָה
עַד־עוֹלָם:

46 תַּחַת אֲשֶׁר לֹא־עֲבָרָת אֶרְץ־יְהוָה
אֱלֹהִיךְ בְּשִׁמְרָה וּבְטוּב לְבָב מְרַב בָּל:

47 וְעַבְרָת אֶת־אַיִלְבָק אֲשֶׁר יִשְׁלַחְנוּ יְהוָה
בָּהּ בְּרַעַב וּבְצַמָּא וּבְעִירָם וּבְחַסְרָה בְּלָ
וְנַתְנֵן עַל בְּرִיאָל עַל־צְוֹאָרָךְ עַד הַשְׁמִירָה
אַתָּה:

48 יִשְׂאָה יְהוָה עַלְךָ גַּוִּי מְרַחְקָ
מִקְנָה רָאשָׁךְ כַּאֲשֶׁר יְרָאָה נַגְשָׁר גַּוִּי
אֲשֶׁר לֹא־תַשְׁמִיעַ לְשָׁנוֹ:

49 גַּוִּי עַי פְּנַיִם אֲשֶׁר לֹא־יִשְׂאָה פְּנִים
לְזָכוֹן וּגְנֻעָר לֹא יְחַזֵּן:

50 וְאֶל פְּרִי בְּרַמְתָּה וּפְנוּי־אַרְמָחָה עַד
הַשְׁמָרָה אֲשֶׁר לֹא־יִשְׁאָר לְכָהּ בְּגַן
תִּרְוֶשׁ וַיְצַהֵּר שָׁגֵר אַלְפִּיק וּעֲשָׂתָרָת

51 צָאנָה עַד הַאֲבִיוֹ אַתָּה:
וְהַצְעָר לְכָהּ בְּכָל־שָׁעֵרִיךְ עַד
בְּכָל־שָׁעֵרִיךְ עַד רַקֵּת חַמְתִּיךְ הַגְּבָהָת
וְהַבְּצָרוֹת אֲשֶׁר אַתָּה בְּטַח בְּחַן בְּכָל־

52 אֶרְצָךְ וְהַצְעָר לְכָהּ בְּכָל־שָׁעֵרִיךְ בְּכָל־
אֶרְצָךְ אֲשֶׁר נַתָּן יְהוָה אֱלֹהִיךְ לְכָהּ:

53 וְאֶכְלָתָ פְּרִי־בְּתָנָה בְּשָׂר בְּנֵיכֶם
וּבְנִיתִיךְ אֲשֶׁר נַתָּן לְכָהּ יְהוָה אֱלֹהִיךְ
בְּמַצּוֹר וּבְמַצּוֹק אֲשֶׁר־צִיָּק לְכָהּ
אַיִבָּה:

הָאִישׁ תֹּרֶה בְּךָ וְהַעֲנָגָן מֵאָרֶב רָעֵץ
54 עִינָּנוּ בָּאָחִיו וּבָאָשָׁרֶת חִיקָּוּ וּבִיְתָלָל
בְּנֵינוּ אֲשֶׁר יָתַיר :

סְפִתָּה לְאַחֲרֵי מְרָם מִבְשָׂר בְּנֵינוּ אֲשֶׁר נָה
יָאָכֵל מִבְּלִי הַשָּׂאָר - לֹא גָּל בְּמַזְוָר
וּבְמַצּוֹק אֲשֶׁר יָצַק לְהָ אַיִלָּה בְּכָל -
שְׁעֻרוֹק : הַרְבָּה בְּךָ וְהַעֲנָגָה אֲשֶׁר 55
לֹא - נְפִתָּה כְּךָ - רְגֵלָה רַצְעָן עַל -
הָאָרֶץ כְּמַתְעָגָג וּמַרְאָה הַרְעָעָה עִינָּה בָּאִישׁ
חִיקָּה וּבְבָנָה וּבְבָתָה :

וּבְשְׁלִיחָתָה הַיּוֹצָת מִבֵּין רַגְלֵיכָה וּבְבָנֶיהָ 56 ח' ט' א'
אֲשֶׁר תָּלֵר כִּי - תָּאֵלָם בְּחִסְרָה גָּל
בְּסָתָר בְּמַזְוָר וּבְמַצּוֹק אֲשֶׁר יָצַק לְהָ
אוּבָה בְּשְׁעָרֵיךְ :

אָם - לֹא תִשְׁמַר לְעַשׂוֹת אֶת־כָּל־דָּבָר 57
הַתּוֹרָה הַוֹּאֶת הַנְּתָבִים בְּסֶפֶר חֻווָּה
לְירָאָת אֶת־הַשָּׁם הַגָּבָר וְהַנְּרָאָת
הַוָּה אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיכָה : וְהַפְּלָא יְהוָה 58

אֶת - מִפְתָּחָה וְאֶת מִגְּנָזָה זְרֻעָה מִפְוָתָה
גָּרְלוֹת וּנְאָמְנוֹת וּחְלִים רְאִים וּנְאָמְנוּת
וְהַשִּׁיבָה בְּךָ אֶת גָּל - מִרְוָה מִצְרָיִם ס

אֲשֶׁר יָגַת מִפְנִימָה וּרְבָקוּ בָהּ :
59 נִסְמָךְ בָּל - תָּלֵי וְכָל - מִפְתָּח אֲשֶׁר
לֹא בָתוּב בְּסֶפֶר הַתּוֹרָה חֲזָאת יְעָלָם
יְהוָה עַלְיךָ עַר הַשְּׁמָרָה :

וּנְשָׁאָרָתָם בְּמַתִּיעַ מַעַט תְּחִזָּה אֲשֶׁר 60 קְשִׁמְמָה
הַיִּתְּהָם נְכוּבָר הַשְּׁמִים לְרַב כִּיד
לֹא שְׁמִיעָת בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיכָה :

וְיִהְיָה כְּאַשְׁר - שָׁשׁ יְהוָה עַלְלָם 61
לְהִוְטִיב אֶתְכֶם וְלְהִרְבֹּות אֶתְכֶם כֵּן
יִשְׁיַׁשׁ יְהוָה עַלְלָם לְהִאֲבוֹר אֶתְכֶם
וְלְהִשְׁמִיר אֶתְכֶם וְנַסְחָתָם מִעַל הָאָרֶתָה
אֲשֶׁר - אַתָּה בְּאָ - שְׁפָרָה לְרַשְׁתָה :

54. Dass ein mann, der zuvor sehr zärtlich und in lusten gelebet hat unter euch, wird seinem bruder, und dem weibe in seinen armen, und dem sohn, der noch übrig ist von seinen söhnen, vergönnen,

55. Zu geben iemand unter ihnen von dem fleisch seiner söhne, das er frisst; sitemal ihm nichts übrig ist von allem gut, in der angst und noth, damit dich dein feind drengen wird in allen deinen thoren.

56. Ein weib unter euch, das zuvor zärtlich und in lusten gelebet hat, dass sie nicht versucht hat ihre füssolen auf die erde zu setzen, vor zärtlichkeit und wohlust; die wird dem mann in ihren armen, und ihrem sohn, und ihrer tochter vergönnen

57. Die aftergeburt, die zwischen ihren eigenen beinen sind ausgangen, dazu ihre söhne, die sie geboren hat: denn sie werden sie vor allerley mangel heimlich essen, in der angst und noth, damit dich dein feind drengen wird in deinen thoren.

58. Wo du nicht wirst halten, dass du chust alle worte dieses gesetzes, die in diesem buch geschrrieben sind, dass du fürchtest diesen herrlichen und schrecklichen namen, den HERRN, deinen Gott:

59. So wird der HERR wunderlich mit dir umgehen, mit plagen auf dich und deinen samen, mit grossen und langwierigen plagen, mit bösen und langwierigen franchheiten.

60. Und wird dir zuwenden alle seuchen Egypti, davor du dich fürchtest: und werden dir anhangen.* 2 Mos. 9,9. 5 Mos. 7,15.

61. Dazu alle franchheit und alle plague, die nicht geschrieben sind in dem buch dieses gesetzes, wird der HERR über dich kommen lassen, bis du vertilget werdest.

62. Und wird euer wenig pöbels überbleiben, die ihr vorhin gewesen sind wie die sterne am himmel nach der menge: darum, dass du nicht gehorchet hast der stimme des HERRN, deines Gottes.

* c. 4,27. c. 10,22.
63. Und wie sich der HERR über euch freute, dass er euch gutes thäte, und mehrete euch: also wird er sich über euch freuen, dass er euch umbringe und vertilge; und werdet verstöret werden von dem lande, da du jetzt einzuechst es einzunehmen.
* Spr. 1,26.

64. Denn der HERR wird dich zerstreuen unter alle völker, von einem ende der welt bis ans ander: und wirst daselbst andern göttern dienen, die du nicht kennest, noch deine väter, höl und steinen.

65. Dazu wirst du unter denselben völckern kein bleibend wesen haben, und deine füssolen werden keine ruhe haben. Denn der HERR wird dir daselbst ein hebendes herz geben, und verschmachtete augen, und verdorrete seele.

66. Dass dein leben wird vor dir schweben. Nacht und tag wirst du dich fürchten, und deines lebens nicht sicher seyn.

67. Des morgens wirst du sagen: Ach daß ich den abend erleben möchte! Des abends wirst du sagen: Ach daß ich den morgen erleben möchte! Vor furcht deines herzens, die dich schrecken wird: und vor dem, das du mit deinen augen sehen wirst.

68. Und der HERR wird dich mit schiffen voll wieder in Egypten führen, durch den weg, davon ich gesagt habe: * Du sollst ihn nicht mehr sehen. Und ihr werdet daselbst euren feinden zu knechten und mägden verkauft werden, und wird kein käuffer da seyn. *c. 17,16.

Das XXIX. Capitel.

I. Erinnerung der wohlthaten. II. Bundes wiederholung. III. Ermahnung.

Dis sind die worte des bundes, den der HERR Mose geboten hat, zu machen mit den kindern Israel, in der Moabiter lande, zum andernmal, nachdem er denselben mit ihnen gemacht hatte in Horreb.

2. Und Mose rieff dem ganzen Israel, und sprach zu ihnen: Ihr * habt gesehen alles, was der HERR gethan hat in Egypten vor euren augen, dem Pharao mit alle seinen knechten, und seinem ganzen lande; *² Mof. 19, 4.

3. Die grossen versuchungen, die deine augen gesehen haben, daß es * grosse zeichen und wunder waren. *c. 7, 19.

4. Und der HERR hat euch bis auf diesen heutigen tag noch nicht gegeben * ein herz, das verständig wäre: augen, die da sahen; und ohren, die da höreten. *Eg. 6, 10.

5. Er hat euch * vierzig jahr in der wüsten lassen wandeln: eure kleider sind an euch nicht veraltet, und dein schuh ist nicht veraltet an deinen füssen. *c. 8, 2, 4.

64 וְהַמִּצְחָה יְהוָה בְּכָל־הָעָמִים מִקֶּחֶת
הָאָרֶץ וְעַד־קָצֵה הָאָרֶץ וְעַבְרַת שָׁם
אֶלְ�לִים אֶחָרִים אֲשֶׁר לֹא־יָדַעַת אֶתְהָ
סָחָה וְאֶבְרִירָה עַז וְאָבִן: וּבְגָוֹם הַחֲלָב
לֹא תַּרְגִּיעַ וְלֹא־יְהוָה מִנּוּחַ לְכַפֵּר־גְּנָלָה
וְנִתְּנוּ יְהוָה לְתַּשְׁמַךְ לְבָבְךָ וְכָלִיזָן
עִינִים וְרָאִון נְפָשָׁה:

66 וְהַיְיָ חַיָּה תְּלָאִים לְהָמָגָר וּפְחַרְתָּ
לִילָּחָה וְיוּמָם וְלֹא תָמִין בְּחִיה:

67 בְּבָקָר תָּאֹמֵר מַיְ - יְתִן עַרְבָּה וּבְעַרְבָּה
תָּאֹמֵר מַיְ - יְתִן בָּקָר מְפָחָר לְבָבְךָ
אֲשֶׁר תִּפְחַד וּמְפָרָאת עִינִיכָּה אֲשֶׁר
קָצְבָּק תָּרָאָה:

68 וְהַשִּׁיבָּךְ יְהוָה מִצְרָיִם בְּאָנוֹת
בְּלֹרָה אֲשֶׁר אָמְרָתִי לְהָלֹא־חֲסִיף
עֹזֶר לְרָאָתָה וּרְתַמְפָרָת שָׁם לְאֶבֶה
לְעִבָּרִים וּלְשִׁפְחוֹת וְאַיִן קָנָה: ס

Das XXIX. Capitel.

Bundes wiederholung. Ermahnung.

69 אלֹהֶם רְבָרִי הַבְּרִית אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־
(1) מְשֻׁחָה לְכָלָת אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָרֶץ כֹּוֹאָב
מִלְּכָרְבָּה הַבְּרִית אֲשֶׁר־בְּרָת אַתָּם בְּחַרְבָּה: פ
[Cap. XXIX.]

וַיַּכְרֵא מְשֻׁחָה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר
אלָהֶם אַתָּם רְאֵיתֶם אֶת־כָּל־אֶשְׁר־עָשָׂה
יְהוָה לְעַיְנֵיכֶם בָּאָרֶץ מִצְרָיִם לְפִרְעָה
וּלְכָל־עַבְדָיו וּלְכָל־אֶרְצָו:

2 חַטָּאת הַגְּלָלָת אֲשֶׁר־בָּא עִינִיךָ
(2) הַאֲתָת וְחַטָּאת וְחַטָּאת נְגָלִים הַחֲלָב:

3 וְלֹא־נִתְּנוּ יְהוָה לְכָם לְבָבָלְעָת וְעִינִים
(3) לְרָאָות וְאוֹנִים לְשָׁמֹעַ עַד הַיּוֹם הַזֶּה:

4 וְאֶלְהָה אֲתָת אֶרְבָּעִים אֶרְבָּעִים שְׁנָה בְּפֶרְבָּר
(4) לֹא־בְּלוֹשָׁלְמָתִינָם מַעֲלִיכָם וְנִעְלָה
לֹא־בְּלָתָה מַעֲלָה לְגַלָּה:

לחם לא אכלתם ווין ושבר לא שתיתם ⁽⁶⁾
למען תרעו כי אני יהוה אללהיכם :
ותובאו אל - הפקומת הוּה ויצא 6
סיתון מלְהָ - חשבון ועוג מלְהָ הַפְּשָׁז ⁽⁷⁾
לקראתנו לפלחמות ונכם :
ונקח ארץ - ארצם ונתנה לנויה ⁽⁸⁾
לראובני ולגורי ולחצוי שבט המנשי :
ושמרם אֶת־דְּבָרִי הַבְּרִית הַאֲזָר ⁽⁹⁾
ועשיהם אתם למען תשפלו הארץ ⁽¹⁰⁾
כל - אשר תעשוו :

כ פ כ פ כ נא 5

אתם נצחים היום כלכם לפני יהוה ⁽¹¹⁾
אליכם ראשיכם שבטים וכנים ⁽¹²⁾
ושטריכם לכל איש ישראל: טפכם נשים ⁽¹³⁾
ונגרך אשר בקרב מתחיך מוחטב עזיך ⁽¹⁴⁾
עד שבב מים: לעברך בברוד ⁽¹⁵⁾
ירוח אלהיך ובאלתו אשר יהוה אלהיך
ברית עמה ריהם:
למען הקום אתה ⁽¹⁶⁾ היום לו לעם והוא ⁽¹⁷⁾
ויריד לך לאלהים כאשר דבר לך
וכאשר נשבע לאבותיך לאברהם ליצחק
יליעקב: ולא אתכם לברכם אנבי ⁽¹⁸⁾
ברית את חברות הוות ואתה האללה
רוות: כי אתה אשר ישנו פה עמנו ⁽¹⁹⁾
עמר היום לפני יהוה אלהינו ואת אשר
איןנו פה עמנו היום: כי אתה ⁽²⁰⁾
ברעתם את אשר ישבנו בארץ מצרים
את אשר עברנו בקרב הגוים אשר
עברתם: ותראו הארץ שקיירבת ⁽²¹⁾
ויאת גליהם עז ואבן כסף וזהב אשר ⁽²²⁾
עפרהם: פון-וש בכם איש א-אשה ⁽²³⁾
או משפחה או - שבט אשר לבבו פנה
היום בעט יהוה אלהינו לכלכת עבר
את אלה רגיהם הגם פון-יש בכם

6. Ihr habt kein brodt gessen, und feinen wein getrunken, noch stark getränce: auf daß du wissest, daß Ich der Herr, euer Gott, bin.

7. Und da ihr kommt an diesen ort: zog aus der König* Sibon zu Hesbon, und der König † Og zu Basan, uns entgegen, mit uns zu streiten. Und wir haben sie geschlagen: * 4 M. 21, 21. sc. † 4 M. 21, 33. sc.

8. Und* ihr land eingenommen, und zum erbtheil gegeben den Rubenitern und Gaditern, und dem halben stamm der Massaite. * 4 Mos. 32, 33. sc.

9. So haltet nun die worte dieses bundes, und thut darnach: auf das ihr weislich handeln möget in allem eurem thun.

II. 10. Ihr sehet heute alle vor dem Herrn, eurem Gott, die obersten eurer stamme, eure ältesten, eure amtleute, ein iedermann in Israel;

11. Eure kinder, eure weiber; dein fremdling, der in deinem lager ist; beyde dein holzhauer, und dein wasserschöpfer:

12. Daz du einhergehen sollt in dem bunde des Herrn, deines Gottes; und in dem eide, den der Herr, dein Gott, heute mit dir macht;

13. Auf daß er dich heute ihm zum volk aufrichte, und Ec dein Gott sei, wie er dir gerecht hat; und wie er deinen vätern Abraham, Isaac und Jacob, geschworen hat.

* c. 28, 9. 1 Mos. 17, 7. 14. Denn ich mache diesen bund und diesen eid nicht mit euch alleine: * c. 5, 3.

15. Sondern beyde mit euch, die ihr heute hic seyd und mit uns stehet vor dem Herrn, unserm Gott; und mit denen, die heute nicht mit uns sind.

16. Denn Ihr wisset, wie wir in Egyptenland gewohnet haben: und mitten durch die heiden gezogen sind, durch welche ihr zoget.

17. Und sahet ihre greuel und ihre götzen, holz und stein, silber und gold, die bey ihnen waren.

III. 18. Daz nicht vielleicht ein mann, oder ein weib, oder ein gesinde, oder ein stamm unter euch sey, des herz heute sich von dem Herrn, unserm Gott, gewandt habe; daß es hingehé, und diene den götttern dieser völcker, und werde vielleicht * ci-ne

ne wurzel unter euch, die da galle und wer-
muth trage ; * Gesch. 8, 23. Ebr. 12, 15.

19. Und ob er schon höre die worte die-
ses fluchs, dennoch sich segne in seinem
herzen, und spreche: Es * gehet mir wohl,
weil ich wandele, wie es mein herz dünktet;
auf daß die trunckene mit der burstigen da-
bin fahre. * Jer. 44, 17.

20. Da wird der HERR dem nicht
gnädig seyn: sondern denn wird sein jorh
und eiser rauchen über solchen mann, und
werden sich auf ihn legen * alle flüche, die
in diesem buch geschrieben sind. Und der
HERR wird seinen namen austilgen un-
ter dem himmel : * c. 28, 15. seqq.

21. Und wird ihn absondern zum unglück
aus allen stämmen Israel, laut aller flüche
des bündes, der in dem buch dieses ge-
setz geschrieben ist.

22. So werden denn sagen die nachkom-
men eurer kinder, die nach euch auftom-
men werden; und die fremden, die aus fer-
nen landen kommen; so sie die plagen dieses
landes sehen, und die krankheiten, damit
sie der HERR beladen hat;

23. Dass er alle ihr land mit schwefel
und salz verbrant hat, dass es nicht besætet
werden mag, noch wächst, noch kein kraut
drinnen aufgehet; gleich wie Sodom und
Gomorra, f Adama und Zebowim umge-
kehret sind, die der HERR in seinem jorh
und grimm umgekehret hat;

* 1 Mos. 19, 24. c. f Hos. 11, 8.

24. So werden alle völker sagen: *
Warum hat der HERR diesem lande al-
so gethan? Was ist das für so grosser
grimmiger jorh ? * 1 Kön. 9, 8. c.

25. So wird man sagen: Darum, dass
sie den bund des HERRN, ihrer väter
Gott, verlassen haben, den er mit ihnen
machte, da er sie aus Egyptenland führete;

26. Und sind hingegangen und haben
andern göttern gedienet, und sie angebe-
tet; solche götter, die sie nicht kennen, und
die ihnen nichts gegeben haben;

27. Darum ist des HERRN jorh er-
grimmet über dis land, dass er über sie hat
kommen lassen alle flüche, die in diesem
buch geschrieben stehen;

28. Und der HERR hat sie aus ihrem
lande gestossen mit grossem jorh, grim und

shersch färre rāsh ¹⁸ ₍₁₉₎ u'lənəh :

וְהִיא בְּשָׁמָעוֹ אַתְּ דָבָרִי הָאֱלֹהִים
הָזֶה וְהַחֲבֵרָה בְּלִכְבּוֹ לְאָמֵר שָׁלוֹם
יְהִי־לְךָ כִּי בְּשָׁרוֹת לְפָנֵי אֱלֹהִים
לְמַעַן סְפוֹתָת הָרָה אַתְּ הַצְמָאָה :

19. לא־יאבה יְהוָה סְלָחָה לוֹ כִּי אָנוּ יְעַשָּׂו
⁽²⁰⁾

אַתְּ יְהוָה וְקִנְאָתָה בָּאָשׁ הַחַיָּא
וּרְבָעָה בָּוֹ כָּל־הָאָלָה הַכְתּוֹבָה בְּסְפַר הַוָּה
וּמְהֻחָה יְהוָה אַתְּ שְׁמוֹ מִתְּחַת הַשָּׁמִים :

20. וְהַבְּרִילוּ יְהוָה לְרַעַת מִבְּלָל שְׁכָנָתְךָ
⁽²¹⁾

יִשְׂרָאֵל כָּל־אֶלְוֹת הַבְּרִית הַנְּתָוֹבָה
בְּסְפַר הַתּוֹרָה הַוָּה :

²¹ ₍₂₂₎ וְאָמַר הַדָּרָה הַאַחֲרָון בְּנֵיכֶם אֲשֶׁר יְקִימָוּ
מְאַחֲרִילָם וְתַגְכְּרוּ אֲשֶׁר יְבָא מַארְץ

רְחֹוקָה וּרְאוּ אַתְּ מִלְוֹת הָאָרֶץ הַרוֹא
וְאַתְּ פְּחַלְאָה אֲשֶׁר־חָלָה יְהוָה בָּה :

²² ₍₂₃₎ גְּפֻרִית וּמִלְחָה שְׁרָפָה כָּל־אֶרְצָה
לֹא תְּרוּעַ וְלֹא תְּצַמֵּחַ וְלֹא יַעֲלֵה
בָּה כָּל־עַשֵּׂב גְּמַרְפָּלָת סְרָטָם

²³ ₍₂₄₎ וְעַמְרָה אַרְמָה וְצְבִיָּם אֲשֶׁר תְּפַקֵּד
יְהוָה בָּאֶפֶן וּבְחִמּוֹתָה :

²⁴ ₍₂₅₎ וְאָמַר בָּל־הַגּוֹטָם עַל־מָה עָשָׂה יְהוָה
בְּכָה לְאָרֶץ הַזֹּאת מִהָּרְחֵי הַאֲרֵן הַגּוֹטָם
הַוָּה :

²⁵ ₍₂₆₎ וְאָמַר עַל אֲשֶׁר עָבוֹד אֶרְצָת
בְּרוּתָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶבְתָּם אֲשֶׁר כָּרָתָ

עַמִּים בְּרוֹצִיאוּ אֶתְכֶם מַארְץ מִצְרָיִם :

כִּי וַיָּלֶגֶן וַיַּעֲבֹרֵי אֱלֹהִים אֶחָדִים
וַיַּשְׁתַּחַוו לְהַטְּלָה אֱלֹהִים אֲשֶׁר לֹא

²⁶ ₍₂₇₎ יַרְעִים וְלֹא חָלֵק לְהַטָּה :

וְיַחַר־אַתְּ יְהוָה בָּאֶרְץ הַרוֹא
לְהַבְּיאָה עַלְתָּה אַתְּ כָּל־תִּמְלָלָה

הַכְתּוֹבָה בְּסְפַר הַוָּה :

²⁷ ₍₂₈₎ וַיַּתְּשִׂים יְהוָה מַעַל אַרְמָתָם בָּאָתִי וּבְחִמּוֹתָה
uff.

נָרְאִי

גַּם־כֵּא תְּגַלֵּל וַיְשַׁלַּכְתָּם אֶל־אָרֶץ
אֲחַרְתָּן פְּנֵס הַוֹּה :

הַבְּשָׂתָרָת לְיוֹחָנָה אֱלֹהֵינוּ וְתִנְגַּלְתָּת לְנֶגֶד 28 י"א נְקוּחוּ
לְלִבְנֵינוּ עַד־עוֹלָם לְעֲשׂוֹת אָרֶץ
כָּל־דְּבָרַי הַתּוֹךְ הַוֹּה :

Das XXX.

I. Gnaden-verheissung der frommen. II. Rache der bösen. III. Gehobes bekräftiget.

וְהִיה כִּי־יָבֹא עַלְיךָ כָּל־רוּבָנִים אֶל־
הָאֱלֹהָה נְבָרָנָה וְהַקְלָלָה אֲשֶׁר נָתָתִי
לְפָנֶיךָ וְהַשְׁבֵּת אֶל־לִבְכֶךָ בְּכָל־הָנוּמִים
אֲשֶׁר הָרִיחָה יְהוָה אֱלֹהֵיךָ שָׁפֹרָה :
וְשִׁבְתָּת עַד־יְהוָה אֱלֹהֵיךָ וְשִׁמְעַת בְּכָל־
בְּכָל אֲשֶׁר־אָנֹכִי מִצְוָה הַיּוֹם אַתָּה
וּבְנִיתָ בְּכָל־לִבְבָה וּבְכָל־נְפָשָׁה :
וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֶת־שְׁבוּתֶךָ וְרָחְמָךָ
וְשָׁב וּקְבֻצָּךְ מִכָּל־הָעָמִים אֲשֶׁר
הַפִּיצָּה יְהוָה אֱלֹהֵיךָ שָׁפֹרָה :

אמ־יְהוָה נָרַח בְּקָעָה הַשְׁמִינִים מִשְׁמָן הַר־פְּטוּחָה 4
יַּקְבִּצָּה יְהוָה אֱלֹהֵיךָ וּמִשְׁמָן יַּקְהַח :
וּבְבִיאָה יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֶל־הָאָרֶץ ה
אֲשֶׁר־יְרֹשָׁו אָבָרָה וְיַרְשָׁתָה וְהַזְבָּחָה
וְהַרְבָּה מְאַתְּרֵיךָ :
וַיַּיְלַךְ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֶת־לִבְבָה וְאָרֶץ 6
לִבְבָה וּרְעֵךְ לְאַחֲרָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיךָ
בְּכָל־לִבְבָה וּבְכָל־נְפָשָׁה לְמַעַן
חַיָּיךְ :
וְנַתְּנָן יְהוָה אֱלֹהֵיךָ אֶת־כָּל־הָאָלוֹת 7
הָאֱלֹהָה עַל־אִיכְרָה וְעַל־שְׁנָאָה
אֲשֶׁר רְכִבָּה : וְאַתָּה תְּשׁוֹב 8
וְשִׁמְעַת בְּכָל יְהוָה וְעַשְׂתָּה אֶת־
כָּל־מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר־אָבָרָה בְּצָוָה
הַיּוֹם : וְהַזְבָּחָה יְהוָה אֱלֹהֵיךָ 9
בְּכָל־מִעְשָׂה יָרַךְ בְּפָרִי בְּטַנְבָּה

ungnaden; und hat sie in ein ander land geworfen, wie es steht heutiges tages.
* c. 4, 38. c. 10, 15.

29. Das geheimniß des HERRN, unsers Gottes, ist offenbaret uns und unsfern kindern ewiglich, daß wir thun sollen alle worte dieses gesegnes. * Ps. 147, 19. 20.

Capitel.

Wenn nun über dich kommt* dis alles, es sey der segen oder der fluch, die ich dir vorgelegt habe; und in dein herz gehest, wo du unter den heiden bist, da dich der HERR, dein Gott, hin verstoßen hat;

* c. 28, 2. 15. seqq.

2. Und * befehrest dich zu dem HErrn, deinem Gott, daß du seiner stimme gehorchest, du und deine kinder, von ganzem herzen und von ganzer seele, in allem, das ich dir heute gebiete: * c. 4, 30. 3 Mos. 26, 40.

3. So wird der HErr, dein Gott, * dein gefängniß wenden, und sich** deiner erbaramen; und wird dich wieder † versamlen aus allen völkern, dahin dich der HERR, dein Gott, verstreuet hat. * Jer. 29, 14.

** Ps. 106, 45. † Jer. 32, 37. 2 Macc. 2, 18.

4. Wenn du bis an der* himmel ende verstoßen wärest: so wird dich doch der HERR, dein Gott, von dannen samlen, und dich von dannen holen; * Neh. 1, 9.

5. Und wird dich* in das land bringen, das deine väter besessen haben; und wirst es einnehmen, und wird dir gutes thun, und dich mehren über deine väter. * 2 Macc. 1, 29.

6. Und der HERR, dein Gott, * wird dein herz beschneiden, und das herz deines samens: daß du den HERRN, deinen Gott, liebest von ganzem herzen, und von ganzer seelen, auf daß du leben mögest. * c. 10, 16. Jer. 4, 4. c. 32, 39. Ez. 11, 19. c. 36, 26. Röm. 2, 29. Phil. 3, 3. Col. 2, 11.

7. Aber diese stüche wird der HERR, dein Gott, alle auf deine feinde legen; und auf die, die dich hassen und verfolgen:

8. Du aber wirst dich befehren, und der stimme des HERRN gehorchen; daß du ihbst alle seine gebote, die ich dir heute gebiete.

9. Und der HERR, dein Gott, * wird dir Glück geben in allen werken deiner hände, an der frucht deines leibes, an der frucht

frucht deines viehes, an der frucht deines landes, daß dirs zu gute komme. Denn der HERR wird sich wenden, daß er sich über dir freue, dir zu gut, wie er sich über deinen vätern gefreuet hat : * c. 28, 3. II.

10. Darum, daß du der stimme des HERRN, deines Gottes, gehorchest, zu halten seine gebote und rechte, die geschrieben stehen im buch dieses gesetzes; so du dich wirst bekehren zu dem HERRN, deinem Gott, von ganzem herzen, und von ganzer seele.

11. Denn * das gebot, das ich dir heute gebiete, ist dir nicht verborgen, noch zu ferne ; * Es. 45, 19. c. 48, 16.

12. Noch* im himmel, daß du möchtest sagen: Wer will uns in den himmel fahren und uns holen, daß wirs hören und thun ? * Röm. 10, 6.

13. Es ist auch nicht jenseit des meers, daß du möchtest sagen: Wer will uns über das meer fahren und uns holen, daß wirs hören und thun ?

14. Denn es ist das wort fast nahe bei dir in deinem munde, und in deinem herzen, daß du es thust.

15. Siehe, ich * habe dir heute vorgelegt das leben und das gute, den tod und das böse : * c. 11, 26. c. 28, 2. 15.

16. Der ich dir heute gebiete, daß du den HERRN, deinen Gott, liebest, und wandelst in seinen wegen, und seine gebote, gesetze und rechte haltest, und leben mögest, und gemehret werdest; und dich der HERR, dein Gott, segne im lande, da du einziehest, dasselbe einzunehmen.

II. 17. Wendest du aber dein herz, und* gehorchest nicht; sondern läßt dich verführen, daß du andere götter anbetest und ihnen dienest : * c. 28, 15. Ic.

18. So verkündige ich euch heute, daß ihr umkommen werdet; und nicht lange in dem lande bleiben, da du hinein zeuchst über den Jordan, dasselbe einzunehmen.

III. 19. Ich nehme* himmel und erde heute über euch zu zeugen; ich hab euch leben und tod, segen und fluch vorgelegt; daß du das leben erwehest, und du und dein same leben mögest ; * c. 4, 26. c. 32, I.

20. Dass ihr den HERRN, euren Gott, liebet, und seiner stimme gehorchet,

ובפְרִי בַּהֲמֹתֶךָ וּבְפִרְיָה אַרְמַתְךָ לְטַבָּה
כִּי יִשּׁוֹב יְהוָה לְשֹׁוֹשׁ עַלְיךָ לְטוֹב
כַּאֲשֶׁר־שָׁשׁ עַל־אֲבָתֶיךָ:
כִּי תִשְׁמַע בְּכָל־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לְשָׁמֵר מִצְוֹתָיו וּוְתְקַנֵּו הַכְּתוּבָה
בְּסְפַר הַתּוֹרָה הַזֶּה כִּי תִשְׁוֹב אֶל־
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבֶךָ וּבְגַל־
נֶפֶשֶׁךָ :

11. כִּי הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוָה הַזֶּם
לְאַנְפְּלָאת הָאָמֵן וּלְאַדְרָכָה רָחָא:
12. לֹא בְשָׁמִים הוּא לְאָמֵר מַיִם יְעַלְתָּה־לְנֵנוּ
הַשְׁמִימָה וַיַּקְהַלְתָּה לְנֵנוּ וַיִּשְׁמַעַנוּ אָנוּתָה
וּנְעַשְּׂפָה: וְלֹא מַעֲבָר לִכְסָחָא
לְאָמֵר מַיִם יַעֲבֵר לְנֵנוּ אֶל־עַבְרָה רַיִם
וַיַּקְהַלְתָּה לְנֵנוּ וַיִּשְׁמַעַנוּ אָתָה וּנְעַשְּׂפָה:
14. כִּי־כָּרוֹב אֶלְיךָ הַרְבֵּר מִזְאֵר בְּפִיכָּה
וּבְלַבְבֶּךָ לְעַשְׂתָּו :

טו רָאָה נָתָתִי לִפְנֵיךָ הַזֶּם אַתְּהַחִיָּם
וְאַתָּה הַטּוֹב וְאַתָּה הַמָּוֹת וְאַתָּה הַרְעָע:
16. אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוָה הַזֶּם לְאַחֲרָה אֶת־
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְלִכְرָתָ בְּרִכְבָּיו וּלְשָׁמֵר
מִצְוֹתָיו וּוְתְקַנֵּו וּמִשְׁפָטָיו וּחַיִת וּרְבִית
וּבְרָכָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־אָתָה
7. בְּאַדְשָׁמָה לְרַשְׁתָּה: וְאַמְּרִיפָה לְבַבָּךָ
ולֹא תִשְׁמַע וְנַרְחַת וְהַשְׁתַּחַוו לְאֶלְקָנִים
אֶחָרִים וּעֲרָתָבָם :

18. הַגְּרָתִי לִכְסָה הַזֶּם כִּי אָבֵב חָאָבָרָוּ לֹא־
תָּאַרְבֵּן יָמִים עַל־הַאֲרָמָה אֲשֶׁר אָתָה
עַבְרָאֶת־חַיְרָוּ לְבוֹא שָׁפָה לְרַשְׁתָּה
19. הַעֲלָתִי בְּנֵם הַזֶּם אֶת־הַשְׁמִינִים וְאַת־
הָאָרֶץ הַחַיִים וּהַמְּוֹתָה נָתָתִי לִפְנֵיךָ
הַבְּרָכָה וּתְקַלְלָה וּבְחַרְתָּ בְּחִים
לְמַעַן תִּחְיָה אָתָה וּוּרְעָע:
כְּלֹאָהָבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשֹׁמֵעַ בְּכָל־

ולרכבה בָּבָי רֹא חִילָק וְאֶרֶה יַמִּיק
לשבת עַל־הָאָרֶם אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה
לְאָבִתֵּךְ לְאָבָרְתָּם לִיצָּחָק וְלִיעָּלָב
לְתֹת לְהָם:

Das XXXI.

I. Moses redet, II. stirckt Josuam, III. schreibt, IV. Gottes erscheinung V. und Beschl. VI. Mosis gehorsam, VII. sorgfält

כ פ פ נב 25
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וַיֹּרֶבֶר אֶת־הַקְרְבָנִים הַאֲלָהָה אֵל־כָּל־יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים בָּרוּ
מְאֹה וּשְׁלִים שְׁנָה אֲנֹכִי הַיּוּם לְאָ-
אוֹכֵל עוֹד לְצָאת וְלִבְוא וַיֹּהּ אָמַר אֱלֹהִים
לְאָתָּה עֹבֵר אֶת־הַיּוֹם הַזֶּה: וַיֹּהּ אָלָה יְהוָה
הַיּוֹם עֹבֵר לְפָנֶיךָ רֹא־יְשִׁמְרֵד אֶרְצָ-
הַגּוֹיִם הַאֲלָה מִלְפְנֵיכָה וּוּרְשָׁתָם יְהוֹשֻׁעַ
הַיּוֹם עֹבֵר לְפָנֶיךָ כַּאֲשֶׁר רֹבֵר יְהוָה:

וְעַשֵּׂה יְהוָה לְהָם כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לִסְיְחָן 4
וְלֹעֵג מִלְכֵי הָאָמֹרִים וְלֹאָצְעִם אֲשֶׁר רְשָׁמֵיד
אַתֶּם: וּנְתַנְתָּם יְהוָה לְפָנֵיכֶם וּשְׁוֹתָם הַ-
לְהָם כָּל־הַמְצֻוֹה אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶתְכֶם:
חוֹקוֹ וְאָמַצֹּו אֶל־תִּירְאֹו וְאֶל־תַּשְׁרִצֹּו 6
מִפְנִימָם כִּי יְהוָה אֱלֹהִים הַיּוֹם חִילָק
עַמְּךָ לֹא יַרְפֵּה וְלֹא יַעֲבֵב:

וַיֹּקְרָא מֹשֶׁה לְיְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְעַנֵּנִי 7
כָּל־יִשְׂרָאֵל תַּקְרִב וְאַמְצֵא כִּי אַתָּה פָּכוֹן
אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
יְהוָה לְאָבָתֶם לְתֹת לְהָם וְאַתָּה תַּנְחִילָנָה
אַתֶּם: וַיֹּהּ הַיּוֹם חִילָק לְפָנֵיכָה 8
הַיּוֹם וַיֹּהּ עַמְּךָ לֹא יַרְפֵּה וְלֹא יַעֲבֵב
לֹא תִּרְאָה וְלֹא תִּקְרָא: וַיַּכְתֵּב מֹשֶׁה 9
אֶת־הַתּוֹרָה הַזֶּה וַיִּתְנַהֵּן אֶל־הַכְּרֻנִים
בְּנֵי לֹוי הַנְּשָׁאים אֶת־אַרְזָן בְּרִית יְהוָה
וְאֶל־כָּל־זְכָרֵי יִשְׂרָאֵל: וַיַּעֲזֹב מֹשֶׁה
אַתֶּם לְאָמֵר מִזְמָן שְׁבַע שְׁנִים בְּמַעַרְךָ
שְׁנִת הַשְּׁמִטָּה בְּתוֹךְ הַסּוּכּוֹת:

und ihm anhangt: denn das ist dein leben
und dein langes alter, daß du im lande
wohnest, das der HERR deinen vätern,
Abraham, Isaac und Jacob, geschworen
hat, ihnen zu geben. * c. 4, 40. c. 5, 33.

Capitel.

Und Mose ging hin, und redete die-
se worte mit dem ganzen Israel,
2. Und sprach zu ihnen: Ich bin heute
* hundert und zwanzig jahr alt, ich kann
nicht mehr aus und eingehen; dazu hat t
der HERR zu mir gesagt, du sollt nicht
über diesen Jordan gehen.

* c. 34, 7. † 4 Mos. 20, 12. ic.
3. Der HERR, dein Gott, wird sel-
ber vor dir hergehen, er wird selbst diese
völker vor dir her vertilgen, daß du sie ein-
nehmest: * Josua der soll vor dir hin-
über gehen, wie der HERR geredt
hat.

* c. 3, 28. 4 Mos. 27, 18.
4. Und der HERR wird ihnen thun:
wie er * gerhan hat Sihon und Og, den kön-
nigen der Amoriter; und ihrem lande, wel-
che er vertilget hat. * 4 Mos. 21, 21. 25. 33. 35.

5. Wenn sie nun der HERR vor
euch geben wird: so sollt ihr ihnen thun:
nach allem gebot, das ich euch geboten
habe.

* c. 7, 2. 21. † Ebr. 13, 5.
6. Seyd * getrost und unverzagt, fürch-
tet euch nicht, und lasset euch nicht vor ih-
nen grauen: denn der HERR, dein Gott,
wird selber mit dir wandeln, und wird die
hand nicht abhun, † noch dich verlaf-
sen.

II. 7. Und Mose rieff Josua, und sprach zu
ihm vor den augen des ganzen Israel:
* Sey getrost und unverzagt: denn Du wirst
dis volk ins land bringen, das der HERR
ihren vätern geschworen hat ihnen zu ge-
ben; und Du wirst es unter sie austheilen.
* c. 3, 28. c. 7, 18. Jos. 1, 6. c. 8, 1. Ebr. 13, 5.

8. Der HERR aber, der selber vor euch
hergehet, der wird mit dir sehn, und wird
die hand nicht abhun, noch dich verlassen:
fürchte dich nicht, und erschrik nicht.

III. 9. Und Mose schrieb dis gesetz, und gabs
den priestern, den kindern Levi, * die die la-
de des bundes des HERRN trugen, und
allen ältesten Israel; * 4 Mos. 4, 15.

10. Und gebot ihnen, und sprach: * Je
über sieben jahr, zur zeit des erlaßjahrs, am
fest der laubhäutten,

* c. 15, 1.

ii. Wenn

11. Wenn das ganze Israel kommt zu erscheinen vor dem HERRN, deinem Gott, an dem ort, den er erwehren wird, soll du dis gesetz vor dem ganzen Israel aussuchen lassen vor ihren ohren;

12. Wennlich vor der versammlung des volks, beide der männer, und weiber, kinder, und deines fremdlings, der in deinem thore ist; auf daß sie hören und lernen, damit sie den HERRN, ihren Gott, fürchten, und halten, daß sie thun alle worte dieses gesetzes:

13. Und daß ihre kinder, die es nicht wissen, auch hören und lernen, damit sie den HERRN, euren Gott, fürchten alle euer lebtage, die ihr auf dem lande leben, darein ihr geht über den Jordan einzunehmen.

IV. 14. Und der HERR sprach zu Mose: Siehe, * deine zeit ist herben kommen, daß du sterbest; rufe Josua, und tretet in die hütte des stifts, daß ich ihm befehl thue. Mose ging hin mit Josua, und traten in die hütte des stifts.* Es. 38, 1. 2 Petr. 1, 14.

15. Der HERR aber erschien in der hütten, in einer wolckenseule: und dieselbe wolckenseule stand in der hütten thür.

16. Und der HERR sprach zu Mose: Siehe, du wirst schlaffen mit deinen vätern; Und dis volk wird aufkommen, und wird fremden göttern nachhören, des landes, darein sie kommen; und wird mich verlassen, und den bund fahren lassen, den ich mit ihm gemacht habe.

17. So wird mein zorn ergrimmen über sie zur selben zeit, und werde sie verlassen, und mein antlisch vor ihnen verborgen, daß sie verzehret werden. Und wenn sie denn viel unglücks und angst treffen wird, werden sie sagen: Hat mich nicht dis übel alles betreten, weil mein Gott nicht mit mir ist?

18. Ich * aber werde mein antlisch verborgen zu der zeit, um alles bösen willen, das sie gehabt haben, daß sie sich zu andern göttern gewandt haben. * c. 32, 20.

V. 19. So schreibt euch nun dis lied, und lehret es die kinder Israel, und leget es in ihren mund: daß mir das lied ein zeuge sei unter den kindern Israel.

20. Denn ich will sie ins land bringen, * das ich ihren vätern geschworen habe, da

יב. בָּבֹא כָּל־יִשְׂרָאֵל לְרָאֹת אֶת־פָּנָי יְהוָה
אַלְהֹת בְּמִקּוּם אֲשֶׁר יִבְחַר תְּכַרְא אֶת־
הַתּُוֹרָה הַזֹּאת נֶגֶר כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּאוֹנוֹתָם:

יב. הַקְהֵל אֶת־הָעָם רְאַנְשִׁים וְתַשְׁבִּישָׁם
וְהַטְּפָר וְגַרְגָּה אֲשֶׁר בְּשֻׁעְרֵיהֶךָ לְמַעַן יִשְׁמְעוּ
וְלִמְעֵן יִלְמְדוּ וְיִרְאְוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
וְשִׁמְרוּ לְעַשּׂות אֶת־כָּל־דְּבָרֵי הַתּُוֹרָה

יב. חֹזְאת: וּבְנִיהָם אֲשֶׁר לֹא־יָרַע
יִשְׁמְעוּ וְלִמְדּוּ לְרִאָה אֶת־דִינָה אֱלֹהֵיכֶם
כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר אַתֶּם חַיִם עַל־

הַאֲרָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם עֲבָרִים אֶת־חִרְמָה
יב. שְׁמָה לְרִשְׁתָה: פ וַיֹּאמֶר וְהַזֶּה אֶל־

מֹשֶׁה هִנֵּה קָרְבָּנוּ יְמִינְךָ לְמַוְתָּה קָרְא אֶת־
וְהַוּשָׁע וְהַתִּיצְבָּעָבָא בְּאַهֲל מֹועֵד וְאַצְוֹן
וְיַלְהָ מֹשֶׁה וְיַהְוָשׁ וְיַחְטַבָּבָא בְּאַהֲל
טו מֹועֵד: וַיֹּרֶא וְהַזֶּה בְּאַהֲל בְּעַמּוֹד
עַגְנָן וְיַעֲמֵד עַפְ�וֵר הַעֲנָן עַל־פְּתַח
הַאֲהָל: וַיֹּאמֶר וְהַזֶּה אֶל־מֹשֶׁה

יב. חַנְפָה שְׁכֵב עַם־אָבְתֵיךְ וּקְםْ דָּעַם
חוּה וְגַנְהָ אַחֲרֵי אַלְתוֹן גִּכְרָה־אֶרְץ
אֲשֶׁר הַזֶּה בָּא־שְׁמָה בְּקָרְבָּנוּ וְעַבְנָנוּ
וְהַפְּרָא אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר בְּרִיתִי אֶת־

יב. וְחַרְחָה אֲפִי בּוּ בְּיָמִים־הַחִיא וְעוֹבְתִּים
וְהַסְּתָרָתִי פָּנֵי מְהֻם וְהַיָּה לְאַגְלָל
וּמְצָאָה רְעוֹתָה בְּבָזָק וְצָרוֹת וַיֹּאמֶר
בְּיָמִים הַהִיא הַלָּא עַל־כֵּי אֵין

יב. אֱלֹהִי בְּקָרְבִּי מִצְאָנוּ וְרַעֲוֹתָה הָאָלָה:
יב. וְאַגְלָל הַסְּתָר אָסְתִּיר פָּנֵי בְּיָמִים הַחִיא
עַל־כָּל־הַרְעָה אֲשֶׁר עָשָׂה כִּי פָנָה אֶל־

יב. אֱלֹהִים אַחֲרִים: וְעַתָּה כַּתְבּוּ לְכֶם אֶת־
הַשְׁינָה הַזֹּאת וְלַפְּרָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
שִׁימָה בְּפִירָם לְמַעַן תְּהִיא־לִי הַשִּׁירָה
כְּהַזֹּאת לְעֹד בְּבָנֵי יִשְׂרָאֵל: כִּי־אֲבָנָנוּ

יב. אֶל־הַאֲרָמָה אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לְאָבֹתִינוּ

זָבַת חֶלְבֵּן וְרִכְבֵּשׁ וְאַכְלֵל וְשָׁבֵעַ וְרִשְׁעָן
וּפְנַחַת אֱלֹהִים אֲחֶרִים וּעֲבָרוֹם
וּנְגַזְנוּן וְהַפְרֵר אֶרְצָה בְּרִיתִי:
וְרֹדֶה כִּי תִּתְמַצֵּן אָתוֹ רֻעּוֹת רַבּוֹת וְעַרְוֹת
וְעַנְתָּה הַשִּׁירָה הַזָּאת לְפָנָיו לְעַד כִּי לֹא
תַּשְׁכַּח מִפְּנֵי זָרָעוֹ כִּי יַרְעַתִּיאָת־תְּזַוְּ אֲשֶׁר
הִיא עֲשָׂה רַיְסָם בְּטַרְסָם אֲבִיאָפוֹ אֶל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר נְשָׁבָעְתִּי: וְיכַתֵּב מֹשֶׁה אֶרְצָה
הַשִּׁירָה הַזָּאת בַּיּוֹם הַזֶּה וְיַלְפְּרֹה אֶת־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיַּצְוָא תְּיֵשָׁרֶת־בְּנֵי־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חָזָק וְאָמַץ כִּי אַפְתָּה תְּבִיא אֶת־
לְהַם וְאַנְכִי אֲחִיה עַפְקָה: וַיַּחֲזַק בְּכָלּות
מִשְׁהָ לְכַתֵּב אֶת־דְּבָרַי הַתּוֹרָה הַזָּאת עַל־
סְפִּירָה עַד חָפְטָם: וַיַּצְוָא מֹשֶׁה אֶרְצָה כִּיהְ
הַלְוִיִּים נְשָׁאי אַרְנוֹן בְּרִית־יְהוָה לְאָמֹר:
לְקַח אֶת סְפִירַת הַתּוֹרָה הַזָּה וְשָׁמַחַם אָתוֹ
מִצְרַי אַרְנוֹן בְּרִית־יְהוָה אֲלֹהֵיכֶם וְתִיהְיֶה־
שֵׁם בָּךְ לְעָד: כִּי אַנְכִי יְרַעַתִּי אֶרְצָה
מִרְאָה וְאֶת־עַרְפָה הַקְּשָׁה תַּחֲנוּ בְּעַוּרְפִי חַי
עַפְלָם הַיּוֹם מִמְרַם הַיּוֹם עַם־יְהוָה וְאֶת־
כִּירְאָרְיוֹ מוֹתָיו הַקְּרוּלָוּ אַלְיָ אֶת־כָּל־
וְלֹא־יְשַׁבְּטִיכָם וְשַׁטְּרִיכָם וְאַרְבְּרָה
בְּאַנְיָחָם אֶת הַרְבָּרִים הָאֱלֹהָה וְאַעֲידָה
בְּסָמְדָרָשָׁים וְאֶת־הָאָרֶץ כִּי יַרְעַתִּי
אָחָרִי מוֹתָיו כִּי־רְשַׁתְתָה תְּשַׁחַתָּן וְסַרְתָּם
מִן־הַרְרָה אֲשֶׁר צִוָּיתִי אֶתֶּם וְקָרָאת
אַחֲכָם הַרְרָה בְּאַחֲרַת הַיּוֹם כִּי־תַעֲשֵׂה
אֶת־הַקְּרָעָה בְּעִינֵי וְהַזָּה לְהַכְּעִיסָּה בְּמַעֲשָׂה
יְרִיכָם: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה בָּאָנוֹן בְּלִקְתָּל
יִשְׂרָאֵל אֶת־דְּבָרַי הַשִּׁירָה הַזָּאת עַד חָפְטָם:

milch und honig innen fleusste. Und wenn sie essen, und satt und fett werden: so werden sie sich wenden zu andern göttern, und ihnen dienen, und mich lästern, und meinen bund fahren lassen.* 1 Mos. 50, 24. 2 M. 33, 1.

21. Und wenn sie denn viel unglück und angst betreten wird, so soll dis lied ihnen antworten zum zeugniß: denn es soll nicht vergessen werden aus dem munde ihres samens. Denn ich weiß ihre gedanken, damit sie schon jetzt umgehen, ehe ich sie ins land bringe, das ich geschworen habe.

VI. 22. Also schrieb Moses dis lied zur selben zeit, und lehrte es die Kinder Israel.

23. Und befahl * Josua, dem sohn Nun, und sprach: Sey getrost und unverzagt: denn Du soll die Kinder Israel ins land führen, das ich ihnen geschworen habe, und Ich will mit dir seyn. * Jof. 1, 6.

VII. 24. Da nun Moses die worte dieses gesetzes ganz ausgeschrieben hatte in ein buch,

25. Gebot er den Leviten, * die die lade des zeugnisses des HERRN trugen, und sprach:

* v. 9. Jes. 3, 6.
26. Nehmet das buch dieses gesetzes, und leget es in die seite der lade des bundes des HERRN, eures Gottes, daß es daselbst ein zeuge sei wieder dich.

27. Denn Ich kenne deinen ungehorsam und halsstarrigkeit: siehe, weil ich noch heute mit euch lebe, sendt ihr ungehorsam gewest wieder den HERRN; wie viel mehr nach meinem tote?

28. So versamlet nun vor mich alle ältesten eurer stämme, und eure amtleute: daß ich diese worte vor ihren ohren rede, * und himmel und erden wieder sie zu zeugen nehme. * c. 4, 6. c. 30, 19.

29. Denn ich weiß, daß ihrs nach meinem tote verderben werdet: und aus dem wege treten, den ich euch geboten habe. So wird euch denn unglück begegnen hernach, darum, daß ihr übel gethan habt vor den augen des HERRN, daß ihr ihn erzürnet durch eurer hände werk.

30. Also redete Moses die worte dieses liedes ganz aus vor den ohren der ganzen gemeine Israel.

ben: und die erde höre die rede meines mundes. * c. 31, 28. Es. 1, 2. Mich. 1, 2.

2. Meine lehre trieffe wie der regen, und meine rede fliesset wie der thau: wie der regen auf das gras, und wie die tropfen auf das kraut.

3. Denn ich will den namen des Herrn preissen: gebet unserm Gott allein die ehre.

4. Er ist ein fels: seine werke sind unsträflich; denn alles, was er thut, das ist recht. * Treu ist Gott, und kein böses an ihm: gerecht und fromm ist er. * c. 7, 9.

5. Die verkehrte und böse art fasset von ihm ab: sie sind schandflecken, und nicht seine kinder. * Matth. 12, 39. Es. 1, 2-3, 4.

6. Dankest du also dem Herrn, deinem Gott, du toll und thöricht volk? Ist Er nicht dein vater und dein Herr? Dies nicht er allein, der dich gemacht und bereitet hat?

7. Gedencde der vorigen zeit bis dahero: und betrachte, was er gethan hat an den alten vätern. Frage deinen vater, der wird dirs verkündigen: deine ältesten, die werden dirs sagen.

8. Da der allerhöchste die völker zerstellet, und zerstreute der menschen kinder: da setzte er die grenzen der völker nach der zahl der kinder Israel.

9. Denn des Herrn theil ist sein volk, Jacob ist die schnur seines erbes.

10. Er fand ihn in der wüsten: in der düren einöde, da es heulet. Er führte ihn, und * gab ihm das gesetz: er behüte ihn wie seinen augapfel. * 2 Mos. 10, 1. seq.

11. Wie ein adler ausführet seine jungen, und über ihnen schwebet. Er breitete seine fittige aus, und nahm ihn, und trug sie auf seinen flügeln. * 2 M. 19, 4. † 5 M. 1, 31.

12. Der Herr allein leitete ihn, und war kein fremder gott mit ihm.

13. Er ließ ihn hoch herfahren auf erden; und nehrete ihn mit den früchten des feldes: und ließ ihn honig saugen aus den felsen, und öhl aus den harten steinen;

14. Butter von den kühen, und milch von den schafen, samt dem fette von den sämmern, und seifte widder und bocke mit fetten nieren, und weissen: und trenkte ihn mit gutem trauben blut.

15. Da er aber fett und fett ward, ward er geil. * Er ist fett, und dick, und stark

וְתִשְׁמַע הָרֶץ אֹמְרֵי פִי :

2. יְעַלְךָ נְפָטָר לְקֹחַ תָּזַל בְּטַל אָמְרָתִי כְּשֻׁעֲרָם עַלְיָהָרֶשֶׁא וּכְרַבְיכִים עַלְיָהָרֶשֶׁא

3. עַשְׂבָּד : כִּי שֵׁם יְהוָה אֱלֹהָנוּ הַבּוֹנֶל לְאֱלֹהֵינוּ :

4. כְּלָבְיוֹת הַמִּים פָּעָלוּ כִּי כָל-דָּרְכֵינוּ מְשַׁפֵּט אֶל אָמוֹנָה (אֵין עַל-

עַדְיִם וִישָׁר הוֹא : הַשְׁחָתָן לֹא בְּנֵיו מַוְתָּם דָּרוֹ עַקְשׁ וּמְתַלְתָּל :

5. רְסֵחַ הוֹא 6. הַלְּהוֹת הַגְּמַלָּה - אָזָת עַם נְבָל וְלֹא חַכְם הַלְּוָא - הוֹא אָבִיךָ קָנָה הוֹא עַשְׂה וַיְכַנֵּךְ :

7. וְלֹא יְמֹות עַזְלָם בֵּינוֹ שְׁנָוֹת רְדָה וְרַדְשָׁא שָׁאֵל אָבִיךָ וַיְגַדֵּךְ וַיְאמַר לְהָ :

8. בְּהַנְּתָל עַלְיוֹן גּוֹיִם בְּהַפְּרִירָיו בְּנֵי

אָרָם נִצְבְּעָת עַמִּים לְמִסְפֵּר 9. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : כִּי חָלֵק יְהוָה עָמוֹ יַעֲקֹב חַבֵּל נְחַלָּתוֹ :

10. יִמְצָאָה בָּאָרֶץ מִרְבָּר וּבְתָחוֹ לְלָל יְשָׁמֹן יַסְבְּנָהוּ בְּגָוֹנָה יִצְרָאָה

11. בְּאִישָׁוֹן עִינָנוּ : בְּנֵישָׁל יְעִיר קָנוּ עַל-גּוֹלְיוֹ יְרַחָה יַפְּרֵשׁ כְּנָפָיו יַקְהָרוּ יִשְׁאָרוּ עַל-אָבָרָתוֹ :

12. יְהוָה בָּרֶךְ יַנְחָנוּ וְאֵין עַפּוֹ אֶל נְכָר :

13. יַרְכְּבָה עַל-בְּמֹתִי אָרֶץ וַיָּאַכְלָתָן בְּנֹוֹת שָׁדוֹ וַיְנַחֲחֵי רַבֵּשׁ מִפְלָעָה וְשָׁמֹן מְחַלְמִישׁ צָור :

14. חִמְאָת בְּקָר וְחַלְבָּצָאן עַם-חַלְבָּ בְּרִים וְאִילִים בְּנֵי-בְּשָׁן וְעַתְוָרִים עַם-חַלְבָּ כְּלִיוֹת חַטָּה וְרַס-עֲנָב תְּשַׁתְּחָרְתָּמוּ:

קְצָבָק טו וַיְשַׁׁקְנֵן יִשְׂרָאֵן וַיְבַעַט שְׁמַנְתָּעַבְתָּ בְּשִׁיטָה

וַיְתַשֵּׁן אֱלֹהִים עֲשָׂהוֹ וַיַּגְּבֵל צָעֵד
רְשָׁעָתוֹ:

וְקַנְאָתוֹ בָּרוּם בְּתוּבָת יְכֻיָּסָהוֹ: 16

וַיַּבְּחוּ לְשָׁרִים לֹא אֱלֹהִים יְהֹוָה
לֹא יְרֹעָם חֶדְשִׁים מִקְרָב בָּאוֹ
לֹא שָׁעָרָם אָבָתִיכֶם:

צָרָר יַלְדָה תְּשִׁיבָה וַתְּשִׁיבָה אֶל 18 יְעוּרָה
מְחֹלָלָךְ:

וַיַּרְא יְהֹוָה וַיַּנְאֹץ מִפְּעָס בְּנָיו וּבְנָתוֹ: 19

וַיֹּאמֶר אָסְפָרָה בְּנֵי מִהְם אֲרָא כ
מִה אֶחָרִתֶּם כִּי דָרַר פְּחַפְנַת הַמֶּה
בָּנִים לֹא אֶאמְן בָּם:

הָם קְנָאוּנִי בְּלֹא אֶל בְּעָסָנוֹ 20 קְדוּשָׁה
בְּרָבְלִיחָם וְאַנְיָאָנִים בְּלֹא עַם קְדוּשָׁה:

כִּי־אֶש קְרֹתָה בָּאָפִי וַתִּקְרֹר עַד 22
שְׁאוֹל תְּחִתָּה וַתִּאֲנַל אָרֶץ וַיְבָלָה
וַתַּלְתַּחַט מַזְסָרוֹתָיו הָרִים:

אָסְפָה עַלְמָוֹת רְעוֹזָה חַשְׁי אָנְלָה 23
בָּם:

מַזְיָה רָעֵב וְלִחְמֵי רְשָׁף וְלַטְבַּמְרִירָה 24
וְשַׁן־בְּהַמֶּת אֲשָׁלָח־בָּם עַם־

הַמְּתָז זְתִיל עַפְרָה:
מוֹחִץ תְּשִׁלְל־חָרֶב וּמְחַרְבִּים אִימָה כָּה
גָּם־בְּחָור גָּם־בְּתוּלָה יוֹנֵק עַם־

אִישׁ שִׁבְבָּח 26 אַשְׁבִּיתָה
אָמְרָתִי אַפְּאִיהָם
מְמַאֲנוֹשׁ זְנָרָם:

לוֹלִי גָּעֵס אַיְבָן אַגּוֹר פָּן־יַנְכָרוֹ 27

צְרִיכָמוֹ פָּן־וְאַמְרָבוֹ יַרְנוֹ רְמוֹת
וְלֹא יְהֹוָה פְּעָל בְּלִזְאתָ:

כִּי־גַּזְיָה אַכְר עַזְוֹז הַמֶּה
בְּהָם תְּכִינָה:

werden: und hat den Gott fahren lassen,
der ihn gemacht hat. Er hat den fels sei-
nes heils gering geachtet: * c. 31, 20.

16. Und hat ihn zu eiser gereizet durch
fremde; durch die greuel hat er ihn er-
zürnet.

17. Sie haben den selbteufeln geopfert,
und nicht ihrem Gott: den göttern, die sie
* nicht kennen; den neuen, die vor nicht ge-
weist sind, die eure väter nicht geehret haben.
* Ps. 106, 37, 1 Cor. 10, 20.

18. Deinen fels, der dich gezeugt hat,
hast du aus der acht gelassen: und hast ver-
gessen Gottes, der dich gemacht hat.

19. Und da es der HERR sahe, ward
er zornig über seine söhne und töchter.

20. Und er sprach: Ich will mein antliz
vor ihnen verborgen; will sehen, was ihnen
zulebt wiederfahren wird; denn es ist eine
verkehrte art, es sind † untreue kinder.

* c. 31, 18. † Es. 1, 2, 4.
21. Sie haben mich gereizet an dem, das
nicht Gott ist: mit ihrer abgötterey haben
sie mich erzürnet. † Und, Ich will sie wieder
reiszen an dem, das nicht ein volk ist: an
einem närrischen volk will ich sie erzürnen.

* Jer. 2, 11. c. 5, 7. † Röm. 10, 19.

22. Denn das feuer ist angangen durch
meinen zorn, und wird brennen bis in die
unterste hölle, und wird verzehren das
land mit seinem gewächs, und wird anzün-
den die grundveste der berge.

* Jer. 15, 14. c. 17, 4. Sir. 5, 7.

23. Ich will alles ungück über sie häuf-
sen, ich will alle meine * pfeile in sie schies-
sen. * Ps. 91, 5.

24. Vor hunger sollen sie verschmachten,
und verzehret werden vom fieber und jäh-
hem tode. Ich will der thiere jähne unter
sie schicken, und der schlangen gift.

25. Auswendig wird sie das schwerdt be-
rauben, und inwendig das schrecken: bey-
de jünglinge und jungfrauen, die säuglin-
ge mit dem grauen mann.

26. Ich will sagen: Wo sind sie? Ich
werde * ihr gedächtniß aufscheben unter den
menschen. * Hiob 18, 17.

27. Wenn ich nicht den zorn der feinde
scheuete, daß nicht ihre feinde stolz wür-
den, und möchten sagen: Unsere macht ist
hoch, und der HERR hat nicht solches al-
les gethan.

28. Denn es ist ein volk, da kein rath si-
st: und ist kein verstand in ihnen.

29. O! daß

29. O! daß sie weise wären, und verwahnen solches: daß sie verstanden, was ihnen hernach begegnen wird! * Luc. 19,42.

30. Wie gehets zu, daß einer wird ihrer tausend jagen, und zweeen werden zehn tausend flüchtig machen? Ist nicht also, daß sie ihr sels verkauft hat? und der Herr hat sie übergeben? * 3 M. 26,8,36. ic.

31. Denn unser sels ist nicht wie ihr sels, des sind unsere feinde selbst richter.

32. Denn ihr weinstock ist des weinstocks zu * Sodom, und von dem acker Gomorra: † ihre trauben sind galle, sie haben bittere beere. * Ez. 16, 49; † 5 Mos. 29, 18.

33. Ihr wein ist drachengift, und wütiger ottern galle.

34. Ist solches nicht bey mir verborgen, und versiegelt in meinen schäcken?

35. Die * rache ist mein, ich will vergelten. Zu seiner zeit soll ihr fuß gleiten: denn die zeit ihres unglücks ist nahe, und ihr künftiges eilet herzu. * Röm. 12, 19. ic.

36. Denn der Herr wird sein volck richten, und * über seine knechte wird er sich erbarmen. Denn er wird ansehen, daß ihre macht dahin ist, und beyde † das verschlossene und verlassene weg ist. * 2 M. 34, 6.
† 1 Kön. 14, 10. c. 21, 21. 2 Kön. 14, 26.

37. Und man wird sagen: Wo sind ihre götter? ihr sels, darauf sie trauen?

38. Von welcher opfer sie satt aßen, und trunken den wein ihres trankopfers: * lässt sie aufstehen, und euch helfen, und euch schützen. * Richt. 10, 14. 1 Sam. 12, 21.

39. Sehet ihr nun, daß * Ich allein bin, und ist kein Gott neben mir? Ich † kann tödten und lebendig machen, Ich kann schlagen und kann heilen: und ist niemand, der aus meiner hand errette. * c. 4, 35. Ef. 4,5, 5. † 1 Sam. 2, 6. Hiob 5, 18. Hof. 6, 1, 2.

40. Denn * ich will meine hand in den himmel heben, und will sagen: Ich lebe ewiglich. * 1 M. 14, 22. Dan. 12, 7. Hof. 10, 5, 6.

41. Wenn ich den bliz meines schwertes wehen werde, und meine hand zur straffe greissen wird: so will ich mich wieder rächen an meinen feinden; und denen, die mich hassen, vergelten.

42. Ich will meine pfeile mit blut trünen machen, und mein schwert soll fleisch fressen, über dem blut der erschlagenen, und über dem gefängniß, und über dem entblödeten haupt des feindes.

29. כִּי חֲכָמוֹ מִשְׁפֵּלֶת אַתָּה וְבַתְּךָ לְאֶתְרִיתָם:

לְאִיכָּה יַרְדֵּף אָחָר אַלְפָת וּשְׁנִים יְגִיטֵּף רְבָבָה אַסְ-לָא פִּידְ-צְוָרָם מְנֻרָם וַיְהִי וְסְגִירָם:

30. כִּי לֹא נִצְרָנִי צָרָם וְאַיְבָנִוְפְּלִילָם:

31. כִּי-מְגַפֵּן סָרָם גְּפָנָם וּמְשָׁרָקָת עַמְּרָה עַנְבָּלוֹן עַנְבָּיו-רוֹשׁ אַשְׁכָּלָת מְרוֹתָת לְמוֹ:

32. חַמְתָּ חַנְינָם יְיָנָם וּרְאֵשׁ פְּתָנִים אַכְּרָם:

33. הַלֹּא הוּא כְּמָס עַמְּרִי חַתּוֹם בָּאוּצָרָתִי:
לְהַלֵּן נְקָם וְשָׁלָם לְעַזְתָּ תְּמוּתָ רְגָלָם
כִּי קְרוּב יּוֹם אַיִלָּם וְחַשׁ עַתְּדָתָ
לְמוֹ:

34. כִּי-יְרָזֵן יְהֹוָה עַפּוֹ וְעַל-עֲבָרָיו
רִתְנָחָם כִּי יְרָאָה כִּי-אַלְרָזָר
וְאַפְסָעָזָר וְעוֹזָב:

35. וְאָמַר אֵין אֱלֹהִים צָרְחָסֵיו בָּנוֹ:
36. אֲשֶׁר חָלֵב זְבָחוּמוֹ יְאָלָה יְשָׁרָה
יְיָן נְסִיכָם יְקָוְמוֹ וְיַעֲרָלָם יְיָה
עַלְנִים סְתָרוֹה:

37. רָאוּ עֲתָה כִּי אֲנִי אֱנִי הָיא וְאֵין
38. אֱלֹהִים עַמְּרִי אֲנִי אָמְרִתִי וְאֵחָה
מְחַצְתִּי וְאֲנִי אַרְפָּא אֲנִי מְקִידָה
מְצִיל:

39. כִּי-אֲשָׁא אַל-שָׁמִים יְרָזֵן וְאַמְּרָתִי
חַי אֲנִי לְעָלָם:

40. אַבְ-שְׁנָתוֹל בָּרָק חַרְבִּי וְתָחָן
בְּמַשְׁפָט יְרָזֵן אֲשִׁיךְ נְקָם לְצָרָה
לְלַמְשָׁנָא אַשְׁלָם:

41. אַשְׁכִּיר חַצִּי מְרָם וְתָרְבִּי תְּאַכְּל
בְּשָׂר מְוֹרָם חַלְלִי וְשְׁבָבָה מְרָאָשׁ
פְּרָעוֹת אָוִיב:

42. 42. אַשְׁכִּיר חַצִּי מְרָם וְתָרְבִּי תְּאַכְּל
בְּשָׂר מְוֹרָם חַלְלִי וְשְׁבָבָה מְרָאָשׁ
פְּרָעוֹת אָוִיב:

תְּרִיכֵנָה נֹוֶם עַפּוֹ כִּי רַס־עֲבָרִיו ⁴³
 יְקֻוּם וְנַקְשֵׁת יַשְׂכֵב לְצָרוֹ וְכָפֵר
 אַדְמָתוֹ עַפּוֹ : פ
 וַיְבָא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־כָּל־דְּבָרֵי חִשְׁקָרָה ⁴⁴
 הַזֹּאת בָּאוֹנִי הָעָם הַוָּא וְהַשְׁעָן־בָּן־נָנוֹ :
 וַיְכַל מֹשֶׁה לַרְבֵּר אֶת־כָּל־הָרְבָּרִים הַאֲלָדוֹת
 אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל : וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים שְׁיָמוֹ ⁴⁵
 לְכָבְלָם לְכָל־הָרְבָּרִים אֲשֶׁר אֲנִי מַעַיר
 בָּלָם הַיּוֹם אֲשֶׁר תְּצֻוּם אֶת־בְּנֵיכֶם לְשָׁמֶר
 לְעַשׂוֹת אֶת־כָּל־דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת :
 כִּי לֹא־דְּבָרְךָ הוּא מִنִּמְנָם קִידְחוֹא חִיכִּים ⁴⁶
 וּבְקָרְבָּרְךָ הוּה תָּאַרְכֵי יָמִים עַל־חַדְרָמָתָ
 אֲשֶׁר אַתָּם עֲבָרִים אֶת־הַיּוֹרֶן שְׁפָמוֹ
 לְרַשְׁתָּה : פ וַיְרַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
 בְּעַצְם הַיּוֹם הוּה לְאָמֵר : עַלה אֶל־הָרָה ⁴⁷
 הַעֲבָרִים הוּה הַר־גָּבוֹא שֶׁבָּאָרֶץ מוֹאָב
 אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרֵחוֹ וְרַאֲהָה אֶת־אֶרְצָנָעָן
 אֲשֶׁר אַנְיִ נָתַן לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַחֲרָה :
 וּמְתַ בְּהָרָ אֲשֶׁר אַתָּה עַלְהָ שְׁפָרָן
 וּרְאַסְפֵּ אל־עַמְּיךָ כִּי־אָשָׁר־מִתְּאַתָּן
 אֲחִיךָ בְּהָרָ הַהָר וַיַּאֲסֵף אֶל־עַמְּיוֹ :
 עַל־אֲשֶׁר מַעֲלָתֶם בַּיְתֹוךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ⁴⁸
 בְּמַיִּ מְרִיבַת קְרֵשׁ מְדַבֵּר־צָעֵל אֲשֶׁר
 לֹא־קְרֹשָׁתֶם אָוֹתִי בַּתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :
 כִּי מִנְגָּר תְּرָאָה אֶת־הָאָרֶץ יְשָׁפֹה לְאֶתְבֹּא ⁴⁹
 אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַנְיִ נָתַן לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל :

Das XXXIII.

1. Mosis prophetischer valtsegen, insgemein

פ פ פ נר 54

וְיַאֲתָה הַבְּרָלָה אֲשֶׁר בָּרָה מֹשֶׁה א
 אֲיַשׁ הָאֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 לִפְנֵי מוֹתָה : וַיֹּאמֶר יְהוָה מִסִּינִי ²
 בָּא וּרְחַמְשָׁעֵיר לְמַזְוֹ הַזְּבִיעָן מִתְּרָפָאָן
 וְאַתָּה מַרְבֵּבָת קְרֵשׁ מִימִינְךָ אַשְׁקָת לְמַזְוֹ : ב' מיל'זק

43. Jauchhet * alle, die ihr sein volck seydt: denn er wird t das blut seiner knechte rächen, und wird sich an seinen feinden rächen, und gnädig seyn dem lande seines volcks. * Röm. 15, 10. t Off. 19, 2.

II. 44. Und Mose kam, und redete alle worte dieses liedes vor den ohren des volcks: er und Josua, der sohn Nun,

45. Da nun Mose solches alles ausge- redet hatte zum ganzen Israel,

46. Sprach er zu ihnen: Nehmet zu herzen alle worte, die ich euch heute bezeuge, daß * euren kindern befchlet, daß sie halten und thun alle worte dieses gesches,
 * 1 Mos. 18, 19.

47. Denn es ist nicht ein vergeblich wort an euch, sondern es ist euer * leben: und solch wort wird euer leben verlängern auf dem lande, da ihr hingehet über den Jordan, daß ihrs einnehmet. * Joph. 6, 63.
 2 Mos. 20, 12.

III. 48. Und der HERR redete mit Mose desselben tages, und sprach:

49. Gehe auf das gebirge Abarim, auf den berg Nebo, der da lieget im Moabiter lande, gegen Jericho über; und besiehe das land Canaan, das Ich den kindern Israel zum eigenthum geben werde;

* 4 Mos. 27, 12. c. 33, 48.

50. Und stirb auf dem berge, wenn du hinauf kommen biss, und versamle dich zu deinem volck; gleichwie * dein bruder Aaron starb auf dem berge Hor, und sich zu seinem volck versamlete; * 4 Mos. 20, 25, 28. c.

51. Darum, daß ihr euch an mir versündiget habt unter den kindern Israel, bey dem * haderwasser zu Kades in der wüsten Sin, daß ihr mich nicht heiligt unter den kindern Israel; * 4 Mos. 20, 13. c.

52. Denn du soll das land gegen dir * sehen, das Ich den kindern Israel gebe, aber du sollt nicht hinein kommen. * c. 34, 4.

Capitel.

II. und besonders: III. Dessen schlus.

Dis ist der segen, damit Mose, der mann Gottes, * die kinder Israel vor seinem tote segnete, * 1 Mos. 49, 1.

2. Und sprach: Der HERR ist von Sinai kommen, und ist ihnen aufgangen von Seir; er ist hervor gebrochen von dem berge Paran, und * ist kemmen mit viel tausend heiligen; zu seiner rechten hand ist ein feuriges gesetz an sie. * Ep. Jud. v. 14.

3. Wie

3. Wie hat er die Leute so lieb! alle seine heiligen sind in deiner Hand: sie werden sich sehen zu deinen Füßen, und werden lernen von deinen Worten. * Spr. 8, 31.

4. Mose hat uns das gesetz geboten, dem Erbe der gemeine Jacob. * Ps. 103, 7.

Ps. 147, 19.

5. Und er verwalte das Amt eines Königs: und hielt zusammen die Haupter des Volks, samt den Stämmen Israel.

II. 6. Ruben lebe und sterbe nicht, und sein Pöbel sei gering.

7. Dies ist der Segen Juda, und er sprach: HERR, erhöre die Stimme Juda, und mache ihn zum regenten in seinem Volk, und lasse seine Macht groß werden, und ihm mösse wieder seine Feinde geholfen werden.

* 1 Mos. 49, 10.

8. Und zu Levi sprach er: Dein Recht und dein Licht bleibe bei deinem Heiligenmann, den du versuchet hast zu Massa, da ihr habertet an dem Haberwasser.

* 2 Mos. 17, 7. 4 Mos. 20, 13.

9. Wer zu seinem Vater und zu seiner Mutter spricht, ich sehe ihn nicht; und zu seinem Bruder, ich kenne ihn nicht; und zu seinem Sohn, ich weiß nicht: die halten deine Rede, und bewahren deinen Bund; * 2 Mos. 32, 29.

10. Die werden Jacob deine rechte Lehren, und den Israel dein Gesetz; die werden räuchwerk vor deine Nase legen, und ganze Opfer auf deinen Altar.

II. HERR, segne sein Vermögen, und lasse dir gefallen die Werke seiner Hände: verschlage den Rücken derer, die sich wieder ihn auflehnen; und derer, die ihn hassen, daß sie nicht aufkommen.

12. Und zu Benjamin sprach er: Das liebliche des HERRN wird sicher wohnen; allezeit wird er über ihm halten, und wird zwischen seinen Schwestern wohnen.

13. Und zu Joseph sprach er: Sein Land liegt im Segen des HERRN, da sind edle Früchte vom Himmel, vom Thau, und von der Tieffen, die unten liegen. * 1 Mos. 49, 25.

14. Da sind edle Früchte von der Sonnen, und edle reife Früchte der Monden.

15. Und von den hohen Bergen gegen Morgen, und von den Hügeln für und für:

16. Und edle Früchte von der Erden, und was drinnen ist. Die Gnade des, der * in dem Busch wohnte, komme auf das Haupt

3. אָהֶן חֲבֵב עַמּוֹם כָּל־קְרָשֵׁיו בִּירָךְ וְהַטְּפָחָה לְרַגְלָה מְשָׁא מִדְבָּרִתָּה:

4. תּוֹרָה צָהָה־לְנוֹ מֹשֶׁה מֹרֶשֶׁה קְהֻלָּת טַלְבָבָה:

ה. יְהִי בִּשְׂרוֹן מֶלֶךְ בְּרַתָּאָתְךָ רַאֲשָׁךְ עַם יִתְחַרְּ שָׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל:

6. יְהִי רָאוּן וְאַל־יָמָת וְיִרְאֶה מִתְנִי סִסְפֵּר:

7. חָאת לְחוֹדָה וַיֹּאמֶר שְׁמַע יְהוָה כָּל יְהוָה וְאַל־עַמּוֹ תְּבִאָנוּ יְרִיזָה רַב לוֹ וְעוֹרָמָץ תְּהִרְיָה:

8. וְלֹלוֹן אָמֵר תְּפִירָה וְאוֹרָה לְאִישׁ תְּסִירָה אֲשֶׁר נְסִיתָן בְּמִתְהָרָה תְּרִיבָה עַל־מֵי מִרְיבָּה:

9. הָאָמֵר לְאָבָיו וְלְאָמוֹן לֹא רַאֲתָה וְאַתָּה אֲתָּיו לֹא הַפֵּר וְאַתָּה בְּנֵנוֹ לֹא יָרֵעַ כי שְׁמָרוּ אָמְרָה וּבְרִיתָה יִנְצְּרוּ:

10. יוֹרֵה מִשְׁפְּטִיךְ לְיַעַכְבָּה וְתוֹרָתְךָ לִיְשָׁרָאֵל יִשְׁׁמֹוּכְטוֹרָה בְּאָפָךְ וּבְלִיל עַל־מִזְבֵּחַ:

11. בְּרָה יְהוָה חַילוֹ וּפְעָלָה יְרָנוֹ תְּרִיזָה כּוֹחַ מְתִינִים כְּמוֹי וּמִשְׁנָאי מִן־יְקָוֹנוֹ:

12. לְבָנִינוֹ אָמֵר יְהִי יְשָׁבֵן לְבָטָח עַלְיוֹן חַפְּתַח עַלְלוֹ כָּל־הַיּוֹם וּבַגּוֹן בְּחַפְּיוֹ שְׁכָן:

13. וְלִיּוֹסֵף אָמֵר מִבְּרִכָּת יְהוָה אֶרְצָוּ מִפְּנֵי שְׁמָלִים מִשְׁלָל וּמִתְהָרָם רַבְּצָת תְּחִתָּה:

14. וּמִפְּגָר תְּבִיאָת שְׁמָשׁ וּמִפְּגָר גַּרְשִׁים:

טו. וּמִרְאֵשׁ בְּרִרְיוֹן־גָּרָס וּמִפְּגָר גַּבְעָז עַולְםָם: וּמִפְּגָר אֶרְץ וּמִלְאָה וּרְצֹונָן שְׁכָנֵי סְגָנָה תְּבוֹאָתָה לְרַאֲשָׁה

וְסַפֵּר אֶלְגָּרְגָּד גִּזְעֹר אֲחֹזָה :
 בְּבוֹר שְׂוֹר תְּרֵר לוֹ וְקָרְנוּ רָאָם ¹⁷
 בְּרָנִיא בְּהָם עַפְים יִנְגַּח יְחִינָה
 אַפְסִי אָרֶץ וְהָם רְבָכּוֹת אַפְרִים
 וְהָם אַלְפִי מְנַשָּׁה : ס

וְלוֹכִילָן אֶפְרַיִם שְׁמָחָה יָבוֹלָן בְּצָחָה ¹⁸
 וְשַׁשְׁכָר בְּאַחֲלִיךְ : ס

עַפְים חֶרֶב יְקָרָאוּ שְׁם יִבְרָא זְבָחָר ¹⁹
 אַזְדָק כִּי שְׁפָע יְטָם יִגְבָּרוּ וְשָׁפָן
 טָמִונִי חָול : ס

וְלָגָר אָמַר בְּרוּךְ מְרוֹחִיב צָר בְּלָבִיא כ
 שָׁבָן וְטָרֵף זְרוּעָ אָפְרָקְרָךְ :
 וְגִירָא רְאִשָּׁית לוֹ כִּי־שְׁם חַלְקַת מְהֻקָּק ²¹
 סְפִינָן וְיָתָא רְאִשָּׁע עַם אַרְקָתִי יְהוָה
 עַשָּׂה וְמוֹשָׁפְטוּ עַם־יִשְׂרָאֵל : ס

וְלִבְנָן אָמַר בָּן צָר אֲרֹהָה יְזָנָק מְנוּד ²²
 הַבְּשָׂן : וְלַנְפְּתָלִי אָמַר נְפְתָלִי ²³
 שְׁבָע רְצָן וּמְלָא בְּרִפְתָּא יְהוָה יְמָם
 וְרְדוּם יְרִשָּׁה : ס

וְלֹא־שָׁר אָמַר בְּרוּךְ מְבָנִים אֲשֶׁר יְהִי ²⁴
 רְצִיוֹ אֲחֹזָה וְטָבֵל בְּשָׁמְןִ רְגָלָו :
 בְּרָזֶל וְנָחַשָּׁת מְגַעַלָּה וְכִימָקָה דְּבָאָר : כָּה
 אַיִן בְּאָלָי יְשָׁרָון רְכֵב שְׁמִים בְּעוֹרָך ²⁶
 וּבְגָאוֹתוֹ שְׁחָקִים :

מְעָנָה אַלְהִי קָרֵם וְמִפְחַת זְרַעַת עַלְּמָם ²⁷ לֹא סְמִיכָה
 וְיִגְרֶשׁ מְפִנְהָ אֹוֵב וְיִאָמֶר הַשְּׁמָר :
 וְשָׁבָן יִשְׂרָאֵל בְּטָח בְּרֵל עַזְנִי יְעַקְבָּ ²⁸
 אַל־אָרֶץ בָּנָן וְתִירּוֹשׁ אָפְרָשָׁו
 יְעַרְפּוּ־טָל :

אֲשֶׁר־יְהִי יִשְׂרָאֵל כִּי כְּמוֹעֵד עַם נֹשָׁע ²⁹
 בְּיהוָה מִן עֹזָר וְאַשְׁר־חַרְבָּ
 גָּאוֹתָה וְיִחְשֹׁא אַבְיָהָלָה וְאַפָּהָלָ
 בְּמוֹרָאִים תְּרָהָה : ס

Joseph und auf den scheitel dasselbe unter
 seinen brüdern. * 2 Mof. 3, 2, 2.

17. Seine herrlichkeit ist wie ein erstege-
 berner ochse, und * seine höner sind wie
 einhörner höner: mit denselben wird er
 die völker stoßen zu hauss, bis an des lan-
 des ende. Das sind die tausend Ephraim,
 und die tausend Manasse. * 4 Mof. 23, 22.

18. Und zu Sebulon sprach er: Sebulon,
 freue dich deines auszugs; aber, Japheth,
 freue dich deiner hütten.

19. Sie werden die völker auf dem berg
 ruffen, und daselbst opfern opfer der gerech-
 tigkeit. Denn sie werden die menge des
 meers saugen, und die versenkten schäfe
 im sande.

20. Und zu Gad sprach er: Gad sei ge-
 segnet, der raummacher; er lieget wie ein
 lamm, und raubet den arm und die scheitel.

21. Und er sahe, dass ihm ein haupt ge-
 geben war; ein lehrer, der verborgen ist:
 welcher kam mit den obersten des volks,
 und verschaffete die gerechtigkeit des
 HERRN, und seine rechte an Israel.

22. Und zu Dan sprach er: Dan ein jun-
 ger löwe, er wird fressen von Basan.

23. Und zu Naphtali sprach er: Nap-
 thali wird gnug haben, was er begehret, und
 wird voll segens des HERRN seyn; ge-
 gen abend und mittag wird sein besitz seyn.

24. Und zu Asher sprach er: Asher sei
 gesegnet mit söhnen; er sei angenehm
 seinen brüdern, und tuncke seinen fuß in öhl.

25. Eissen und ersh sei an seinen schuhen,
 dein alter sei wie deine jugend.

III. 26. Es ist kein gott, als der Gott des ge-
 rechten. Der im himmel sitzt, der sei deine
 hülfe, und des herrlichkeit in wolken ist.

27. Das ist die wohnung Gottes von
 anfang, und unter den armen ewiglich.
 Und er wird vor dir het deinen feind aus-
 treiben, und sagen: Sei vertilget.

28. Israel * wird sicher allein wohnen:
 der brunn Jacob wird seyn auf dem lande,
 da forn und most ist, dazu sein himmel wird
 mit thau triessen. * Jer. 23, 6. c. 33, 16.

29. Wohl dir, Israel, wer ist dir gleich?
 O volk, das du durch den HERRN selig
 wirst: Der deiner hülfe schild, und das
 schwerbt deines sieges ist. * Deinen feinden
 wirds fehlen, aber du wirst auf ihrer höhe
 einher treten. * Ps. 66, 3.

Das XXXIV. Capitel

1. Mose sieht das land Canaan.

Und Mose ging von dem gesilde der Moabiter auf den berg Nebo, auf die spize des gebirges Pisga, gegen Jericho über. Und der HERR zeigte ihm das ganze land Gilead, bis gen Dan: ^{*c. 3, 27. 2 Mac. 2, 5.}

2. Und das ganze Naphthali, und das land Ephraim und Manasse, und das ganze land Juda, bis an das äusserste meer:

3. Und gegen mittag, und die gegend der breite Jericho, ^{*}der palmenstadt, bis gen Zoar. ^{*Richt. 1, 16.}

4. Und der HERR sprach zu ihm: Dis ist das land, das ich ^{*}Abraham, Isaac und Jacob geschworen habe und gesagt, ich will es deinem samen geben. Du hast es mit deinen augen gesehen, aber du solt nicht hinüber gehen. ^{*1 Mos. 12, 7. 1c.}

II. 5. Also starb Mose, der knecht des HERRN, daselbst im lande der Moabiter, nach dem wort des HERRN.

6. Und er ^{*}begrub ihn im thal, im lande der Moabiter, gegen dem hause Peor. Und hat niemand sein grab erfahren, bis auf diesen heutigen tag. ^{*Jud. 9, 9.}

7. Und Mose war ^{*}hundert und zwanzig jahr alt, da er starb: seine augen waren nicht dunkel worden, und seine krafft war nicht verfallen. ^{*c. 31, 2.}

III. 8. Und die kinder Israel beweineten Mose im gesilde der Moabiter dreissig tage. Und wurden vollendet die tage des weinens und flagens über Mose.

9. Josua aber, der sohn Nun, ward erfüllt mit dem Geist der weisheit: denn Mose hatte seine hände auf ihn gelegt. Und die kinder Israel gehorchten ihm: und thäten, wie der HERR Mose geboten hatte.

10. Und es stand hinsort kein prophet in Israel auf, wie Mose: den der HERR erkennet hatte ^{*}von angeficht zu angesicht, ^{*2 Mos. 33, 11.}

11. Zu allerley zeichen und wunder, da zu ihn der HERR sandte, dass er sie thät in Egyptenland, an Pharao und an allen seinen knechten, und an alle seinem lande;

12. Und zu aller dieser mächtigen hand und grossen gesichten, die Mose thät vor den augen des ganzen Israels.

Ende des fünften Bucho Mose.

II. Ein lob. III. Erfolg darauf.

א וְעַל מֹשֶׁה מִעֲרָבָת מֹאָב אַל-
כִּי נָבוֹ רָאשׁ הַפְּסִינָה אֲשֶׁר עַל-

פְּנֵי וּרְחוֹן וַיַּרְאָה יְהוָה אֶרְזָ-כָּל
הָאָרֶץ אֶרְזָ-הַגְּלָעֵד עַד-קָנָ:

2 וְאַתָּ בְּלִנְפְּתָלִי וְאֶרְזָ-אָרֶץ
וּמְנַשָּׁה וְאַתָּ בְּלִ-אָרֶץ יְהוָה עַר הַיּוֹם

3 הַחֲרוֹן: וְאַתָּ הַגְּבָנָה וְאַתָּ-הַכְּנֵל
בְּקַעַת יְרֻחוֹן עִיר הַתְּמוּנִים עַד-צָּעֵר:

4 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לְيַצְחָק וְלַיְעַקְבָּן
נְשָׁבֻעָתִי לְאַבְרָהָם לִזְצָק וְלַיְעַקְבָּן
לְאָמֹר לְוָרָעָה אַתְּנָבָת הַרְאִיתָה
בְּעִינָךְ וְשִׁפְתָּר לֹא תַּעֲבֶר:

ה וַיָּמָת שֵׁם מֹשֶׁה עַבְרָה יְהוָה בָּאָרֶץ
מוֹאָב עַל-פִּי יְהוָה:

6 וַיַּקְבֵּר אֹתוֹ בְּנֵי בָּאָרֶץ מוֹאָב מִלְּ-
בִּירְזָה פְּעוֹר וְלֹא - יָרַע אִישׁ אֶרְזָ-

קְבָרָתוֹ עַר הַיּוֹם הַזֶּה:

7 וְמֹשֶׁה בֶּן - מָאָה וַיְשָׁרִים שָׁנָה בַּמְּתוּן
לֹא - כְּהַתֵּה עִינָךְ וְלֹא - גַּס לְחָחָה:

8 וַיַּבְנֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת - מֹשֶׁה
בְּעַרְבָּת מוֹאָב שְׁלֹשִׁים יוֹם וַיַּחֲנוּ

יְמִי בְּנֵי אֶבְלָה מֹשֶׁה:

9 וַיַּהַשְׁעַ בְּרַנּוּ מְלָא רוח חִנְמָה בִּרְסָמָה
מֹשֶׁה אֶת-דִּירוֹ עַלְיוֹ וַיִּשְׁמַעוּ אֱלֹהִים בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲשׂוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת-
יְמִשָּׁה: וְלֹא-קָם נְבָא עֹור בְּרַשְׂרָאֵל
כִּמֶּשֶׁה אֲשֶׁר יָרַע וְהָרָה פְנִים אֶל-פְנִים:

10 לְכָל - הָאָזֶת וְהַמּוֹתִים אֲשֶׁר שָׁלַח
יְהוָה לְעַשְׂוֹת בָּאָרֶץ מִצְרָיִם לְפִרְעָה
וְלֹכֶל - עַבְרָיו וְלֹכֶל - אֶרְצָ:

11 לְכָל הַיּוֹם קְחוּלָה וְלֹכֶל רְפוּאָה הַגְּדוֹלָה
אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה לְעַיִן כָּל - יִשְׂרָאֵל:

Das Buch Jesua.

Das I. Capitel.

I. Jesuā beruf. II. Erster befehl an das volk. III. und die drittthalb stämme. IV. Jener antwort und gehorsam.

וְיַד אֶחָד מֹתֵת מֹשֶׁה עַבְרָא רְפֹרָה שְׁמַח
יְהוָה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים
בְּנֵנֵנוּ מִשְׁרָתָם לְאָמֵר:
מֹשֶׁה עַבְרָי מֵת וְעַתָּה כּוֹם
עַבְרָא אֶת־הַיּוֹרֵךְ הַוָּה אֲתָּה וְכָל־הָעָם
הַוָּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נָתַן לְהֶם
לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל: בְּלִמְקוּם אֲשֶׁר תַּרְדֵּר
כִּי־גְּלַנְכֶם בָּוּ לְכָם נְתַנְתָּו כַּאֲשֶׁר
רְבָרְתִּי אֶל־מֹשֶׁה: מִהְרָבְרָ וְרַלְבָנָן
הַוָּה וְעַד־תַּפְהֵר הַגְּרוּלִי נְתַר־פָּרָת כָּל
אַרְצָן הַחֲתִים וְעַד־חַרְסָן הַגְּרוּלִי מִכּוֹא
הַשְּׁמַשׁ יְהוָה גְּבוּלָם: לֹא־יַתְּצִיב ה
אִישׁ לְפִנֵּיךְ בְּלִי יְמִינְךָ קַאֲשֶׁר קִיְּתִי
עַם־מֹשֶׁה אֲחֵיה עַפְרָה לֹא אַרְפָּח וְלֹא־
אַעֲכָר: חֻקָּק וְאַמְצָץ כִּי אַתָּה תַּנְחִיל⁶
אַרְצָה־הָעָם הַוָּה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
נְשַׁבְּעָתִי לְאַבְנָתָם לְתַתָּז לְהֶם:
רַק חֻקָּק וְאַמְצָץ מִאָרֶב לְשָׁמָר לְעַשּׂות⁷
בְּכָל־חַתּוֹרָה אֲשֶׁר צָוָה מֹשֶׁה
עַבְרָי אֶל־פְּסָור מִפְנֵי יְמִין וּשְׁמָאוֹלָה
לְמַעַן תַּשְׁבִּיל בְּכָל אֲשֶׁר תַּלְהֵה:
לֹא־יִמּוֹשׁ סְפָר תּוֹרָה הַוָּה⁸
מִפְרָק וְגַנְתָּמָה בָּוּ יְומָם וּלְילָה
לְמַעַן תַּשְׁכֹּן לְעַשּׂות בְּכָל־חַפְטָה
בָּוּ קִי־אוֹ תַּצְלִיחָ אֶת־דָּרְכֶךָ
וְאוֹתְשָׁכָיל:

הַלּוּא צְוִוָּתְךָ חֻקָּק וְאַמְצָץ אֶל־חַעֲרָן⁹ קְצָבָן
וְאֶל־תַּחַז כִּי עַפְרָה יְהוָה אֱלֹהִיךָ
בְּכָל אֲשֶׁר תַּלְהֵה:

Sach dem tote Moze, des knechtes des HERRN, sprach der HERR zu Jesua, dem sohn Nun, Mosis diener:

2. Mein knecht Moze ist * gestorben; so mache dich nun auf, und zeuch über diesen Jordan, du und dis ganze volct, in das land, das Ich ihnen, den kindern Israel, gegeben habe. * 5 Mos. 34, 5.

3. Alle*städte, darauf eure fussolen treten werden, hab ich euch gegeben: wie ich Moze geredt habe. * 5 Mos. 11, 24.

4. Von der wüsten an, und diesem Libano, bis an das grosse wasser Phrath: das ganze land der Hethiter, bis an das grosse meer gegen dem abend, sollen eure grenze seyn. * 5 Mos. 11, 24. ic.

5. Es soll dir niemand wiederstehen dein lebenlang. Wie ich mit Moze gewesen bin, also will ich auch mit dir seyn: ich*will dich nicht verlassen, noch von dir weichen. * 5 Mos. 31, 8. Ebr. 13, 5.

6. Seh * getrost und unverzagt: denn Du soll diesem volck das land austheilen, das ich ihren vätern geschworen habe, daß ichs ihnen geben wolte. * 5 Mos. 31, 7. ic.

7. Sey nur getrost und sehr freudig, daß du haltest, und thust allerdinge nach dem geset, das dir Moze, mein knecht, geboten hat: welche nicht davon, weder zur rechten noch zur linken; † auf daß du weislich handeln mögest in allem, das du thun sollt. * v. 9. † v. 2, 3. ic.

8. Und laß das buch dieses gesetzes nicht von deinem munde kommen, sondern betrachte es tag und nacht: auf daß du haltest und thust allerdinge nach dem, das darinnen geschrieben steht. Alsdenn wird dirs gelingen in allem, das du thust: und wirst weislich handeln können. * Ps. 1, 2, 3.

9. Siehe, ich habe dir geboten, daß * du getrost und freudig seyst: laß dir nicht grauen, und entsche dich nicht; denn der HERR, dein Gott, ist mit dir in allein, das du thun wirst. * v. 7.